

**DONATED TO
TTD CENTRAL LIBRARY**

క్రీ. స్టే.
 శ్రీ రామచంద్రాయ సమః
 అధ్యాత్మరామాయణ కీర్తనలు.
 శ్రీ సుగ్రహాణ్యకవికృతముగా
 వి. రునగలము గెల్వే-ఆంధ్రప్రదేశ్
 జ్యోతిర్లి హనుమంతరావు గుంటూరు చే
 బ రి క్ష ణ

చెన్నై ఖ రి .
 వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్ వారిచే
 క రి త ము.
 1923.

All Rights Reserved

Printed by

V. RAMASWAMY SASTRI & SONS
at the 'Maville' Press, Madras — 1925

29

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు.

25) 9) 50 0 50 ము

1 3 - 4

$$3.7 - 0.25 \times \frac{1}{0.001} = 0.75 \text{ mm}$$
[illegible]

సాక్షాత్తుకొని, నా ముందు సాక్షాత్తుకొని
 ముందు సాక్షాత్తుకొని, నా ముందు సాక్షాత్తుకొని
 ముందు సాక్షాత్తుకొని, నా ముందు సాక్షాత్తుకొని

(1) శబ్దాన్తరంగానంతరము నానందమును పొందును | అప్పుడు
శివరూపమును పండితాచార్యులు, బ్రహ్మచర్యము, సంకీర్తనము
చేయుచు ప్రార్థించును | ఇందు సుహృద్భావమును పొందుతామని నమ
సంకల్పమును నానందమును పొందుననియు యోగి | బృందా
వంశదాయ శిష్యులగుచు | ఇందు సూర్యాగ్ని నేత్రము,
పండిత ప్రసంగమును | పండితాచార్యులు పోషిత, బృందా
కాయ సమ

నిరుపమానం వస్తునీ, నిశ్చింతాయ శాశ్వతాయ । పరి
దాధయంపరశాయ, గిరిశాయ । త్వమస్మిన్ పితృకాయ, పరిస్తు
భుగుపాయ భవ । హరిశాయశ్రీకామ, హరిశ్వరాయ నమః ।

గంగాభజ్జతరజ్జ, సజ్జతజటాజూటాయ । సజ్జీశలోలాయ
శుభ, సజ్జతాయ । అజ్జబాస్తరజ్జమస, భగ్గాయస్ఫటికో । మాగ్గా
యశేషశై, లాధీశమిత్రాయ నను 5

2 కేసుప్త - ఆలతాశము

వల్లవి — ఈసంశయమువారింపవే పర, మేళ నన్ను నున్నింపవే.
అను — శ్రీసదాశివ ప్రశ్న, జేసెద వివరింపు । వాసుదేవ
తత్వము. నుహత్త్వము । భాసమానవిలాస నేనిదె నీసత్కృ
పావలోకనమున । నీసమయమున దెలియవారింపదే సమస్త
మిదే ప్రశస్తము ఈసంశ

జ్ఞానవిజ్ఞాననిశ్చలభక్తివైరా, గాయనంకములకు నిధాన
మైన విన్న । శ్రీనిలయమై వెన్నవలె మృదువై యస, మానమై
నుతిగన్న, మాము మిన్న । మైన బహుగోస్యతరమైన య,
నూనముగ నెలవిమ్మ చంచు । లేనితంబిలనకు నే నీదాన
దానవవైరి మ్రొక్కెన ఈసంశ 1

వారిజాక్ష జగదాధారమూర్తియైన, శ్రీరామునియందు
సారసద్భక్తి । కాకూఢమై ముక్తికారణమై యు, రారు నొక్క
యుక్తి, నాదిశక్తి । మీరరిసిధీరరిసికాళిక, నారికళలూరబలుకు
ముభవ । నీరధిక తారికము భక్తి మీర సుజనులు వేర లేరిని
ఈసంశ 2

దేవ శ్రీరాముని దేవదేవుగా ప, డ్భావాతీతుని గా
సుధీపరు లెల్ల । భావము రంజల్ల బల్కుదు రతని, భావించు
రదియెల్ల, గల్లగాదె । గావునను శ్రీవిభుడు ముక్తికి, కేవ
లము తావలనుటైనను । శ్రీవెలయుభావలయమున తను, భా
వుడై జీవుడైన దేమి. ఈసంశయ 3

మాయానృతుడై రానున్నామి సన్నుకి దాయకుని
గను శుభు దాఁ దెలియలేదు | వేయే చతురాలు జూడి, ఆత్మను
తప్పవే త్తు కేనేడు దెలిపినాడు | నూయికుండటందుగొకకొంద
అ, దేవుధార్మము సేయ సుజు | ధ్యేయఁ జెటులగు నైన
హాసకి, కామేశ్వర దాన ల సేటికి ఈసంశయ. 4

శువాక్యము | కర్ణమిప్పు గా కీక పలు, భావించి పలుక
నేర్చుగులెవరు లేరు | దేవుడైన చెలువు మీరునిన్ను జేరు,
ధీరాత్ములు గోరు, కోర్కెల్లివెరు | గననుధ కేషశైలాధీపుడై
వెలుగు రాఘవుచరితము ను | ధాన్యమై చెవులపండువు గా
విందు సేవించుజనులకు ఈసంశయ 5

3 భైరవి - అంబా ౧౧

పల్లవి — వినవే సత్యవాణి శర్వాశి అలి, వేణి నీరజపాణి.

అను — నరుగోరి భజించి, నను గుదిలో నుంచి | నను వర
దుండెందు, సంశయములేదు | మునుపు ఇటులిదియడుగ
రెవ్వరు సహాయోగివరిసంభానముజీననమమృతసేవన
ము, జన్మపాపము వినవే

శ్రీరామునకు నమ, స్కారము జేసి యని | వారణ నాత్మ
త, త్వము నీకు వివరింతు | నారాఘవుడు శౌరి, యజ్ఞానహారి
జ | తారి శ్రీవిహారి, మాయాధారి | తారి కీర్తిన, త్వజ్ఞానసూ
ర్తివి | దారితార్తి దేవ, తాచక్రవర్తి, చిదానందమూర్తి | యై
రాజులు శ్రీ, హరిమాయకెల్ల నా | ధారమైనందునల్ల, మోహ
ము కల్ల | శౌరి ప్రకృతికి నాదినిజమా, యారూఢిజగములు
సృజించి య | నారతము సభము గతి వెలిలోను, పూర్ణ
తనుబూను విన. 1

వితతమారుచేని, ర్నిశ్చయై నజగమువి । స్వప్న సూచి
చుంబిత, శిలచే బరిణమించు । గతియె కర్తృత్వము, అశనికి
లేదు దు । ర్నిశ్చయై నజగదారి, కోరికల మారి । ముహూర్త
లైరి యే, గుణవద్వి వారిసం । స్వప్నయె కోరియిందా, చంద్ర
లైరి యాసుధు టభారి । అశుభచిష్టము నిశ్చలచిష్టము
మతనికి గలవందగు, భగవంత్ గలవంతు । పాపమనుగ్గుల
సన్నానికి, ముగ్ధునివై గయ్య నుటచిన । గతి ముద్ధిమై
జగద్గుణి, ఖలు లెలుంగరిని విస

2

అకటా సూర్యుని చుందు, సప్రకాశశ్వము । యొకనాటి
కై నను, యున్నదే చులు లెనే । ప్రకటమైజ్యోతిస్వ, భావమాత్మ
నియందు । ఎలేదుచూచువాడు, నీవికమీడు । అకలంక గనవే
ని, త్యమునప్పుచువేర । కుకుడనవేశేష, శైలేశుగనవే భక్తి
యుచేకొనవే । అకుటలనకు చాంచ, ల్యముచె పుటలు చుండ
ప్రికిచూడచునికి ట్టు, భ్రాంతమైనట్లు । సకలకాలమున ప్రభా
మా, లికిపగలాత్రి లేనటులాత్మకును జ్ఞానాజ్ఞానములు రెండు,
లేనివై యుండు విస

3

4 కదా గౌళి - ఆదిత్యము

పల్లవి — సీతారామమారుతినంవాదము, చేరివిన వేళిగము
అనుపల్లవి — సీతాంశుముఖీ గూ, చరితమునంకలి । చాతుర్య
ముచూడు, సంశయమువీడు । ఖ్యాతిగ మును గళ, కంఠని
రవికులజాతుడై సర్మురాముడునబా । వ్రాతముగనుజంపి,
ధావుడై సా, కేశపురిజేరియు, స్పృశతిని నగచిన సీతా
హాటకసింహాసనమున రాముడు, కోటిసూర్యసమకాం
తిని వెలుగుచు । పాటలాధరిధరానుతతోడిను, సరగవక్రిస్తాది

గురుబుధమిత్ర! కోటిసేవింసనాదినారాయణుడౌ, మేటిభక్తా
నుమోదికలలావినోగి! దీటు లేకకొలుపుండి హనుమంతునునను,
దెలిసి సీతను ఒలుకుమున ముద్దుగుండు! మాటికిభక్తిజనాగ్రహి
కృతీసతి, నాటిలేని శౌర్యధైర్యఘనుడును మేటియైనయని
నూనుగనుగొని, లేటముగనులో విమోహినిబలికెను సీతా. 1

రాముడు పరమానందమయుడని సర్వచరాచర రి
పూర్ణుడ వ్యయించినాచుకానలోలుడ చూడఁ డాద్యుడు, సర్వ
సాక్షి సుమ్మువినిగ్గుత్త! కాముఁడిదినిజమ్ము, పరమాత్ముడనుచు
వేమాను దెలిసికొమ్ము, భక్తుసామ్ము! నామిరీసంశయమెల్లను
పోవమ్ము, నామాటనుగిమ్ము, ధీనిధివిగమ్ము! యేలనవలెనే
మూలకృతిని, రామహత్తునన్నిధానమాత్రను! ఈనుహాద్భు
తము, లోనర్చుమూఘులు, నవ్విటుయందునారోహణసేయుదు
రనె. సీతా. 2

ఈకోసలపురిలో కాముఁడై నశరధునకు, నితఁడు బుట్టు
టయు విశ్వమిత్రయాగము! సాకల్యముసేయుటయునహల్యకు
శాసము గాపుటయు, విలువిఱచినన్న! చేకొనిచెలఁగుటయు,
పరశురాముని, డాకయించుటయు, బురిఁజేసుటయు | కైక
ననుగ నంజ, కాటవికేఁగుట, ప్రాకటమాయాసీతహృతియందు
చేత! శ్రీ, సురవిసుతుఁ, జేరి వాలినటు, జిరి వారినిదిగట్టి రావ
ణుని | భీకరాజిఁదుని, నన్నుగైకొని, సాకేతముజేరుటెల్ల
మత్కృతియనె సీతా 3

ఆ గాఢపునిచుం, దీవిధగుహను, లాగోహసేయదురు
మధుకైట | భారినిర్వికాగుఁ డలాత్మకుఁడు, పరిణామరహి
తుఁడు బ్రహ్మమేయిగుఁడు | సూరిబృందనుతుఁడు ఆనందయు

తుండు, భూరిభువనహితుండు, సకలసంస్తుతుండు! కారుణ్యనైర్ఘృణ్య, హేయోపాదేయసుఖదుఃఖ, గమనాగమనాది, కష్టంష్టములు లేవీ! శ్రీరఘోయునకీవిభునెఱంగిన, వారఁజేరినెఱచిమాయ పరువెలు | దారితారి శైషశైలశిఖావిహారిఁ జేరి కడతేలిదారి యిది సీతా

5 సావెరి - ఆకాశము

స్లవి — వినుమని శ్రీరాముండు తాఁ గలిగెను, విశేషముగను జేరి

అను — జనకజచే విన్న యనిజునికన్యక | జనకమానట్లు గారు మోముతోను

సమశను ఆత్మనాత్మసగాత్మ్య, సాక్షి త్రివిధములు పవనజమరుతాహంకారకన్యైష్టముగని, అరసియది యాత్మ | రమణ నన్యజడదు ఖముగను సీరస గయిఁచి యనాత్మ, నిశ్యము | వినుము సత్యజ్ఞానానందా, త్క కుదియె సగాత్మ, మహాత్మా విను

ఆకాశము త్రివిధం బయినట్లు స, రాత్మ త్రివిధమాయె, దెలియఁగ | నైకముగాను రాకారము జ, లాశయబింబితమైన | చేకొని తపనచ్చిన్నాకాశము, చెలఁగి భిత్తియందు, నెంతయు | ప్రాకటముగ నిటు ప్రతిబింబితమై, ప్రబలినదీచాయ, శ్రీయాంజనేయ విను 2

చాతురి మిరిసఖండాద్వితయ, చైతన్యములన, బింబ భూతుండై త్రివిధాహంకారవిరా, ట్పురుషుండు జూపట్టె | అతని యందాభాసరూపమయి, భూతేంద్రియమనో, వృతనుయి |

ఖ్యాతైః గాంచి జీవాత్మైశ్చ సదనరైః, గనుఁగొనుమీజాడ క్రమ
ముతోడ విను 3

గుణమయమాయక ర్థతైశ్చ సౌసం, గినజీవత్వాదిమలి
నములు | గణితం నవిచ్ఛిన్నమైనయవి, కారకరాత్మ్యమందు |
అనయమును నారోపణ సేయుదు, రిజ్ఞానులు భువిలో, నెఱుంగక |
అనిశ్శము శుక్తిరజగతుని భ్రమముట, మాభాసమనగగును,
దెలిమనగును విను 4

యోగగు నవిచ్ఛిన్నతబ్రహ్మమువి, చేరము కల్పితము,
గావున, సుఖభిచ్ఛన్నకు పూర్ణాత్మకు నైక్యము, నలనను సుజను
లచే, అలకతవననాద్యదిసహవా, క్యములచే బ్రకటమై,
యలరెఱు | మెయఁగ నైక్యజ్ఞానము గల్గిన, వివ్యమాయ
మాను, గుణములతోను విను 5

పాశనులై యీక్రమ మెఱఁగినమ, గృక్తులు మత్పర
ముఁ, జెందుదు | కేసమధు భక్తిహీనుల, గర్హితులై,
దుర్మత్తులై | కేసలమును శాస్త్రగర్హముల బడి, కెరిలి భవశత
ము, నొందుదు | భానము చెడి సుజ్ఞానదూరులయి, పోవుట
నిశ్చయము, నీకేమిభయము విను 6

పరగు మైనయూపదేశము గో, వ్యమిది భక్తిలేని
వారి కరియ సింహరాజ్యముసం ననియ్యకు మిది, భవహ
రిము | గరిమ చ్ఛూపేదాంతసారసం, గ్రహము శుభావహము,
కనుఁగొను సురుచిరశేషాచలశిఖరినివా, నుండి నై భువిలోను,
మెరిసినాను విను 7

అను — మాధవ చరణారవింగ, నుకరించము గ్రోలు గల్గె
నే ధన్య

మునుగిడి సంశయ గునే, ముడి వీడె నీయనుగ్రహ|
మున రాగు తత్త్వము సంక్షేపముగ వింటి కడ శేరగంటి|
మనసుతనివి దీరదాయోగనింపవే దైవరాయ, అనుకరించు
శేరమాయ, చుతిదూరమై పోలెగిపోయె నే ధన్య 1

అద్వితీయాఖండపరిపూ, స్థానంక వారిధిలోచిద్విలా
సోల్లాసీనై రంబిల జేసి నన్నుడాసిహృద్విశాస మొరించి,
హితవార్యములు దేశించుటచే వివస్వసుత శంకర వి, శ్వేత
శంభో గుహదేవ నే ధన్య 2

స్వామీ నే నీచేవిన్య గాచరితము ననరసభరితము,
వేమాలు దీని విగలబుల్కు, వీను లగుతముల్కు, శ్రీక హి
ళాభిరాముడై, సేషాద్రిధాముడైన శ్రీరాముని దేశతా
సార్వభాముని నీవలన దెలిసి నే ధన్య 3

7 శ్లో ౧౦ - ౪౯ రాశము

పల్లవి — వినుము ధరాధరిరతనయా ధృత, విగయా సరస
గుణాభినయా

అను — చనువుమీరి నన్నకిగిన గాశుభ, చరితము హాసదు
రితము యిది నిరతము వినము

రావణాదిదుష్టాసురకోటుల మోనలేక భరపీడితయై
భూదేవి వినుల గోనూపము కైకొని, శ్రీవిల్పిల బ్రహ్మలోక
ముగకుగిరివిగ నేగి విరించిచరణరాజీవము లశ్రుతణ్ముగగడి
పుచు! నావధానముగ మ్రొక్కి వినతియై, తా వచ్చుట విశ
పరిచె విశదముగ. వినుము 1

వనజభవుం డొకముహూర్తమాత్రము, మనమున నంత
యు సాహచేసికొ। న్ననవిల్లునిశ్రింశ్రిని ననుగొనుటకు, ముని
సుర రివృత్తుండై భాసహితము। గనుచని తీసనమృతీర
మున, నను సుభ క్తివిసమ్రుక్త హానిని వినులకును వదాంత
వాక్యము, ఘనవిసమూలము ముని పురిగొని వినుము 2

కోటిసహస్రంశు సనువ్రభచే, మాటకు దిక్కులు తేట
ముచేయుచు। హాటకాంబరము కట్టిపైపెంక కిటిహాకే
యూర కాంతులు ల। లాటకంర నాహువ్రుచు ననరగి, పెటి
కొన్నభక్తి శ్రమములకు। నాటకట్టు చుట్టకుండు గుమని,
శాటనైరి గనుపట్టె మోమున నినుము 3

గరుడవాహనాహాధుండు కనులా, ధరణీయంతయుగళ
యుతుండు శంఖరదాంగగదా, చ్ఛవిగాత్రండు దురుతరసమాలి
కాభిరాముండు। ధర నీరేజవిశాలలోచనుండు, నరమాచృతక
రుణాకోకనుండు గు। హరిచరణవ్యయి శిరము సోకగను, సర
సిజగర్భుండు మ్రొక్కి పలికెడి వినుము 4

తనవు మనసు ప్రాణము లింద్రియములు, విచార శక్తి
యాత్మిక మగునుతోతో। నొనగూర్చి భవత్పవనతుండ నై,
తినని సుహృత్తుండకీకమనకును। గొని నిరతానందాను
భవంబున, నెనయువాగు భవరహితుం భవప్రభవనము పుట్టి
పెరిగెడయు టిదినీ, ఘనమాయగదాయనె పితానుహుండు
విను 5

సూరిజనులు వేదాంతమునంబలి, గరవిచారముచేసి
ఘోరసంసారదుష్టిడితులు కొషధంబు, దారిభక్తి యాని పత్తిరి
గానయ। నారత మది దయ జేయు మనిన విని, శౌరి యజుని

కరుణార్ద్రవృష్టిచే । నారసి నీయభిమతము లొసంగుదుఁ, గోరు
మనిననుత్సుకుఁడై నలికెను. వినుము 6

శ్రీలలనాధిప చిత్తగింపుమీ, భూలోకమునను రాహుఁ
డనఁగా । పౌలస్త్యునిసుతుఁ డొకఁడు గలఁడు సువి, శాలమై తగు
మదీయవరంబున । మేలుజెంది సురకంటకుఁడై కడు, చాలి
యున్నవాఁడతనికి మర్త్యుని । చే లయంబు విధియించితి దను
జాని, నీవా సునుజుఁడవై నధింపు మనె వినుము 7

ననజోదరుఁ డిట్లనియెను కశ్యప, ముని మును ననుతన
యుని గర్హుని వే । డిన నే సన్ముతపడితి నిపు డతం, డినకుల
మున సశరధుఁడైనా డా । ఘనునకు కౌసల్యకు పుత్రుఁడనై,
జనియించెద నిజయోగమాయయె । జనకునియింటను సీత
యగునుపొ, స్తునిచక్రి తిరోధానము నొందెను వినుము 8

సురలకు నిట్లనియెను చతురాస్యుఁడు, హరివాక్యము
లెల్లవింటిరే వా । నరుల సృజింపుఁడు మీయంశములను, పర
మేశునకు సహాయము సేయుఁడు । సరమసన్ముఖంబగు ననుచు
వసుం, ధరనూరడించి నిజనివాసమున । కరిగె నలువ శేషాచల
వాసుని, శరణాగతవత్సలుఁ డది పొగడుచు వినుము 9

8 కన్నడ - ఆదితాళము

పల్లవి — అంశముగ నీకథ వినవే రజ, తాచలనదనా, సరిహాసి
తవి । నిందితారవింద చంద్రవననా, కుందబృందసుందర
రననా

అను — మందయాన సశరథులనుధేశుఁడు, మాన్యయశుఁడ
యోధ్యా, కాంతుఁడు । పొందుగఁ దనయులు లేనందుకు
వగఁ, జెంది వసిష్ఠునిజేరి పల్కెనా నంద.

మనవివినుముస్వామీనాకికశ్రీ, మంతులై సుతులు, ఏవె
ర । పునజనియించెదరాత్మజహీనునకు ధ, నంబు సుఖరంబు
గాదుగదా । అనినరాజుకనియె నావసిష్ఠుఁడు, జననాయకనీకు,
కొడుకులు । ఘనులమనయశోధనులుసల్వురిక, గల్గెనరందు
కుపాయముగలదనె నంద

1

శాంతుఁడైన ఋశ్యశృంగ మానీ, శ్వరుని బిలువనంపు
మీపుని । తాంతపుత్ర కామేష్ఠినిరంతర, సంతోషస్వాంతుఁడ
నై యొనరింపు । మంతయుఁడవ్వరగాననఁడును శాంతా, కాంతుని
రావించి, రిపుదు । గ్ధాంతుఁడుమునిపరివృతుఁడైనరయువు, చెంత
యజ్ఞదీక్షచేకొనినిలిచె. నంద

2

వేదమంత్రములు ఒలుకుచు శుచియై, వేల్వగహత
వహుఁడు, హవ్యము । నాదరమునఁ గైకొనితగఁబ్రదక్షి, కార్చి
లలరజ్వలియించెనసుప్రభుఁడై । ఖేదహరుఁడుయజ్ఞేశుఁడు దశ
రథ, మేదినీశ్వరునకు, శుభసం । పాదకమగుపాయసపాత్రమొ
సఁగి, పరిమాత్తుఁడ సుతుఁడగునీకనిచనె నంద

3

లలి నలరిరి మానులులబ్ధునతో, రిభుఁడై దశరథుఁడు,
ముదమునఁ । జెలఁగుచు ఋశ్యశృంగివసిష్ఠులు, చేననుజ్ఞఁగొని
హవిస్సువేడుకను । కలితగుణుఁడు కాసల్యకునగమును, కైకకు
నగమొసఁగ, వారలు । దెలిసి సుమిత్రకుదమయంశములం, దెల
మినగమునగ మొసఁగిరి నిరతా నంద

4

పరమాన్నముభుజించినమువ్వురు, తరుణులుగత్థిణు
లై, వెలిగిరి । నిరతముసురకాంతలనఁగఁదొమ్మిది, నెలలుసిండ
కాసల్యగ నెనుసుతుని । పరఁగఁజైత్రశుద్ధవవమిని పున, ర్వసుస

క్షత్రమున, సురునో । హర కర్మాటకలగ్నమునను శేషాచలే
శుశగుహరిజనియించెనా నంక

9 శంకరాభరణము-అంతాశము

స్లవి — శ్రీరాముని గాంచెను, పార్వతీవివేచనకౌశల్యయా,
త్తా రామునిగాంచెను

అను — తోరమైహర్షాశ్రు, పూరముకన్నుల । జారిభయసంభ్ర
మ, శ్చర్యములెప్పడగొనఁగా శ్రీరాముని

అలనల్లకలువతో, కుంచాయమెనిచేడి । జొంగువాని
పసిడి, చేరిగట్టినవాని । వెలయునాల్లుభుజములవాని కను
గొల్కుల నరుణరేఖలు, కలవాని స్వర్ణకుం । ఉలసితగంధ
నుండలములవానియన్బలితరవికోటిస, కాశుని రత్న । జ్వలకి
రీటమువాని, సశిలకుటకుం, త్రుములచేముద్దు, గులుకుచుం
డెడివాని శ్రీరా ।

ఘనతుశంఖచ, క్రగదాబ్జములవాని । ససమాలికయరు
తదనరువాని చిలున । వసువెన్నెలలా, ననచంద్రుడు దిక్కు
లనువెచ్చలజె, ల్వారారెడువాని । యనుసమానకరు, ణామృ
తపూర్ణనే । త్రునిమంజీరాంగ, దునిశ్రీవత్సకటకకం । కణ
హరకేయూర, కౌస్తుభాదిభూ, షణభూషితునిజూచి తనివిదీ
రక తిరుగ శ్రీరా 2

శరణాగతులను, కరుణరక్షించుశ్రీధరనీకు బహువం,
దనఘులొనర్చెద । శరణుగర్వితదనుజ, చయవిరామరామ । శిర
ణుదేవతా, సార్వభౌను నీవే । పరమాత్మఉచుజగ, త్పతిపీఠు
ఉభు హరివి । వరయోగిబృందహృ, ద్వీపజకర్ణికాం । తరమున

సురుచిర, రాకాజ్యోతివై, మెఱయు నిన్నెన్ననా, తరముగాదని
తిరుగ శ్రీరా 3

ఈశనీవునిఖి, లేంద్రియసాక్షివి । శ్రీశుండవీవిశ్వ, సృష్టి
సంరక్షణ । నాశములొకటను, జేసి సేయకయున్న । వాశిచేబో
యి, పోవనివాడవై ప్రకృతి । డాశిడాయనివాడ, వై శాశ్వ
తుడవై యా । కాశాదిభూతసంఘములకెల్ల నవ । కాశమై
నీవుప్ర, కాశింతువిదిమాయ పాశాదిబద్ధులకెఱుంగ వశము, గాదని
తిరుగ. శ్రీరా. 4

నీజరరమునరగ, నేక బ్రహ్మాండము లీ । యోజబరమా
ణువులై, యున్నవిష్పడునీవు । రాజిల్లునాయున, రమునబుట్టుట
కల్ప । భూజముముంగిట, మొలచి నట్లయ్యెనం । భోజాక్షపతిధ
న, పుత్రాదిస క్తనై । నేజెల్ల సంనారి, నీరధిబడినొల్ల శ్రీజాని
నీశరణ, జెందితి నామదిని । తేజరిల్లుచునును, స్థిరుడవుగమ్మని
శ్రీరా 5

ఈయఖిలమునుమో, హింసజేయునీదు । మాయకున
గుపతి, జేయకుననుశేష । శాయినిగూహము, సంహరింపంగ
దోయి । కాయజడనక చ, క్కనిముద్దుపట్టిపై । హాయిగానన్నల
ర, జేయుమమితానంద । దాయివనిచుమదిని, దలఁతురు ఘను
లెల్ల । మాయు రేయనుచు వే, మాచునువినుతించి శ్రీయుతమూ
ర్తియా, శేషాచలేశుడౌ శ్రీరాముని. 6

10 ముఖారి-ఆదికావ్యము

పల్లవి — రామునిసకలగుణాభి, రామునినిఖిలరాక్షసవి, రాముని
వర్ణింపవశమా.

అను — వేమాటుకొసల్యనీవే, మేమి గోరినావదియెల్ల' శ్రీ
మీఱనొసఁగితి ననుచు, ప్రేమచేజననితోబలికిన రాముని.

మున్నుబ్రహ్మనన్ను వేడు, కొన్నభూభారముదీర్చి వ
న్నెమీరఁగనునేడు, నీగర్భమున | జెన్నలరెఁబుట్టితి జూడు,
రావణాసురుఁ డన్నిటగర్వించినాడు, వానినధియించి నన్ను
తిగాంతు నీరేడు, జగములలోన | మున్నలరదశరథుఁడనీవు,
నన్నుదసమునమెప్పించి | కన్నారునీవదితివతఁడు, కశ్యపుఁడని
కొసల్యకు దెలిపిన రాముని 1

అనుచుఁ దల్లితోఁ బలికి, హరి ముద్దుబాలుఁడై కలికి |
తనమున హరి నీలగాత్రుఁడై, వికసితనవ్య | వనజదళవిశాల
నేత్రుఁడై, చక్కనివాఁడనుచునుతియించపాత్రుఁడై, అమలవ్ర
కాశముభకుఁ జూడఁచరుణమిత్రుఁడై, విలసిల్లెనంతఃపునుఁడై న
తనయుఁడుగల్గె, ననివినికశరథుఁడానంద | మునను గుగునితో
డఁగూడి, చనుదెంచిన్గొనెను శ్రీరఘు రాముని 2

విరులవానలపుడుగురిసె, వేడ్కజయదుందుభులు మొరి
సె | సురసుందరులెలమినాడిరి, గంధర్వచరులు | సరిసులై రాగ
ములుబాడిరి, మానులుదోషా || చరులవలనిభయమువీడిరి, పో
రులానంద | కరునిచూడగుమిగూడిరి, దశసిశలచుందు | పరిమళ
మిళితములై న తెమ్మెరలువినరెదివినిసురలు | వరవిమానాగూఢు
లై శ్రీ, హరిహరియనిమ్రొక్కిరాత్మా. రాము 3

ఘనవిభుఁడై నకొమరుని, గనెను కైకచంద్రబింబానను
లను సుమిత్రగనెను, సుతులనిర్వురను | మొనసినంతోషమున
ను, దశరథుఁడునకల | ధనములవిప్రులగనిపెచు, వసిష్ఠనుచో |
ముని యాబాలురకు క్రమమునను రామభరతలక్ష్మణశత్రుఘ్ను

లనుచునాచుకరణములొనరించె భరతుండును శత్రుఘ్నుడు
జోడై లక్ష్మణుడుననుసరించెనునశరధ రాము 4

చెలంగిసామిత్రితోఁగూడి, మెలఁగుచుఁ దేనియలొలుకఁ
బలుకునుతునినృపుఁడుగాంచి, భూషణజాల । ములతోడనలంక
రించిశిస్తుగగస్తూరితిలకమునుదుటనుంచి, గళమునరత్న । కలిత
హారములుగీలించి, ముద్దాడునపుడు । కలకల నవ్వుచు మద్ది,
కాయలల్లాడనందియలు । ఘలుఘల్లుఘల్లునుచుమ్రోయ, లలి
తశతులనటియించుశ్రీ రాముని 5

చిన్నారిబొజ్జలోనన్ను, గన్నవాఁడానాపాలిటి । ఫెన్ని
ధానమగారా, యోరినాచిన్ని । యన్నబూచివచ్చేరారా, పరుగె
త్తనల । నన్ననాతోనలుగమేరా, పాటబాడుచు । నిన్నులాలి
యూచేరారా లాలబోసేను । మచ్చుచేతనంటవద్దు, వెన్నబెట్టే
ననుచుచాలా । మన్నించిపలుకు కౌసల్యకు, మరులురెట్టింపఁ
జేయుశ్రీ రాముని 6

ధరణివిభుఁడుభుజియించు, తటిని కౌసల్య తనయుని ।
మురిపెమునరమ్మనుచు జీర, వరియోగిహృదయాం । శరము
నందుఁ జెల్వమీరి నసియించుదేవుఁడు । చిరుతవాఁడయిముద్దు
గారి, వచ్చినఁ జూచి తరుణిశనదుకోర్కెలుమీర, కౌఁగిటనుంచి
కరుణించిభుజియించుమనిన, కబళముచేనందుకొని । తిరుగానాట
లాడుపరుగె, త్తినమాయాబాలకుఁడొ శ్రీ. రాముని 7

వితతయశుఁడుదశరథభూ, విభుఁడంతటకౌమారా । న్వి
తులనుతులఁదిలకించి, యుపనయనములు । నతులముగనొనరించి,
వసిష్ఠునొద్ద । శ్రుతుల నెల్లజదివించి, చతురంగముల । గతులఁదెలియ
నేర్పరించి, చౌషష్టివిద్యల । చతురులనుగావించి, హర్షించవారు ।

సతతముగురుబంధుమిత్ర, జనులకెల్లహితులై ధైర్యో | న్నతు
 లై సరగిరందులోశ్రీ, యుతుఁ డయినత్యవ్రతుఁడైనశ్రీ రాముని
 తల్లిదండ్రులకు ప్రియము, కనరగ నశ్వమునెక్కి | విల్లు
 నమ్ములుచేపట్టి, వేటలాడుచు | మొల్లముననడవినన్నట్టి, మృగ
 ములగుండెలు | ఝల్లుఝల్లునఁ జుట్టిముట్టి, పోనీకవాని నెల్లచల
 పట్టిపక్షగొట్టి సౌమిత్రిఁగూడి | బల్లిదుండై యన్నియయోధ్యా,
 వల్లభునకుకాన్కజేసి | స్థలిఘండై సకలజనుల, సవినయముగాఁ
 బాలించుశ్రీ రాముని

9

శైలరాజకన్యకా గుఱు, చందమున ఘనుజావతారాలీల
 మైవర్తించెశౌరి, కనుఁగొనుమింద్ర | జాలికుండు చక్రధారి, స
 మస్తవేద | మూలమైవిలసిల్లుదారి, యజ్ఞులుదెలియ | జాలరతఁ
 డునివ్వకారి, వినుతసంహారి | శ్రీలచే జెలువందు శేష, శైలిభి
 రాగ్రవిహరణ | శీలుండై సస్థుక్తలోక, పాలుండై దనరునిత్యా
 త్మ రాముని

10

11 నాదన మక్రియ - అటతాళము

సల్లివి — ఇందువదనావినవె గూచరితము, కుందరదనా
 అను — డెందముశ్రీనున్తు, కుందునిపాదార | విందములందా,
 నందింపఁజేసి రా. కేందు

ధీరుండు విశ్వామిత్రుండుతానయోధ్యకు | శ్రీరామునిఁ
 జూడవచ్చెను, అని | వార్యుండై సౌధముఁజొచ్చెను, ఎదురుగా
 రాజుచనితోడి తెచ్చెను, మునికి | చారుసింహాసనమిచ్చెను,
 మహోదారుండై పూజయొనర్చెను, కరము | లారూఢినొదల
 జేర్చెనుస్వామి | మీరువచ్చుటకేమి, కారణ మదిదెల్పుడిరా
 జ్యమైనమీ, కిచ్చెద ననెను రా కేందు

1

కౌశికుడాపూజఁ, నైకొని సల్పెఁగూ । మీశమరీచసు
బాహులు, మాం । నాశనులద్భుతదేహులు, ఘోర । పైశాచి
ప్రేతనాహులు, కాం । పాశవిషంబితబాహులు, దివి । జేశాది
సురమునిద్రోహులు, చుజ్జ । నాశకు లధికదుర్జోహులు, గా ।
డాసి వార పౌగర, డించసలత్తణుని । జేసి రామునిబంపు, మీ
శుభమాచనె. ఇందు. 2

భూమిశరణేకాంత, మునపసిష్ఠుతోఁ బల్కె । నేమి నేయ
దు నేమందును, నెట్లు । రాముని నెడబాసి యుందును, సుగుణ
ధాము నెన్నఁడుగఁగొందును, గురు । నామయెవ్విధిసుఖము
జెందును, ఈవి । శామిత్రుఁడయ్యెనువిందును ఇతని । కేమి
మనవిజేసికొందును, నేను । మామాట విచకున్న, నిపుడెశాప
మిచ్చు । నీమానియనిపగురు, డిట్లనియ నెనురా కేందు 3

సరవరవినుమిది, సరమరహస్యము । నగుడాశ్రీరంభరా
ముఁడు, ఘోర । దురితాంధకారిరాముఁడు, హరి । సరమా
త్తుఁడు కమలాకాముఁడు, భక్త । ఎరుఁడు ప్రణతసుత్రా
ముఁడు, దినకరవంశజునిధిసోముఁడు, మాని । ఎరదేవతాసా
ర్వభౌముఁడు, ఇతఁడు । ఎరపిష్ఠిచేతొల్లి, వ్రాగితుఁడయ భూ
మి, భగముమాన్పనీ, వరతనయుఁడాయెన నె నిందు 4

రాజానీపు కశ్యపబ్రహ్మపుకౌసల్య । జేజేల కల్లనుతల్లి, అ
దితి । నాజనుతగుణమతల్లి, మీరు । శ్రీజానిభజియించితొల్లి,
చాలా । పూజింప నతఁడుల్లసిల్లి, సుతుఁడ । నైజనించెనమీకు
నెల్లి, ననియ । వ్యాజకరుణారసముజల్లి, నేడు । రాజీవాత్ముఁ
డురాముఁ, డైజాపట్టె శేషుఁ । డైజమిలత్తణుఁ, డిదినిజమేనె
నురా. కేందు. 5

వరశంఖచక్రము, లభితశత్రుస్సులై । రకుదారిహారి
యాజ్ఞ చేత, సురు । చిరయోగమాయయేనీత, యనఁగ । మెఱ
సిజనకవంశజాత, యై । పరిగుచున్నది ధీసమేత, వినుత । సరసస
ద్గుణమణివ్రాత, యిది । పరమగోప్యముసల, త్కృణునిరోముని
మాని । వరువెంటబంపుచుని, బల్కె వసిష్ఠుఁ డిందు 6

రామలక్ష్మణులను, రాజుపిలువఁబంచి । ప్రేమతో కౌఁగి
ఘేనుంచెను, తననుహా । మహిమనునుతియించెను, తన । దేమ
హద్యాగ్యమనియెంచెను, వి । శ్యామిత్రుఁజాలపూజించెను,
ఘన । శ్యామునినతనికర్పించెను, శుభ । మా పికానిదీవించెను, శ్రీ
రాములంతటధను, ర్పాణతూణీరధరు । లై మించి మునివెంట,
నతిమోదమునజని రిందు 7

లలినిబలాతిబ,లలను రెండువి । ద్వలురామునకు మాని
యిచ్చెను, రాముఁ । డలరిగంగానదినిమెచ్చెను, ఆ । వలఁబోవ
దాఁటకి, వచ్చెను, దాని । బొలియింపముని సెల్విచ్చెను, ఒక్క ।
ములికియరమ్మనగుచ్చెను, దనుజ । విలవిలతన్నుక చచ్చెను,
ఆ వెలఁదియాబిడగూపు; విడియక్షునతియై । చెలఁగి రాముని
బొగడి, శ్రీమీఱజనెను రా. కేందు. 8

కౌఁగిట రాముని, గదియించి జడదారి, వేగమే శిరము
ముద్దాడెను, అంత । బాగాయె నని కొనియాడెను, మహా । యో
గిధ్యేయుఁడవనుచు వేడెను, హర్ష । సాగరముననోలలాడెను, మ
హాభాగుఁడుమునమున, గూడెను వీత । రాగుఁడై భయమెల్ల వీ
డెను నిగ । మాగమ మంత్రర, హస్యము లనుదెల్పె । నీగతిశేష
గి, రీశుఁడొహరికి రా కేందు. 9

12 సౌరాష్ట్ర - ఆదితాశక్తు.

సల్లవి.—వినవే సుగుణాన్వితా, గిరిరాజసుతా

అనుసల్లవి —మునియుతులై రాఘవులు కాముశ్రమమునను
నాడునిలిచివేకువ । ఘనులుసిద్ధాశ్రమగతులై రిచటి ।
మును లారాఘవులను బూజించిరి వినవే

శ్రీర ఋరాముని, చే ననుజ్ఞ గొని । సారయశుడు వి
శ్వమిత్రుడు క్రతు । వారభించె మ, హాజనవృత్తుడై ।
నారెకుమారీ, చనుబాహులన్మ । స్థానిలుగురిసి రహో । ధీ
రుడు దాశర, ధిసిహోద్ధతుడై । మారీచుననిల, మార్గణము
న । వారిధిలోబడ, వైచినుబాహుని । దారితుఁజేసెను, దహ
నాస్త్రమునను వినవే. 1

సునిశితబాణము, అను సౌమిత్రత । దనుచరులను జర్మ
పెనుబువ్వలజడి నెనసి సురలుగురి,యించిరి సంభ్రమ । ము
నను గుశికసుతుఁ డినకులతిలకుని । తనతొడ నిడికొని । నెన
రునఁగొగిట చునిచి లక్ష్మణుని, మునునిడికొనియా,డి ఫలము
లు, అనకులకునుభోజనములొనర్చెను, దినములుమూడిటు,
జనెనుసరసముగ విన 2

మునిపతిశ్రీరా, మునితోబలికెను । జనకునియాగము,
గనుఁగొనఁజనియెద । ననువుగ మీరు వచ్చిన శుభ మానని । వి
నతుఁ డగుచు నను, జనిఁగూడి తపోధనువెంటముదముతోఁ ।
జనిచనియెదుటను, వనమొకటిఫలను, మనస్తరులతాలం, కృ
తమై జనవీరహితమై, గనుపట్టినదీ, వనమేనునరా, మునితో
మునిబలికె వినవే 3

కౌతముఁ డనుముని, గలఁడులోకవి । ఖ్యాతుఁ డాతని

క, హల్యయచుసతిని | ధాతయొసంగెనా, దంపతు లిచ్చట | బ్రీతి
నుండనిం, ద్రుండు నొకనాఁడా | గౌతమవేషముస | నాతినె
నసిచచు, నాశరిన్నాతుండై | గౌతనుమునివచ్చి, భస్మీ | భూతుఁ
జేతునానోబొంకు మనఁ బురు | హూతుండుదుర్మతి తైతిగా
వు మనెచు వివవే

4

శామ మొసంగెను, సహస్రభగవంతు | వైపొస్తునిచ్చు
త్రాసహస్యను | కోపమునశిలా, గూఁము గన్తునె | నేసరిజం
తుగ, హితమునఁజేసను | గూఁసమామాని | బెపురేయెన్నడు
నీవైరముచెతి, శ్రీపాఁమువెట్టు, నాటికి | శాపముచెడునని,
జనెనతీసుశికి, పాపముబాసవె, సరిమపురుషోయెను వివవే

రామునికరముక, రమ్మనఁబట్టి మ | హామునియగ్గు ,
హల్యనుజూపిన | భాచుపైని దన, పాదము నుంచి మ | హా సతియ
గుచున, హల్యతనరఁగని, రాముండుతామ్రైక్కి | రామామ
ణియు సలత్తణునిధ , ర్బాణధరుని కనకాంబరుని | శ్రీమ
న్మందస్థితకచుని శ్రీ, రామునిశేషాద్రి | ధామునిజూచెను
వివవే.

6

13 బిహారి-అటతాళము

పల్లవి — శరణు శరణని రామ, చంద్రుని యహల్య | సన్నుతిం
చెను వివవే

అనుపల్లవి — సరమపురుషుండచుచు, గౌతమవాక్య | సరిణిమది
లోనెన్నుచు | శౌరికి మ్రొక్కియరుదా, ర సర్వపా, ద్యము
లిచ్చిహర్షవి | స్ఫురితాక్షియైమించి, పుంకించి నీచరణనీర
జపరాగమునను, దురితమెలను, దొలఁగెనహహా | గరిమతో
నుగ్గు, తార్థనైతి జ | గత్ప్రభో కమ, లావిభో హరి శరణు.

యేవిభు పాదరాజీవరేణువులచే, బావనమైనది భాగీర
 థీనుమా । దేవబ్రహ్మాదిను, రావళి నేమహానుభావుఁడు గావిం
 చె, నేనరదు సదరజము । వేవేలవిధముల వెదుకఁబడునుశ్రు
 తుల, చేవనజభవుఁ డెవని, శ్రీనాభిపద్మమం । దావిర్భవించె
 న, వ్యయఁడైనపురనైరి । యేవిశ్వగురునామ, మెప్రొద్దుభజ
 యించు । నేవీరవరుపాద, మీభుననజాలముల, నెల్ల నాక్రమిం
 చెను । శ్రీననితామణికి నెవ్వనియురము, చెలఁగి విహరింప నునికి
 పట్టయ్యె నే । దేవునిపదమనిందితరాజయోగి హృ, ధ్యేయమై
 తనరారిచెలుపుమీఱు । నావిభుండా నరదుఁ డా గురుఁడాపరుం
 డాదేవుఁ డిదెనను । బ్రోవుటకు ప్రత్యక్షనుయ్యెనహోవిచిత్రమ
 లంచు నెంచుచు శరణు

1

శ్రీరఘువరనీ, లీలలత్యద్భుతము । లేరికితరముగాదివి
 తెలియమర్త్యాన । తారమునను జగ, త్రయము మాయా
 మోహ । పారవశ్యము నొంద, భ్రమియించితివి నిర్వి । కారుఁడవీ
 పుచలనాది రహితుఁడవు వికారచలనాదులు, గలవారివలెనుం
 దు । వారయపూర్ణుఁడ, వానందమయుఁడవ । క్రూరుఁడ వతిమా
 యి, కుఁడవు సంవిన్తయో । దారవిశుద్ధుఁడవాత్మసృజ్ఞాఖండబో,
 ధిస్వగూపుఁడ వజ్రఁడవు । పారమార్థికుఁడవీ, వేభూతముల కా ।
 ధారభూతమునీవే, యీజగమునీవే, సారెకుజగదా, శ్రయఁడ
 వీవేకర్తృ । కారణకార్యములు నీవిలాసములు । చేరికన్గొనఁగనేర
 కతనుధారిసందుకుగానినిన్ను । విదారితాఖిలకలుష నుగుపరత
 త్త్వమనఖలులచే నగునా. శరణు

2

జలజలోచననీ, వలఘుమాయాగుణములచే బింబితఁడ
 నై, విలసిల్లి జగదుదయ । విలయములకు బ్రహ్మ, విష్ణ్వీశ్వరనామ ।

ములఁబూనియున్నావు, తెలియఁగనొకడవై | వలనుమీఱగాను,
వాచ్యవాచకభేదములజగన్తయ్యుండవె, యలరుచుందువునీ వ|
స్థితతేజఁడవోం, కారవాచ్యుండవువా | క్కుల కగోచరుఁ,
డవు | గూఢనర్తకుండవు | భళిభళిశ్రీరాయి భద్రగుణోన్మీద్ర,
ప్రధనాంగణదుద్ర, కలితకౌస్తుభ హారశ్రీశేషా | చలశిఖరవి
హార, మోహనాకారి | చెలినిచంచలను నిశ్చౌఞ్ఞానమార్గము |
దెలియనెంతటిదానను, నీదానను | కలుగఁజేయుమునాకునీప
ద, నలినభక్తినిరంతరమ్మగ | జెలఁగిపందనశతములొనరిం, చెద
ను దాశరథీదయానిధీ శరణు. 3

14 పెగడ-ఆదితాళము

పల్లవి.—చిన్న వేణి వినుతగుణశ్రేణి, విసవే శర్వాణి
లనుపల్లవి — ఘనాఘనాంగుఁడౌరా, మునీచే ననజ్ఞగొని గౌ
తమ | మునియొద్దకుఁజనె నహల్య, మునీంద్రుఁడౌగామునిఁ
జూచి పలికె | ఘనంబుగను మిథి,లాపురంబునను, క్రతుచరిం
బుమా, హేశ్వరచాపము | కనుంగొనియనంతరిం బయోధ్య
కుజనేవనవిసముఁ డయ్యెను హరి. చిన్న

రంగదభంగతరంగంగను, పొంగుచుదాటి విదేహ
రాజపురి | చెంగటరాగనెఱింగి జనకుఁడు చె, లంగుచు నెదురు
గను | రంగుగఁజని గాధేయునకునుసా, హ్రాంగ మొఱఁగిపూజించి
దిశలు వెలుఁ | గంగఁజేయుచంప్రసూన్యలోసుర, పుంగవులగు
నరనారాయణులో | శృంగారకళలబంగారుతఱుకుల | సంగాను
దగినవీరలెవ్వ, లెఱుంగవలయునన దశరథాత్మజులు | మంగళ
కరులీరామలక్ష్మణులు మహాభుజుల్ ఘను లని ముని దెల్పెను
చిన్న

రీవిగమతత్త్రతుసంరక్షణమున, కై వీరలనే దోడితెచ్చు
నెడ | పావనుఁ డీరాఘవుఁ డొకశరమున, జావనేసె దాటక
ను | భూసర మదీయయాగవిఘాతకు, వైవరలుసుబాహుప్రము
ఖనిశిన, రావళిఁద్రుంచియుమారీచుజుగ్ధిలోవైచె బదాంబుజ
రిజమునను, గూవీరుఁ డహల్యను వేవేగ బవిత్రను, గావించి
నేడు నీగృహంబునగరశకంరువిల్లనుఁగొననచ్చెను | నావుడునగ
రికిఁ దోడ్కొనిచని యానరేంద్రుఁ డారాముని బూజించెను
వినీల 2

అంతట జనకుఁడు నుంత్తులఁబిలిచి పు, రాంతకు విలుదె
చ్చునినభటులనాత్యంతబలుల నైదువేలఁబంపిన, బంతముమీరఁ
జనిసంతతమును మణివస్త్రాదులచే, నెంతయుభూషితమై ఘం
టాశత | కాంతమైనవిలు దెచ్చినధరణి, కాంతుఁడుకొళికుఁగనుఁ
గొని యా, వింతనృపనరు లంతాజూహగ | సంతోషమునర
ఘూర్వహుండి, చానమెక్కిడినజాలును సీతా | కాంతనిత్తునన
వినిశ్రీరాముని, కనుంగొనె న్నునిదరహాసమునను వినీల 3

శ్రీరాముఁడువాసుకరింబున వి, ల్లారూఢిగగొనియెక్కు
డిన్యపతులు | చేరిచూడవక్షిణకరనమునరు, దారదిగించినపుడె |
సారముచెడి ఫెళ ఫెళనునివిరిగెను, వైరివరులధైర్యముతోఁ గూ
డఁగ | దారవము దిశల్నిండెదివివిమా, నాచూఘలగుచు గనుఁ
గొను దేవత | లారాముని శ్రీమీర బొగడిరి | తోరంబుగా బ్ర
సూనవర్షముదుందుభిధ్వనుల్పరివసితాజన, చారునాట్యములు
చెలఁగరాఘవునిఁ, జనేశుఁ డర్థిలి గొంట నుంచెను వినీల 4

పుల్లాంబుజపత్రాక్షుఁడు రాముఁడు, విల్లువిటచుటలు
వినియంతఃపురపల్ల వాధరులు మనసీతకు శ్రీ, వల్లభుఁ డనఁదగి
న | వల్లభుఁడిదెవచ్చెను చల్లనివాఁ, డెల్లజగములను నేలఁజా

లువాఁ । డల్లమరునై నజక్కఁగనమున నుల్లసంబులాడునటె
యన్దు । చెల్లా రామునివల్లాకోరిక । లెల్ల ఫలించు వంశపా
వనుఁ, డీనుహస్తృఁడంచనిచలికి సరస । స్వ్లాసములాడుచు నీశ
కుమణి, సరు ల్విరుల్ హరువుగ నై నేసిరి వినీల. 5

పట్టుచీరెగటిగట్టి రవికెచను, కట్టుదిట్టముగగట్టిన్పుగమ
దము, బొట్టునుదుట నునిచి కనులకాటుక, బెట్టి కురులుదువ్వి ।
చట్టముగా కీర్తిడ్డివై చిమిటికొ, మట్టుమీఱ వేడుకచే సరములు ।
జట్టిస్వర్ణభూషణములు మేనను, దట్టముగాఁబూని యొక్కిచెలి
కేల్బట్టి, జనకుని పట్టి, శౌరికి । పట్టంపుగాణి నొదునేనని,
బాళితోడగుండనపు బొచ్చువలె । నెట్టనరాజసురాళ కరిగతుల,
నెరానిరాకంపుచు నడిచెను వినీల 6

తాటంకద్యుతి దిక్కులనెల్లను, దీటుకొనఁగఁ గాఁట
బొట్టునుసరి । సాటిలేనిచంద్రసూర్యులును స, య్యాటమునను
మెఱచు । తేటపుముత్యపునరులు పతకములు, మేటిచిలుక తాళి
తోడబెనఁగొన । మాటికినందెలు ఘల్లనిమ్రోయఁగ, దీటు
లేని నై ఖరిసీతావ । ధూటి, గుణముల వేటి, హరికి । రీతిదిభో
షణాఘ్య శేషగి, రీశు రామభూవిభునిచేరిచుణి । హాటకనుయ
మాలిక గళముననిడి, హరికవరించితి ననిచనె ముదమున
వినీల 7

15 కాపి - జంపెతాళము

పల్లవి — విచిత్రమవతీఘనా, ఘనసుందరాకృతీ । విచితధృతీ
కరుణామతీ

అనుపల్లవి — తనమంత్రులను బనిచె దశరథునితోడి తె ।

స్తుని జనకనృపతివేగా బాగా విచుము

ఆరూఢిదివనత్రయమునవారణయోధ్యుఁ, జేరి దశరథుని

గాంచి ధీరులై మ్రొక్కి బహుదివ్యవస్తువులనరు, దారిగాగాన్గ
యుంచి శ్రీరామునకుజయశ్రీరమారామునకుసీతనీనిశ్చయించి
నేడుశ్రీమీరమిముబిలువనం, పెను జనకుడన సంభ్ర, మించి
వేడు నలంచి మించి వినుము ।

జనవిభుడుశ్రీరామ, చంద్రునకుగళ్యాణ, మనిచాటనా
నతిచ్చి జనకమంత్రులకు నుత్సాహమునరత్నభూ, పణదుకూ
లములునిచ్చి । తనగురుండగువసి, ఘనినుమంత్రునిగని రా,
మునిపెండ్లివార్తదెచ్చి । తగుగదా, జనకవిభుబాంధవ్య, ముని
కడులెస్సయని, రనువుగా ముదము హెచ్చిమెచ్చి. విను 2

మరునాడుగురుహితన, నుస్తజరులెల్లనే, మఱుబుసి
కొలువగాను, అరుదైనయాణిము, త్వములగొడుగులనీడ, నధిక
వైభవముతోను । భరతశత్రుఘ్నులిగు, వురుగజాగూఢులై,
యిరుగఱుజేరిరాను । రథమెక్కి, నరవకుడు మిథిలా, నగర
మునకు జనె నెరిమి, నాల్గుపై నములలోను, తాను విను 3

హితమతిని దశరథున, కెదురుగాజనిపురో, హితసహి
తుడై జనకుడు । చతురుడై పూజింప, సరసులై రామ, క్షు
ణులుతమతండ్రికపుడు! అతిభక్తిప్రణమిల్లి, నాలింగన మొనరై
నానందమునను నృపుడు । తతమహో, న్నత జనకరాజనన,
నముననుతకౌశికా, నివృతుడై వసించెనతడు, జనహితుడు
విను 4

తనయాగకర్తృమం, తయుదీర్చి జనకుడుశ, తానందుతో
డన నెను । దనరసంకాశ్యపుర, మునముననుజుడుకుశ, ధ్వజుడుం
డుమోదమునను । మొనసిపిలనంపునని, వినియట్లు సేయ, జ,
య్యనవచ్చియతడన్నను! పొడగాంచి । తనకుమారికలు తా

నును మ్రొక్కి చర్చిల్లు, డనుచుదీవెనలుగొనెను, మనెను విను 5

లలినిజనకుండు పురమ, లంకరింపుమనందో, రణసయో
ల్లాసితంబు! అల్లుసౌధధ్వజో, జ్వలము గోపురవితా, నానభీ
రాజితంబు! ఫలభారనమ్రరం, భాస్తంభశోభిత, ప్రతిగృహప్రాం
గణంబు! కన్నూర! కలితాంబుపూరగం, ధిలరాజమార్గంబు,
కై సేసిరాపురంబు, డంబు విను 6

క్రమముతోనంతఃపు, రమంగరించిబం, గారుకుంభ
ములనుంచి! సనుమైవచ్చరా, జగత్తిపై నిలిపినీ, లములబోడె
లుఘటించి! రమణీయముగనుబగ, డములమూలములు వ, జ
ములగొణిగెలురచించి! చతుర్దావ! రముల గొమరొప్పు గల్యా
ణవేదికగట్టి, రమరికనుసంతసించి, మెలెంచి విను 7

ఎలనుసేతాదికాం, తలకు నలుగులుపెట్టి, తలూంటిజలక
మార్చి, జలుగులనునడియొత్తి, చెలంగిసరిగంచుచీ, రెలుగట్టికు
రులుగూర్చి! ఎలకొప్పుగొప్పుకొ, ప్పులుబెట్టిచందనం, బలది
తిలకములుదీర్చి! రవికలను! పొలయచను కట్టుపై, నలకరిచి కై
సేయ, నలదిరసమముగజేర్చి, మదిచేర్చి విను 8

సరగ కేకయపతికు, మారుండు యుధాజిస్తు, వచ్చెనచ్చ
టికినంత! వసునదశరథుండు న, ల్వరునుతులభూషణా, వళుల
గై సేసెచెంత! శిగులరిదానుండు, తరిజనకుండానంద, భరితుం
డై భద్రవంతా, ఎళములను, గరిమమునబనుసరా, ఘపులెక్కి
రాజమార్గమునఁ జూపట్టిరంత, వింత విను 9

పొదలుచును గౌసల్య, మొదలౌ సతులుగొల్పి, భూష
తులుజేరికొలువవిదితమాగధవంది, బృంహములు గొలువ నట,
నిట గాయకులును గొలువ! సదయులు వసిష్ఠ వి, శ్యామిత్రు

లాశీర్వీ, చనము లొనఁగుచును గొలువ కళ్యాణ! సదనమున
కరిగెనే, మగిరీశుడగు రామ, చంద్రుఁడెదముదము మొలు
వ, చెలువ. విను

10

16 కల్యాణి - అటతాళిము

పల్లవి — కల్యాణము వినవే, నేడ నీతా, కల్యాణము వినవే
అను — కల్యాణమయమైన, కల్యాణనిలయమున! కల్యాణప్ర
దుఁడొయ, హల్యానరదుని కల్యా

వేదనాదములు వేణుమర్దశవీ! ణాదుందుభి డిండిమాది
మహావాన్య! నాదములు పుణ్యాంగ, నాబృంద శుభగాన
నాదములుఁజెలఁగజ, నకుఁ డెదుర్కొని దశరథాది భూపతు
లక, స్వాసనమునిచి యామీఁద సపురోహితుఁ, డై దేవ ముఖు
హైమవేదిబ్రతిష్ఠించి, వివిధమంత్రములచే, వేదోక్తహోమ,
విధులొనరించిసీ తాదికస్యలధన్యలనల్వరను స! వ్రోదమున
రావించి, మురియుచు శుభజాలా! పాదకముగనుధు, సర్కమిచ్చి
వేష్క, బ్రోదిజేసిసృపుడు, పూజించె రాఘవుల కల్యా. 1

శ్రీమీర జనకుఁడ, శృంగార వత్తియై సా! దామినీలత
మాడ్కిఁ, దనరెడునీతా! కోమలితెఱచుఱు, గుననుంచిచా
లగా! రామున రామాభి, రాముఁడై నశ్రీ! రామచంద్రునిపాద,
రాజీవములుగడగి! సేమమున తజ్జలము, శిరమున ధరియించి!
నీమముతోనీత, నిఖిలలోకమాత, గామితస్థిధనం! కల్పపూర్వ
కముగ! భూమీశుఁడుధార, బోసె నగ్నిసాక్షి! గామానవతి
ని రా, ఘవుఁడు చేకొనె దేవ! తామందారసుమ, ధారలుగురి
సెభ! ద్రామితిగుణలై, యలరునధూవరులపై కల్యా. 2

అంతట దెరదీయ, సతివమోము జూచి! సంతసించెను,,

రామచంద్రుకన్దవతార । కాంతుగమగొనియలగు, కలువలపోల్కినా । యింతిరూపులుననరె హృదయేశుపదయుగళి । నెంతయుదామరె, నెనయు తేలులనఁగా । కాంతామణినిపాణి, గ్రహణమొనరఁజేసి । కంతుజనకుడుమం, గళసూత్రముగట్టి । నంతగమనకునులు, లలఁగ్రాలు పోసిశ్రీ । మంతుఁడై లాజహోమముజేసి కృతకృత్య । స్వాంతుఁడయ్యెను తాట, కాంతకు డటమీఁద । సంతతానందమున, జనకు డూర్తిశ నిచ్చె, మంతుకెక్కొని । త్తనకుమారునకు కల్యా

3

వరుసతోడనుకుశ, ధ్వజనికొమాల్తై । సురుచిరమాండవి, శ్రుతకీర్తనిగుపురను । భరత శత్రుఘ్నకునుజనక ధరణీశుఁ డానంద । భరితుఁ డగుచు నొనఁగె సరుదారఁగాఁ బెండ్లి । యలరారె నావేళఁ జరితరయశులు, పశిష్టవిశ్వామిత్ర । లుగువుగనాపధూనకు సేసలు । శిరిముననిడిరియా, శీర్వాసములుజేసి । రిరందనశరభా, ధీశుఁడుదీవించె । గరిగుచుకొసల్య, కైకనుమిత్రాది । కరిగనుచును, గళహరిలొలొసింగిరా । తఱిరామలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నకు కల్యాణము

4

జనకవిభుఁడుకొశి, కునివశిష్ఠునిఁగనుఁ । గొనివల్కెనారద, మునియచటికొకనాఁడు । చనుదెంచిననుమినునునిపలికె హరిభక్తజనవరదుఁడయి, నిర్దరులనుబ్రోవరా । వణువధియింప రఘువంశముననురాముఁ । డనుపేరిదాశరథి, యైనాలుగంశములు । జననమొనైచునీత, యనునామమున నీయింటను యోగమాయబుట్టెనుదెలిసి కొసల్య । తనయునకు నీతనిచ్చునిచ నెనదిమొదలుగన్ననీతశ్రీసతి, యనిదలఁచి యేవిధమున రాముఁ డల్లుడొననిచింతించి ధను,వను నెపమునమీఁద, యనుశుభముగంటిననెక.

శ్రీ గామచంద్రునిజేరి జనకుఁడుబలికె । శౌరినాజన్మము
సా ఘ్యమా యను | దారసింహాసనస్థలిని సీతాయుతుఁడవై రం
జిలనిన్ను జూడనన్తుఁడనైతిరా | మారమణభవననిర్మాణనై పుణిగ
లిగె, నీరజభవునకునీపాదవారిచే । నీరమ్యపదజలము నెరిదాల్చి
బలిమహా, వీరుఁడై సురరాజ్యవిభజముచేకొనె | సారమా నీపాద
రజమున నహ్య, ఘోర శాపముదొలకె కోవిదులును నీయు |
దారాంప్రి రేణువులు కోరిభవభయదూకు, లై నట్టి నీవే శరణని
పొగడరాముని కల్యా

6

సారిదియాసమీయమున, సురదుందుభులు మ్రోసె । ధ్రి,
గుడుతద్దినాంతకిటతక, తా । ధై ధై య్యయనుచు నచ్చరలా
డిరి గంధర్వవరులు బాడిరి భూసురవరులధరణీ, వరులఁబూ జచేసి |
సరసశృష్టాన్నభో, జనములిడి రీకరశివరగ నాల్గునాల్గు, జగుగుట
యుగౌళికుఁ । డరిగెనెల్లుంక్రకు, సరణమిచ్చి నృపుఁడు కరుణచే
బుత్రికల ఘనసుతులఁగాంచి । త్వరతోడఁబనుసనా, దశరథక్షి
తపతిసరసుతులుగోపండ్రిసిరులలరి నాశేష । గిరివాసుఁడైన
రలు, నరునిమున్నిడుకొని పురికి ప్రయాణోన్ముఖుఁడయ్యె ముద
మున కల్యా

7

17 సురటిరాము-ఆదితాశము

పల్లవి — చేరి విసవె శౌరి, చరితము । శౌరీ సుకుమారి గిరివరకు
మారీ

అనుపల్లవి — వారిజాత్ముఁడంతటనుశ్రీ, మీరివేడ్కతోనయో
ధ్యకు | గోరిపోవుదారిలోనృపవై రియైన పరశురాముఁడుకా
రుమొగులకరణి చాపధరుఁడై, కాలమృత్యువో యనఁగఁ

బంక్తిరథు | కేరిహరియెదుటను నిలిచిపలికెను. వీరాధివీరుడని
యెఱుంగక చేరి

బెండువంటివిల్లునడిమికి, రెండుజేసిపెల్లు, పొందు | కొం
డనెనయఁజెల్లు, నావిలు, దండివైరులకుముల్లు, కడుగండమిగిలి
దీనినెక్కుబెట్టిన, గాని రాముడ సనునిన్నునటుగా | కుండినఁ
జంపుదు సనరాముడతనికో, దండుముగొనిచక్కనెక్కిడిను, ఖం
డాశుగము తగఁ దొడిగి తెగ, నిండుదిగిచిభాగ్ధావుఁడనిను | కాండా
హతచరణఁజేసిన్మృత, కాండాభిరాముఁడ వాదుననినఁ | బుం
డరీకలోచనుండితండనిపూర్వకాలసంస్మృతిపొడమిపొగడి | భం
డనప్రచండపండితుండవ, జాండాధిపతివప్యయఁడవనెను చేరి

బాల్యమునను నేను, ఘోర, తపంబుసేయుచోను, హరి
వా | త్పల్యమొప్పుఁగాను, వేగఁబ్ర, సన్నుడై పలికెదాను, నా |
ఫల్యమయ్యెనీతపమునుజనస, మృతమునుచ్చి వంశయుతుండవగు
నా, ఫల్యబలుండవగుచుఁ బితృహననుండగు, కార్తవీర్యగెలిచి
ఖలనృపుల వై | కల్యాత్మకులఁజంపిశమదమ, ముల్యార్థితుండన
గుమునేకొ, సల్యాగర్భమున రాముండనఁ, గల్యాణదాయినై జ
నించియ | హల్యాసలిఁబవిత్రఁజేసినీతను, గల్యాణమైసీకుదరిశన
ను, తుల్యముగ నొసఁగుదునని జనియెదను, తోనాహరియనీవ
ని చనియెఁ జేరి

2

నామి నేనుమించి, హేహయ, వంశజులనుద్రుంచి శాం
తుండ | నై ముదిముదలంచి, చెలఁగెద, నీమహామహిమనుంచి,
ఖగ | గామినీబలంబునీవుగొంటివి, గాననేనుధన్యతముండనైతిని,
నీచుహనీయదరిశనము గలిగెచి, తామహాదుల కగోచరుండవు
శ్రీ, రామామనోహరుండవగురఘు, రామా ప్రకృతికంటెపరుఁ

డవు! కామాద్యరినర్గదూరుడ వ, హోమాధవ భనరహితుం
డవు! కాసుకర్త గుణవర్జితుడవు నుద, కమున ఘేనజాలములు
ననలమున! ధూమమెటులనటుల నేయఖిలమును, నీమాయచే
గల్పితంబనె. చేరి 3

ఎందాకనరుండమాయకు, హితవుమీరికుండు, వినువా!
డందాక జడుండు, వానికి నాత్మగానరాకుండు, తనయందు గల్లు
నవిచారమున నవిద్యమిగులఁబ్ర బలినదైవిద్యనణఁచు! పొందుగా
నవిద్యాకృతసుగుటను, బంధుబింబితుండై జీవాఖ్యను! బొందు
తనుచునగి ప్రాణములఁ బొందునపుడె సావ్యభిమానము! నొందు
నపుడె సుఖదుఃఖముల, నొందునాత్మకునంసృతిలే! దెందుజ్ఞాన
మిపుడుబుద్ధికినిలే, దిద్దినై జమువ్యాకృతమునఁ బ్రకృతి! పొందు
గానుసంసారియయ్యెహుత, భుగ్వారిమేళనంపుక్రియననె చేరి.

ఎంతదాకనరుండు, నీపద, హితులపాత్తుఁజొరఁడు, విను
వా! డంతదాకకగుండువలెను భ, వాబ్ధిదిరుగుపామరుండువ,
కాంతుండై సుజనసంగతివలనను, గనినభక్తిచేత నెపుడునన్నున!
నంతనాశ్రయించినపుడు, మాయకు, నంతమజితుండునుస్వప్ర
కాశుండును! శాంతాత్మకుండనై నసద్గురు, డంతవానికగపడు
ను సుని! తాంతానందమతనిచే గని, చింతలతల నెల్లఁద్రుంచిని,
రంతరాత్మసుఖముఁ జెందునీపద, రాజీవయుగభక్తిలేనినరు!
లంతమొందిజ్ఞానము క్తిసుఖముల, నందవశముగాక చెడుదురనె
చేరి. 5

ఈశశరణుశరణు, దురితవి, నాశశరణుశరణు, సుజన!
క్షేత్రహరణ శరణూ, జయజయ శ్రీరామశరణుశరణు, నే!
జేసి నట్టిపుణ్యమెల్లనీదుమ, హాళుగమునకొసఁగినాడననుదయ!

జేసి బ్రోవునునెబరె శ్రామునకు, నీతావిభుండ్రు సన్నుడై పలికె |
 వాసి నీమనంబుననువల, పోసివరముగోరునినున్ను | జేసి
 నాననినభృగుకులుడు, భాసిల్లుచునీదుపరజో | లేశమునకు
 నేవరంబు సమముఖ, లేశభక్తినిన్నున గృతార్థునిగ | జేసి
 పనుపజనియె జామరగ్నిని, జేచ్చుండునుజరిపు నుతిండుచు
 జనె చేరి. 6

ప్రీతుడయ్యెఁజాలా, నశరధవిభుండ్రుతటలీలా, గుణముల |
 చేత సలరిశీలా, తగపురిజేరిచక్రి, యావేళ, భూజాత
 నెనసితి నరె ననుజులునునిజ, సతులగుతుల నేలిరితులవిభవన, మే
 తుండు జగత్ప్రభుండ్రు, ధితగుణ, జాతుండ్రువ్యయానందమూర్తిసం |
 గీతానంతకీర్తిసుగుణ, భూతాద్యఖిలసాక్షిమాయా |
 జాతాఖిలకలుషహరుడు నా, కేతాధిపుడై యుండె హరిద |
 యాతీతయత నిదియు జెప్పెనుబ్ర, మ్రాణ్యకవిశేష గిరీశుపేరవి,
 ఖ్యాతిమీఱ నధ్యాత్మరామాయ, ణాఖ్యానమున బాలకాంబ
 మిది చేరి

బాలకాంబము సంపూర్ణము.

శ్రీ ర స్త

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు.

అయోధ్యాకాండము

1 శ్లోకము - 100 శ్లోకము

పల్లవి — శ్రీసద్గుణాన్వితా శీతాద్రిసుఖవీ | కాశేయ, వా
సుని శేషాచలకాసునిచక్రము

అనుపల్లవి. — భాస్వినింశశబరమువందు మణిసిం | హానన
స్థితుడై మునినుతుడై హహో | ల్లానుడై దరిహానుడై
శ్రీవానుడై శ్రితదానుడై లిసీ | తానహితుడగు రాము
నికా గను తలపూనిసురిమాచివచ్చెను శ్రీస

శరదిందుచంద్రికాసృశిమా తినుద్యుతుల | మెఱయు
చువచ్చునాని నారదునిగ | నెఱిగి సీతాజానియు దేవీయు
తుండు | పొంపొచ్చుంశలేని భ క్తిచేమ్రొక్కి | పరగఁబూ
జించిమాని నీశ్వరసం | స్మరణచే విషయాసక్తచిత్తు మైసం |
సారచింశనూటిక గలుగుమముబోటిక | దొరకదిదిదుర్లభము
నినుగని పరమపావనుడనైతిని, భా | స్మరుడు రా డనుమ
డగుక్రియ నజ్ఞాన వా డగునన ముని పల్కెను శ్రీస 1

శ్రీరామభ్రమయఁజేసెదవోననులోకాను | సారవాక్య
ములచేను సం | నారిననుటిదియరయసత్యమేనుజగదాదియ
మా | యారమణి గృహిశిగాను-జేయుటనునీనుత్తులైరి బ్ర
హ్మదులెల్లను ప్రజగన్మహా సం | సారి వీవు హరి జనకజ లక్ష్మీ

పురవైరి వీవుసీతహిమశైలజాత । వారిజభవుడవీవుధరణిజ -
వాణిరవివీవుప్రభజానకి । యారూఢిస్త్రీపురుషవాక్యములన్ని
సీతయునీసనియెను శ్రీస 2

నావీమీనీచాయ యవ్యాకృతమనబడునది । యేమూ
లప్రకృతదానమహత్తత్త్వమామమహత్తత్త్వానలింగశరీరమై ।
మఱియదిసకలమైనతనువులజేసెన । హంకారబుద్ధిప్రాణాజ్ఞాన
కర్తేంద్రియాసాముదాయకములింగశరీరమనబడునదె జన్మక
ర్మమూలము ఇంద్రజాలము । ఆనుహాత్మయెజీన, సంజ్ఞననా
ద్యవిద్యోపాధినొందిన । దైమించె స్థూలాదిదేహ, త్రయమె
జీవోపాధియనియును శ్రీస. 3

స్థూలసూక్ష్మకారణాలజాగ్రత్సప్తస్మస్మప్యస్థలుమూ
డుగల్గెనీసంస్మృతి । లీలచేసెనయువాడుజీవుడెసరమాత్మత్రి ।
కాలనాక్షి గూరేడులోకముల కాది । మూలమదినీవేచూడు
మాయాభువన । జాలములు నీయందె జననస్థితిలయములై
జరుగుచున్నవిరామా రాక్షసవిరామా । వ్యాళమనిత్రా
డుగనిబెదరిన, పోలికనుకను జీవుడనుకొను బాలిశుడఘను
డాత్మతానని భయరహితుడయి యలరుననియెను శ్రీస 4

ఏనీ తేజముననీయఖలమును వెలుగునిదిఖలుండు తెలియ
లేక, దేహమేషతియనియెంచు పుణ్యశ్లోకయెందాకన, జ్ఞాన
ముతెగిపోకయుండునందాక । దీనుడగుజనుడునీకారుణ్యము
నవిజ్ఞానానందమొదవిననమలుడొనది నీపాదారవిందభక్తిని
గలుగునదిముక్తిని । దానమగు రామనీదానులదానుడను కరు
ణననుబ్రోవుము । నీనాభికమలజుండు మాతండ్రి యటుగాననే
పాత్రుడననె. శ్రీస. 5

అనిచాలా ప్రణతుండై యానందబాష్పములు ! కనుల
జడిగొనజడదారి రఘువంశతిలకుని । వినుతించెవేడ్కజేరి రా
వణవధార్థము । జనియించినావుశౌరి శశరథుండు నిన్ను । జనవి
భునిజేయఁగోరి, యున్నాడటలు । యిన రావణుండు జచ్చుటె
టులతనిజంపుదు । ననిస్త్రతిష్ఠజేసినావు మునుడాసివినుము
భూభారహరణమునకు, మొనయుమిదిననజభవువా క్యముననినఁ
జిటునగవుమొగమునజిగి, బెనఁగొనఁగననియెశ్రీరాముండు శ్రీ

వినునారదనేనెఱుంగని దేమియునులేదు । మునుస్త్రతిన
నాచే, తనెటుజేయఁబడెనటులనే జేతునకలభూతముల, సు
ఖాసుఖములు । ఘనకాలసంజా, తము ప్రాబ్ధ । ముననగు
నవిభువననే, తనై తగులకనేనే! నెనసివినోదింతునిదె రేపుదండ
కాటవికేగి । మునివేషముదాల్చి సంతోషము । నను జతుర్దశ
వత్సరములుందునుసీతయను నెపమునను రా । యనినబలముగ
జంపుదుననవిని దేవగతిజ నెమునీంద్రుండు శ్రీస 7

2 పూరికల్యాణి - ఆదితాళము.

పల్లవి — వినవేళుకవాణీమాణిక్య, వీణావాదనపటువాణీ
అను.— సునుచంశ్శుండు దశరథుండంతట మం । తనమునవసి
యిం, చివసిష్ఠుని ఘనముగరావించిమన్నించి! వినుమనిపలికె
నుహాత్మనిఖిలజను । లునుమాటికి వొగడెదరుశ్రీరాముని ।
ఘనగుణాభిరామునియునరాజును, గానొనర్పవలెనిపుడెభర
తుండను । జునిగూడిచనెను మామనుగను, గొన శుభదీక్ష
నునుపు రామునిరయముగననె. వినవే

వరమాని దశరథునివీడ్కొని రఘువరునగరికివేగరాగా
శ్రీ! వారియెదుర్కొనిబాగా వసిష్ఠునిపరఁగనత్కృతులు గాఁగా

జేసి నీతా । తరుణి హైసుకలశోదకములొసంగంగ । గుగునియడుగులుగడిగి, శిరముననవారిదిదరియించిననుచుడిగి, పూజించినీ । చరణనీరధారణ, ముంగ్రుతాగ్ధుడనై । మెఱసితి ననుదా, శరధి పలుకువని । చిటునగవుదొలకంగ బలికెమునునీ, చరణజలము హరుడుశిరమునందిడి । పరమపురుషుడాయెమాతండ్రి సలువయు నీపదాంబువులనుజయయ్యెన నెను విసవే

ఇటులననగు నేలోక గురుడవువి, శ్వేతుడవనియురమా పతివనియు సము । త్కటయశుడవనియు బరమాత్ముడనియు నిన్ను । కుటిలుకెఱుంగవశ, మాధక్తపాలన । చటులుండవై భూభా, రముమాన్వరావణుని జంగుచుది నెం, చిపుట్టితననిదిట వుననిశ్చయిం, చినాచునేను । అటులై నబహుగోప్యము జేసిరినీ వెటులమాయచే సర్వముజేయుదు । వటులనేగురుడననిశిష్యుడవీ, ననుచుచటనసల్పితిస్వామి జగ । న్నటనసూత్రధారియఖిలభూతాం, శర్యామియన వెలయుదువనెను దపసి విసవే

నీవు శుద్ధసత్త్వనుయమైన మేను నెరిబూనిభువియందు మాయానుజ । భావమునజెలగుచుం, దువకటరాజ । నేక గాసింజెం, దుపారోహిత్య । జీవనమతినిందితమని దెలిసియు నీవుర బావంశమున జనియెంతువని । భావించినంతసముననీక గురుడనై । యేవేడుకకిదినే, నియ్యకొంటినాతపమిప్పుడు ఫలెయిం, చెనన్నికనిమా । యావిభూతికగఱుపకు శరధ, భూవి విభుడనిన్నుపట్టముగట్టి శు । భావహుగర్వునెను నీతతోదీ తొవిధినుండునుని చనియెనసిష్టముని విసవే

శ్రీవిభుడులక్ష్మణునిగనినన్న యువరాజ్యాభి, మిక్తుజేసె దరునేనుసాక్షిమాత్రుడను । నీవెనకలముఁబూనుకర్తవు, భా

క్తివు, నీవే నాప్రాణములు మేనునున్నవిచలికనావేళపౌరజనులు
రామునియునరాజు ' శ్రీవినికడు హెచ్చిదశ, రథునిమెచ్చి ।
యావార్త లపుడెచ్చి కాసల్యా । దేవితోడనుమిత్రాదేవి
తోడెలువారి । లావాక్యాకర్ణ్యమునసంతోషపూర్ణ । లె
వెలసిరినురలు, సరస్వతిఁగని, దేవి నీవయోధ్యకుఁజని విఘ్నము
గావింపుము రామాభిషేకమన, నావిబుధప్రార్థనకీయకొనె
వాణి వినవే

4

కొమరారుకై కనగరదాసియొకతె, కుంటిదిగూనిది గుఱ్ఱ
రూపు । దిమిడిగ్రుడ్లముడిబొమలుడొంకుమైగలది యయోధ్య
లోనురమణులకు, నవ్వులాటది మంధరయను । కుమతీయొక్కతె
గలదుభారతిదానిఁజెంది, కుదురైయొండెనంతఁపురి శృంగార
ముల । నమరియంతయువిం, తయైయున్నఁజూచి । భ్రనుసిమం
ధర తొంక, రతోనచ్చి కైక రేపు । రామునకుపట్టాభిషేకమని
నకైక । ప్రముదమొదవిబంగారందెలొసఁగఁగావ, డఁతయొల్లకిది
భయసమయమునుఖసమయముగాదబలశేషశైల, సావ్యమియైన
రామునిశుభము నీకనెను వినవే.

5

3 సోడిరాగము-అటతాళము

పల్లవి — సరసగుణమణినన్యందిర, సఖీకృతేందిరా, వినవే
అను — 'గరిమమునరాఘవునియభిషే, కమహోత్సవము శుభ
మనకభయాకరమనుటయేమిశ్రీరాముఁడ, కాసల్యగాననుఁ
జూచునేను । సరమనన్తుతములైన కైక, నచనముల్వినఁగఁజాల
క్యమం, ధర్మనీసుతునకునీకుసుఖము, నలఁచినాసుదాయఁగాను
దలఁచకు సరస

కైకవినుభరతశత్రువుల, కేకయపురికనిచ్చినీకాంతుఁ

డోకాంత్రయేకాంతమున నీ, తాకాంతుధరణీకాంతుగాను, ప్రా
కృతైశ్వర్యమున కెల్లను, పట్టభద్రునిఁజేయఁదలఁచెను, నీకునీతన
యునకు దాస్యము, నియమించునొకయుపాయమున్నది, నీకు
రాజు గేవాసురాజనిచ్చి, నవరములు రెండుగలవు, నీకొడుకుదొర
తనము రాఘవుని, ననవాసముచునానసేయుమునె సరస 1

ఈవిధమునమంధరపలికిన, హితఁగఁతఁచిసఖనిమెచ్చు
చు । నావనిశధీజనితకోపము, ననుమానించిరెగట్టివెనను । నీవి
యుడిగి భూషణము, న్నియు బాఱవై చియలుకొంటి । లో
నొంటిగానేలఁబడిపొర, లుచుండెనుదయగల్గవాడై న'పావనుం
డై న ధీరుడైన, దేవసముడైన గానికుజన' తావిరోపమును
వీడఁడని, తద్గుణానుసారియానునిజమిది సరస. 2

అంతటనుదశరథుఁడుకై కగ్ధ, హంబునకుఁజనినిశ్శబ్దమై
కాంతిచెడి భ్రాంతిపడిమెలఁగెడి, కలికితండముగనికలఁగివిభుఁడు
యింతవంతయి దేమియనఁజెలు, లెఱుకమాకై కయలఁగినయది
సంతసముసేయుచునవినియా, దంతిగమననుడాసినీకీ । చింతయే
మిటికికై కనీదు, చి శ్తమెటులఁబుజేతుననిని'తాంతమోహము
ననుపా, దములకపుడునృపుఁడుమొక్కిదక్కినానె. సరస. 3

పలికిబొంకనివారుమీరలు, ప్రాణేశమునుపునాకొసఁగిన
యలఁఘవరములకు భరతునిరా, జ్యాధిపతిగారామునికానలో
వెలయఁ బదునాల్లేండ్లు మునియై, నిలువ సెలవీయుమనుచు
కై క । హుకవినివజ్ర హతవృక్షము, చెలువుననుభువిఁబడియంత
లోఁ । దలిసిచెడుగుకలగంటిననుచు, దలఁచివెడఁగుకలకరినె
దులు । పులివలెంగనితిరుగమూర్ఖులిన, చెలులుబోధచేసిరాధ
రాధిపు సరస

భార్యగావీవుశత్రువునా, పాలిటిసీకురాముడుపరి । చ
ర్యయాశ్చర్యముగనల్పును, సతిసీపురామునిమెత్తువెపుడు । ఆర్య
సన్ముతునిబొమ్మననే, నతివరాజ్యముగొప్పని నృప 'వర్యబొంకిన
సరికమునబడు, వాఁఁవనికై కనలుకదశరథుఁడు, కార్యమే
మనుచు వనటనొంది, కందియుండెనారాత్రిచనిన । సూర్యోద
యమునదౌర్యత్రక, సుభగనాదశుభవినోదములెసఁగె సరస 5

ఉత్రచామరతురగకరిధ, సముదయముగనుపట్టెబూషి
త । గాత్రునిబవిత్రుని సుమిత్రా, పుత్రయుతునికరీంద్రానూఘ
ని । జైత్రాత్మకాత్మవీతునిరాచు, చంద్రుఁగనిజసులలరియుండి
రి । ధాత్రీశుఁడేమోరాడనియ, త్తటి సుమంత్రుఁడు చనిమొ
క్కిహా । పుత్రలలాను హారాచు యని, పొగులురాజుఁగని కైక
నడుగ । రాత్రినిద్ర లేదితనికి శ్రీ, రాము సుగుణధాముఁ దోడి
తెస్తునె సరస 6

దశరథాజ్ఞను సుమంత్రుఁడు జని, తగ రామవిభుఁదోడి
తెచ్చిన । శశివదనుఁ డసితత్ముఁడుగురియు, న త్తముఁడు తండ్రికి
బ్రణమిల్లెను । బిసరుహాతునిగొఁగిలించుక, పృథివీశుఁ డేడ్వఁగ
వసిష్ఠుఁడు । మసలకనునచ్చెరాముఁడిదే, మనకై కభరతునకు
రాజ్యము । అనదృశాటవికినిన్నుబనుస, నడిగినాననిపిత్తువా
క్యము । విసువక నడపెద ననె శేషగి, రిశిఖరాలయుఁడువిశాల
మతియై సరస 7

4 అనందశైలివిరాగము - అటత శము

పల్లవి — వినవేపల్లవమృదుచరణాకరుణా, వితరణగుణాభరణా
అనుపల్లవి — జనవిభుఁడానతి, చ్చినదండకాటవికి । మునిచేష
ధార్మిన్, చనియెద నన విని, యనఘ గాఘనకాముకుఁ

డనై యతినవలనను జక్కితినినిను । వనమునకుఁచనిచి ప్రాణ
ము లీతచువునను చునవ నెను భూపల విస

రామాజగదగ రామాను బాహువి, రామాకులల । లా
మాహా హైమవతీచింత్య, నామ హాభీమోద్దామసం । గ్రామ
హా శ్రీసుహితముఖజిత, సోమానిచ్చు । నేనునిసొమ్మందు,
నెటులనోచ్చియుందు । యామోహాబ్ధికిఁగట్టు, ఏనని విఱపింప,
నామహీచతినడలవలనని సొమిత్రితోడ వల్లినగరికి । స్వామి చని
నతినుమిత్రాకౌ, సల్యలకు నేయ దీవించిరి విస. 1

అనువందవనభూమికనుగఁగార్చముపచ్చె, నమ్మాసెరివి
మ్మాయనిన । వినిసొమ్మసిల్లియాకొమ్మహా, ననబాక్ష ననుజేరి
రిమ్మారాజ । నిచుబొమ్మనుట నిజమ్మాన, మ్మ । నన నగుచు
కైక, తన నందచునిదొరనుగా । ననుచదునాల్లేండ్లు, ననమున
వసియింపజనవిభునివేడె బిత్తవాక్యముట్రమనుపజనియెదనన
భరతునిక । వనియొనఁగి తనయునిచటనె నిలు, మనుచుఁగొన్న
విలపించెను విస 2

కై కయ్యెరుధరణి, కాంతుఁడెవరుచూడునా । ధాకన
రాకాకై కనీకై కడిగిదివిజా, నీకములు । డీకొనినఁద్రుంతు
పో, నీకరాజ్యశ్రీకినిపట్టాభి । పేకమిపుడుప్రాకటముగఁ, జేతు
భరతుఁ డల్లిననతని । గేకయుఁత్రుల్లెఁగ, గింతు ననిబత్తు
ణుఁడు । ఏకవైఁబల్కు రాముఁడ విని, నీకడిమియును నీదు
భక్తియు । లోకములకెల్లఁదెలియుచువ, తానికై కైయలుగవ
లదనె. విస. 3

జడమునశ్వరముఁగూ, జగము రాజ్యముతనువు, సత్య
మాయిది, నిత్యమా ఆన, పడ భోగఫల, మాన్నత్యమా,

కలిమి । పడఁతిచంచలసుజన, స్తుత్యమాభ్రాంతి । యుడుగ
కుండుటన, త్కృత్యమామాన! వ్రుడనుఖమునకుకర్త, మొడిగ
ట్టితనకంటె! నొడలువేఱని తెలియ, నుడగుకోర్కెలుతృణతతి!
నడియేటఁగూడియఁనినక్రియ, మాతృపితృసతిసుతహితాదుల!
నడకయిది స్వప్న సమమనియె, న్నకజడఁడుకోరున నె రాముఁడు
వినవే

4

ఆయుష్షముజరావ్యాధులు పులుగువలె, డాయఁదెలి
యఁడాయనరుడ! ఈయఖిలసుఖముల, హేయమనఁడి! మా
యురేభగవన్తాయదేహ! మే యాశ్చర్యమనుకుమతి, ఛాయామా
త్ర, మైదుస్థిపృష్ఠేదోను, జ్ఞాస్పృహంసని, కాయమాకాయమె,
ట్లాయనాత్మి చెపుమా । గూయానవిడుపునుమామికభ్రమ,
హేతు విదియయవిద్యస్తేనచ, పాయసుగుసచ్చిదానంద, బ్రహ్మ
మనుటిదివిద్యయ నెహరి వినవే

5

మొదలు క్రోధము పాప, మునకు మనస్తాపమూలము
ఇంద్రజాలముక్రోధము! సకయూత్తులకు స్రుతికూలము క్రోధము!
హృదయగ్రంధికి నానవాముక్రోధము! విదిశధర్మములకు, శూ
లము, మదియం దదియంచకనునినునీ, నఖిలసాక్షిగానెంచి!
మునమునసుఖియంపుము గూఞ్జనము । మదయుతులకీలదు
లక్షణ, మర్కమనితల్లికీతత్త్వమే! సకయుఁడై తొలఁగఁగిట
సుతుఁ, గదియించిపోయిరన్న నెసతి విన

6

హరిసుమిత్రకు మ్రొక్కియన్నలక్షణనిఱపు, మన్న మన
సువెన్న! కరణికురుగఁ బల్కెనీకన్నమునునే । నిరిగెదనన్మఠానీ,
కున్నజత్తు! సరమేశయనినఁ గడఁజెన్నారంగ! కరుణించియను
జురాకకు సస్తుతించియా । ధరణిజనుజేరినే, సంకటవికేగి,

తిరిగినచ్చెన నిలువుమననీ, చరణములయాన నేనిలువను | బరిమా
త్మయనిన శేషాచల, పతియతివతోఁ గూడికదలెను విన. 7

5 యదుకులకాంధోజి - ఆదితాశము

పల్లవి — చికురనిందితాళీరణ కేళీ, జితమదానురాళీ నిలగూ
కృతా నకలభువనపాళీలలనా, జనమాళీకాళివినవే

అనుపల్లవి — నకలరాజన్యులు రాజను భా 'నుకులరత్నము వి
భవము నుడిగిజ | నకనుతాలత్వణనమేతుండై, వికసితాంబుజ
లోచనుండై చను | టకుఁ గతమేమనితండ్రియాజ్ఞనడ, వికి
బోవు తెఱిగి పురజనులుపొగల | నకటభగవకుండనుచు వా
రితో, ననియెవామదేవుండన్తునీంద్రుండ చికుర

ఈరాముండు నారాయణదేవుండు, ఈశుండవ్యయుండు
మహానుభావుండు | శౌరియోగమాయసేతయయ్యెను, కోరిశేషుం
డేలత్వణుండై యలరెజను | లారా బ్రహ్మవిష్ణుగుద్రా, కారమై
బూనిగుణశ్రీ | రూరడగదుగయస్థితిసం, హారములు జేయుఘ
నుండు హరి | ఈరాముండు చుత్స్యకూర్మసూకరి, నారసింహ
వామన భృగురాచుళి | రీరములు దాల్చియిపుడువశరథకు, మా
రుండయ్యె ఖిలులం జంపుటకుననె చికుర. 1

రావణాదిదుర్జనులవధార్థము, రాముండున్భవిల్లుట ఈ
యగ్ధము | దేవముని దెలిసిపలుకనతనితో, దెల్పె రేపునని కేగెద
ననియితండు ధరణీవల్లభుండు గైకహరినట, వీవాసమునకనుప
లేదితండై వారలనిటనియమించెను, దైవాధీనము సర్వజగము |
గావునమొరిందుకై యడలకుండీననజోదగుహృదయపర్కమున |
భాషించినఁ జింతలెడలు ననిముని, పలుకఁజౌదులలరి హరినుతిం
చిరి. చికుర

ఆమీఁదటరాముఁడుకై కనగరి, కరిగియడవి కేగమాకు
ముగురికిభూమిపతియాజ్ఞ కొనునునినకై క, దీమసముననిచ్చెనా
రచీరెలు, అవి । సౌమిత్రియు రాముఁడుగట్టిరి, భూమిసుతచేఁగా
కున్నను|సావ్యమిజనకజకటిఁ జుట్టెను, ఏమీయనలేక నృపభార్య
లీమానవతికీచీరెతగనని । యేష్వరిగవసిఘ్నఁడనరిపడికై క । నీనుది
చెడనీత కిదియొనఁగదగు, నేయని దుకూలములవనిజ కొనఁగె చి

రాజుసుమంత్రునిచే గుమారులకు, రథముదెప్పించనపు
డెజనకునకు । శ్రీజానిసలత్త్యణుఁడై మ్రొక్కెను, నీతయందఱికి
మ్రొక్కియరదమెక్కి హరి, జేజేలలరఁగ తేరెక్కెను, జేజేయ
నిప్రజలు వొగడనహి । తాజేయుఁడఖిల సాధనములు, తాజేకొ
నిసుమిత్ర కొమరుఁడు । రాజులురథమెక్కి సుమంత్రుఁడురథ,
రథ్యములనడుప నిలుమని దశరథ । రాజువిలపింపఁ దరమినడచి
జన, రాజితోడఁ దమన దాఁటెరాముఁడు చికుర 4

పుడమితే డవనిపైఁబడిపురి, పురఁబొక్కి పారలియేడ్వ
భృత్యు లధిపునియడిరికొసల్యనగరికిఁగొనిచని, రాయుపతివిభు
నిబోధింపుచునుండె న । క్కడరాముఁడు నిల్చి జనుల నిటు, విడ
రాచని పురికి రథముగొని । నడురాతిరి సుమంత్రుఁ బొమ్మని, యు
డురాజ నిభాననయును ననుజుఁడుఁగూడి నడువనపుడెకదలిచని,
సుమ । హత్త రంగకలికలుషభంగ మృడ జటాజూటసంగగం
గఁగనిమెచ్చుశౌరిఁ జేరి గుహుఁడు వచ్చెను చికుర 5

చరణకమలయుగళికిఁ బ్రణమిల్లెడు, యెఱుకువానిరా
ముఁడు సుధఁజల్లెడు । గురుదయాదృష్టిఁ గని కౌగిట నిడు, కొ
న్నఁబొగడె గుహుఁడుభక్తినచ్యుతుని । హరిధరియిం చె జటలు
మునినై వనిఁ, జరియింతు ననుచు లత్త్యణుఁడునుధరియించెను.

సత్యవ్రతుడని కురియించిరి విరులుసురలు శ్రీ । ధరుడు గంగ
నీటఁ గ్రుంకి జలములు ద్రావితరుమూలమునఁ బవ్వళించె ।
దరుణితోడ నట రామచంద్రునా, గరులుగానలేఁ పురికి
బోయిరి 6

మాయామానుషవేషధారి శృణశాయియై నిదురవో
వఁగధను । న్నాయకములుబూని గొలిచియుండెడు, సౌమిత్రితో
నిపాకవిభుడు పలికె వృణ । శాయి శ్రీహరినిటుగనికను, దో
యినరతోషింపకున్న । దోయిఉదుఃఖమునకు కయి, కేయిహే
తువుదా నునెను । మాయికముసుఖానుఖమునొడలుగను, కే
యెకలేనని లక్ష్మణుడు శర । నాచుకునకుఁ దెల్పఁగ నాణోక
య, మాయెశేషగిరిసతియు మెల్కొనెను. చికుర 7

6 భూపాలు-అలతాశము

పల్లవి — సఖుని విసవేనీ వీ సచ్చరితము సలలితానం, దదా
యకనునవే

అను — సుఖాజయధసుష్మప్తిదేరి, ములాబ్జకాంతి పొదలర
కు । శిఖానుశిగుహావీతానుజుల్, సేవింపన్నాతుడై
సుప్రీలుడైన । నిఖం మగుయోడ నెక్కియను, రావగ
గచిగుహునిబిలిచి సఖా పురికిబొమ్మరుచుఁబనిచె, సదయు
డై ప్రయత్నపూర్వముగ సఖి

మించిరాఘవులు మృగమునొకటి వ,ధించినచనముమం
చిగాఁగావించిముగురుభుజించియచటవసించిమేల్ కాంచి, మ
రునాఁ । ఉంచితగతిధరాత్మజతాను, ఉంచస్థరద్వాజాశ్రమము,
గాఢచిమునికితను, వేంచేయుటెఱిగించఁగాఁ, బంచి హర్షించి
రమ్మనిశిష్యుచేన్మన, పంచాననులు వచ్చుటదెలిసి, చంచఃస్థుగ్ని
ము,గొంచెదురుచని, చక్రినీక్షించితనువుపు, కించనుతియించ

మునికనఘులు సమస్క, రించకౌగలించి రామునిపూ । జించె
ను శ్రీరామునిస్తితముఖ జితసోమునిజగదభిరాముని సఖి. 1

నాదబిందుకళాతీతజగ । దాదిపురుషమహాత్మ వినునీ! పా
దరజమునఁ బ్రోదిసేయుము, నాదుమందిరములనినముని । నాద
రించితదాశ్రమమునవి, నోదించితదనుజ్ఞ సుజనా । ప్లాది వాల్మీ
కాశ్రమముశ్రుతి, నాదబంధురముగనిముని । పాదములకునవిని
జానజుల, తోదవిలి ప్రణతుండై యలరు ను! హాదేవునిసుమా
ప్తంబుచిగుని, నబ్బదళి నేత్ర రమాకళ శ్రునిశ్రిత । మేదినీసూతా
లక్ష్మణు లావాల్మీకిఁగొంచిగొరివించిపా । ద్యాదివిధుల నచ్చించి
ఫలము లర్పించి భజించిహరి నలికె సఖి 2

స్వామివినువనభూమిదశరథ, భూమివిభు సంపునఁ జరిం
సఁగ । మేమువచ్చుటమీకుఁడెలియని, దేమియున్నది నేనుగూ
మానవతి । తోమెలఁగియిచటశ్రీమించునది, నేమింపురుని రా
ముఁడునకు । నామానియఖిలార్థసంవేదియై ప్రేమచేబల్కెభు
వసమునకు । రామనీవే నిలయ నువినీకు ధామమిది నాధారణ
సును త్తమమైన దావానుహానుభావావిను మేమహాత్ములతి శాం
తులు సములిచ్చాసూయావిరిహితులునీ । శేముషిగలవారిమది
నీకు శ్రీయుతిముగనిలనునిక యనెను సఖి 3

శిమదమదయాసశ్యములుగల, సుమతులెవ్వరుశుభాశుభ
ముల । సనుయములహర్ష విపాదముల, భ్రమరెవ్వరుసుజన
బృం । దములఁగూడి ధర్మాధర్మసమరసమువీడి మది నినుశరణ
మువేడి గర్వముదిగ నాడిమమతగోరాడియెవరమునులయితన
రాగుదురుయెవ రమితధృతి శ్రీరామనీమం । త్రము జపింతురు
ద్వంద్వరిహితులయి, తజ్జనులసావ్ంతమునిశాంతమునీకుష । డివి

మతపడూర్చిపడ్డావములకుమీటి యవలవెలుగునినుదే । హముగనర్వగతునిగనొకనిగ, నరయుజనులమదియిలునీకనె. సఖి.

అనవరతయోగా, భ్యాసబలమునదృఢీకృత । మనస్కులునినుప్రతినిమిషమును, గనుఁగొనుచునన్లులయిమించు । ఘనులహృద్వనజమునసీతాయుతుండవయి, మొనసినవిహరింపుచుదియనీకు । ననువై నరాపునినువర్ణింపఁజాల, నంచుబలికివనజాతునీప్రభావముచే, ననువందబ్రహ్మఋషిసయితిని । జనమాత్రమేత్త్యమఁకుండనుసి, షాదపురిఁ బెరిగివిలుబట్టనెఱిఁగి బోయనెలతనొకతెనెనసికొడుకులఁ, గనినేవారి బ్రోవజీవులమునుమిడియమునివలెనెజంపుచు, ముచ్చులఁజేడన నెగడితి ననె సఖి 5

ఈగతిచరియింపనస్త్రబుఘ, లాగమవేత్తలరుగవారిని । సాఁగిపోనీకాఁపినననిరి, వేఁగనీవరిగి నీసుతుని నీగరితలను నెమ్మిఁబిలిచి, భోగఫలముల పోల్కిదురితముభాగములుగొన్తునివారి, నాగరికమెఱిఁగిరామాతోగర్వమెందుకనఁజనినే, నాగరితనడుగనాలుబిడ్డలు! మూఁగియడచిన మొఱకునయిమరలి, యోగివరులనుగనియది దెలుపవినికడు । రాగిలియుపదేశమిచ్చి వారవలఁజనమ, రానురాయనివి । రాగినై జపించితిపుట్టలు, ప్రబలెనాదుతనువునన నెముని. సఖి 6

అంతటబహుసహస్రాబ్దములు, పంతమునను దపంబుసేయఁగ! దాంతులగునస్త్రబుఘలువచ్చి, దనరననుఁదెలుపభానుఁడు । మంతునిఁజూడమమునడఁచుక్రియ, వింతగావల్లీకమువెడలి । సంతసముననుసంయములఁగని, సద్భక్తిసలుపధీ! మంతుండవు బ్రహ్మఋషివైతివి, పంతదీతెనువాల్లీకియని । యంతర్హృతులైరింతయును శేషాద్రీశనినుమదినుతియించుఫలమిదియని । కొంత

బాగడిసురనదికిచిత్ర, కూటగిరికి నడుమగృహము ముని| కాం
తుండధుచింపసీతా, లక్ష్మణయుతుండై హరియుండెనచట సఖి

7 అసావేరిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — హృద్యనజాచ్చితరామాయా, శ్రితజనకల్పారామా ।
సద్యచోభిరామా రామా వినవే

అను — ఆద్యముగసుమంత్రుండరిదముఁగొని, యయోధ్య
కరిగి, దశరథునకెఱగి రాఘూద్యహుండు జానకీ లక్ష్మణులను,
గూడి గంగకావలజననృపుఁడు । విద్యన్నత రామచంద్ర
సీతా, విభోజగత్ప్రభోవిధాతనినును । హద్వైభవానుభవ
యోగ్యునడవి, నశలవ్రాసెనాయని యడలెను. హృద్య.

పుడమిజనులునినుదయగలవాఁడని, పొగడగవై కల్యమే
టికి । అడరినీదుకోరికలన్నియునే, డకటా సాఫల్యమాయెను|
వెడవెడయేడ్వకయుడుగుమనుచు నుర్వీశునిఁ గౌసల్యదూరిన|
నిడుదకన్నులనీరొడియునతనికా, నుడియెహృదయశల్యమాయె
ను| పిడుగుబడినవానికొఱవిఁజూడిన, వడుపుననేచెదుప్రాణము
ల్పిలపు, సడఁతివినుము పుత్రశోకమునడనుపు, వెడలు ననుచు
నొకమునితిట్టెదొల్లి । కడకనేనువని వేటలాడముని, కొడు
కొకఁడు రేయినది ఘటముముంచ । బుడబుడమన గజమనిశర
మేయ న, తఁడు హాయతి ననె జనపతి హృద్య. 1

ఢాయఁజనియయోయనినేమునిపడ, తోయజములుదడ
వియోముని । నాయక నేనపరాధిని దశరథ, నరపతిననినుడివి
మ్రొక్కిన| సాయక వేదనకోర్వలేనునా, జననీజనకు లడవివొర
లెద| రాయెడ కే/ఁమువై శ్యుండననినశ| రమ్ముబెరికినిడివిసేయక|
తోయముఁగొనిచనిహాకుమారకా, హాయజ్ఞదత్తాయని జీరువా

రి। కాయతమతివలగొనియుదక మొసఁగి యయో, ధ్యావిభుఁ
డను దశరథుఁడ దంతి । నేయమీతనయుఁ డీలైనననీవు, నూ
యటుల నెనుతు నెడసినపుడెచని । పోయెదవనిగెడసిరనిదెలిపిన్పు
తుఁ, డాయెహరిహరీ యనుచున్నపుఁడు. హృద్య 2

మోడుకొనియహాయనికొన, ల్యాదిముదితలువిలపింపవ
సిన్పుఁ । డాదయితలవారించి శవము, తైలముచేఁ గ్రాగింపఁ
బంచటు। మీఁదభరతశత్రుఘ్నులఁబిలవనం, పినశ్వరదీపింపవా,
రే । డోదినమేవచ్చియయోధ్యఁగనిభయ, ఖేసములుజనింపఁ
బురజను। లాకరింపమియుగని యిదేమోయని, యంతిపురికే
గి కై కకుమ్రొక్కిన । మోద మొదవిసుతుఁగాఁగిలించితన, పు
ట్టినింటిసేమమర సెభరతుఁడు । మేదిసీశుఁడేదని కై కనడుగ విని
సీతారామలక్ష్మణుల నీ । మీఁదిరయచేనడవికనిచితి, మృతుఁ
డాయెనాసోలసె నతఁడు. హృద్య. 3

కొంతవడికి నేదదేరభరతుఁడు, కోపదృష్టినిఁజూచి కై కా
శాంతమూర్తినిగృహింపనిశ్రీరామ, చంద్రునడవిఁద్రోచిభువిప
తి । హంతవై తివయయోసరకము, నందుపడెదవేళీయనినే।
నెంతపాపకర్మకీకొడుకై తి, నింకేలననుచులేచిపోయి । కాంతు
బాసివనరెడుకొసల్యను, గాంచిపాదములపైఁబడియేడ్చిన। చిం
తయేమీసీవు కై కకరుణను, శ్రీమంతుఁడవై తని జననిపలుక ।
యింతకై కకృత మే నెఱిఁగినగురు, హింసజేసినట్లనఁగాసల్యా।
కాంతతనయుఁ గాఁగిటనిడికొనియా, క్రందించెమహారవమొసఁ
గఁగ హృద్య. 4

అపుడు వసిష్ఠుఁడువచ్చి భరతుతో, ననియె వగచుటేలా
దశరథుఁ । డపరిమితసుఖములనుభవించిదివి, కరిగెజ్ఞానశీల జీవుఁ

డు । చపలజన్మన్మత్స్యరహితుఁ డనులుఁడు, శాశ్వతుఁడు
త్రికాల్పాబాధ్యుఁడు । కపటశరీరమెజడ మన్మతమిందు, కై వికార
మేలామూఢుఁడు । అపవిత్రమైన సంసారదుఃఖా, హతులై బాం
ధవులు దెగిరనిపొగలు । నిపుఁడుజీవితముచిగురాకుకొన, నీర
బిందువుచుగాఁదలఁచుననుచు । కృపచే నెఱిఁగింప నృపునితను
న, గ్నిచేనహించి క్రియల్ జేసీసోద । రపురస్సరుఁడై భరతుఁడు
శేషగి, రిపతిరామునికా జూడఁదలఁచె హృద్య 5

8 మంగళకాశికరాగము-అటతాళము

పల్లవి ఎలమిచేసేవింపవే, శ్రీరాముని । చెలిమిచేభావింపవే ।
యోలలనా

అను — సలలితముగరాచు, చంద్రునిశ్రీ పాద । జలరుహనివ్యం
గ, సస్పక్తమకరంద మెలమి

భరతుఁడామీఁదట బంధుపితృమంత్రి । వరసేనాపరివృ
తుఁడై కోసల । పురికి హరినిదేనద్యక్తుఁ డైచస్తిస్తాది, గురుసజ్జ
నాన్వీతుఁడై కదలిగంగా । సరిమలుపులినాం, తరములవిడిసెన
చౌగువందిగుహుఁడుచె, చౌరశరశరాసన । ధరుఁడై యోధుల
తోడ, దరమినడిచియితఁడు । సరసాః నుండేని, సురనగిదాఁటిం
తు, హరికివంచకుండేని, యరుగనీననివచ్చి । భరతురామసే
వా, నిరతుగాజ్యకాంతౌ, విరతుఁగనిమెచ్చియ, ర్పించెకాన్క
లుమ్రొక్కి ఎలమి 1

• కూరిమిభరతుఁడు, గుహునిమహామహుని । సారైఁగాఁ
గిటనుంచియచ్యుతుఁడెంత । జేరినట్టాత్మ నెంచియెచ్చటనీవు, శౌ
రినిఁ బొడగాందినావనియతని । చే రాముఁడు విశ్రఙ్ఖించీయు
న్నచోటారసితిలకించి మ్రొక్కియచట । నారాత్రియుండిమఱు

నాఁడుప్రాద్దునభా, గీరథిదాఁటియరుదారభరద్వాజ | శ్రీరమ్య
చరణరాజీవములువలగొని, యారూఢితావచ్చుటంతయుఁ దెలిపి
న | త్కారములతనిచేఁ, గాంచి నాడచట శ్రీ | మీరనిల్చిముని
చేదారిదెలిసివేగ, శ్రీరాములుండెడి చిత్రకూటముఁజేరె ఎల.

బలములభరతుఁడి, మ్ములనునిచిగుహశత్రు | ఘ్నులు
రానడచితనమై, పులకలునిండఁ | దిలకించెమునిధనమై, ఫల
కుసుమకు | ట్కలవాళికాఘనమై, శాశాశా | విలసన్మనాఘ
నమై, న్మయూరికోకిలకీరసేవనమై, పావనమైశ్రీ | యలరునావన
ముపరిహసి, తానందనమచటహల | కులిశధ్వజనీలాబ్జరే, ఖల
చాలు బొలుపొందుసీతారాములపాదముద్రిత | స్థలులుగని
హర్షాశ్రుజలముకన్నులజార, ఫలియించెనాదుకోర్కెలునేధ
న్యఁడనై | వెలసితి నని యెంచి వినుతించిహరియున్న | నిలయము
శుభలక్ష్మీ, వలయముఁజూచెను నెలమి 3

వెలిదమ్మితేకులగెలుచుకన్నులవాని, వెడదయురమువాని
నల్లనివాని | మొలకనవ్వులవానిసీతాలక్ష్మ, ణులతోఁగ్రీడిం
చువానినారచీ | రలజడల దనరువానినీడేరుజగ, ములనేలిన
వానిరామునిఁజూచి | సలలితభయభక్తి, సంభ్రమాద్భుతము
ల | వలగొనితత్పాదనలినములపై హస్త | ములుజేర్చి నా
ష్టాంగముగఁమ్రొక్కికనులనం | గుళములొత్తుచు మేలు, గలఁ
చుభరతునికృపా | కలితదృష్టిగాంచి కౌఁగిలించితొడలనెలకొ
ల్పెగుహశత్రు | ఘ్నులునతులొనర్పగ లలితుండుదీవించి. వెల
లేనిఛనువిచ్చె నెలమి, 4

స్వామికౌసల్యాది జననులురామ్రొక్కి, వసిష్ఠముని
గాంచిపూజజేసి | భూమిశునెచ్చరించి సేమమడుగ, నీమీఁది

మనుతమించి దశరథుఁడు ని । నేమదిలోనుంచి దివికరిగెనన,
వేమాగు శోకించి గంగానదికి । రామ లంకఱు వెంటరా నరిగి
స్నాతుఁడై । బ్రేనుదిలోనకక్రియలు వశధనునకు । సౌమిత్రియు
నుదారు, నల్వికృతకృత్యుఁడై । నేమముననాదినము, నెరవేర్చి
మరలి నిజ । ధానుము జేరిన, త్పములంపఱిగొనఁగి । శ్రీమీ
రమన్నించె శేషగిరిప్రభుఁడౌ శ్రీనుహిళావిభుఁడీ, లీలవినోదిం
చి నెలమి.

9 జానానంబి-తదిలాశము

పల్లవి — వినవేవళదరవిందనశసుం వరి । విశాలలోచననిజకింక
రజనభయమోచన.

అను — పునుకులతిలకఅయోధ్యకురమ్ముక్ష, మాతివై మమ్ము
బ్రోవుము । ఘనయాగముల జేసి సుతుల గాంచి తనయుల
రాజ్యమున నునిచి పిన్చుట । వనమునకేగుట రాజధర్మ
మిటు, వలెజేయుము కైకదురితమతియై । యొనరించినయవ
రాధము డమింపు, మనిభరతుఁడన్న పాదములకు మ్రొక్కి
ను వినవే.

భరతునిరాముఁడు తొడపై నిడుకొని, పరగబుజ్జగించి
దశరథ । నరనాథుఁడునన్నరణ్యమునపదు, నాల్లేండ్లువసించి
మీఁదట । పురము జేరుమ నెనంతదనుకనిను, ధరణిఁగావఁగఁ
బంచినాడిది । యిరువురమును నెఱవవలెననిభరతుఁ, డిందిరే
శుఁగాంచిజనకుఁడు । కరటికాముకుఁడు భ్రాంతుఁడతనివా, కృ
మచృతమన వత్సా దశరథుఁ । పరయ సత్యవాదియతనిదూరకు,
మనినసామిమునినై నేవనమున । జరియింతు నీవుధరయేలుమ
నుడు, హరి య దేటితగనటంచననేనునీ । చరణముల్ న్నొలిచి
వత్తుననిదాశరథి వలదయోధ్యకుఁబొమ్మ నెదమ్ముని విసవే. 1

శ్రీయొల్లనయోధ్యయొల్లడనువుత్య, జింతుననుచులేచి
భరతుడు । ప్రాయోపవేశమునకై కుశభూ, శాయియైనజూచి
రాముడు । మాయురేయనికులగురునికన్నునై గె, జేయనతండేచి
భరతుని । డాయబోయినావాకీమునతండ్రి, మాయలుబోదో
చివినునా । రాయణుడుచ్యుతుడీరాముడు, బ్రహ్మచేతగ్రాధి
తుడై రంకుల । తోయధిబుట్టెనురావణాదులను, దునిమి
వచ్చునన నతడదృశముగ । శ్రీయుతునకునతుడై పాదుకల,
ర్థించరాముడొసంగమాళినిడికొని । తోయజాషునమయాతీత
మైన, నేయనలముజొచ్చువాడననెభరతుడు వినవే 2

కైకనాశ్రుజలనయనయైశౌరి, గని మంతనమందు రా
మా । నీకపరాధము జేసితిఖలనై, నిందబడితి నెందునను
దయ । చేకరుణింపుమునీమహామహిమ, శ్రీనివాసముందువి
ఱుంగగు । ణాకరుడవగుణుడవువిష్ణుడవ, య్యయ్యుచవు నీయం
దులోకా । నీకముల్ నీదుమాయచేజనన, నిలయవిలయములను
జెందును । నీకన్యములేదుఇంద్రజాలికు, నితెఱుగునమాయా
మనుజతనువు । చేకొనినటియింతునీవునీచే, లోకులుప్రేరితులై
చరింతురుది । వాకనకార్యమొనర్చితి నీమా, యాకళామోహి
తాత్మనై నేనుననె. విన 3

పాహి పాహి దేవ దేవనమోస్తు, పద్మనాభసీతానాయ
క । మోహమనెడిముడివిడుమనిజనని, బొగడనత వ్రాతావను
డగు । శ్రీహరిచిరునగవుదొలుకబలికెను, చెలంగిధీసమేతనిజ
మేయు । దాహరించితివినిర్జరకారాధ్య, ధమునేనీచేతనిటుల ।
వ్యాహృతముగ బలికించితి నీకు భ, వములేకదెనన్ను దల
పుము । శ్రోహాస్నేహములు లే వితని కని దుష్టులు ననుదె

లియలే రనిన ఖగ | వాహనునకు మ్రొక్కి కై కవీడ్కొనె, వ' రసేనాయుతుండై భరతుండజని | మోహనముగనందిగ్రామము నను, బాహుకంఠరలుంరనునిదలంచుచుండెను విన. 4

కుంకలిశయానుండిచటజననం, కులమనిభూమిసుతాల త్త్యణు | లండదండలనునడువదండకార, ణ్యముజొచ్చిశ్రితా శ్రితుండై | యుండెడియత్రిమునికిమ్రొక్కిననతఁ, డొసఁగెన ర్వ్యముజతాహితునక | ఖండభక్తి నననూయకుజానకి, దండ మిడనభిమతార్థసిద్ధి | దండిగనగుననిదీవించియిచ్చె, గుంథలయు గ మవనీతనయకు | మెండుగజతుర్ద శాబ్దములకుకా, శ్రీరచంద నాద్యలంకారముల | నిండుమనంబుననొసఁగెనననూయ, నృ పలలాముండగు రాముండత్రిముని | మండలాఖండలునితోడఁ దత్త్వ-మహితగోష్ఠినుండె సమరసన్నతుండై . విన. 5

భాషాపతినుతుండగు శ్రీరాముని, భయభక్తులుమీఱఁజే రియ | శేషభువనములుసృజించియవి, పోషించుటకునుదారాకృ తులను | వేషధారివలెబూనెదవునీవు, రోషదూరామాయా | యోషామణియఖిలముభ్రమించునది, యెదుగునీకువీరాధివీ రా | దోషాచరహరహరచాపదళన, పోషితముని సవనాయనని కడు | భూషించెలత్త్యణుండనాచేని, మృగబలుకఁబడిన యీచరి తమాంధ్ర, | భాషనద్యాత్మరామాయణమున, బరఁగనయో ధ్యాకాండమురచించె | శేషాచలపతిపేరనతనికృప, చేసుబ్ర వ్యణ్యకవీంద్రుండ ముదమున విన. 6

శ్రీ రస్తు శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణ కీర్తనలు.

అ రణ్య కాం డ ము

1 దేవిగాంధారిరాగము-ఆదితాళము

పల్లవి — శ్రీశేషాచలవాసునివినుతి - నేయ నెవరికైనై నందరమా,
ఉమా.

అను — శ్రీశుక్రమునిచేదారెఱిగిది, నేకోచయకాలమున
గెలుసీ ! తానుమిత్రసుతులతో మువవే, గండుపుంఃరీకానీ
కచను ! రీశశవగాహమహిషశరభకపి, నృకాదిమృగభయ
దమైఖిగులావాసమై చండమాదంకా, వనముజొచ్చి
యనుజునితో ననియెను శ్రీశేషా

సునుజాశనకంటకావృతింబీ, వనముమనమతిప్రయత్న
ముగబో ! జనుచుభేటకముల్గొనుచు, జనకజముందఱవెనుకరాచు
లత్తుణులిరువురు జనికనిరి యసురినా, ధునిమౌనిఖగవ్యాధుని
విరాధుని ! ఘనసూలము ద్రిప్పుచువాడవచ్చి, కట్టలుక
మీరెవరిని యడిగిన ! వినుగాఘవ్రలముదశరథవిభుషను, పున
సుజనులఁ బ్రోవఖలులజీవ ! ధనము గొనివచ్చితిమనబ్రతికెడి,
తలంపుగలిగినలలననొసఁగి, చనుఁ ! ఓనికదియమహాసిచేరా
ముఁడాదనుజ కరచరణశిరములువగుసనరకె శ్రీశేషా ।

శ్రీరామునిగాఁగిటజేర్చెనేత, చెలఁగెదుందుభిరవమువి
రులుగురిశె ! దోరముగాఁగడుశృంగారముగా ! సారెకునచ్చర

లాడిరిపాడిరి । చేరికిన్నరుల్విరాధుజంపుట, చేరాజలిరరికరిహరి
యైనహరి । నారుభూషణద్యుతినసనుభృతిను, దారశుభాకృతి
ననులాంబరభృతితారాపథమధ్యగుండగుకవిగతి, దనరుచక్ర
ధనునిశౌరినిగని । కోరికదీఱవినమ్రుండై మ్రొక్కి, గుణాధ్య
విద్యాధరుండీదుర్వాసుభూరిశాసమున నసురనై తినిదె, ముక్తి
నీలననగు టనెవిరాధుండు శ్రీ 2

భవరోగవై న్యనయాకరినమో, భవశాంబుజాక్షునినుద
లంచుదుగను । చువినుచునుడ వ్రచునంటుచును, నవిరళముగ
మ్రొక్కుచునుండగ, నే । యవలెనామనోనేత్రశ్రోత్రజి, హావ
కరశిరములురానుతారికనాను, భవనుతయని బలుకహరి, నగు
చునాభక్తి దుర్లభంబదిసీకుగల్గె । బ్రవిమలనుజ్ఞానివై తీవనవిని,
ప్రకటనుగుణభద్రారామభద్రా । ఎవరునీకుసములధికులటంచు,
నిజేచ్చ నరిగెవిద్యాధరుండంతట । రవికులమాళిజేరెశరభంగా,
శ్రమచుమ్మునిగనె సీతానుజుండగు శ్రీ 3

చూచియెదుర్కొని పావ్యమొసంగియ,చ్యుతుసుఖాసీ
నుజేసిపూజించి । నీచమత్స్యనసంనారరతుల్ । ఓచిత్తజజనక
నినుదెలియలే, రురుతరచుగు కటాక్షముననిను । జూచితినేచి
యఘములబోద్రోచితియ । హోచిత్రమనుచుబలికిశరభంగా,
యోగితారువుల్ ప్రోవిడియచలముచే చితి నరికొల్పియందురి
కెసీ, తాచంపకగంధీయుతుహృద్గ్రంథిమోచనువిశాలలోచ
నుమానసమునందునిచి ముక్తతనఁ య్యెదటి । వేచిదండకా
వాసులై నమునులాచతుర్భుజనిజేరిజనిపొడగనిరి శ్రీ 4

మ్రొక్కిరఘూత్తముండమునులారాసుఖముగదామీ
కనిన రక్కసులచేఁజిక్కితిమిబాధలస్మక్తిమిగ్రక్కునమము

బ్రోవుమనుచు రామునకక్కడనున్నకపాలముల్ జూపి వెక్కన
మునవృజినులఘనులమునుల । జక్కజేసిరింతయుదై త్యక్తతమే
శరణుమామొరాలింపు మనినవిని । యుక్కడంతుదానవులనని,
యభయమొసంగెముచులకెల్లమదిరంజిల్ల । మక్కువతోభరతా
గ్రజుడునిలిచె, మానిగృహములందుగొన్నెంట్లచట । నక్కఱ
తోజనికనియె సుతీయణుల, ఉనుమునీంద్రుడుపరబ్రహ్మమూర్తి
యగు శ్రీ

5

2. పంగళకాశిక - ఆదితాళము

పల్లవి — వీనులవిందుగనుచిన, వేగూచరితమిమ్ముగను
లను — శ్రీనివాసునిబూజించిసుతీక్షణుడున, మ్మానముగాంచి
సానందుడై పలికెను వీనుల

రామనీతారకనామమంత్రజపము । నేమమునజేసితి, నీ
రజాక్షుశ్రీమహిళాధీశ శివవిరించసేవ్య । కామసంసారసాగర
తరణచరణాయని వీనుల

1

సతిసుతాదిఘోరసం, సారాంధకూప । సతితుండనై,
పాపమతివై । గతిగాననిచను, గననిర్హేతుకదయానుతివై నీవే
వచ్చితివనెనుసంయమి వీనుల

2

నకలభూతమాన, సాలయుడవైనను । బ్రకటించినిన్ను
జపమ్ముసేయని । వికలులమాయావివశులగజేతు । వకటనిను
భజించునఘముబావుదువనెను వీనుల

3

విశ్వసృష్టిస్థితినిలయములకజహరి । విశ్వేశరూపముల,
వెలయుదీపుహరిదశువైనకపాత్రముల గనబడుభంగి శాశ్వ
తుడవిదిమూఢ, జనులెఱుంగరనెడపసి వీనుల

4

పరమేశ్వప్రకృతికి బరుడవౌ నీదివ్య । చరణముల్లంటి

దృక్పాన్వితములకు గోచరుడవుగావై న, హరినీనామస్తరణ |
పరమతుల కెపుడుగను, పట్టుదు వనెమాని వీనుల. 5

నూపాద్యపాధిదూ, దుండవై నమాయానట | నాపా
దితమానీమా, నవసూపముయిది | గోపాడగంటిస్తర, కోటి
సుందరముశర | చాపాన్వితముకరుణా, శ్రయనేత్రయ నెను
ముని వీనుల 6

స్థితలలితాస్యము, సీతా యుతమజనాంబరమజితము
సౌమిత్రిసేవితపాదమున | స్రుతిమనుసితోత్పలా, భముశుద్ధా
గధేయ | సుతిశాంతసుగునీశు, భాంగముగంటిన నె వీనుల 7

దేశకాలకర్తా, తీతవిజ్ఞాన ముఖ | లేశ నీరూపమతి, హిత
మమలము | నాశరహితము స్వప్రకాశము నిఖిలావ | కాశము
చిహ్ననా, కాశమని పొగడెముని వీనుల 8

ఈ రూపుభావించి, యికనొకటినామనను | కోరలేదనిన
ముని,తో రాముడు చె | న్నారగబల్కెముని, నాథ నీనది
మత్సరామారాధనమునని, ర్కలమాటెఱుగుదున నె వీనుల 9

మీవంటిభక్తుల బ్రోవ వచ్చితి నన్ను | భావించివిను
తించి, సేవించిమా | కీవేగతియనువారి, కెపుడుజూపట్టుచు |
గోవిందుడవీవు ము, క్తుండవై తివనె జక్రి వీనుల 10

ఈపావనస్తోత్ర, మెవరు పరించిన | దాసత్రయమ్మును
బాపుదురు | దీపించినుచ్చక్తి, దృఢమానుజ్ఞానము | ప్రాపింతుగు
సరమ, సరమనెను రాఘవుడు. వీనుల. 11

మనమగస్త్వనిజాడ, జననలెననినుతీ | క్షణయుతుడై
సీతాల, క్షణులతోడ | జని యగస్త్యానుజని, గని యశ్చ శేష
శైలనివాసుడగస్త్యా, శ్రమముజేరినుతించె వీనుల 12

౩ వనరోజురాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి — వినవే తరుణీమణి శ్రీరాముని । వినుతగుణస్తోముని
సుచరిత్రము.

అనుపల్లవి. — ఘనమైన షష్పతుఫలసుమశో । భనమై, రాజిత
బహువిహగ । స్వనమై జితనందనమై ముని ధనమై, నరిసుర
మనోనురంజనమై, తగునగ స్తునితపో! వనః నకులమణి, గని
మెచ్చిసుతీ, క్షణనీగురునకు, మారాకదెలుపుమనె విన

‘సావ్యమహాప్రసాదమనిసుతీ! క్షణఁగ స్తుని డాయఁ
జనిమ్రొక్కియ! హోనుహత్తసీతాలక్ష్మణులతో, రాముఁడిటకు
వచ్చినాఁడనినమాని । యామాటవిని హెచ్చియెదురేగిహరికి,
శ్రీమీఱ నర్హ్యమిచ్చి, తోడితెచ్చి । రామా, యంగుజహిత
కులాబ్ధిసోమా, నీలవారివాహస్తోమ । శ్యామా, శ్రీరామా
హృద, యాభిరామసంగర । భీమాపాలకడలికడనజ, చేమును
బ్రార్థితుఁడవై దశరథుని నోముపంటవై పుట్టితివనినుతించె. విన

నకలభువనసృష్టికిపూర్వమునం దొకఁడవై నిరువాధి
కుండవై యే । వికల్పములేకయున్న నినుజెంది మూల, ప్రకృతి
యైననీమాయయన్యకృతమనఁగ! ప్రకటమైసృజనసేయ, మహా
త్తత్త్వమున! నొకటిగల్గెమునిగేయ, దానికహంకృతినానుకమై,
యొకటిజనించెగుణ! త్తకమై, అహంకారమున కర్భకమయ్యె
నుదానివలననేకమై, తన్మాత్రభూతేంద్రియా । త్తకమయ్యెనన్ని
టికిసూత్ర, త్తకమగులింగ మొదవెనందు విరాట్టు కలిగిజగ
ములతఁ, డుసృజించెననెముని విన

2

నీపురజస్సత్వతమోగుణముల, నేర్పుననుగొనిబ్రహ్మవిష్ణు
మహా । దేవరూపములఁగ్రీడింపుచుజగదుదయ, స్థితలయముల

నుచేయుచుందువు మాయాగుణభేద! భావాభావముల నొంద
వు, అవస్థాత్రయములఁ । గేవలుండవై కనుగొందువునా, యీవి
చిన్మయుండవు । దేవాధిదేవ యోనుహాను । భావా యెపుడు
సృష్టిలీలకుఁగా వాంఛింతువపుడుమాయనునివంగీకరించిగుణ
వంతుని! క్రేపనుండు వామానువి । ద్యావిద్యలురెండై దనరు
విద్యయన్మృతకరమనుముని. విన 3

వినుమవిద్యనొందినఖలులగుదురు, విద్యనెనయనమరు
తాదురదిసిపా । దనలినభక్తిచేగానిదొరకనేరదు, గనుకనీసేవఁ
బూనిజేసినయతఁడె । ఘనుండకమలజానివాకనేవకు, మొనయ
నీవాండజ్ఞానిస్వప్నమునందైనను । కనరా, దతనికిముక్తిమార్గ,
మనరా, బుధులవేయునేటికి । దనరా, రునుమోక్షముబుధ!
జనరా, జితోడిసంగతినిమునులనరా, జనగర్వమోహమద!
గుణ రహితులుశమదమరతులుసర్వ, జనహితులు భగవద్భక్తి
రతుల నెతపసి విన 4

ఏయుపాయమున, నైననీయందుఁ దోయజాతనా, కు
ప్రప్రస్థిగలుగఁ । జేయుమునిరతము, నీవిర్భవముసఫలమైచెలఁ
గె నాజన్మము నేడు నాకృతువులెల్ల! శ్రీయ క్తములాయెఁ జూ,
డునాటనుండి నేఁ జేయుతపమునకు నేడు, నీపాదార్చనముగ!
దోయి, నీతతోడనీవహి! శాయి, నామదినిల్వమెందు! బోయి,
నావుననుని! ర్తాయి, స్మృతిగలుగఁజేయునతసుఖి, దాయయను
చుఁబొగడియత్తయ । సాయకతూణీరచాపకృపాణ, నాధనము
లగస్తుండరాఘవునకొనఁగె విన 5

మేదినిభార, హరణార్థము, యీమేనుబూనినా, పుగా
వునరావణాదులఁ జంపుపొమ్ముపంచవటి గౌతమీనదిచెంతదన

రాకురెండుయోజనముల! మీఁద నది చెలువుమీరునటకొన్ని
నాల్గు వినోదింపు ముదము చేకూఱు గమలాకాంతా, వినోది
గర్వితగనుజ చయవిభేదీ యోగిజనానందా! పాదీసిరితముజగ,
దాదీనత్యవాదీయభేదనుజీ! వేదియనుచల్కుకుంభభవు, పాద
ములకునతుండై శేషశైలవాసుడవలజ నెనవనిజానుజులగో వి

4 దేశీయదేవగాంధారి - అటతాళము

స్లవి — చానరోవినవేశ్రీరామ, చంద్రునిచరితము రసభరి
తము

అనుస్లవి — శ్రీనివాసుడు శ్రోవబోవుచో బర్వతశ, రీగుని
జటాయువునిగనిసామిత్రతోబలికెను చాన.

విలుదేలత్యణావీనిబాలియింతు వీడసుర । వలెచున్నాఁ
డనిన నామాట, విని ఖగరాజు । అళుకుచు నిచ్చోటరామా
నీవుశ్రీరామా నీవి! ట్లల గకు భవత్ప్రిత్యసఖుడను జటాయు
వనువాడనాపైదయజిలుకవె యనుడు కొఁగిట, నలమి యతనికి
హరిసెలవొసఁగె చాన

1

భానువంశమాళీ, పంచవటీగౌత । భూనదీతటమునం,
దుఁజేర నచ్చటరా । మానుజుడనువొం, దుష్టశౌలలు, ఆప
ర్ణశౌలలు! పూనరెండురచించెనొకశుభ, మైనలగ్నమునసీతా
యుతుండై నరేంద్రుడచటనిలిచి, యలరుచునుగడపెమూడు
నెలలు. చాన

2

కందమూలములుల, త్యణుడుదెచ్చియన్న । ముందరనిడి
చరణ్ణ, ముల్గొల్పుచురాత్మ । లందెల్లజాగరణ, ముల్సేయు
చు, ఆసేయుచువిల్లందిశరములుఁబూనిసేవా, నందుండై యుండి

యొకతటిగని । మందహాసవనార, విందుడగురాఘవునకని
యెను. చా 3

మోక్షకారణమా, మొసలితత్వముంబు । జాక్ష నీ
వలననే, నుదెలియఁగోరితి । రక్షింపునీకన్న రక్షకులు, ఆరక్షకు
లులే! రక్షయజ్ఞానవిజ్ఞానవి, రాగయుతమనిదానిదెల్పు । మీ
క్షణంబయనననుజుని కిట్లనెనుదాశరథీ ధీనిధీ చాన 4

వినుమాయస్వరూపమువివరించి, వెనుకసంవిద్రూపుఁ
దెలిపెదను । అనాత్మయైన యాతనువె, యాత్మగానీదను
దోచుటేమాయ, శోచుటేమాయ । అసఘదానివలనసంసార
మా, యావిక్షేపావరణము! లనెడుఘారెండ్రామా, యకాకృ
తులనెరాముఁడనువుగ చాన. 5

పరగజగములింగాశ్యబ్రహ్మాండముగవిక్షేపముసృజించె
మించియా । వరణముపరమాత్మనాశరించిజ్ఞానరూపమై, జ్ఞాన
రూపమై । బెరిసెఁద్రాడహియని భ్రమసిన, ట్లురుమాయచే
నైన జగములు పరతత్వమునగల దనుటరయనవిచారమనె
రాముఁడు. చాన 6

కలలోఁగన్నవస్తువుల, వలనెసత్తుగా డఖల । ములు
మహేంద్రబాలముసంసారమను,బలుచెట్టునకుమూల,ముదేహ
మేనని,దెలిపితన్నాత్రభూత హృదింద్రియాహంకారబుద్ధిప్రకృ
తులునహంతయునుతనువన, జెలఁగు నన్నిటికాత్మసాక్షియనే
చాన 7

జ్ఞానమునకునహంకార, మానడంభజయమలుక, మా
నుటఋజుభావము సేవించిభక్తి । చేనిజగురుని దైవముఁగాఁగ
నెన్నుట, గాఁగ నెన్నుట! మేనిదోసములెఱుఁగుటతనీమ,నోని

గ్రహములుషణవిరితి, బూనినాయందనన్యం, జై నమతియును
సాధనములనె. చాన 8

ఆసలన్నిటినిజ్ఞా, నాసిచేదునిమి, సచ్చిదానంవచ్చె తన్య
ముతాననిదెలిసి భాసిలుటెసౌజన్యము, వాఁడెధన్యుఁడఁడాసి
యనుభవముగురుశాస్త్రాభ్యాసమునఁగనిజీవసరులవి । లాసవై ఖ
రులఁగూర్పఁదొలంగు మాయయిదెముక్తియనె చాన 9

మచ్చురణస్త్వతిలేని, మనుజులిదిజెందలే । రచ్చపుతమ
ములో, నజోత్రిలేకగని, వచ్చునేయేరికై నగావుననన్ను, గావు
నన । నిచ్చఁదలఁచువారిలకుని, వ్రూవిద్యయైరులకీవలదని హె
చ్చుగాఁదెలిపెశేషగి, రీశుఁడనుజనకుముద మొదవఁగ చా 10

5 అరాణరాగము - అదితాశము

పల్లవి — వినఁగదవేమద, వేదండగమన । మనసారసార, సనేత్రు
చరిత్రము.

అను — మనుజుశ నికా, మరూపిణియు శూ । ర్పణఖయనెడు
మా, నినివచ్చియపుడు । కనుఁగొనెరిఘువ, రునిజగద్గురుని.
విన

ఆదరహాసమామహోల్లాస । మాదరస్తేరికటాక్షవిలా
స । మాదరదళితాజ్ఞాస్యవికాస, మాయిందిరాసఖిసుఖనివాస ।
మేదనర్పుయరముసుందర, మైయలరునుదరముఆనతజన । భేద
ములనడఁచిమోదములనొనఁగ, గాఁదగుచరణప్లవములుఆ ।
మీఁదటనఖసౌప్తపములజిగి । బ్రోదియిడు తొడలచందము
రాఘునిపాదసద్మములయందముగని, యాదానవిమనాశుగ
ములచే, నదరిచెదరి దనుజారితోఁబలికె విన 1

ఎవ్వరుమీరువమి మీపేరు, లివ్వనికీప్టెలనేతెంచినారు

ఎవ్వరికుచూగు లీచెలువారు జవ్వనియెవ్వతె, నిన్ను వేమాటు।
బువ్వనిల్లు కేళిగలయంగ, బూనినాను బాళినన్నేలుము। నవ్వ
గాదనఘనావేకుశూర్ప,ణఖచుండ్లు రావణునకుఁ జెల్లెలి। నివ్వ
ర్తకతఁడు మునముచేగడు,నివ్వటిల్లు ఖరదూషణాదులు నిన్ను
గొల్తురరిభీషణాయనిన।నవ్వచుసీతవినఁ, గ రాముఁడనియె,నవ్వ
నితకుభయహితపులొదవుగాను. విన. 2

మనుకులఁజనురా, మాభిఘానుఁడను, విచునశర్వధవిభు
తనయుఁజనతఁడను, సనిటనచ్చితి మదనుజుఁడిదిగోకనుఁ, గొను
మీనతినే, ననలనాక్షిగాను। ఘనతఁ బెండ్లియాడినాను,గనుక
దీనితో, డిగూపోటిక, మొనసినీవునో, పుదువెసామిత్రి, నెన
యుమనినఁ, జని వేడిననతఁ, డనియెలలన, ననుగూడిననీ,వును
దాసినపుటనిజ,చునరాముని, యెద్ది కేగియది ఘనాకృతిఁ,గనలి
సీతవైఁజన లక్ష్మణుఁడసిగొనిముక్కుఁ జెవులఁ, గోసెరక్కసికి.వి

అఱచుచుఁబారి, యదిఖరునిఁజేరి, మొరవెట్టనురారి
భూరిరణభేరి, చరఁగగవలి, శూర్పణఖచేదారి, నెఱిగిబలములరి,
ముడినఁచెమారి, పరులునచ్చుటగనియనుజుని, ధరణిజనుందో
ఁకొని, యగ్గిరిగుహ, కరుగఁబనిచిరాఘవుఁడుధనుశ్చర, నర
కరుఁడై బలువీరులదార్కొనె, ఖరదూషణత్రి, శిరులుదాఁకిరి,
హరిపైజనునేనుఁగులునా,హరిమెఱయనేన,నొకబగలునఁదెగ,
నరికినారాయ, ణాస్త్రమునరాముఁ డరులదొరలతలల, దొర
లనేసె నవనిపై. విన 4

తమ్ముఁడువచ్చి సీతనుగోడితెచ్చి యమ్మెయినన్నసా,
హసముమెచ్చి, నెమ్మినుండెను సు,ఖమ్మునహెచ్చిఘమ్ముదిర
క్కసి, యటలంకఁజొచ్చి, పమ్మిరావణుచరణమ్ములఁబడి, వగవ

సతఁడుకరుణఁ జెలియఁగొని, గ్రమ్మియిదేవున రామబుత్త
ణులు, కాంతారసీమమెలఁగ రామునికలికిచెలువలరిచెలఁగ గానీ,
కిమ్మన నన్నిటుజేసిరినీ, తమ్ములిందుకై పొలసిరియనిన, కొల్లు
నూరార్చిర, ఊర్విభుఁడురాముని నిమ్మహి శేషగిరీశునిగాఁద
లఁచె విన

5

6 ధరజరాగము - అటతాళము.

వల్లవి — ఇంతిచెంగల్వ, బంతిచెలువలుమేల్, బంతిగుణముల,
దొంతివినవే

అనువల్లవి. — శ్రీకాంతుఁడుగాకున్నఖరదూషణాదులనా, వంత
లోనఁ జంప, నెంతవారుచరులని చింతించిదశకంఠుఁడనురుల,
శిక్షింపఁజక్రయినకులమున, మంతుకెక్కజనించె శ్రీరా,
మాఖ్య బ్రహ్మాదినుతుఁడై యనె యింతి.

ఐవఁగానిమ్ము శ్రీహరిచేఁగబోలిసితె, మాచుగవై కుంఠ,
మందిరమేలుదు, నేనగనిగెలిచితి, నేనిరాక్షసరాజ్య, మీనేల
గలదనుక యేలుదుననిశలఁచి, భానునిభ నుగురధమెక్కవిధి,
పూనిప్రేరేపదుర్కత్తివై, రానుగత హృదయుఁడై చనియెను
రావణుఁడుమారీచునింటికి నింతి.

1

వచ్చినదనుజేశుఁ, జెచ్చెరఁబూజించి, వచ్చినవనిదె
లుస, వలెనన్నమారీచు, మచ్చికజేసిరావణుఁడు, బలికెరాముఁ
డు, సొచ్చికానకుదశర, ధేశుఁడు బంపఁగ, వచ్చిమునులకు
నెల్ల నభయంబిచ్చిమనఖరదూషణాదుల, వచ్చినాఁడటరాము
నిసతిని, దెచ్చియేలుదునననతఁడనియె నింతి

2

గాముఁడు నరుఁడని, రావణతలచేవు, శ్రీమహావిష్ణువు,
సీతామహాలక్ష్మీ, యీమేనుబూనినాఁ, డిచటనినుబొరిగొన,

నామహాత్మ్యనిచెనకు, టదియేగృత్యువువినువి | శావ్విమిత్రుక్రతు
పునసుభాహుని, జంపిరయిపతి నన్నుశరమున | నీనుహోదధి
వై చెబ్రదికితి, నేమిసుకృతముకతననోయనె. నింతి 3

హరినన్నబొలియింప, ననశరించినట్లయి తె | వెఱచితే
జంపక, విడుచునాలేలెమ్ము | మెఱసిసీపుమాయా, మృగమై
రాఘవులన | త్వరిముగధ్రమయింపు, ధరణిజనేదెత్తు | మరు
మాటలాడనినుజంపుదు, మారీచయనిరావణుండన | వెఱచి
హరిచే దెగినమోక్షము, వీనిచేబడి నేలనికడలె నింతి 4

పదియాఱువన్నియ, బంగారువలెదనువు | పొదలమే
నిపై వెండి, పువ్వులవలెచుక్కలు, గుదిగొనమణిగుచులఁ, గొమ
రారుకొమ్ములు | కొదమరత్నము లనఁగా, గొరిసెలుదన
రఁగ | నుదుటనీలములవలెగల్గి, యెన్ని మారీచుండు లేడియై,
కదిలిశేషగిరితుండగురా, ఘవుఁడున్నంచవట, జేరెను. ఇంతి.

6. నాయకింగము - ఆటతాళిము

స్లవి — దీనభ క్తజనసౌఖ్యదాచుకి, ప్రాణనాయకి విసవే
అను — ఆభాచుకులఁగ ఏకాంశముననీశ, తోనిటులనెరావణా
సురుండిదెనిను గొని, పోనగుగుదెంచెనీవంత్పర్తి త, వై నీదగు
ఛాయానూత్రమునిలు, మీననువర్షాంశమునందుపొంద,
గానీకగునననట్లనిల్చెనతి దీన.

చెలఁగుకపటమృగముఁజూచిమాయా, సీత దీనిఁగొనితె
మ్మనినశౌరి, విలునమ్ములుఁగొనిచనుచుజానకిని, గొలిచియుం
గుసామిత్రి నేనీలేడి, నలలితముమీరఁ దెత్తుననిన ల, త్కృణుండిది
మారీచుఁడుచేయుపో, కలువలదీ కార్యము బూనఁగాన, గారి
స్తుతయన నిల్వకేగెహరి. దీన

సర్వపూర్ణుడయ్యనచలుడయ్యను, సాక్షీయయ్యలో
కానుసారియై, పర్వీడిమాయామృగమువెంటఁదగిలె, భక్తపోష
ణుండ నెడినుడివి విదితముగా, నుర్వీతనూజకోరికదీర్చగ, నుద్దం
డాటవిరఘువీరుఁడుచని, దుర్వా రామర్షణుడై మృగంబు, ను
ర్వింబడనేసెనిశితాన్త్రమున దీన 2

త్రుళ్ళింఁగికపటరూపుచెడిమా, రీచుఁడొరలూచోహల
త్త్యణా, చెల్లరేనన్నుబ్రోవుచుచక్రి, చీరినటులదోచనార్తరవ
ముననిలపై, ద్రెళ్లుచుమహీశుసన్నిధిచేము, క్రింజెందెనచటనా
ర్తధ్వనివిని, తల్లెఁపడిభూమిజ రాముఁడాప, దంగొందెనుజను
లత్త్యణాయ నెను దీన 3

మూఁడుజగములనికిదొడిగినను గా, ముండు భయాన్తుఁ
కౌనె, చెలియ తెలియక, నాడితింనుమఱఁదనియతివనుజను,
లాడరానిమాటలాఁనాతంఁదదివినఁ, గూడకహరీయనుచునన్న
చనిన, బాడంజనరావణుఁడిష్టము, చేకూడెననుచు జేరెనుమాని
యని, గూఢాత్మాకృతియైధరాసుతను దీన 4

పూజజేసిసీతి నలికె నుహా, పురుషనిలుము మత్పతిప
చ్చుదనుక, నా, జనకజగనిమీరెవరుదెలుపు, నాతియనినన
యోధ్యాధిపతియగుదశరథ, రాజుకోడలనురామునిభార్యను,
లక్ష్మణుఁడనుతమ్ముఁడుదానునుచని, రాజీవాత్ముఁడుపదునాలుగు
వత్సరంబుల నిలజనకాజ్ఞనచ్చెననె. దీన 5

నిన్నువిందునన, రావణుఁడనా, నెలపులంకదనుజవిభుఁడ
జగముల, నన్నిటినిగెలిచి, నాను ననుబొందు నరునిపొందునీ
కెందుకనవినిభయంబు, నన్నెలత యోరిఖలుఁడనినురాముఁ,

పస్తాహతుఁడేయునేనక రావణుఁ, డెన్నికబదితల, లిరువదిక
రంబు, లివ్వెతగరథమందునీశనిడె. దీన 6

అబ్బుగతినిబోవ శేషగిరినిల, యాహారీరామలక్ష్మణా
యనుచు, గలికివిలపించినిజటాయువది దెలిసివచ్చిరణమొనర్చి
కూలెను, గిరివలె, గులుకుచునశాస్త్రుడగుగిరినైదు, గురు
కపులనుగనిశొంపుల్ముడియిడిచెల్లెనై చెనచటలంకాపురంబుఁ
జేరియశోకవనిసతినినిలిపె దీన 7

8 లలిత సంచమిరాగం - ఆదితాళము

పల్లవి — ఓననితానుశిరోవినవే

అను — వేవచ్చులక్ష్మణుని, వీక్షించిహరిమది నొకటిదలఁచె నో
నేనాక్షి నొదునైన నీజగముమాయామోహా । వ్యా
సంగమొంకఁజేతు, ననియెంచిహాసామిత్రి హాసీత నచటడించి
వత్తురాతప్పు, జేసిలివింకనేమి, సేతుననిసరాముఁ గని యతఁడు
పలికె. నోవని 1

ఆర్తనానమువిని, యవనిజనన్నుబొప్పున్న । నార్తరక్షకుఁ
డతని కడలకునునిన । నార్తిచేవినరానిదు, రావృత్తలాడనీమార్గా
ను, వర్తినై సచ్చితిసన్ను మన్నింపవేయోనయానిధీయనెను ఓ
ఆమిఁదఁబర్ణశాల, కరిగిసీతలేకున్న । రామచంద్రుఁడు
శోకనా, రాన్నిధిమునింగి । తామహాసుహృదయ్యని, ర్దభిత
దుఖరాశియయ్యుఁ । బామరులకుఁజూరఁ జింతా, పరవశుఁడై
నట్లువిలపింపఁదొడఁగె. నోవని 3

హాపూర్ణచంద్రానన, హాచకోరాక్షియింత । కోపమా
నాతోఁబలుక, కున్నావేమి । ఓపరమసాధ్వీయింకనేనెట్లొర్తు
నిమిష మొకయుగమాయఁ । బాపపుడై వమింతనగవాఁడౌట
ఁగననిపనితను వెకకె నోవని 4

వెతకుచురాగా హత, పటుండై పడియున్న ' సతగేంద్రుఁ
గనిల్పిత్తణా, సరికించితే! అతివెనీతఁడమ్రుంగి, హతుండై నల్లు
న్నాడు వీని! ధృతిచేఁజంపుదు, విలునమ్ములు, దెచ్చునిన రామనే
జటాయువున నె నోవని 5

హరిహరియనిడానుబోయి, యతనిచేదద్విధమ్మెల్ల । నె
ఱిగిపక్కిరాజుమై, కిరమున నివిరి । పరగబోధించినరామా,
హరిపరమాత్ముడవునిన్ను । కరసుద్ధిజూచితి ముక్తి, గంటినని
ప్రాణముల్విడిచెనతఁడు ఓవని 6

చితిఁ బేర్చిపులుఁగుమేను, శిఖిచేఁహించెనంత । ధృత
శంఖచక్రగదాబ్ధా, విస్మయిండ్డ హితుండై 'నసుండై గుచిరతనుండై
వరవిమా, నాగూఘండై జటాయు । సతీభక్తశేషాచల శ్రీయా
రామునిచుతియించఁదొడఁగె ఓవని 7

9 జటాయుకృతిశ్రీరామస్తవము

— శ్లోక చూర్ణిక —

శ్రీమదగణితగుణ మణిగణాలంకృత రుచిరచిరతర శుభ
స్వరూపం, సకలజనభయావహచుహదజ్ఞానజనితకలికలుషాంధ
తామిస్త్రనివారకభవతారకదీపం, అనుపమాద్భుతమహత్ప్రీతా
పం, హతదీనజనతామనస్తాపం, కరధృతవిదితామోఘశర
చాపం, జగదుదయస్థితిసంహారావిర్భావతిరోధానాదిమహామా
యావినోదనిదానం, అంగీకృతరంగస్తంగశాభంగతుంబురునార
దనంగీతవీణామృదుగానం, భూతభవిష్యద్వర్తమానకాలత్ర
యాబాధ్యమానం, అనమానం ! అక్షీణకటాక్షవీక్షణరక్షిత
దాక్షిణ్యణిప్రముఖనిఖిలభక్తజనసమూహం, నిర్గళితసకలసం
దేహం, దుర్వారోర్యీభరణహరణ నిర్విహరణచణలీలామాన

వదేహం, నిరీహం, శ్రీసుశ్శుగుణావలోకనమాత్రక్షపితఫాలా
 తుచతుర్ముఖాదిసర్వసుపరావ్విఖర్యఫేఽం, నిరంతరామనస్కసమా
 ధిపగిపూర్ణసరచయోగీంద్రహృదయ సరసీరుహకర్ణికోపరిస్థితవి
 తతజగత్పవిత్రా కృతాద్భుత ప్రభావ భాసురవియన్నదీజనకవి
 భవాభిశోభిత కిసలయమృదుపాదం, సమస్తజనానుమోదం,
 నతజనసంతతసకలకల్యాణగుణసంపాదం । దళత్పుండరీకచక్ర
 జైత్రవిపులశరమనోహరవిలోచనం, శిలానుయమానియోమా
 ఘర్షణ దోషవిమోచనం, యాచితవైరోచనం । కుముదబాం
 ధవ కిరీటప్రచండకోగండఖండనోద్దండదోర్దండసముద్దామం,
 దేవితాసార్వభౌమం, రవికులనయఃపారావార పరిపూర్ణాసో
 మం, గర్వితపూర్వగీర్వాణవాహినీసందోహకరినకంఠలంఠన
 గళచ్ఛేదితాదుణిత సహస్రకర సహస్రకోటి ప్రభాభాసమాన
 మహాభూతభయంకరసుదర్శనాభిధానాచక్ర చక్రాయుధాభిరా
 మం, మారీచమబాహువిరామం, హరహీరనీహరకర్పూరసు
 ధాసారడిండీరశరన్నీరద శారదానారదపూర్ణిమాచంద్రచంద్రి
 కాధిక్తారదశదిగ్వాప్యిత ధవళయశోధామం, శ్రీరామం । జనన
 మరణాదిఘోరసంసారమహాగహనదానదహనాయమానసకల
 జగజ్జేగీయమానపాపననామధేయం, సూరిజనభాగవిధేయం,
 ఇంద్రనీలమణిస్త్రీకాశాతిస్ఫుటసుందరకాయం । రమాకాం
 తాకుచకుట్టలతటిచచ్చితపటీరకుంకుమసంకుమద మిశచ్ఛందన
 పంకముద్రితశోభనవిశాలవక్షసం, హత ఖరదూషణాదిరాక్ష
 సం । దూక్షేక్షాశిక్షితవిపక్షం, ప్రసన్నాననదీక్షం । సరధసరధ
 దారావిముఖమునిజనసేవ్యం, ధుష్టజనదుర్విభావ్యం, ప్రణలైక
 సంస్తవ్యం, శ్రుతిశిరోవీధికాశ్రావ్యం । విలూనదంభాభిమాన

నానా భువనసంస్తూయమానమానవపపుర్నిర్మాణా సమానమా
 ననసరోవర ముహుర్ముహురుగ్గతసముత్తంగాఖండానందవీచీప
 రంపరాలీలాఢోలాంఢోళితచిన్తయరాజహంసం, రాజకులావతం
 సం | స్థితమనోజ్ఞానేందుమండలం, రత్నప్రభాచకచ్ఛకితచామీ
 కరచామకీరీటకుండలం, పోషితాఖండలం | గుణత్రయశక్తిత్ర
 యమూర్తిత్రయాచృత్తం, కరుణామయచిత్తం | సనసామ్ర
 కదళీక్రముకఖ గౌరజంబునింబజంబీరపున్నాగచంపక మధూకవ
 కుళాశోకతమాలసాలరసాలాది కోరికితపుష్పి ఫలితలలిత ను
 హా సహీసుహగాజీవిరాజిత రత్న చ్ఛవిచ్ఛ్వాంగపుత నాను
 ప్రదేశసంతతసముత్పన్నార్థరాకలిత ప్రశస్తసమస్తవిలాసోల్లా
 సిత శేషాచలశిఖరమధ్యసువర్ణప్రాసాదవిహరణీం, తోషి
 తాశేషభూపాలం | సురాసురయక్షరక్షోరగ గరుడగంధర్వసిద్ధ
 సాధ్యకిన్నరకింపురుషవిద్యాధర చారణాపురోబృన్దరచితబహు
 వంశనం, భక్తజనచందనం, రఘునందనం, తావం భజామి
 తావం భజామి

10 శహన - అబ్రతాశము

ప్లవి — కోరికూరిమిమిరికొమారిఖ | రారిచరితము వినవే.

అను — శ్రీరాముడుజూయపుభక్తిమెచ్చి | శ్రీమీరంగ కై
 వల్యమిచ్చియావలజనిపెచ్చి కోరి.

నానుజుడై సీతనరయుచురాముడు, జనిఘోరాకారుఁ
 డై నరక్కసునిజూచి | మానధనుడొలక్కుణునితోడఁ బలికెను,
 వీనిబాహువులలోన నిప్పుడు మనము | పూనిచిక్కితిమిన్నులు
 గాల్చిందలలేదు, వీనికినితెగువతోన రాఘవులిరువురు | వాని
 యోజనదీర్ఘ బాహుద్వయముఁ దెగనఱికినఁగబంధుడు | దాని
 కదృతమంది మీరెవ రేనెఱుంగననఁజక్రిపలికెను కోరి 1

దశరథసూనులము రామలక్ష్మణులము, తండ్రియాజ్ఞ
చసమునుసీతతోడ | వెనియించియుండుమము వంచించియెవ
డోనా, వామాక్షిగొనిచ నెను, వెదకుచువచ్చి | వెసనిన్నగంటి
సీతెవఁ యనినగంధర్వ, విభుఁడజునివరమునను జరిజీవినై | కొసరి
యష్టాశ్రమునిగిను, గొనినగినససురవగుమనిత | పసిశపించె
విమోచనముర్లు పతిసేయన నెనుదై త్యుఁడు కోరి 2

దనుజతనువుగాల్పు మెటింగింతు సీతావృత్తాంతమన
నన్నిట్లు నేయయరుదరుదిది | యననసురాకృతివిడిచి దివ్యగంధ
ర్వుఁడై, వినుతించెహరిసీమాయ మానవాకాయ | మనఘదు
ష్టనిగ్రహార్థముబూనితివి పరమాత్ముఁడవుదైవరాయ, సన్నుని
గేయ | సునోవాగగోచరుఁడనా, దినిధనుఁడవఖలుసాక్షివిచి,
స్థనానందమయుఁడవు | రఘునందన వందనములుచేకొనును నె
కోరి. 3

హాసరహితుఁడవయ్య రెండురూపములుగల, వోపర
మపురుషసీకు, స్థూలసూక్ష్మముల | వ్రాపునజగములు గలుగు
వెలయునడఁగు సీపాదమానఁగాకు, హిరణ్యగర్భ | యేపున
సూక్ష్మమయి విరాట్తనువుస్థూ మై, దీపించెనదిమాకు, దెలి
యుమును లలమట | కోపిధ్యానముసేయఁగ విరా, ట్పురుషు
డన ధారణాశ్రయుఁడై | చేపట్టిరామునితనువె సున్నుఖలజగ
ములుననె గబంధుఁడు కోరి 4

వానిజ్ఞానముమెచ్చి వరదుఁడ ఒలికెను వరమాయీపా
వన స్తవమునుడివినవిన | గాని, వారికిరులఁ గలుగుదుధితము
దొలఁగుగలుగ దెన్నఁడు భయమనిసెలవియ్యఁ | గానెరావణు

డనురా, ఊనుఁడు సీతనులంక, లోనుంచి నాడిదినము, శబరివద్దకి
జనుఁ, డా నెలఁతచేసకలముచువినఁ, గానగుననుచుఁగిన్నరుఁడుజ
నె, భానుకులమాళిశేషాచల, పతిమతంగాశ్రమముజేరెను కోరి.

11 మాంజిరాము - ఆదితాశము.

పల్లవి — హితమతిసతీ పార్వతీ యీ, చరితమువినవే
అను — రతిపతిశతాధికరుచి, రాంగులౌ రామలక్ష్మణుల, నతి
వేడ్కఁజనియానం, దాబ్ధిదేలి శబరియెదుర్కొనెను హిత
పదయుగళికి మొక్కి, పాద్యమొసంగి, తదంబుకణా
ర్థ సదీనులసర్వాంగి, యెహరిఁగన, ముదితవిలోచనజితసా
రంగియై, రాఘవులచున, స్త్రుదుఃఖలగంధమాఘములఁ, దృ
ప్తులఁజేసిహృదయముల, మునమొదనబలికెను రాముతో
శబరికరఘటితాంజలియగుచు హిత

1

నిచుగనిధన్యనైతనరితిఖలుల, దునుమఁగమునులనును
సఁగదశర, ధునినుతుండైనారా, యణుఁడుజనియించు | నని నా
గురుఁడునువ్రతుఁ, డై దెల్పెనుమతంగ | మునియదినేడునిజ
మా, యెశరణుశరణుడై వరాయా | వనితనుహీనకులజను, నిను
దెలియఁజాలననరాముఁడుబలికె. హిత

2

కులనామాశ్రమా, దులుహేతువులుగావ, బలననుదె
లియఁగ, భక్తియొకటివినాయజనదానతపోమంత్ర, ములుభ
క్తిహీనములైనవి, ఫలములుగనుక, దెలిపెనభక్తిమార్గము,
సులభమగునపవర్గము, తోలుతనత్సంగతియా, వలమత్కథాలా
పగుణరతులనెను హిత

3

ననుఁగొనియాడుటయు, ఘనగురుసేవయు, మనియ
మాదులను, ననుబూజించుట, ననుభవించినవారలను, గని

సంభావించుట సకలభూతముల, ననుగాగనిశమదమముల, నెన
యుటవిమల చిత్తముల, ననువివరించుటయునివినవవిధభక్తులని
తిరుగాహరిబలికె. హిత 4

భావమునజ్ఞన, సేవనువిమలమైనది నీకు, గావుననను
జూడ, గాఁగలిగెనిఁగజానకితెఱఁగు, వేవేగమెజాడగాఁడెలుపు
మనసతిని, రావణుఁడెత్తుకొనివేగ, లంకకుజనెమహాభాగా, దే
వాదిదేవనీకుడెలియని, దిగలదేయనుచుఁజెలిసలికె. హిత 5

పంపానామసరో, వరతటిఱు శ్యమూకాద్రిపైఁ, భౌంపున
సుగ్రీవుఁడున్నాఁ, ఉతనిసఖ్యముచేయుఁడింపాననఁడుదోడ్పడు
నని తెలిపి శబరి, భౌంపుననుచటఁజిఁబేర్చి, దేహముచిచ్చుతోఁ
గూర్చి, పాంపునశ్రీవిభునిదలఁ, చుచుఁచువెడసిపరసపదమున
కరిగె హిత 6

ఈరఘువరస్తవము, నెవరుబరించిన వినిన, వారుకోరిన
కోర్కెలనిచ్చు శేషాచలేశుఁడుకృపను, ఘోరదురితములనుబు,
చ్చునిదిజయా, కరముసూరిజనానందకంము, దారిస్యసంకట
హరము, అరణ్యకాండము శ్రీమీరిసుబ్రహ్మణ్యకవి తెనిఁగించె
హిత. 7

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణ కీర్తనలు

అరణ్యకాండము సంపూర్ణము

శ్రీ రస్తు. శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు.

కి స్కిం ధా కాం డము

1 మారునూగము - ఝంపాతాళము

స్లవి '— శ్రీహిమాచల వరసుతాయీకథన, మాహితమతివై
వినవే

అను — మోహనాబ్ధోష్పలా, మోదయుతమైవిమల, మైహంస
చక్రవా, కాదివిహగ కులకో, లాహలమై, సననాస్రవకుళ
కనళీతరునలతతీరమైతగు సంపాతటినిడాసి, సాహసవిక్రమ
కళాకు, శలులగురాఘవులు, ప్నానపానములుజేసి, శ్రమము
బాసియలరిరి శ్రీహి

వరఋశ్యమూకాద్రి, సరణిదప్పకనడచు, వారిశరచాప
ధరుల, నృపవరుల, నుకుజటావల్కలాం, బరులజూచి, వెర
గొండ సుగ్రీవుడగులనితలచిమంత్రి, నరుడై నహనుమంతు,
వారి నెఱుంగఁగబనుప, నెఱవడుగై చనిమారుతి రామునియం
స్రీలు, శిరముసోఁక నతుడై జగదుగయ, స్థితిలయ, కరణశీలు
లైపుగాణ, పురుషులైతనరు, నరనారాయణులో గాకమీరె,
వరిని యడిగెను శ్రీహి

1

వినులక్ష్మణాయితని, వినుతవాక్పటిమంబు, ఘనశబ్దశా
స్త్రమతమై, స్రుతిహితమై, తనరెననిహరివటువు, నతిమైత్రితోఁ
'గని నే, చాశరధిని ననురాముడందురు నా, యనుజుడీతఁడు,

లక్ష్మణాఖ్యుడు సీతయనునా, వనితయు నేను సీతఁడు నడ
పులచర్చించును, జ్ఞనకుశాసన, మునవచ్చి పంచనటినుండ,
దనుజుఁ డెవఁడొకన్యోఁగి నీశనెత్తుకచనె, దానివెనకెనము నీ
వెవరోదెలుపుమనె రాముఁడు శ్రీహి 2

వానరేంద్రుఁడుసుగ్రీ, వాఖ్యుఁడీగిరినమాత్యులు, దా
నున్నారువాలికి, భయపడిను, హానుభావాననుమిపాలికి,
బంపె! నేనుసుగ్రీవునుంత్రిని, వాయుసుతుఁడ హను! మానా
హ్వయుఁడసూర్య, సూనునకుమికుఁజెలిమి । మానితముగఁజే
సెదననుటకురాఘవులు నను,మతింప వారిఁదన మూఁపువైనిడి
తెచ్చి! భానుజుకెఱుఁగసేయఁజెలంగి రామునిపాద, పన్నముల
కెఱగితరుశాఖపీఠమిడియెనతఁడు శ్రీహి. 3

రామాభిగనునంబు, సామితి చేల్లవగ, రాజవినిరిపుని
ఫాలా, వగవేల! భూమిసుతజాడ, యేలీ, నైనందెత్తు! సామి
యొకదనుజుఁడొకనతి నెత్తుకొనిపోన, భామమైతొడవులిటు, పా
టవై చెననియియ్య! రాముఁడుఁగనిసీతాహా, యనివిలాపింపఁ
శామరునిరీతిదై న్య, పడఁగదనిరవిజ! డామహామహునిదెలిపి
యగ్నిసాక్షికముగ బ్రామాణికములుచేసికొనిరి సఖ్యమునకై
శ్రీహి. 4

మయసుతుఁడుమాయావి, వాలితోననిబెనఁగిపుయిలో
డియసురతొలఁగి, గుహఁజొరని! ర్భయుఁడై వానితోలి, చెలఁ
గియచట, దయచేనన్నునిచిపోయితానెలకురాకున్న । లయ
మాయెనన్నయనితలఁచి, గుహనుశిలద్రోచి । భయమునజని
యదిదెల్పగనచివుల్ ననుగపి, సతినిజేసిరరిఁబారిగొనీ మాయ

న్నవచ్చి । ప్రియసురాజ్యమునుగొని ననువరిమిన శేషగిరిశేసన
దిమొదల్, ఇచటనునికియ నెనినజుండు. శ్రీహి 5

2 కర్మణిరాగము - అటతాళము.

వల్లవి — తగవినవే యాచరిత్రవళ, త్కంజరళమంజులనేత్రా ।
నగవిభేదన నుణిచిచయకాంతిస్ఫుట, సుగాత్రనుతిపాత్రా
అనుస్ల్లవి — చగబొగలురవిజుంగనిహరినీ, చగతుడునిమెరనన
బలాధికుండగువాలి కెలువనెట్లగునని, యతడన్నబలమెన్న
గడగెను తగవిన

దుందుభియ నెడిగనుజుండాహన, దోహలతమహిషహ
పుం । జెందివాలినిదొడరిగొమ్ముల, సంజెలఁజీల్చి యతఁడేపు ।
స్రందించికాలంఘనినత, స్త్రక్తమిగిరి నెఱయవాలిని । ఇందు
రాఁదలపగులుననిశేపి, యించెనుమతంగుండ నెగపివల. తగ 1

అది మొరలిచటనుందునభయత, ననఘదుందుభిశిరంబు,
అదేయోజనముజమ్మినవాలి, ననిగెలుతువనవినిముగంబు, గ
దురసదియోజనాల్ జమ్మిన గనిన స్తతాళస్త్రములత, గదమి
యొకపరిగోయునటులవి, చిదుముమనహరినగ విలుకొనియె.
తగవిన 2

శరమొకటిశ్రీరాముండేసిన, సస్తసాలములఁద్రుంచి గిరి
ధరాతలరసాతల, నెఱిగిపొదిజేరెనదిగాంచి తరుచరాధిపుండు
రామునిపా, దములకలరుచు మ్రొక్కి శరణని । చరాచరమూల
మైనపరా, త్వరవస్తువనిపొగడఁవొడఁగెను తగవిన 3

నాపూర్వపుణ్యఫలముజగ, న్నాథనినుంగనుటనేడు. ప్రా
పనితలంత్తునినుసంసా, రనివృత్తికై ఘనులుజూడు । శ్రీపతిసతి

సుతధనముకాం, యీంచిబుద్బుదసమంబదినీ! ప్రాపుపెన్నిధివేద
కబ్బిన, చగిదినేగంటిన నెనినజుడు శ్రీతగవిన 4

యీణమెనఁడునీయందు మదిని, శ్చముగానుంచువాని ।
ఘనమోహలతసమూలముఁదెగు, నినురామరామయనువాని।
వినుతించ బ్రహ్మహత్యాశత, మణఁగునిఖలబ్రహ్మమనితో! చెన
టంచుఁకాఁగలించెనుశ్రీ, శేషగిరిపతినిస్మృతుఁడు తగవిన 5

3 శకుంతిగమ - ఆదితాళము

శల్లవి — గరుడగమను సచ్చరిత్రమువినవే, శారీసుకుమారీ
అనుశల్లవి — సురుచిరాలింగనమునఁ బరిహృత, గురుకలుషుఁ
డైనరుసుగీవుని, ఎరవయాశృష్టిఁగని చిటునగవున, వదన
శశిశృంగార, శ్రీమీఱు । బరతత్త్వమెఱిఁగిపలికితివాననుప్రా
కృతు లెఱుంగక ర, కులుఁకొండ్రు! కరటులునుమాయచేత
మోహితులుఁ, గాఁజేసుననిచల్క శ్రీపతి గరుడ

లేలెప్పుకవాలిశోననికెఱుఁ, కీలుగురు తెఱిఁగిరిపుఁ
ద్రుంతునని । మేలుగహరిపల్కినకిష్కింధకు, మిహిరశనయుఁ
డగిగి, కెరలుచు । చాలిసింహనాదము జేసినరిపు, శబ్దము విని
రోహగుణనేత్రుఁడై । వాలిరానతనియురమినజుఁడరిచె, కేల
బొడిచెనాలియమునిబోలి । వ్రాలుచుసోలుచు నొకరినొకరేచి,
జాలప్రాద్దుబోరాడి వాలిచే । దూలిరుధిరములుగ్రక్కుచుఁజని
హరి, తోననియె గపిరాజుతోడిబడి గరు 1

రామానను జంపింపఁగదలఁచితి, వోమాయన్న చేనటు
లైనానీవే! సామీనను పొరిగొనుమనిపొగలిన, రాముఁడు
కడువగచి, నేనుసఖా! యేమిసేతు మిరిద్దఱొకరూప, మైమేఱ
యుటనేయక తడసితివని, సౌమిత్రి గని యితనికొకగుఱుతిడి,

యీమాటబంపు మాయననతఁడనుపను! హేమపుష్పమాలిక
యొనఁగిపనుప, ధామనిధిసుతుఁడరిగి వాలించిలువ! నేమిచోద్య
మనియాజకతఁడబో, గామగనితోఁ దారివలికెను గరు 2

పోవలదుమహాత్మా ప్రాపులేకితఁడు, పోరికితిరిగివచ్చునా
యననగివాలి! నేవీరుఁడనై పో కునికితగదు, వేవేలువచ్చిననునే
వెఱవ | వేవేగనతనిప్రాపుతోడ, జావనడిచివత్తుననిననంగదు
చేవింటి రాముఁడవలకువచ్చి, నీతఁగోల్పడినేరవిజునితోడ |
తావహ్నిసాక్షిగా మైత్రిజేసి, నేవాలినిజంపుదువనినాఁడట!
దేవదేవుఁడతని శరణమనిసుగ్రీవునిసచివుఁ జేయుమనెనతి గరు

రాముఁడు నాతోన్నారాయణుడై, బ్రహ్మాదిసురలు
బ్రాధింపరఁగుకుల | సోముఁడై జనించెరావణవధకు, నామహి
తునకరులుస్వజనులు! యేమిలేరబలపొన్పునితమ్ముని, నెదిరిపొడు
వదరపు మరువుననుండి | రాముఁడై ప్రబాణ మేయబడెను,
త్రామసుతుఁడు సోలిగిరిబోలి! మైముఱపుకొంతవడికిదెలిసిగుణ,
ధాముధృతజటాస్తోముకునలయ | శ్యాము లక్ష్మణవపీండ్రాభి
రాము, రామునిజూచివాలిపలికెను. గరు 4

నాచేనీకపకార మేమిదిన, నాధసుతునిసలన నుపకార
మేమి | రాచనడక తెలియరచేసితివి, నీచేతఁజంపవచ్చునాబో
యవై | కాచిపొంచియేసిన కీర్తియేమి, క్షత్రియుఁడవై తేనిన
న్నెదిర్చి చూచినయశమగునీతఁగొఱకురవి, సుతుశరణనుటేమి,
రామస్వామి! నాచతురతయెఱుఁగవు రావణసాన్వయముతో
నీతతోనిటకుదెత్తు! దోచదా యెదోసమా యెనికను, దుందుభి
వైరితోనృపుఁడనియె గరు 5

నకలధర్మపాలుఁ నైచరింతు, శాసించువిలుకాడనైఖ
లులవాఁ రక గూఁతుగుగోడలుదోడబుట్టువు, భ్రాతృభార్య
బలుకసరియగు । నకటా నీవెఱుంగకతమ్మునిసతి, సతిబలాత్కార
మునఁబట్టినవా । తకుని నిన్నుజంపిన బాపములే, దనినవాలిస్తు
క్కిహరికిఁమ్రొక్కి । యింకదప్పులులేవు శ్రీపతివిజగ, దీశుఁడవని
తెలిసెననశేషగిరి । నికేతనుఁడుశరము బెఱుకవాలియ, నింద్య
నుగు కైవల్యమొందెను గరు 6

3 ఘంటారాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — కోమలారుణ, పల్లవపాణి, కోరివినవెశారావ్విణి
అను.—భీమసంగ్రామహతుఁడైనవాలి, బేర్కొనివానరుల్కో
కించిరి కోమ

తొరముగానో, గకనులబాష్ప, ధారలుభోరువనొలుక ।
తారహారములురాల కిష్కింధాపురివెడలి నడుమఘక । తారవద
నవిజితరాకాతారాపతి నిజపతినిజేరి । వీరాధివీరాననుబాసిపో
యి, తేరనుణహా, హాయనియఁలెను కోమ. 1

రామాయే బాణముననేసితొ, నామగనినా బాణమున ।
దామసింపకననుజంపునునుచు, దరణిసుతునిగని, కోపమున ।
నావ్విమిదయనఖలముగల్గెనీ, కేమిసుఖమనుభవించుమని । భా
మామణి విలపించి, రాముఁడామగువనూ, రార్పఁగడఁగెను 2
ఊరకనేలపొ గలశోకమునకు, పేరై పోయినతతికి । నారి
నీపతి, జీవుఁడోఁగూశ, రీరమోనీమదికి । కొరి గుణభూతేంద్రియ
ములు, చేరికలిగె నదితనువుశ । రీరీనిత్యుఁడచలుఁడెవ్వరి, కీరీతి
వగచెదవనెనుహరి. కోమ. 8

అనఘతనువుదారువువలెజడముచి, దాత్మజీవుఁడునిత్యుఁ

డని । మొనసిపల్కితివీసుఖదుఃఖము లనుభవించువా రెవ్వరని ।
వనితామణి యడుగరాఘవుఁడు, వినియహంకారాద్యు బంధ
మె । ఘనసంసారముజీవునకుసుఖాసుఖములజ్ఞానములనె. కోమ

బలుకోర్కెలు గలవానికిరానివి, కలలోఁదోచు నెటు
లటుల నె చెలియనాద్యవిద్యాసంబంధముజీవికహంకృతియందు
ననె । తల పెసంసారమదియెబంధముశుద్ధస్పటికమున గెంపునిలు
వనెఱుపై నట్లు మతీంద్రియా కలననాత్మకు సంస్కృతియనె కో

జీవుఁడుమనోయుతుఁడై యదిజోవు, త్రోవజోవుచు జన్మ
మృతి । భానమొందుచుబుణ్యవశేనా, భక్తులసంకతిసుగతి ।
త్రోవదెలిసిచుహదాదులకు, నేవేరా ప్రహ్లాదునిదలచు । నీవు
పూర్వసుకృతమునను నేవించి ధన్యవై తిసనె హరి కోమ 6

నాచేబలుకఁబడిన ఈవిధమా,లోచనసేసి సన్మతివై ।
యేచి సుఖంపుమన, రాముని నుతి, యంచె దారికహితవై ।
ఆచక్రినుహిసుగ్రీవుని,కానంకప్రకనుయ్యెనతనిఁజూచి వాలికి
క్రియల్ సేయ, సూచించిపంచెశ్రీరామచంద్రుఁడు కోమ 7

తరణిజుఁపంగదపురస్సరుఁడైజ, స్ఫురమునవాలితనువుంచి ।
పరేతోర్వికేగిదహనాద్యపరి,కరణీయుములొనరించె । పరమా
హ్లాదమునరాసుపద, సరోజాతములుగాంచి మ్రొక్కిన । హరి
వీరులకెల్ల దొరిదినక,రాత్మజుఁడు మంత్రియంగదుంకనె కోమ

సిరియు రాజ్యము నీదె నినుసేవి,చెద ననుసుగ్రీవుఁగని
హరి । యరయ నీవే నేను రాజ వగుమని, యానతీయ లక్ష్మ
ణుఁడుపురి । త్వరతోఁజేరి సుగ్రీవునకలరిపట్టముగట్టివర్ష ఋతు ।
వరుగరమ్మునిచనియె శేషగిరిశు,డగుశ్రీరామునియొద్దికి కోమ.

4 యమునరాగము - రూపకతాళము

స్లవి — ఫణిశయనునిచరితమువిను, దాటౌ । యణీభక్తజన
సరాయణి

అను — గుణనిధులౌ దాశరథులుప్రస, ర్షణాచలశిఖర స్థవిలస
త్ఫలసుమ, తరు । గణనృతమై బహువర్ణిమృ, గవిహాగనేవి
తమైనుణి । ఘృతమైవర్ష వాత సహమగునొకగుహనుండిరి
ఫణి

శ్రీనివాసుండు నరాకృతి జేకొనినాచరి । మానివరులు
సురిలు, కరమునరాగము సమానితఖగమ్మగళరీరులై సేవింతురు,
పూనియనుదినమురాముని, యహోరాత్రుల । ధ్యానమానసి
కుండై లక్ష్మణుండేకాం, శమునవిశిషముఖుండై తగుర పతిని
జేరి । భానునిభానీచేముచువిన్న బోధనేసుటచితి, గానసులభ
మా క్రి సూసంయోగము సెలవిచ్చుచియెను ఫణి 1

అనుజు ననుంబుండంచగ నంశములేదె నావిచుసంతేప
ముగా, విచుపింతుగుచుడయ । ననుచుచుంత్రోపదేశమైధీమం
తుండ । మొనసిగుగనిచే బుడ విధి తెలిసిశననుసభ క్తికముగా
నారాధించిప్రాశ, న్నానాదికగుగు వాహ్నికము । లొనర్చిశిలా
స్థానముజేసి, కృతసంకల్పుండై గంధకుసుమాదులనను ప్రతి
మాదిపూజసేయగవలెన నెరాముండు ఫణి 2

నాసన్నిధిభక్తి నేమియొనంగి ననేనందు, ననె యలరుదు
చాలాధక్ష్యభోజ్యచందన । వాసోముఖ పూజాద్రవ్యములు
దెచ్చిసి, ధ్ధాసనమున దేవునియెదుటఁగూర్చుండి లీలాభాసుర
బహిరంతరమాతృకా, న్యాసంబులు గేశవాదికముమూర్తిపం
జర । న్యాసంబులుజేసి హృదబ్జరవివిమలజీవకళాధ్యాసియై
శిలాదులకుకలాసిద్ధి జేయవలెన నె రాముండు ఫణి. 3

హృదయావరణాదిపూజలాగమవిధినొన, రించియర్హన్వి
పాద్యాచమనమధుపర్కనదమలధూపదీపనై వేద్యనీరాజనాది,
విదితోపచారముల నర్చించవలెనన్ననవిద్య । పొదలుచు నగ్ని
ప్రతిష్ఠాపనం, బుచేసి యగస్త్యోక్తమార్గమున హోమమువేల్చి
దహనుఁ దప్తసువర్ణ సముగ, శ్రమణిభూషణుగవిష్ణు । పదస్థితుగా
బుధుల్ సదాభావించుట నెనుహరి ఫణి. 4

బలిసార్వ దులకునిడినమంత్రజ, సముజేసిచెలఁగివిడెమిచ్చి
సృత్యగీతవాద్యములలరగనాముంకరస్వస్తివచనాదులు, సలిపి
నాప్రనాదము శిరనావహించిపెచ్చి । భలిదండమర్పించి కర
యుగళినాపాద, జలజంబులు స్పృశించితలనుంచి మహాసంసృతి,
వలన బ్రోవుమనియు ధ్యానమునుచేయుచతఁడిహపర, ములొం
దునని శేషగిరినిలయుఁడనుజన్మనకుదెలిపె ఫణి 5

5 పంతువరాళి - అటతాళము

పల్లవి — కలికియలరులములికిచిలుకల, కొలికివీనులనుధ జలికి
కథవినవే.

అనుపల్లవి — చెలఁగిలక్ష్మణదేవునిదెలిపిప్రాకృతునివలెమాయ!
యలవడహాసీతా, యనినిద్రజెందఁడాయెనుహరి. కలికి

అచటకిష్కింధాపురిలోహనుమంతుఁ, డతినీతిమంతుఁ
డగచ కేంద్రుఁడగుసుగ్రీవునిచేరిరాజా । ప్రచురతథనరాజ్యములఁ
గొని, రానుచంద్రు మహానుభావునిమఱచినావు । ఖచరపతి
నుతుఁడు తెగినగతిచెడక రాఘవునిజేరుము । విచికిత్సవలదనిన
విభుఁడు బిలుపింపుమనెగవులను కలికి. 1

అంజనానుతుఁడధిపునియాజ్ఞ వానరులరాఁబనిచిననఖలు
దిక్కులు బిక్కుటిల్లఁగపివీరులు । నుంజతరగిరినిభశరీరులు, మహి

యునాకనముభేదిల్లవచ్చిరంత | గంజదళనేత్రుడై తగు కాకుత్
స్థకులుఁగచలముననుశి | పుంజసానుస్థితుడై పొరిలేసీతావిరహ
ర్తచే కలికి. 2

హాసకీహాచంద్రముఖి, ప్రాణములుసీమేననిలిచిన | వేన
న్ను బాసియిందాకచల్లనై మా, మానవతివంటిసీకరములనుటి
నన్ను దాకుమీ రాకాసుధాకర | భానుసముఁడాయెజంద్రుఁడు,
పరికింపు లక్ష్మణాయదివట | కేణాక్షి, దనుజచేబడి, యెటు
తొటయెటుఁగ ననెరాముఁడు కలికి 3

స్త్రీసక్తుడై పానమదచేష్ట నిటురాడును, గ్రీవునిద్రుంతు
నని రాఘవుఁడు దొడరననుబంపుతీ | వ్రాసిహతునిగజేతు నిన
సుతునని యనుజుఁ, డలుగ హరికడురాయిడిసేయఁదగ | వాసా
మిత్రిసీవు చని వాలి, వలె జెడికుమనుమిఁగదడ | జేసినఁజెడు
ననిన దవ, శిఖకరణికిపిపురికినతఁడరిగెను కలికి. 4

విలుగుణధ్వనిచేయఁగ, విని యంగదుఁడువచ్చి మ్రొక్కి
న, వేగమిదొరకుమారాకదెల్పునునఁజని | కలఁగిపురివాఁకిట
నిలిచెలక్ష్మణుఁడు, కపిరాజాపరాకాయన సుగ్రీవుఁడు | దెలిసి
మారుతి సీవలుక, దీర్చి యాఘనునిదెప్పునఁజని | వలగొనికినుక
వత్సలాను, జావలదని తోడితెచ్చెను కలికి 5

సతిపనుపదారాంగనచని, భయభక్తివివయ సంభ్రమ
ముల | సతిజేసికుశలమేబావా, కోపమేమి | అతిభీతుడై హరి
విభుఁడున, న్ననిచెమిముదేరరాదేవా యనిచెయిబట్టి సతియం
తఁపురికితోడ్డెర సతనిగనుఁగొని కపి | పతిరుమాయుతుడై పా
న్పుననుండి యులికి, పడిలేచెవెటపరివలె కలికి 6

మదలోల లోచనుడై, మలయు రవిసుతుఁగనియలిగి

రామానుజుడువలికె నుగ్రీవాచేసినమేలు! పడటంగలిపిగుమా
వధూరతి, పరవశతమటచియున్నావాకాని వాలిని! పరరిప్రా
ణము, లుగొన్న శిశు, ప్రదరి మెదు రెదురు జూచుచునున్న
దనినరాచుకార్యు, నఘయితడడు మఱునఁ శనెఁగావని కలికి

వానరులనిదెనూడు డెబ్బదిరెండువే, "స్వీనుగూడుక,
భానుజుడు రాంగలచినాఁడు అని పలికిననని" మానసుతుచతు
రోక్తులగితా, మర్తతనున్న రామగువేడుకొని! భానుజుడు
పూని నిందనముజేసిన, వానిఁగొఁగిటనిడి యూర్క్తిశా! జాని
యాసీనుడయి సరసపూ, జలుగొనె న్నునిచే కలికి 8

రానువర్చనలాలనుడయిరథమెక్కి, యత్తణకపీంధ్రులు
రణభే! రీమృతంగములుపొడలఁగాఁగదలిహ, నూనున్నీలాంగ
దసలాది! భూమిరుహచరపతులు గు, ములుగొనికొల్వఁగా! జామరసి
తాతవ్రత, సద్విభవయుతులై శేషగిరి! ధాముడయి
రఘుకులాబ్ధి సోముడగు, రామవిభుఁ జేరిరి కలికి 9

6 కాంధోజిరాగము - అటతాళము

పల్లవి — రామాభిరామ గుణధామ, రామ కథాసుధామా,
ధురి సామాన్యమా

అనుపల్లవి — రామునకనతిదూరమే తేరుడిగివచ్చి, సామిత్రిరివి,
సుతులు, జేసిరినతులు, సావ్విమికొఁగిటనిడియర్హపూ, జా
మాన్యుజేయ, హరిపతిహరి! వామభాగాసీనుడయిరఘు,
రామనృపయిటుజూడుగచ్చిన! కామరూపులనగణితులఁగవు
లజితరిపులననె విను రామా

మేరుమందరహిమవ, త్పారియీత్రాదిగిరులఁ జేరియుం
డెడివీరులు, దేవాంశభవులు! భూరిశైలాకారులు, రణోదారు

లు, నారకరిబలులు, దశశతసహస్రాయుతులు వి | స్తూరివారిణ
సత్తుల్య నిస్తులులా, చారుసౌవర్ణ తనులనులశ | రీగులగణింగులు
వినీలా | కాగులిదెగర్చలిడిపరువిక కడంగినీపనికి ప్రాణములీ, గోరి
నారికపీరు మీయాజ్ఞావశులభిజ్ఞాయను రామా. 1

గొనకొనిభల్లూక, కోట్లుగొల్వగదగునీ | గుణనిధిజాం
బవంతుఁ, డునితఁ డుపవన | తనయుఁగు హనుమంతుఁడు, నలు
నీలతార | పనసగజగవయగ, వాక్షగంధమా | దనసుషేణ దధి
ముఖులు కేసరిప్రముఖులు | వినుమితఁడు, శతబలిదశరథుఁడితఁ
డనఘవాళికొడుకంగదుఁడితఁ | డనుపమానబలాధ్యులనుసని
గొనుమనిన, నినతనయునాలిం | గనముచేసినమోదాశ్రులో
చనుఁడయిహరిబలికెఘనుఁడయి. రామా. 2

ధరణిజవెకవా, నరులంబంపుమునీ, వెఱుంగవాకా
ర్యసర శి, యనిపలికినదా | శరధియానతఁ దరణిసుతుఁడ, చ
రుల | హరికంతముకలనిచెనవనిజ, సడినెలలో నెఱింగింపకున్న
వారిద్రుంతుననిభేరి | మొరయించియంగదజాంబవ, ద్వినుతహ
నుమన్నలనుషేణు | శరభమైందద్వివిదులననిచె, సరిసవక్షిణ
దిశికనిలజని, హరిబిలిచిముద్రికసీతకొనఁ, గుమనియొనఁగె
బొనఁగ. రామా 3

శ్రీరామునిచే నా, శీర్వాదములుగాంచి, మారుతిము
ఖ్యులరిగి | గిరిసరిత్కుంజభూధరదుర్గముల్లిరిగి, వింధ్యాటవి |
నీరువట్టునఁసినిరచక్షులుగు, హద్వారిమువెడలిరాగాఁ, గనిబి
లములోగా | వారేగిసింహాసనస్థలి, వరనియతీనున్న యోగిని
గని | కోరిమ్రొక్కిన మీరెన రనుచుఁ జెలియడుగ | గా

రానుదూతలమన వారిఫలములుగొనగ సెలవిచ్చె సతిమదిని
హెచ్చె రామా. 4

జలఫలతృప్తులై, లలననీవెవరనిన | సలవిశ్వకర్మతన,య
నుహేచుయందురునను | తొలుతనాట్యమునంద్రి, నయనుమె
ప్పించిన | లలితనవ్వస్తుని, స్తులమానీపురమిచ్చె | సలికాక్షుఁ
డదిమొదలీగతినుందుపొదలి | యలముమతులారయనివారల,
ననిదితాఁబోయిశేసాచల | నిలయుఁగగురముననుపదాంబుజ,
ముఱకెరగి శ్రులసూక్తినతినుతి | సలిపిచెలిబదరి, కాశ్రమమున
నుగై నల్య మొందెను రామా 5

7 గౌరీరాగము - ఆదితాళము

స్లవి — ఇందిరారమణుచరితమువినవే, సుందరీచుణి

లను—సుందయానమునఁజనికపులువ్రాని, క్రిందనానీనులై
యెటుబోదము | ఎందరియుగమునీతననిన వాలి | నందనుఁడను
జనకాత్మజనుగన్గొనక | యందరిగిలమేనిననుజంపు, ముందు
గారమాచానినే | నిందుస్మృతినొందువాఁడనననందు, కొంద
ఱిందెయుందమెందుకుమ్మృతియనిరి ఇంది

రానుబాణమునకభేద్యముజగ, త్రయమునందు, గల
దాచిటుతయిట్లను | టేమి తెలివివలదా, గుహచుందమను సో
మరులనుడివినకు రాఘవునకు | సౌమిత్రికన్ననీమీఁదఁజ్రేమ,
చాగలదింకొక రహస్యము | రాముఁడనఁగనారాయణుఁడు
నీత, శ్రీసుహాల్క్యణుఁడాదిశేషుఁడు | నావ్విమిపార్షదులముమన
ఘుమును, వైకుంఠనివాసులముహరి | భూమిభరముమాన్వదా
శరధియై, పుట్టెననిదెలిపెనంగదునకుఁ బానని నిం 1

మనమురామకార్యనిర్వాహకుల, మయినశుభముగలు

గుననిననందరీ ' ఘనునిబుద్ధిమెలగుటే మేలనిచని, చనిమహేం
ద్రాచలమెక్కితరుచరుల్ ' ఘననుకరకమర, కర్కటజలూక ।
ఫణితిమితిమింగిలాదిజలచరా, భంగమైతేరంగాలింగితస్వర్గంగా ।
మనోజ్ఞాంగవల్లియైతనరు, వనధిజూచిభీతిల్లియది । మనముదాఁ
టుటే, రావణుడేడ, ననుచుఁ బ్రాయోపవేశపరులై రపుడు 2

గిరిగుహ వెలువడిసంపాతియనుఖ, కేంద్రుడువానరులఁ
గనిపొరిగొందు । నిరతముఁదిందుకరులసలెనున్నారని, పరువిడి
రాదుర్కృతిభీతిన్లనగుల్హరి । హరిజటాయువెంతసుకృతియై
మరణ మొందెనన తొరిసంపాతినహా । చరునిమృతిదెలియవిని
హరి, వరులచ్చటికినచ్చటయు నెఱిఁగివారుచుజలధికిరా । సరి
గితమ్మునకుఁదిలోనఁ ములిడి నురలునతనినీత, సడియడిగిరగచ
రు లింది 3

నగశిఖరమెక్కినిక్కిలంకలో, నశోకవనిచవనిసుతగంటి
నిదె । మొగమాటముగాదనిపల్కిసంపాతి, తగనిట్లనునాశమ్ము
నిజంపిన । పగదీరరావణునిద్రుంతు, పక్షయుగములేకునికి నెగ
రలేను చిన్ననాఁడోమహాత్ములార, పంతముమీఱఁగ । నొగి
జటాయునేనురవినుండ, లోన్నతంబెగురగాను అరు, ణగభ
స్తిదీప్తిచే తెక్కలవిసి, పొగరడఁగి పడితినతఁడు వడుటెఱుఁగ
ననె నింది 4

ప్రాణములుమూఁడుదినములకువచ్చి, పరగశేషశైల, వా
సునిరయ । నేనుదెలివొందిచాలావగసోముడఁ । మానిఁజే
రఁజనిమొక్కినగనిసంపాతినీకీవిరూపమెటువచ్చె । మేనుగృశిం
చుటేమనినజగతిలోమీరెఱుఁగని దేమిసరీయమిస్సావి । యై
నవిమమనిమదీయచేష్టిత, సుంతయుఁదెలుపవినికడ । లేనియడ

లూనియున్న నన్నార, డించమునిదలఁచెన నెఁగఘటకుఖగపతి
యింది. 5

౪. పూరిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — వినవె రామచరిత్రము, దాతొయణీ, వినవె
అను — మునిచంద్రుఁడొచంద్రముఁడు, తనుదెల్పురీతిసంపాతి |
యనియెగఘటతో శోకమూలమీ, తనుపుతనుకారణము
కర్మగునుచు

నేనుదేహిననేబుద్ధి, చేతపుగుమనికర్తమును అహమవి
ద్యవల్ల | నౌనుకాఁగినయినుములెదాను, మాయాయుతుఁ
డై వెలి | లోనుగుణమయమైగా, మేనునేసనిభ్రమసి | తేను
తెలివిమఱ్ఱెను, దానసంసారమాయాతానా అవికారిదురభి |
మానమునఁగర్తములుజేసిఫలా, ధీనుఁగుచుఁ జెడితిరుగుజే
వుడనె. వినవె 1

యాగాదులు జేసిస్వర్గ, భోగమొందియాఫలము | బో
గాభువిపైఁబడినరుఁడు, బాగాచతుర్విధభోజనస | రాగస్త్రీపు
రుషసం, యోగమునరేతోమయఁడై వేగమెత్తీగర్భము,
లోగాఁజొచ్చి నెత్తుటఁదోఁగియొకనాటకలల, వైగట్టియైయెదు
నా | శ్లేఁగబుగ్గవలెనై పదియవదినము, రాగమాంసపేశియా
నని తెలిపె వినవె 2

పదియేసహములకామాంసపు, పొది నెత్తుటజొత్తిల్లునం
దదనై యంకురమిటువైయై, దుదినమ్ముగుప్పతిల్లునెల | మొ
దలుతలమెడమూపువీపు, నుదరమివియెదుబొడముకర | పగ
పార్శ్వకటిజానూరుపు, లుదుటైయెసగురెన్నెలలాముదితగర్భి
ణికోర్కె, విదితమామూడవనెలను | పొదలనంగసంధులఖ

లాంగుళము, లుదయమానాల్లు నెలలకనిసలికె వినవె 3

తేలిగన్నులుముక్కుజెవులుబలు దిన్నెలచాలునఖము
లైదవ । నెలగల్లునాటన నెలనుగర్ల, బిలగుహ్యగుదములుపా ।
క్కిలియొదవురోమ, ములున బెన్నెరులందముగను । మొలచు
నాటునునొక్కటా, నెలను ఎనిమిదవనెలను । లలితావయవో
జ్వలమాన, స్థలితజ్ఞానియైజీవుఁ డలరిమాతృభుక్తి నారిమైదవ,
నెంమొదలన్చేతనుఁడై కొనుననె వినవె 4

నానాయోనులజన్మించి, నేనాలుబిడ్డలకై । హీననృత్తి
కిజొచ్చి, యైనాళ్లుంబధరణమం । దేనాపది నిల్చెఁగలలో,
నైనాహరినిలచనెతిగాన ననుభవించెద, నీనారీగర్భవరి
ము । నేనుతొలగినమఱచిపోను హరిననిశిశువుమేనుకదలివెడలు
మాతృగర్భము । లోనుండి పదో నెలహరినియనె. వినవె 5

తానుబ్రహ్మాకందావ్యయ, ఘనతత్వబోధాత్మకగా ।
దనుతా నెఱింగిననజ్ఞాన, జనితమగుమోహమహిమగును । విను
తాపాత్రాసుదిదిచే, కొనితాలిమిఁజెందును నె మాని । యని
తాఖగపతివానరులఁ, గని తద్దయమ్రొక్కితెక్కలనువారవ
చ్చెశేషా, ద్రినివాసునివలఁచినగ్ర । క్కునధవాభిఖలుఁడియిన
దాటుభ, క్కులగుమిఁకీవనధియెంతనిచనె వినవె 6

9 ముఖారివాగము - అటతాళము

పల్లవి — కోరిశ్రీ గారిభవ్యచరిత్రము వినవె

అను.—వారినిధివానరముఖ్యులు, చేరిదాటుదారి గానక । తా
రియొకరొకఁ మొగములు, సారెకుఁజూచుకొనుచుదై న్యము
దేరనున్నవనౌకసులగని, తారకొమనుఁడుబలికెనలవేర్పఁ
గ కోరి

కడలియందెవ్వఁడు, గడచినీతనుగనిరార, గలవాఁడు
మాకెల్ల! గడుప్రాణబంధుఁడా, ఘనుఁడెరక్షకుఁడు రాఘవసుగ్రీ
వునకెలమిజెల్ల । తడవువలదుమీమీబలములు, నుడువుఁడన
వుడుమోసమునఁగవు! లుడుగకపదిమొదలుదొంబది, యోజన
ములదనుకమేని! జడధిదాటఁగఁగలమనినవిని, జాంబవంతుఁ
డుయువరాజుతోఁబలికె కోరి 1

మునుత్రివిక్రమదే, వునకు ముయ్యేడుమా, ర్హానరఁ ।
బ్రహ్మణములు! నొనరించి నానిప్పు, డొడవెవార్ధకముదాటను
జాలశతయోజనములు! అనిన నాలితనయుఁడంబుధిదాఁటి చని
నరాఁగలనోరా లేనోయనెను! అనఘునిను బొమ్మనఁగను నేమమ్మం
పఁడగుదీవురాజ ! పని రుక్షపతి పలికె నంగదుఁ, డంతఁ బ్రా
యోసవేశముసుఖమనెను కోరి 2

బంబంతుహనునుంతుఁ బ్రస్తుతింతు మితఁడు, గలుగఁ
జింతిలనేటికిఁ! జలధిదాఁటి యాజానకీనిజూచిరా, గలఁడనిడాసి
ముమ్మాటికి । దెలిసినిన్నెన్నఁ, దరమేమముగా, వలసిపొమ్మనిల
తనయ, పరమఁడె । చెలఁగితోడగునీకనుచునా, శీర్వాదములె
నసిజేసి! యలరించ బ్రహ్మపుత్రునిగని, యాంజనేయుఁడు త్రివి
క్రమువలె బ్రబలె కోరి 3

మారుతిబ్రహ్మాండమగలనార్చి పలికె, నీరధియు త్తరించి!
ఆరావణునిఁ ద్రుంచి, యవనిజఁదెత్తునో, ధీరులారమేలెంచి ।
ఆరాక్షసపతిఁగట్టిలంకితో, నేరామునిసన్నిధికిదెత్తునోత్పరఁగా!
జేరిత్రిజగన్మాతయైన, సీతనుజూచిరానోయనవుడు । పౌరుషము
నిూడనగునపనిజఁ, బరికించిరస్తునిరికపులందఱును. కోరి 4

తుహినాద్రిసముఁడత్య, ద్భుతస్వర్గ వర్ణుఁడు మహితా

రుణాననుఁడు । అహికులసారవృజ్ఞా, మాభదీర్ఘవాలుఁ, ననుప
మనుయశోవిశాలుఁడు । అహితాంతకుఁడౌ, హనునుంతుఁడౌ
ప్పెనా, మహేంద్రాచలమస్తకమునఁజూడ । రహిమిఱిశ్రీమద
ధ్యాత్తరామాయణమున కిష్కింధాకాండము । బహుళార్థము
తెనిఁగించెను, బ్రహ్మణ్యకవిశేషగిరిశ్రతిపేర కోరి. 5

కిష్కింధాకాండము సంపూర్ణము

—

శ్రీ రస్తు

శ్రీ మదధ్యాత్మ రామాయణ క్రితం .

సుం ద ర కాం డము

1 సౌరాష్ట్రము - ఆదిత్యము

పల్లవి — శ్రీరాజతాద్రి సరనా వేషుకొశే, పాదీశుచరిత్ర విసవిస
అను — మానసికారము, శతయోజన, దూరమొసెట్టె
మునదాటంగఁగోరియానంబకందలితులయి, శ్రీరాముని
భజించి కపులఁగాంచి । కూరిమివనచరులారా, కనుఁ,
గొనుఁడీ నన్ను లంకఁజేర । భూరివేమునఁజనిజానికఁగని,
పొసఁగవత్తు యశము కెత్తుమీకనియెను శ్రీర

నేచుధన్యుఁడు యధుధన్యుఁడహరిపవ, నీరజములనురలగందు
నెవ్వఁడైనా నృతికాలగిందు, రాముని, శ్రీనామస్మరణనొం
దుభవాం । ధోనిధిఁ బుడిపిటియిందు, నడచి, మానితముగఁ
బరిసుసవమాఘనుఁడు । తానొందుశ్రీజానిదూత నతనిముద్రిక
చేఁ, బూనితిరఘు పతిని నెమ్మదిలో । ధ్యానించుననువొఁగూజడ
ధి, దాఁటెననిహనుమింతుఁ, డరికృతాంతుఁడు! పూని బాహు
వులుజూచిమెడపొడవుగనిక్కించిమీఁదుజూచి! మేనువంచిత్తో
క బెంచిపాదములూనియెగ సెవాని పొగ రేమిజెప్పుదు శ్రీర

పోవుచున్న పవనాత్మజబలమను, రావళిజూడఁదలంచి
సురసా ! దేవికి నుప దేశించిపంచిన, పావనినదియెదిరించి పెరిగిన!

నావీరుడురెట్టించిప్రబలె । నావెలదిమఱియుబలియసూక్ష్మతనుఁ
డై పొంచి । యాదేవికడుపుజొచ్చి వెళలిననగ, ధీరునిగనిమెచ్చి
జయమగునని । తావచ్చుటసతిఁబ్బిజనెనతఁ, డావలఁబోవమై
నాకగిరిడగ్గరి । రావయ్యాహనుమంతానీ । రధిపనిచెనాయందు
నుంఁగ । నీవువిశ్రమించిపొచ్చుననింక, నేస్పృశించినేర్పుమిం । చి
పోదొడగెను. శ్రీ 2

ఎదుటనుసింహిక యనురాక్షసిప్లవ, గేంద్రమైనీడ
మ్రొంగి, శ్రోవ । గుదియించనఁడెఱింగితనఘన, సదమునదన్నిన
గ్రుంగిగెడసె । సదిగనగరుడుని, భంగినభమున, బొడలుచు
హరిసితియుదధిదాఁటెనుబొంగికిడు । ముదిమునను సువేలాచల
మెక్కియ, ద్భృతిమతయైశ్రీలనినరిమణి । సదనగోపురప్రాకార
సౌధో, జ్వలించుదానిలంకారాజధాని । కుదురు గనిమెచ్చు
చుండగరివి, గ్రుంకెదన్నరులెఱుంగికిండు । కదసివాయుజుఁ
డణుమాత్ముఁడయిలం, కాపురంబుగోపురంబు జేరినిలిచె శ్రీ 3

లంకిణియచురాక్షసి యనిలజుఁగని, లావుమెఱసిపో
నీకయోరి । టాంకుకొనగఁగంతలేక, పోయెదు, లంకిణినన్నగై కోక
వానరా । యింకనైన జెడిపోక, యెవఁడవు, మంకుతనముమాని
కలగూపుచెప్పుమని । ఝంకకసరిచేతనదియడచిన, సామిరి
యుభూతతతిబెనరఁగా । బొంకపుపడికిటఁదానిఁబొడిచిన, భువిఁ
బడిరక్తిముగ్రక్కుచుముక్కుచురామ । కంకర సతినీపాదములకి
దెచెడు, లంకయింకమీఁద । బంకజాననునివాక్యమదెయసుచుఁ,
బడఁతిరానుకధవిరామమిడకదెలిపె శ్రీ 4

రావణునంతఃపురమునఁ గ్రీడా, రణ్యమున నున్నది
నీత, రాముని । పావనస్మృతి సంజాత, మాయెనా కీవఱకు

సుకృతముచేత నినుగంటి । శ్రీవరభక్తవ్రాతా, గ్రణినీ, సేవగ
 ల్లనేధన్యనోజయశ్రీసమేత, రామ । భూవిభుఁడునామదిరాజులు
 గా, కేవేళననిమదినిదివికదిజనె । నావారిధియంజనీసుతుఁడుదాఁ
 టి, నప్పుడుధరాసుతకునాదశగ్రీవునకు । శ్రీవిలయకారణములై
 యదరె, వామభుజాక్షులుఘ్రవములై । వేవిధముల శుభ
 నూచకమైరఘు, వీరుదక్షిణోరుక్షణమెయదరెను శ్రీరజ 5

2. కేదారగౌళరాగము - అటతాళము

పల్లవి — నలిననయసుకధాసుధనపాన్తా, కన్తాంజలులఁగ్రోలవే
 అను — బలియుఁడగుననిలతనయుఁడా, వలలంకలోఁజొచ్చి ।

యిలాసుతవిలాసతనువల్లి, నెల్లచోనరయుచుఁదిరిగెఁబురి నలి
 రావణునంతిపు, రమునకేగిజనక, భూవరాత్మజనందు,
 శోధించివిసువక । దేవకిన్నరమరున్నాగ, స్త్రీలుచెరనున్నకడనా
 రసియందుఁ । బావనీత్రిలోక, పావనినృప, దేవిగానకలంకి । ణీ
 వాక్యముదలంచిజనెరను, ణీయమగు నశోకవనమునకు నలిన 1

రతనంపుమెకటికల, రంగై న బావులు, రాజులువిరితా
 వులు, దేవతాశాఖ । తతులనతులముగ, జతలగుఖగ, రుతము
 లకలరులేడి । పిల్లలరీవులు, అతిమృదులమధురఫలభరన, మ్రా
 వనిజశాఖాలం । కృతస్థలులగ, నిమారుతియ, ద్భుతమతివెదకె
 ష్టితిసుతనచట నలిన 2

అందమైహృదయా, నందమైవనలక్ష్మీచందమైఘనమై
 త్రిగలసుకృతిగతిమి । న్నందిశతశాతకుంభస్తం, భాన్వితంబగు
 మేడగనిభూపుత్రి । అందులేకున్నజోయి మధున్నందనుఁడు
 తిలకించె । ముందరనుశింశుపావృక్షము, మొదటనీతనులోక
 మాతను నలి 3

శనుజాంగనంబు । ధన్యుననున్నదానిశ్రీః తరుణివలె
నొప్పుదాని, దీవతయుజుగఁ ట్టినకురులునుపవాసములుగ్గు, స్పి
నమేనుమాసినచీరెగలదానితనుగావవిభుఁడురామికినెం, తయు
వగఁగన్గ-నుజుడిగొనుబాష్ప । కణములదాని రామునినుడువు,
పడఁతిగనెఁగపిపతి నలిన 4

అశనిజగంటిఁగ్గు, తార్థుఁడనైతిరా - ఘవుపనినాచేతను,
సాధించఁబడెనని । భువికదిగుతఱినగరివెలుపలఁ - బుట్టెనొక
కలకలమది, యుఁగనినేనురవికులునిసతిలరింతునని, పదమాన
సుతుఁడుండె । బవళించిరావణుఁడుకలరఘు, సతభటునివాన
రుఁగనిలేచె నలిన." 5

ఇదిదుస్సప్నముని, క్రీడావనికిడశ, వదనుఁడురాకాంత
శత! పదకటకములరొదలువినినిశించర, పతిగనిబలుదిగులుననడఁ
గితలనంచుకచింతా । పదమైనమదిశేషశిఖరి, సదనుఁడారాము
ని । గదియించి చిత్తరుప్రతిమవలె, గదలకిట్లుండెనళికికలికి
నలిన. 6

3 బేగడరాగము - ఝంపాతాళము

స్లవి — వింటివానీరేడ, పాణివాణ, వినుతగీర్వాణీభవానీ
అను — తుంటవిల్తునిబారి, తారిసురవైరి, తుదిదైవమాడింప
వై దేహిజారివా । ల్లంటిరోయింకమీఁద, దయరా,దా,లలి
తనుగునీకటాక్షవీక్షణముననన్ను! గంటివాపట్టంపురాణిఁజే
తువరింపు, దంటతనమేలనే, బాలతాళఁజాలననె. వింటి

పేదమానవునిరా, ఘవునినమ్మి యతఁడేదిక్కనితల్లం
చెదవునీ । బోధకేమందు విభుఁడిందు । రాఁదలఁచినావే
మోగాని కపులగుములందు । సాధై నృపుఁడున్నాడనివిన్నా,

సత్వహీను సభిమానహీనుని గుణహీను | నాదగిం పునివుము
నుటవలె నెంచి నావు, లేకతనితలఁపబలననుబొందుచు నెగావ
ణుఁడు వింటి

1

దశముఖునిపలుకువిని నీక బలికె నృణమంతరువుగాఁ
గొనికనుక చేత | దశరథసుతుకళికి, కాదా, యొక బీదతపసివై
కన్తోఁగి, ననుదెచ్చుట ప్రవ్యాస | పసహవిస్సుకుక్క గొనులె
క్క, వెసననుభవించువా ఫలంబురారుబాణ | విశకలాంగుఁడ
వై లగుమొందు తఱి నృపాల, శిశినెఱిఁగెనవునధిదాఁటివచ్చి
పొగరడచున నె వింటి.

2

పిడుగుల కన్నకడిదిగాను మాటలను పఁఁతినసిగొనివ్రే
యఁబూను | దుడుకురక్కసులదొరి, నెదిరిగుందోసరి తొగలేని
చెలులు పదువేవురున్నారనుఁటి | గడసరియిదిమచుజాం, గన
దనుజా, గ్రణిదీనిపైఁ ప్రేనుమానిపోవమురన్లు | నుడుద్విమాన
ముల నాపొందొల్ల దేనిలన, యొడలుకావలివారుతినుండని
చనియె రావణుఁడు వింటి

3

అననిజనుస్వతర్జనముల బెకరించి, రసురాంగనలుబహు
విధముల | సవినయముపల్కుఁడీ సతికిరఘుసతికి, జయమైరావ
తమునెక్కి, రామలక్ష్మణులిచ్చటికివచ్చి | తవిలిలంకఁగాల్చి,
యరిఁగూల్చిధరణిజనుగొనియయోధ్యఁజేరఁగఁగలగంటి | విస
సనుండై తైలమంటుకగుంటఁగూల, వింశతిభుజఁగంటినిదితప్ప
దని త్రిజటపలికె వింటి

4

లంకవిభీషణుఁడేల, గంటిజానకిరామాంకముననుండఁ
గలఁ గంటి | నింకభూసుతకుపలగొనుఁడీ మేలనుఁడీ, యింతినుడి
విని మ్రొక్కి, చెలులునిద్రించిరిలజడి | పంకజాక్షీసీతశ్రమచేత

వడియెలుంగె త్తియెచ్చెఘంజుంబునఁ గొంక కోరి కేషగిరిరా
ముఁ డభిలాష, గొనిగాని దేమి ననువనిత్యజించనూహించెను
విఁటి

5

4 నాటసురంజిరాగము - ఆదితాళము

సల్లవి — విసుర, సరచరి, తముపార్వతీ, వినుతమచకా, కృతీ
లను — హనుమంతుఁడు జానకితో భాషింపంగ, ననువౌతటి
యిదియనితాఁబలికెను విను

నుచునంశ్యుఁడు సరళుఁడనునృపుఁడిలఁ, ననరునాదొర,
కునిల్వరు | తనయులు రానులత్త్యణభరతిశత్రు మ్మలనువారలు
గాముఁడగ్రజుఁడాగల వీరకు | జనుకాజ్ఞ నడవికేఁగి సీతాలత్త
బులతోఁ బంచవటియండ గావఁడునీత | నినకలులనువం
చించి, కొని, చనెనెఁకిజగాయువుగాంచి | జన ల్లిజాడనిన్ను
నుగ్రీవుచెలిమిగనివానిగీటంచెన నెచూచు విను 1

నైదేహిసరు, నాల్గదిక్కులకు, వానరులను, బంప
గొంకరము | ఈదేహముఁ గ, చ్చితమందునే, నీవారిధిదాఁటి
లంకజొచ్చి లంకిం | నాదు భాగ్యరమయననశోకనని సవ్య
శింశుపా, తగుపుత్రంపనాతల్లి | నిదేవతానుతల్లి, ననునింగిత
హైరన్దుయచల్లి | నే దర్శించితీసీతననుమాట, మేదిసీనుతవిని
నుహాద్భుత ముందెనెన విను. 2

మిన్నుమ్రోతయో, సవనునిపలుకో, కన్నకలయో,
నేనురామకథ | యెన్నాళ్లకువింటిగర్హాస్పతముగ, నెన్నఁడు
నిద్రలేదు, కలగాదు, సత్యమైతేను | కన్నులయెదుట సున్నుఁడౌ
గాకనిన, మ్రాను దిగివచ్చిసీతకు మ్రొక్కి | పిన్నపిచ్చుకంతటి
వాఁడే విన, తారుణముఁజ్జైయచటివా | రెన్ననంజీనుతుఁడ

శేషాచలేశుడై నరామునిదూతనేన నెను విను

3

7 శహనరాగము - త్రిపుటతాళము

పల్లవి — వినవేయాననజితచంద్రబింబ, హేరింబ జననినరసరస
గుణమణినికురుంబ.

అను — జనకసుతచిఱుతతనువొందిన హనుగుంటునిగనిరావ
ణునిమాయలనిబలుకకయుండె విసవే

తల్లి నేమాయకుండగానానంద వల్లిగుణములపాలవెల్లి ।
నాయందరమరలుమానుమికనునింతసేయఁ । శెల్లి, నాకోసల
పురీధామండై తగు, నల్లశ్రీరానుదాసుండను మాగుతసుతుండ ।
నల్ల, సుగ్రీవునిమంత్రిని నేను కల్లగాదంచునంజలియొనరించు,
కపి జూచి నరవానరుల కెట్లుపొందగుననె సీత విసవే ।

మాయమ్మారావణుడునికొ గొనిచనిన, చాయవెడ
కుచునృపుడు । బోయ, 'చెలిచేనీ తెఱఁగువినిపంపకడన్వసింప ।
రాయ, భారమంపెనను సుగ్రవుడచటికి, బ్రహ్మచారిని చని
వారలయభి । ప్రియమెఱిగి రాకొమరులందచ్చితి । ఆయెనర
వానరేంద్రులకు చెలిమిఖలుఁ, జొవాలినిరాఘవుడుజంపెననె
నంజనీసుతుండు విసవే

2

మాతనిన్నారయఁగవులఁబంచి నీచేత, నన్నియునగును
వాతాత్మజమనలక్ష్మణులమేలునాసేమముదెల్పి । సీతా, పతికిమ్ము
ముద్దుటుంగరనుని హరియొనఁగె, జేకొని । ప్రయత్నమునఁదె
చ్చితి, నృపతి । చేతిముద్రికయనిసీతకతఁడిచ్చెను । ప్రీతిచే
గొనశేషాద్రీశుఁ జొ, రామవిభునామాంగుళీయక మాదలఁ
దాల్చెను సీత. విసవే.

3

యదుకుంకాంభోజిరాగము - అటతాళము.

స్లవి ౧ — రామదాసుండవౌ నీవు హనుమంతా, రావయ్యా
యనెకాంతా.

అను — ఊనుమాసూర్యవంశాంబుధిపూర్ణ । సోముండై నశ్రీ
రాముండు, ఆలక్ష్మణుండు రామ

ప్రాణదాతవుజగ, త్పాణికుమాగా భూనుతవిహార
పుణ్యవినార । మానితకల్యాణక్షోభధరాకార మహితానంద
సారా । కంటివానాయిడుములు, భూనాథునిచయ, రానామనవి
సవమానాశ్శజదెలుపు । మానానునేనాడినమాటల, కలగవ
నిననానుఱితితో । భానునన్నిభునితోఁ దెలుపుము, సరమ
ధార్మికతధారుణి, విలసిల్లుము రామ 1

గడువురెన్నెలలదాఁ, కాహరిరాకున్న, చెడుగురాక్ష
సులుభక్షింతురునన్ను ఆ । రడి నేయు రాగణుని, మడియించి,
జయముగొన్న । కడుకీర్తియనవన్న, పతితోఁదడవువలదని ।
నుడువుకరితుంగమడువుజొచ్చిన, వడువుననులంక । నడిజొచ్చి
దానవులవచ్చియ, వార్యతఖగేంద్రుఁకన్పుతముఁగొనుకడఁక
రాముండు నన్నుగొనిచనఁ, గాబ్రయత్నము సుయత్నముగఁ
జేయు. రామ 2

నాచేనీయునికివి, న్నపుడెసానుజుండై, రాచూలివచ్చి
రావణుఁద్రుంచిఘనుండై । యేచియయోధ్యకు, నిదెనిన్నుఁ
గొనిచను, నింద్రాదిసురనుతుండై, అనవాచాలకతనిట్లుచాటెద
వబ్ధి, కీచయవా రెట్లుదాటుదురనిన । ఓచంద్రముఖితాఘవులనా,
మూఁపునవహించిదెత్తునిటకు । నాచేతికానవాల్చుని, వను
నమ్మి నెమ్మి మాడామణియొసఁగె గామ 3

శ్రీగోముఁడొకనాఁడు, చిత్రకూటగిరికోరినానొకప్పుడై
 గూర్కయున్నతఱి । మీఱియొకకాకియా, మిషునినాకాలి
 బొటన, వ్రేలుజంపెచుఁగ్గరినిన్ । దీరిమారీచ, వైరికాకిపై,
 పూరిమంత్రించి, కేరియేయశరమై । గారింపముజ్జగముదిరిగి,
 కావుమనిరామునివేడెగ । న్నిరునీరసముగాఁజనక, నిచ్చించనె
 నదియెఱుకసేయుము పఠికి రామ 4

చిటుతవీరకృసుల చిక్కులఁబడక జరుగ నెట్లగుననిన,
 జననిసానికక । యెఱుంగవునున్నంది, పెరిగెనభయముపడక,
 వీక్షింపునునికడక, తెలియ । హరివీరుఁడదాల్చె, నరివీర
 భయంకరవి, గ్రహముశ్రీహరివిష్ణుఁడు త్రివిక్రమ, శరీరపూను
 ధరించు తెఱంగునధరణీధరాభమగునీతను । నిరయనాతరమె
 శేషాద్రీశ్వరునిర సవసునిజేరఁగఁజనుమింకను రామ. 5

9 సారంగరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి — రముప్రగరుచరితము, రాజమఖిసఖివినవే
 అను — అఘప్రహరీయాహనుమంతుఁ, డవనిజాతకునమస్క
 రించివన । విఘట్టనమునకుఁగానికాదుసుర, విపత్తునినమక్ష
 మనుచుఁ దలంచె రఘు

ఫలములుడుల్చివిరుల్ రాల్చితరు, పంక్తులుబడఁగూల్చి
 యళి! కులముజోపి పెరిలు రేపివావీ, కూపజలములయడనుపై
 కిడేల్చి । అలచి త్తరువుమేడమరు త్తనయుఁ, డాగ్రహమునఁ
 దన్ని నేలఁగలిపిన! కెలమివారురావణునికెఱిగింపఁ, గెరిలిలక్ష
 రాక్షసభటులఁ బనిచె రఘు 1

‘దండమగలుగండుమిగిలిరాఁగని, గుండెలగలనార్చిగదా!
 దండముగొనిఖండించెనగచగా, ఖండలుఁ డదివిని యమరారి

పేర్చి । నుండిపడినంచనేనాధిపతులు, జండకోనకాండచాన
ధర్మము । నండనాధులేవురారాగవిజము, దండకనిచెవారి
రావణుండులికె రఘు 2

గళముఖుండు సస్త్రమంత్రికుమారుల, దగ్గువీరులబం
పవా । రసనుశూలభిండివాలకరవా, లాదిసాధనములననిలజు
నొంప । నసమానబలాభ్యుదైయేడ్వరిను, గసిమనంగితోర
ణ స్తంభమున । వెననుండెహాశైషులవలనవిని యనురేంద్రు
డక్షకుమారుననిచె రఘు 3

కరులహరులునరములభటులనం, ఖ్యాతము లేలేర,
బం । ధుర్యోధానిత్రాణనబాణతూణధనుర్ధరుడై యేవు
మీట । నరిదివీరులననేగియత్తుండు, శరములనొంపమారుతి
యలిగిము । ద్గరముచేప్రేసియతనిజంపిసై, న్యమును ద్రుంచె
రావణుండదియువినె రఘు 4

కనులనశ్రుకణములు నెలుగున గద్గదికయడరగాను
రా । వణుండిండ్రజిత్తు గని గజబిజిగా, వానరుల డొక డిం
తజేసితేనుకని సహించుటెట్లు వాని జంపెద, ననిన దేవనీవు
బోవ నేటికి, ననచరుని బట్టి దెత్తు నిచటికని, చనియె మేఘు
నాఘుండుసేనతో. రఘు 5

వాలు బెలుగుగదవిల్తూపులవ, జ్రాల జోడుదాల్చిర ।
త్నాలసారుదేరుతేరుధీరో, న్నతి నెక్కిచనినామిరినదల్చి వా
లమ్ములై దెనిమిదాటునొకటి, ఫాలహృగయసదవాలముననను
ర । గీలింకగనలిగరుడుడన నెగసి, కీశవిభుండుగుల్పెరధర్మధ్వ
ముల. రఘు. 6

ఎంతవాడవీ, డని వేటొకతె, రెక్కి బ్రహ్మస్తము

దనుజ | కాంతుఁడేసియంతడాసియతిధీ, మంతుహనుమంతుబం
ధించెక్షణము | సంతతమెవనిఁ బేర్కొనినజనుల, జ్ఞానకర్తృబంధ
ములూడిముక్తి | గాంతురట్టిశేషగిరీశుఁడగురా | ఘవదాసుని
కితరబంధములెంత. రఘు. 7

10 గుప్తు కాంక్షోజిరాగము - అటతాశము

పల్లవి — నారీసుణీవిన నేనూకధాసరణి నారీ.

అను — ఆరాక్షసేశ్వరు ట్టి ట్టి | తేరఁగట్టుఁబడిఁచుచువానియ |
ధీగాత్తునివలెఁబురముగనువాని వీరహనుమంతుగ్రుద్ధుడు |
జౌగులు చేరిరా, బ్రహ్మస్త్రమొకక్షణముతనువంటిచుట |
వీరుఁడెఱిఁగియుఁగార్యకారవముచేనూరకజనియెఁ బేర్కోలు
గమున, నున్నదనుజవిభునెదుట రావణియిడె నతని నారీ.

పూనిబ్రహ్మస్త్రముగఁ గట్టుబడెవీడు, మానులు విఱి
చె | వీనిచేననుజుల్ కారాకులుగాలి, చేనొరలుగతిఁబడిరనేకు
లు శాస్త్రి | వీనికెయ్యదియోవివేకులుజెప్పిన, దానిఁజేయింపుము
ల్లోకులుమెచ్చ | గానీవనిన, సుతుమాటలంకా, జాని, వినిస్త్ర
హస్తుఁడనుమంత్రుల | తెనిజూచి శలికేవేడెవ్వఁడో, తానిచ్చటికి
వచ్చుటేమోక్రీడా | కాననముఁ బెఱుకుటేమోసుభటులఁజం
పుటేమోఘోరావానరుని, యడుగునననతఁడటులనేయడిగినవన
చర | నేనువిడిపింతునిన్న భయముమాని, నిజమాడుసభలోన నె

రావణాలోకత్రయవి, ద్రావణవిస, రోరి, సకల | జీవ
హృదయస్థుఁడై మీఱిదేవ, దేవుఁడౌ శ్రీరామశౌరిపాద | సే
వకుఁడనురాసురారిమారా, మావనీంద్రునినారీమఁగిని | నీవుశు
నకము, హవిస్సుగొనుగతిఁదెచ్చి, నావుఇట్లా, యేలరాచెడిపొ |
య్యేవుఁడంకనాబుద్ధివింటేబ్రతి, కేవు, రఘుపతి, ఋష్యమూకము

నను! గ్రీవుండనుకపిరాజుతోఁజె, లిమిచేసియొకతూఁపున! నేవా
లింజంఘ్రి కపులకుంబతిని జేసిరవిజునికపి దేవుండవనిజనుజాగనం
సఁ, గావచ్చితినిఁ బవనజుండననె నారీ 2

కంటి, రాతమ్మకంటి, సీతనునేనీతోటఁ, గూల్చితినిం
టెచేప్టుకోఁతినౌట చంపెదామంటవచ్చిచస్తేనే, పూటాలన్నిటి
కంటెమైప్రియమనుమాటవినవే । వింటి, నీకొడుకు నన్ను
సాధించె, నంటపొంగినావుబ్రహ్మాండము । యెంటనంటి చనె
నీకుప్రియముజెప్పే, నంటబంధునివలెదయచేవచ్చితి । కంట
కపుమతిత్యజంపుముజ, గముగతివిచారింపుము । బంటకొను
మెఱుకకదిముక్తిము, పౌలస్త్యకుని వంటివాని కసురశ్వ
ము తను, వాత్సగానెన్నుటననెనతఁడు. నారీ 3

మేనుకంటెనునేనన్యఁజనియెంచి, తేనిసరాపరమైనవస్తు
వాదువు । గానీకరయఁగ్రాణబద్ధింద్రియదుఃఖ, శ్రేణిలేగజ్ఞా
నమెమూలమని । దీనిదెలిసి తేనీకుమెలుకడ, లేనిదీవిగతిగాను
తనువు । లోనీవున్నావంట, యేనుతనసంస్మృతిబంధమగునది
మాచుచిన్మాత్రుఁడనజుండనక్షరుఁడ నేచుఁడనందస్వభావుండనన
రా । మేనుప్రాణముచుననుమతిమొద, తొనివిభూమిమరుద ।
హమికప్రకృతివికారిజాతము, తొనందెనయెడునిరభి । మానిని
చుపాధికుండేశ్వరుఁడు, తొననియెఱుంగఘుఁడగుననె నారీ

నశముఖసావధానమతి వైయొకటి, వినరాముక్తి । వెన
నబ్బుహరిభక్తి, గనరా,దాన,నిశితజ్ఞానముగల్గిమన రాజ్ఞానా
భ్యసనముననుసోహమచరా, దాననసమానభవముచేకొనరా!
యోరీ!దిశరథాత్మజుఁడుప్రకృతికంటెనుపరుఁడుబినగుహోతుఁడు
విష్ణుఁడుశ్రీదేవి । వసుధాపుత్రియాచెలిమున్నిడుకొని, రత్న

సమూహముతో వచ్చి యిచ్చి శరణను । వెనసీ వెయ్య పరాధినను మ
తఁ, డు శరణాగతప్రియుఁ । డొసఁగ భయము శేషగిరినిభుఁడు
అనిపవనసుతుఁడమృత సమానముగఁబల్కు పల్కుల, కనురేం
ద్రుఁడలిగినలిరేగెను నారీ 5

11 కర్ణాటక సారంగరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — తరుణీగూచరిత్రము, సరణిసుజనాదరణీయము
అను, — ఇరువదికన్నులను రోహనలు మిరవై ప్రజ్వరిలను రావ
ణుఁడు । హరిదాసునిహనుమంతుఁగిని ననచరాధమానిను
ద్రుంతుసీతనుకథింతు । తరిమిరాముత్తములు సరిముఁజంపి
కపికులగ్రాము । తరణిసుతాంగదాదులఁబొరిగొందు, ధరణి
యందుయశము గందుననియెను తరుణీ

నూరుకోట్లరావణకీటములునా, తోసమానమాసారారి
నేను । శ్రీరామదూతనై మీఱినానానా, పేరు హనుమంతుఁ
డొకసారిగ్రుద్దితేను, ఓరినీచనిదీఱునీవునీ, వాగునాకెంతమాత్ర
మురా దోసకారియని । నూరుతిపోనాడవినిక్కిచ్చే నారాక్షస
చూడామణియాతిక్క । నారికోతికంపలు తెగవ్రేసిభూ, తము
లకు బలిచేయుఁడని సెలవీయఁ జేరిజంపఁగఁడఁగెడుభటులని, నా
రించి తనయన్ననుగని । సారభాషణ జ్ఞై నవిభీషణుఁడ, చారు
లెందు ననభ్యులందురనెను తరుణీ 1

వానరుఁజంపుట, పాపమదిగాక, వార్తలెవరు దెలుపు,
వారు వీని । చేనింతయువినిరాఁగోరు, శ్రీరాను, భూనా
భునితోఁ బోరు, వేవేగ, మేనీకుఁజేకూగునో, దాన వేంప్రవీనికిఁ
దగినశాస్త్రి మీరు, సేయఁగానియమింపుఁడనఁచమ్మునినుడి, తా
నెవనిడి రావణాసుకుఁడుకపులప్రాణపదముతోఁకయదికాల్చివీని

పోనిండునివల్కు, దనుజభటులకుమానకననిలజుగట్టి, బహు,
వస్త్రచ్యుతము తోకకుజుట్టి । నూనెలోనద్దివహ్నిగరికొల్పి,
యానగరమందుఁ దిప్పి రేచుందు తరుణీ 2

పానిచిటుతమే, నొందెనంత నెవరతె, బంధముల్ ఘన
తనుఁడై తనవెంటవచ్చు । కాగులఁద్రుంచియింటినిజవారి,
దావాగ్నిఁబెట్టిబూడిచ పెంటఁజేసెపురమావిభషణునిలువినా,
మంటతోఁగంటఁగి పాననుఁడు చల్ల నాచుగగు, వలిచెలిసీతా స్తూతి
గంటగ పిసిత్రయావనధిలోలాంగూలము ముంచిచల్లా ర్చె, నీవిభు
నానాముమూలముఁదెలిసిన జనులు । పానములై తానై యీనల
ము, బా యుదురార ॥ కనుధటుఁడీవై శాప్తనగని । చేవేమెత్తు
ణముజని, సీతాసనికన్రక్షణము । గావించి మ్రొక్కి రామసన్ని
ధికి. దేవిసలవిస్తునినఁబలికె గొన్న తరుణీ 3

నిన్నుచూచియూఱడియుంటిని, నే నెట్లునిచటనిర్వహిం
తుననిన । కన్నతల్లి మూఁపునధరింతురామునితో, నిన్నుగూర్చి
వినుతిగాంతుననినమ । రున్నందనునిభక్తిమంతుఁగని విను, మన్న
నేనేగగనై నాప్రాణముల్ ధరింతునీవావా । రాన్నిధియింకించి
యైసబంధించియైన, రాముఁడనచ్చి యనిలోనబళింపఁజంపి
నన్నుఁ జేకొనినగీర్తియందాక, మిన్న కుందుఁ బొమ్మా హరిఁ
దోడితెమ్మా । యన్న నాంజనేయుఁడు చనిసువే లాచలమెక్కి
యా ర్చెనువిని । యెన్ని రంగవజాంబవత్ప్రేముఖులు ఇదివాయు
సుతునివిజయ నాదనని తరుణీ 4

తరుచరిత్రచరణములూనినతరి, గిరిధర్మశ్రీకిసరిగాఁగ్తుం
గి, యెగురు తరిముప్పుదియోజనముల్ నింగి, కెగగునా, గరము
దాఁటిఖగరాజభంగి, నుహేంద్ర । ధరణీధరమెక్కెసే బాం

సామీరినీనరసికౌగలించిరియంగదాదులు! చెలంగిపోయినపని!
 నెఱవేఱెనాయనినమీకృపచేగంటి, ధరణిజనని నడచిన తెఱఁ
 గంతఁదెల్పు । హరివీరులనిలజునికొనియాడిరి, యానందమున
 నాడిరి, లోకముద్దాడిరి! పఱచిమధువనమునకుఁజనిమధు, ఫలము
 లడుగ శేషాద్రిధని! కరుణగలుగ ఫలంబుల కేమీయని, మరుత్తు
 తుఁడిచ్చె, సెల వెలమిహెచ్చి తరుణీ

12 నవరోజురాగము - అటతాళము

పల్లవి, — సరిగారీనచ్చరిత్రము వినువారి, కరయ నెవ్వారిలను,
 గారీ

అను — తగుచరులస్తుధువనపాలకులనె, స్నేక తేనెలాని, ఫల
 ములుగొనికాచగులఁ జరణతలతాడితులఁజేసిన, వెఱచఱచి
 దధిముఖాదులుజని । తరణినుతున కెఱఁగిననభంగ, సరణిదెలి
 పిన నశఁడెనఁబొదలె సరిగా

చూచివచ్చెహను, మంత్రుఁషసీతా, సుందరీసుతి, నీవా
 మధువన! మాచెప్పొమునఁజొచ్చిరనురవిజునిమాటహరివీనుల
 రవిని । నాచెవికనెనిజఁబేర్కొనినట్లున్న, దనిననొనోసుహాత్మా ।
 రాచకార్యము నెఱపిహనును, త్ప్రముఖులిదెవచ్చిరని పిలువవ!
 నేచరులనంపఁజనిమిముఁగపి, నేతముదమునరస్తు నెననిరి సరిగా

మిన్నుముట్టియాడుచు వానరులుమ, గున్నందనాంగదుల
 ప్రాపునరామ । సన్నిధిఁబెన్నిధి, గన్నట్లుగనిమొక్కి, రున్నతి
 మదిఁబొదల । చెన్నలరఁగంటిసీ, తనులోకమాతమీ, సేమ
 మరసెరామ! చంద్రరాజేంద్రవిన్నపమశోకనిజానకి, యున్నది
 కృశించిజనగట్టిన । పెన్నెలులతో రామరామా, యన్ననుడి
 తొడన నెమారుతి సరిగా

2

నేనుశింశుపా, తరుశాఖలనుండి, నీకథవివరించినవిని

భూపుత్రి । వీనులకమృతసమాసముగాఁబల్కు, వీరడెవ్వఁడని
యెంచిన । మాసవతీమణియెదుటవానరశిశువు, నై నిలిచిమ్రొ
క్కినమ్మికబుట్టునట్టుగాఁపూని యాగ్యంతములు తేటముగానె
ఱుంగఁజెప్పిముద్రికవిభుఁ । డానవాలంపిరనియెసఁగిన, నంది
మిన్నందెననెఁబావని సరిగా. 3

ననునమ్మిమాయమ్మపల్కెరా, ముని కెట్లునామిఁదదయా
రసము । జనియించునట్లువిన్న, వించునాయుడుములు, గనినవాఁ
డవుగావా । అనినరాఘవుఁడని, న్నెడి బాసినదిమొదలు, హాసీ
తాయనిశోకించుచున్నాఁడునే । జనినీయుగిదెల్పెనృపుఁడు,
జార్కసుతయతుఁడై కపులఁదో । హ్మనినచ్చియరివ్రచ్చినినుజే
కొనునంటిన నెనంజనీసుతుఁడు సరిగా 4

ఆనతీవద్మరామునియొద్దికననభి, జ్ఞానార్థముగఁ జూడార
త్నమొసఁగి । ఆనాఁడు కాకముమదమొఁచుటఁదెల్పు, మనెసా
మినీతోడ । నేనునామఱఁదియిత్తుఁనిదుర్భాషల, జ్ఞానముననం
టినదిశమింపు మని ఆ నెలఁత కన్నీరుమున్నీ । రసనించ నూరడిం
చిఘనో । ద్రావ మగలించి యక్షముఖిదనుజుల వధించితి ననె
నతఁడు సరిగా. 5

కొంకక రావణుఁగాంచిభాషించి, లంకాపురిగాల్పిసీతా
జ్ఞచే । బొంకముగావచ్చితిరామనీపాదాం, బుజములొదలఁదా
ల్చి । కింకరుఁడదయజూడుమనివాయుజుఁడుబ, ల్కినరాఘవేం
ద్రుఁడానందనాంద్రుఁడై । పంకజభవాదులకశక్తిము, పవనసు
తనీకేతగునీపని । కింకొకటిసాటిగాదనిగది, యింఁచెఁగొఁగిటరా
ముఁడనిలజ సరిగా 6

అమాత్మఁ నొనా, పరిరంభణముదుర్ల, భమువిచుసా
 మీరి, య నె నెవ్వని । చరిణాభయగళతులసీదళమ్ముఁబూజ,
 నలిపినశ్రీమీటి । పరమపరమందు, దురారామునిచేనాలింగి,
 తుండయ్యె హనుమంతుడైమందు । గరిమనధ్యాత్మరాగాయ
 ణ, కాన్యమున సుందరి కాండమిది । చురసితెనింగించె సుబ్రహ్మ
 ణ్యునివిశేషగీర్తిపేరిట సరిగా

7

“అందఁ కాండము సంహృష్టు

శ్రీరస్తు శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణ కీర్తనలు.

యుద్ధ కాండము

1 భైరవిరాగము - ఆదితాళము

శ్లోవి — శ్రీరాజరాజేశ్వరీ యీశ, రిత్తిమార్వనుతిపాత్రము
అను — చెరదాశరథి, మోసముగుది, మీఱదయాశరథి, యైః
పలికెమారుతిచేసినచని దేవతలచే, దీరదొరులతరమె నాగరమె
వ్వారుదాటువాగు లంక యెవ్వరికిఁగాల్పిరాదీటునా । మీరి
వలననేను రి కులము సౌమిత్రియు రవిసుతుఁడను బ్రతుక
గలిగెననె. శ్రీరా

ఈ సుగ్రీవునిభాగ్యమహిమనునులి, యింక దరిముగాదు,
నిలసిక్రాహి వై నారణములకుపాదు, ఇదిదాట, నేసరిణినౌ
నికమీఁదు, రావి తానుకుఁగెల్చియెట్లానీతఁజేకొన, నగునిదే
టివాదు। మోసమాముబలాయనినరామునిఁ గని స్లవగులూ
గ్రణివలికె । నీసముద్రమెంత రావణుఁడెంత, యేమిటికీచింత
గెలుపుచింత। నీసరితేరవనివిల్లుఁగోని, నిల్వనిన్నెదురనెవరివశము।
వేసంద్రముదాటనూహింపురలు, వీరరావణనిమృతునిగదలం
పునునె శ్రీరా

1

వాసరవీరులు కామరూపు లని, వార్యబలులు చూడు,
నీపనికై యగ్ని లోనై నజొరినున్నారునేడనిభక్తి మానుషము
లేర్పడనాడు భాను, సూనువాక్యముల, కలరియంజని; సుతు

గనిపుడమిత్రేడు! నేనీచేలంకారూపమువిని, దానిపొంకమింకఁ జే
తుననభూనుఁ దివ్యతేజోధికమై లంకాపురి త్రికూటగిరిపై ను
న్నదియొక్కపై । దానిచుట్టువారాన్నిధియగ, డ్దయగుకోటమణి
హైరణ్మయము । పూని ధర్మార్థకామమోక్షముల, నానలరు
చతుర్దావరముల ననె నతఁడు శ్రీరా. 2

తరణిశశాంకుల, పైవిరోధమున, దమవారలకన్న, ము
న్నొఱసెనన్న । కరణి నోపురములుమిన్నా, వరించెను, పరిగె
లుగృహములనన్న మేల్చి త్తరువుకూటముల, నుణికివాటము
లఁ, దనరుసుప్రసన్న । సరసోద్యానములనడబావుల, చలువచ
ప్పరములవరవిసణి । సరణుల దేవాలయములముత్యపు, సరులఁ
దోరణాలఁదనరెశ్రీలకిరివప్పురినిక్కిచూడలే, డింద్రుఁడైననలు
చక్కికరుల । హరులరధసహస్రములనెక్కి సక, లాస్త్రకుశలుల
సురు లరియుదుర నెనతఁడు శ్రీరా 3

రాజసింహమిట్లున్న రావణుబల, రాజనాల్గవపాలుహత
మయ్యెనాచే! జేజేరామచదివేలుప్రణతుల్, నేజేసెనన్నేలు
బంట । నోజయశ్రీరమణయనినహరిహను, మంతునిమేలు! పూ
జవాక్కుమములఁజేసిశసన, పుత్రుఁగనిసైన్యములనఁపింపుమి ।
దేజయముహూర్తమని రాముఁడాన, తియఁ బ్రయాణభేరిప్రే
యించె శౌరి । ఆజితనయుఁ డనిలాత్మజ నెక్కె, నంగదుఁడు
వహించె లక్ష్మణుని । ఆజి కగచరేంప్రవాళితకపిబ, లాళి యిల
యానుగతినడచె దక్షిణము శ్రీరా 4

తరుచరులెగురుచు బరువులిడుచురుచి, కరములయినపం
డ్లుదినితే నెలాని! గిరులెత్తుచుఁబుట్టచెండ్లునానె, గరవైచుచుగొ
ప్పగుండ్లుదాఁటుచు! హరిమేమేదశాస్యుఁ ద్రుంతుమేఁగెననిర

త=నూతేండ్లు! మఱి రేబగలనకవింధ్య, సహ్యమలయాద్రులు ఘనకానకములును । ఉరువడిదాటిరి రాక్షసకమర ము, కరర్పుపోగ్రాభంగరంగ త్తరంగా । కరమైభీకరమైనరత్నా, కరముఁజేరి యాదొరమైత్రిఁగిని । ముగువుగ నిటసేనవిడియ నియమింపు మనినస్వామి మహాప్రసాదమనెను. శ్రీరా 5

ఆవేశసీతనుదిలఁచిరాముఁడా, హయనివిరహార్తి నొందెనేమందు । నావిభుఁడు సత్యజ్ఞానస్ఫూర్తి ప్రజ్ఞానఘన కేశఖానందమూర్తి, యోగ । కోవిదభావానువర్తిసుకీర్తి, దేవతాచక్రవర్తి । శ్రీవిభునెఱిఁగినదుఃఖాదులు, చెందనేరవొగినా, ఘనునెనయుచే । జీవాభిమాని కేదుఃఖజాలము, చిద్రూపమాపరమాత్మకులేదుమా । భాగమున కెళోకాదులునిదురి, వోవఁగలవెయొలుకేకా, నిలిచె । గావున శేషాద్రిపతిరాముఁడు సకలసాక్షి యనితలఁపనయ్యె బుధులచే శ్రీరా 6

2 శంకరాధరణము - ఆదితాళము

వల్లవి — వినవెమనవతీసతీ, వినయదయాదాక్షిణ్యలసన్నతీ
అను — హనుమంతుచేనైననా, హసము, గని సిగ్గునఁ దలవంచి
రావణుఁడు । చనదుసురలనేనైన నిటుసేయ, నని, మంత్రులఁ
బిలువనంపిలికె. వినవె

హితులారా కదనవిజితవిమతులారా ప్రభంజన । సుతుఁ
డుచేసినసనిగంటిరె, శూరతమీఱఁ । గొతుకకలంకఁబ్రవేశించి
భూసుతఁగాంచి యతొదులఁబొలియించి । వితతమగులంకఁ
గాల్చిగెల్చిచనె, వెరవేమిచెప్పుడనెదనుజపతి వినవె 1

ఓదేవా, గానముదితమ, హాదేవా, వలదునీ । తాదయి
తువలనిభయముజగ, త్రయజయప్రభావా । ఆదేవేంద్రుఁడెఱ

నిడె నీకొడుకలకాపతియళికిపుష్పకమొనఁగె | నాదరింపువగు
ఁబని యమునికి భయము నొంగనిదెంతనిరిహితులు వినవె 2

మయుఁడు బాలామణినీకొనఁగి, నయముచాలాగాంచె
నీ | దయనుహనుమంతుఁ డిటుచేసెనని, దనుజలోకపాలా | మ
యమునఁబకనేలకోఁతయనియే, మఱియుంటిమతఁడందున బ్రది
కిచనె | నీయమింపు మొనర్చు మిల ననుర్త్యగ, నిర్వాసర గానని
రసురులు వినవె 3

నిదుర దేరికుంభకర్ణుఁడు, చదురు జేరిఁగామాటల |
యుదుటగాంచిరావణునిఁ దిలకించియోదోసకారి | పదరియేపనిఁ
జేసితివిదీన, ఫలమేమిసీకిదె చేటుకాలము | చినచిదాత్మకుఁడు
రాముఁడు శ్రీహరి, సీతాసతి శ్రీ దేవియనెను వినవె. 4

రాసుసామిత్తులఁగవులసం, గ్రామభూమి బొరిగొందు |
సామినేగల్గినీమదికివి, చార మే మీ | శేముషీజత్యాజయని
యింప్ర, జిత్తు నల్క నత్తఱిని భాగవత | గ్రామశివభీషణుఁడు
శేషాచలకాంతాంసులెకనిడినభకుఁడనె. వినవె 5

3 కల్యాణిరాగము - యంపాలాళము

ప్లవి — కాళీ విను సుజ్ఞాన, జనమానసకాసార కేళీవిహార
సురాళి

లను — మేలుగోరిసురారికోమలాంసులకుఁ, గేలుగదియించి
విభీషణుఁడన్నమన్నన | చాఁజెందినభికుఁదిలకించివనుజే,
శ్వరుడుకామాతురని గాంచి పలికె శ్రీ కాళీ

రావణాఁగాకుంభకర్ణుఁడునీయిం, ద్రజిత్తు మహోదరను
హోపార్కువల | దేవాఁగాకుంభనికుంభాతికాయలీ, దేవాంతక
నరాంతకులు మొనలొవీరులు, నిను | గావలేరారసుకులేశ్వరుని

దారి, నీవు యీ దేహని నీ సీమచుబల్ గాము । గావుగొన్నదివెర
వెన్న పాతీలేగునీత, నీలెకజెంగవలెకహరిశరణ నె కాళీ ।

ఇనకులార్ద్రణి బాణముల్ బంకాపురి, ఘనంబుగనిండి
రాక్షసు స్త్రాణముల్ । గొనకమున్నె జానకిరాఘవునకొనఁగ
దగు, కుంగోత్రాకాకలు నఖనంష్టాయుధుల్ । వనచరులు=దు
సచుబలుల్ బంకొచ్చి, వారికగించకమును రామునకుసతజి
న్మనమనీవుబ్రదుక, లేవుహరిసురేంద్రాదు, లావరించిననిను
హరించురాముడనె కాళీ

2

రాముడె నీహరిన్యత్కుప్తపాశా, శలోకమున కేగినఁ
బోనిచ్చునా, యేయగునిన్నని తెచ్చునిహితో క్తు, హితమా
యెనన్న కొషధము గోమెచ్చునా । యీనినీచరగ్రానుశీవిధివ
శుండై, యామగువిభీషణునిగనియోరినేనొనఁగ । కామితా
ర్థమున సర్వత నొందిపోగగుట, గొలులాడుచు నైగుంబొగ
డవనె కాళీ

3

కలిగినాఁడు విభీషణుడనుశత్రుఁడు, ఖలుండుకృతయుం
డతనితో జెలిమి, గంబుగూడునాదాయాది, చెడగోరునను,
పలుకునిజమాయె నొండె పవలికిబలిమి । కలకైకప్రేతును
బగదీరనసుర, కులాధమానిచుగానినేయని దశముఖుండు । పలు
కవినిరోషమున విభీషణుడనల్వరుమం, త్రులును దానెగసె
ను గదాయతభుజుండై. కాళీ

4

గగననూర్గమునందునిల్చివిభీషణుండు, గంభీరరంబునఁ
బల్కెనురావణా । అగడుజెంది చెడిపోకుప్రియవాగినై ఘాత,
వాచరించుననుదిరస్కరించితివట్టెనా, తగినసున్ననజేసితినిను
త్పితృసముండవు, వశరధతనూజుండై యవతరించెగాలుండుబగతి

రామరూపమైమహీ, జాతనీతయనఁగ జనించెనుజనకునింటన నె
నతఁడు కాళీ. 5

ధరణీభారముమాన్వ నీతారాములు, నలంచిరి విధి
ప్రేరితుఁడవై నేఁ । గఱపినహితవాక్యములు వినవై తివిప్రకృతి,
కరయసాక్షిభూతము, వెలిలోనుతా నె! బెరయనానాచూపనామ
భేదముల, భిన్నునివలెఁదరువులందనలఁ డొకఁడై స! కరణిరాగవ
స్తుయోగమునర్తకస్పటి, కమనినట్లాహరిగుణాకరుఁడగున నె కా

కాలమవ్యక్తముప్రధానపురుషులనఁ, గనాల్గుప్రధానపు
రుషులచేజగము । లీలఁదనరుభగవంతుఁడురాముఁడై సంహరిం
చునిన్ను నీవారితోనిదినిజమ్ము, బాళినేఁజనిహరికినేనుమున మ్రొ
క్కి, శ్రీలలరనుందుననివిభీషణుఁడువారల, జోలిమాలి, భ్రమ
లఁదోలిశేషాద్రిపతియ, శోవిశాలుని సేవజేయునపుడెచనె. కా

4. సావేరిరాగము - అటతాళము

పల్లవి — కామలీలాకాన్తు, కవిజయభ్రూతా । ఖిలపావనను
వ్రతా, హిమశైలనుతావినవే

అను — ధీచుంతుఁడగు విభీషణుఁడు, నల్వగునుంత్తులతో వ
చ్చిదివినిల్చిరాముని । శ్రీమహితనాముని పాదనీరేజాతము
లఁజూచినతుఁడై । రామారాజీవలోచన నాసామీవినుమ
నిపలికె ఘనముగను జెవులపండువుగను కామలీలా

నేవిభీషణుఁడనీనతినిమ్ముచ్చిలినట్టి, రావణుని తమ్ముడను
రామాలన్న । చేవిడువఁబడితిగుణ, ధామాయింక నీవేగతి
ఘనశ్యామాసీతా । దేవిరామునికిన్పుని దశముఖునితో, దెలి
పినఁజంపవచ్చెనురణభీమాఱ । దేవారికివెఱచినేవచ్చితినేనీ, సే
వార్థము దేవదేవదీనులకు । నీవేదిక్కనిననుడివిని, సుగ్రీవుఁడితని

నస్తుకుముమా! యావిపగతుని యనుజుఁడుబలియుఁడనఘ సెల
విష్టుధ్రుంతు సచివులతోననియె రముచితితోవినవె. కామలీ 1

ఇనకులమణిరవిజునిమాటవినినవ్వి, యనెనేదలఁచినమా
త్రమునడగము! అనుజగత్పతులనిమిషమునద్రుంతు, జననమొం
దింతువేగమునఁదెన్నూ । దనుజునిసకలభూతాభయదానకంక
ణముగట్టితి నేలోకమున, ననిన । జననాయకుఁ బొగడి దిననా
ధాత్తజుఁడో, యననావిభీషణనామునిఁదెచ్చికనుపించు । గని
మ్రొక్కిరామునిఘనశ్యామునివిశాలాక్షుని । మనోజముఖా
బ్జునిధనుశ్శర, మహితకరుని బ్రశాంతుని బత్తకాన్వితుఁ బొగడఁ
దొడంగెవిను కామలీ. 2

శ్రీరామరాజలలామమ్రొక్కెదనీకు, సీతాహృదయా
భిరామా । ధనుర్ధారిపూరితభక్తకామా శాంతా, కారాయ
నంతశ్రీధామా సమ । స్కారిము సుగ్రీవమిత్రజేజేనీకం, జలిర
మువరనార్వభామాజగము । గోరి పుట్టింపఁజేరిరిక్షింపమిరి
శిక్షింపనీరీతులకాది । కారణంబగునీకునతిత్రిజగద్గురుఁడవైతగు
నీకుజో । హరినాదిగృహస్థవగునీ, కమితసాష్టాంగములుచేతు
హరినుత వాగ్ధురీయనెనువిను కామలీ 3

చరాచరభూతములు వెలితోవ్యాపక, స్వరూపమున
వశించియుండు । టెఱుంగరజ్జులుమాయనుంచియెఱుక, మఱచి
జన్మస్మృతులుగాంచియెపుడు । తిరుగుచుందుగు శరణాగతులఁ
బ్రోవవేదేవ, దయారసమునించిసుజనా । దరణీయముగాదు
ధరణీధరలోకసరణిశుక్తిరజతము కరణిభ్రమయని । యరయక
జ్జులుపుత్రదారగృహదులందాససేయుచు విష । యరేతులగు

దురుతునవశో, కరములగునుజనుఁడిదిగచువరదా పాలితద్వి-
దాయ నెను. కామ

నీనేయింద్రుఁడీ శానుఁడాద్యంతమైనది, దేవతలునీనలుపు
కన్ననలుపు । నీవుగొప్పవుగొప్పకన్నద్రుభువ । నావళితలితంక్తి
వన్ననీవె । నీవాదిచుధ్యాంతరహితుఁడవు పూర్ణుఁడవు నీవవ్య
యుఁడవు సుప్రసన్న శిరో । గ్రీవశ్రోత్రనటువాఁడేత్ర, ప్రాణి
వజతుఁడవుమాయావాసనానాక్షివి । నీవునృప్తవు శ్రోతృగుణా,
న్వితపంచకోశాతీతుఁడవు । నీవనాశ్రయుఁడనవికారిని, భావర
హితుఁడ వాదిపురుషుఁడవు ప్రకృతి కవ్వలివాఁడ ననె కామ

మామచేనిజగూపుచుఱువిడి నరునినలె నుహిఁజూపట్టి
తిగగుణియంచుననుని । గ్తాయకునిగానునిలుచు, నుహితధీ
యుతుఁడు మోక్షముగాంచు, గాన । నీయంఘ్రిభక్తియును
నిచ్చనచేగందు, నీచిత్సుఖపుమేడనంచు యోగి । ధ్యేయసు
జనవిధేయశుభనామధేయ, ప్రణవగాధేయననుబ్రోవుము । శ్రీ
యతాంఘ్రిలకునలియనినుతి, జేసినవిభీషణునిగనిరి, నానాయ
కుఁడుహితముగోగుము, ఇపుడేమొసంగుదు డనుజకులతిల,
కాయనిపలుకనశఁడుప్పొంగె. కామ.

6

నేనుధన్యుఁడగుతకృత్యుఁడనైతినినుగంటినీవయగంటి
బ్ర । హ్లానందము చేకొంటి జగతిలో నెవ్వఁడు ననునంటి
ఘుచుఁడు । నేనొల్లనతీసుతసంపదలహరి నీయందే భక్తియుండ
వలెనంటినట్ల । గానిచ్చనసీ సురజానిక సుదిమెచ్చి నేనెమ్మి
దిలోనిన్నెనమ్మితిగనిన । వానిచుది, నీతాసమేతుఁడనై నిల్తనకు
టిలుఁడవైనను, ధ్యానించుభవజలధిదాఁటును, నన్యమిస్తవ
ముదీనిఁబరించు, నతఁడుకోర్కులుగాంచుననె కామ

7

ననుగన్న ఫలమిప్పుడేగాంచువీడు లక్ష్మణులంకయేలిం
తుజూడు, జలము । గొనితెన్నుభిషేకింతునేడుశిరుల, దనరి
దీవింతునీతోడుయెంత । నను కాచంద్రార్కులెందాక యిల
నాకథ యెందాకనుండు, నందాకవీడురాజ్య । మునుజేయు
నటంచు మనుజేంద్రుడుబల్కి, ననుజేతుఁ బట్టభద్రునిఁ
జేసెనుంతులతో । ఎనచులలరచుజుండాలిం । గనముచేసివిభీ
షణా రావణవధకు తోడుగమ్మనిప, ల్కినకీర్తినాంద్రుఁ ఁగు
శేషగిరింద్రునిసేవయొనరింతమనె కామ 8

5. కాశీరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — అళినీలకుటిలాల కాని । స్తులకస్తూరికాంకృతఫాల
ఫలకా, సఖీజుతిలకా వినె

అను.—అలసంక్తికంఠుడంపుకుండను నసురుడటువచ్చివిను
వీధినిల్చి । పలికె సుగ్రీవమహారాజ రావణుడునిక గరపు
మనినమాటలనెను. అళి.

మంచుకులమునజనించినావు కపిమండలాధిపతివై నావు ।
యెంచినాననుజ, సమునిగానిను నెపుడునధముడగుడునకపోవు
మో । హించి రాకొమరునతి దెచ్చి తేనీ, కేమిపురికేగుమిక
నీవు । మించిసురులులంకజొరలేరెంత, మీరనిదశముఖుడు
దెల్పెననెకుఁ డళి. 1

వానరులూనుడివినిపట్టికట్టి వానిఁగొట్టిన నొచ్చిరామా ।
భానుసంశౌభిషోసు దూతల, వధ్యులనకజంపెన రఘువిరాను
దయ । చేనివారింపు మనిననభయమిచ్చితి వెఱవవలకచెరురా
మ । త్కానాథుండుకపిసేనకుఁడరసి మాదొరతోనేషంధుని
నజయనె నళి 2

వాటిమాయన్నయెటులట్లనీవు । వధకన్తుడవనురాధ
మా । కాలమైనచ్చెనీకునకులము, గానినుజంపురాముడనితె
ల్పుమా, యనిలీలనాదిత్యసుతుడు బలుకవాడేగి రావణుని
తోనుసను । శాలియై యదంతయునుదెల్పిన విషాదహృదయుఁ
డై యుండెననుజపతి. యళి

8

అటుమీదటరాముఁ డబ్ధియుష్పొంగుటఁ గనికనులెట్టుఁ
గఁజేసి । కుటిలభృకుటియైపలికె కనుఁగొనులక్ష్యణ ననుగవక
వారాశిది । కృతములాక్రమింపఁగడగెవీనిను । దనుపంతుఁగపు
లుశ్ర, ఎముఁబాసి । చటులుగతినడిచిపోదుగుగాకని చాపమెక్కి
డిమహాశుగముదొడిగె నళి

4

గ, గడవడకెను బుడమిదిశలవిసె, గడలిదివ్యతనువు
ధరించి । వడిగావచ్చినస్థలమును రఘుగరుముందరనుంచినను
స్కరించినే । జమిఁపను శ్రీరామశుభనామ నాయెడఁదప్పులను
మన్నించి । కడువయఁగావుకావు భూతపంచకములకు జడిను
స్వధర్మమనిపలికె. నళి

5

నీవు నిర్గుణుఁడవవికారివిమా, యావివౌతటివిరాక్రా
పు । నీవంగీకరించి జగముల నేక్కునసృజింతుచారనీవైపులో ।
దేవ నీసత్వముననురుగియిరివి, ధిస్త్రములులకునీవేప్రాపు । భా
వజారినికినుకచేబొడమెభవ్యగుణనాన్తరాఘవేంద్రయనె. న

పుండరీకాక్ష మాయామనుజతనుండవనినిను దెలియఁ
గలదే । దండమేమూర్ఖులకుసన్తార్గ్వము పశువులకు మునుకోల
వలెనేనికనీ । దండచేరితిదండమయాకో, పండధారియభయ
మిమ్మింకనే । నిండుభక్తిలంకకుఁద్రోవయయిత్తునీకనుచు సరిత్ప
తివిన్నవించె నళి

7

రిత్తవో దీనుహాశరముదీని కిత్తటిగురిజూపుమనిహరి ।
యొత్తి బల్కిననన్ను బాధించుచు నున్నారుఖలుద్రునుకుల్య
మనుకరినా । మొత్తముపై వేయుమనిపత్కెను స,ముద్రుడు
రఘువీరుడు నలరి । సత్తుగ శరము నేయ నాభీరుల, రిత్తజేసి
యపుడెపాదించేరెనది యళి ౯

చెలగి విశ్వకర్మసుతుఁ డానలునిచే నేతువొనరింపు
మితఁడు । తొలుతనేసరముగొనెనిందుకని లికిహరి కెరగించె
నాగరుఁడుకడు । నలురెత్తుణ పీంద్రులతో శేషాచళేశుఁడ
గురఘువిభుఁడు । నలునిజలధికినేతువుగట్టుమని సెలవొసంగెనగ
చరులవార్షించి. రళిసీల. 9

6 సురటిరాగము - అలతాశము

సల్లవి — రామలింగావృషభతు, రంగారాజితాంగా రామ.
అను — కామితప్రగ సత్కరుణాపాంగా, కామగర్వభంగా
గంగోత్తమాంగా రామ

అమరాచలచాప అఙ్గానాంధదీప । శమనాంతకరూప
సుగుణకలాప అమితప్రతాప । శమితనమజ్జనజన్తనంచితపాప,
విమతాంతకరూప విశ్వనిర్దేప. రామ 1

బాలేందుకిరీట భవ్యజటాజూట । శ్రీలసల్లలాట శ్రుతి
చయఘోట, త్రిపురదావకృపీట । లీలాహాస నిగ్ధులితనిశాట,
శూలాయుధఘేట సుజన హేమకూట రామ 2

సోమార్కానలనేత్ర సుందరీజనచైత్ర । హైమవతీకశ
త్ర, సన్నతిపాత్ర కామలతాలవిత్ర । సామజాసురజైత్ర, సకల
లోకసూత్ర, శ్రీమచ్చరిత్ర, శేషాద్రీశమిత్ర రామ. 3

తాంకిటతకతకిటరిమరిన రీతహతి యేరినుపధత కుండ

ఘంటాశి తథపథమస | తాహతకిటతక, ఘంటారిస్సరిమరీ
సనిసరీసనిధస, తాంతకిట పథమసనిధ సమధశాంగు ధిమితక
దధిగిణతోం రామ 4

౧. బిల్వహరిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — వినుసర్వమంగళానయనకళా, విజితాంబుజనళశంఖ
సుందరగళా.

అను — ఇనకులగుణిసేతువుమొనటనురా, మేశ్వరునొసరించి
పూజించియే | నునుజుండు సేతుస్నానము, రామలింగగర్భన
సన్తానము | గనునతండుపంచమహాపాతకము, లనుజయించు
నాదయనటంచు బలికెను విను

నరుండుకాశికీబోయిగంగాజలముగొని | చురుదెంచిరా
మేశ్వరునిసభిషేకించి | బగువు జలధిలోబ్రవైవప్రహ్లాపాపుఁ
డౌననిగూకరణి | తరణికులాబ్ధిసోముండు శ్రీరాముండుస్కంద
దరుచరులుత్సహించి చుమురెట్టించి | గుగుగుంగతిదొంతరగాఁ
బలుగిరులుగుతరగతిఁగొనితరలగా | అరుదుగ నలుఁగందినాండు
సేతువా, నరిచెనోజబదునాలుయోజనములిక విను 1

ఇరువైయిగునైయొక్కటియిరువై రెండిగువయిమూండు |
మరునాండు మూడనాండుచతుర్థగంచవా | సరములశతయో
జనములుకపులుసేతువు సమవడిగట్టిరిజూడుహరి | నరిపరిసృతు
లయిదా, శరధులుహనునుంతంగదుల నెక్కిమెబొదల | మెఱ
సి సువేలాద్రికి జనికాం, చిరిపరిఘర్షజతోరణమణి | హిర
ణ్యయప్రాకారసౌధగృహవరవిటంకయై తనదులంకపొంకము
విను 2

పదితలలనుమణికిరీటములుంచి చెవుల న్వర్జ్యకుండలములు బెట్టిచేతులం గదియరసినాలకడ్యాలుగీలకొల్పి కలితాంగుశములనుంగరములు । ఎదిలపటిచిట్టొమ్మన వేల్పుటేనుగుకొమ్ముపతకమైతనరార ఘనపచిదేరి! ద్రిదశు ౧౭లించిన బీరముతనపాదమునందగుగం పెండేరిము । చదురనుత్తర గోపురముమీఁద దశాననుండు కొలువుండె నిండుమనమున విను 3

పా రాం త ర ము

చలువగొడుగులనీడరావణుఁడవి, శౌరసౌధముననుండు యోధవరులతో విను

అపుడుశుకఁడనుచూడరా వణునిగనివిపులమౌననుజసేనకు కపిసేనకు । నెపుడుసంధిగాదు దేవాసురులువలె నికనొక పనితఁపుసేయకు! నృకుంజరునకు వై దేహినిచ్చటొండె జగజమిచ్చటొండె గాముఁడునుగుణాభిరాముఁడు । విపులాత్మజనే బలముగొని వెఱునకదెచ్చితివా, బలము । ఇపుడుజూపునీనతులలంకరమియింపుచుని నీతోడెల్పుమనిపలికెననె విను 1

శ్రీ గాసుత్తణులుసుగ్రీవవిభీషణులు చెలంగినల్వరొక్కచోనున్నారూచూడు । వీరెలంకనశింపజేయఁజాలుదు రితరవీరులనేకులున్నారెన్నుచో । సారమాస్థలగసేనసంఖ్యసేయనాతరమా, మేరుమంసరతుల్యులు, యోధాక్రేసరులు । చేరివినులంకకెదురై పలుమాటకల్పించు ధృతికిఁ గుదురై । మీటియూధపులు చూటువేల్గొలువ, మెలఁగునతఁడుదివాకరసుతుఁడనిపలికె విను 5

ఇతఁడుగ్నిసందనుఁడుసేనాపతినీలుఁడు, ఇతఁడువాలిఁగొడు కంగదుఁడుయువరా । జితఁడుక్షమాంతయా హనుష్యంతుఁ డీ

ఘనుఁడెసీసనీక్షించిచ నెరామునికడకు | ఇతఁడు శ్వేతుఁడురంభుఁ
డితఁడుశరభుఁడుపనసుఁడు | ఇతఁడుమైందుఁడుద్వివిదుఁడు యో
ధాగ్రేసరుఁడు | ఇతఁడు విశ్వకర్మసుతుఁడునలుండీ, బలములెన్న
లేడీశుఁడు | అతులశౌర్యు లతిబలాఘ్య లంగఱు, చతుగులసుర
వధకు ననుజవర యనియెను విను. 6

ఇగువదియొక్కవేలకోటు, లిరువదియొక వేలశంఖము |
లిరువదియొక వేలబృంహములు సుగ్రీవునిసంత్రి | వరసేనలన్యల
బలములెక్కపెట్టనా, వశముగాదు, రేయుఁబగలుఁ | బరమా
శ్వుఁడాదినా రాయణుఁడురాముఁడు, పరాపరశక్తిభూపుత్రులోక
జనయిత్రి | మఱివారివలనజగమునం, భవమామెవారితోవై
రముకొఱగాదఖలమాతనీతనీవు | గోరి తెచ్చుకొనుటకార్చిచ్చు
తెఱంగనె విను. 7

జలబుద్ధ్యగమువలెఁజంచలమునంసారిము, క్షీణభంగు
రముకాయము, చంచభూతముల | వలనై పంచవింశతితత్వాత్మక
మైడడమై, పొలుపొందుబట్టి తెలియమాయము | ఇలనెవఁడు
దీనియందుమమతసేయు, మలమూత్రాదులగంపరోతకొంప,
హంకృతితెంప|సలుపుటేమిటికికలుషముసుఖా | దులఁజెందునే
ది యది దేహము కలుగక ర్తవనుటజీవునకుజన్మలయంబులటు
గాననుమతలణఁపుమనె విను. 8

అతిశుద్ధసుతినిర్మల, మాత్మవిజ్ఞానరూప, మచలమన్య
యంబుస్వప్నానమున | వెతఁజెందిజీవుఁడుమో, హితుఁడొగాననీ
వున, స్మృతిచేనాత్మననిశంబు | సుతియింపుదారిపుత్రా, దులయం
దువిరక్తిఁజెందు | సుతుఁడవువిశ్రవసునకు, సుఖముల్ సతమనకు |
క్షీతి సుతరామునకిచ్చి రాజీ, వాఱుని మఱుంగుజొచ్చి |

బ్రతుకు మిల శేషశైలపతి, భక్తిరావణాయనిబల్కె శుకుడా
యెడనిగక విను

9

8 అసావేరిరాగము - అమృతాళము

పల్లవి — పొలతిగూచరితము, పొలతీతిరికింపవె

అను — లలితముతాశుకుని, ఎలుకులువినిపది, తలలవాడలిగి
శిఖనలెనై వానితోచి బలికె బ్రియమాడిబ్రతికెడినీవు, సిగ్గు
లేక జగత్ప్రభునిసనుబోధింపవచ్చేవు, ఇపుడెచంపుదునిను ।
దలంపవధకర్తుఁ డవుగావిడక, దలఁగిపోమూఘుడా యనవి ।
హ్వలతచేజనె శుకుడుమునుగ్రాహ్యుఁడు వానప్రస్థగతి
నుండె పోల.

సురలకుమేల్కీక, సురులకుజేయఁగసరణిశుకుడుసేయు
జన్నములుజెఱుపనజ్రదంఘ్న । డరయఁగనొకనాఁడా, ధరణిసు
రునిడాయనగస్త్యముని । యరుదేరిఁబూజించియతఁడారగించి
పో, మృనమునియొప్పిపాయనాన్నముసేయ । తరివేచివజ్రదం
ష్ట్రాసురుడగస్త్యుడైవచ్చి, తగమాంస్సానము వేయుమని
వేడిన । త్వర ఛాగమాంసమువంటకముఁడిరి, మునీశ్వరుఁడు
భుజింపనయ్యెడవచ్చి కూర్చున్న । తఱిశుకునిభార్య నావేశిం,
చిరక్కసుఁడుమానికీ । నరమాంసమిడిచనియెభ్రమియిం, చి
కూడుకూరలుముని । వరుఁడరిసిమనుజామిషయోగ్యమిది పెట్టితి
వనిశపించెన । సురవగుమనుచు నెఱుఁగననిశుకుఁ, డరువఁగా
ధ్యా, నించిమునిపలికె పోల

1

అవిచారముచేని, ట్లయ్యెనానుడిదప్ప దనఘత్రేతాయు
గమున, రావణుఁజంప । రవికులమునహరి, రాముఁడై పుట్టినీ,
రధిగట్టునమయమున, దశముఖుఁడంప । దవిలిదూతకృ; త్వ
మునకుఁజనిరాముని, దర్శించెదవుముదమున, నకలంకమా । న

వనీసురశ్వమునీ, కబ్బుననిచనెంగుంభ, భవుఁడుశుఁగుడావిధమున, సద్ద్విజుండయ్యె । నవమాతామహుఁ డగుమాల్యవంతుఁడు, సవినయమున దానసవిభుని గనిరాపా, అవనీసుతపురిఁ జేరి, నదిమొదలుదిర్చి మిత్తమలొగ, వెవినాశకరములై మేఘములు, గురిసెనెత్తురుజడి శివలింగములు రోదనముఁజే, సెడికరుల కొమ్ములునల్లనై, నవియావ్రలీ నెఖరములఁగని, గవిసెనెలుకలుపిల్లితోననియె. పౌల 2

ఒకవింశ ననుజేంప్ర, యొబోడిమగవాడూ, రిక నిల్లిల్లి దిగుగునిర్భయమున, వికటానంష్టానన, వివరముదెఱచుచు, నిక్కాఁగుమునుతె, అఁగువినుసితను, సకలేశుండగు రాసు, చంద్రునకిచ్చిను! చ్చికవచ్చినీనులుగుఁజొచ్చితినను! అకుటిల కరుణాభ్యుండై, నిన్నుగాచు శ్రీహరిగాముండై సరఁగు, ననితత్త్వము । ప్రకటముగామాల్యవంతుఁడదెల్పరో, మఁపాయితలోచనుండై రావణుఁడమా । టికిదిక్పతుఁడగెలిచినానవనీదేవమునిగూపుని । ఒకపేదమానవునిరాఘ, వునిశరణొందునామి । నృకలంచములురిపులచేఁగొని, నాపేమోగాన పొగడదెవరి, నికబుద్ధిగాదుడుగుతాతని, యెంచినాను పొన్నునిన సరఁకరిగె పౌల 3

రావణాసురువై భవముఁజూచి, రాముఁడు లక్ష్మణుని! చే విలుగొనియర్థచంద్రాస్త్ర, మావింటదొడిగినిండారదీసియేయ! నదియసురాధిపుఁజెన్మియొక్కటి సదినూ । రై వెయ్యెనంఖ్యలను గడచి, పదితలల కిరీటములు బడగొని వెలిగొడుగుల । వేవేగఁద్రుంచి యవలీలఁబొదిఁజేరెశర । మావేళదనుజాగ్రణి, సిగ్గున గుందీ! వేవేగనంతరిపురావాసమున కేగిధీరరుల వెరవరుల

రావించి, భావించి । లావునిర్భయముశరోత్పవమునాపైదయ ,
యంగు దేవీదులకు వారలాహాము, సేయజనుడుమదా ।
జ్ఞావిముఖులరణభయలబీచమ, ణంతునన శేషాచల । దేవు
గుగాఘవుని చేనని దెగినమేలనితలంచిరంగఱును. పొ 4

ప్రథమయద్ధారంభము.

9 నాటరాగము - రుంపాతాళము.

పల్లవి — గౌరీవచోజితశారీరినుశ్రీమీటి.

అను.— గూరు, లైయనిగిదివిభాగులేగుచోరణ । భేరి, మృ
దంగముల్, పృథులశంఖారవముల్ । వారికమ్రొయించి
మహిషఖరహరికరి, వాహాములనారోపించి, ఘన । నైరి
భయకకరవాళగదాశూభిండి, వాలచాపములు, ధరించి
యాయశంబైరి గా

అటకుమున్నేరాఘ, వాజ్ఞచేవానగుల్ । పటు ఘోష
భీషణ, స్ఫుటశౌర్యలైహహా । విటపముల్బలుగిరుల్, బెక
లించికొనిచ్చికుటిలరాణబలము, గూలురాముడు గెల్పు
జటుజయమొందు అశ్రుణుడినజూపరినోర్పు । నీటుజూడుడ
టంనుడలచడిరరులతో, నేపుమిరికరణమొనరించునార్యటుల
మానుసురంగదనీలకుమునశరభనలజాంబవ త్పుషేణాదియోధ
వగులు గౌరీ 1

లంకవాకిళ్ళాని, లావుమైకపులుని । శృంకనసుగులనఖా
సములవివళించగా । బింకములుదనుజులె, మ్రొయింబల్కిన
లిరేగి । సొంకమాపురద్వారములవెనలియనితోమ । రాంకుశ
శరాళిచే, నగచరుగీలించి । అంకెలువైవగనిష్టవగులహితుల
బీ, రంబగంచిగాజితస్థలినిబహు । సంకమైమేదోమాంసరాశి

నెత్తురు, చంకలై పటచెమహాద్భుతముగనయ్యెడను శారీ 2

మరలిదితిజులుకరుల, హరులఁ దేరులసతి । త్వరిగ్గబురికొ
ల్పిసం, గరకేళిసల్పిర । త్తరివనేచరులున, ట్లనఁబేర్చిరిజయే
చ్ఛన్ । తగుచరుల్ రామభ ద్రదయార్ద్రస్పష్టిచే । నెరపుబలము
నుగల్గివెలసిరమృతముఁగొనిన । సురులవలెరావణా, సురుండలసీ
తాచోరుండై నపాపమువలననిశి । చరులు, దొరలుదరలిరిలఁజతు
థ్థాంశశేష, సైన్యములుబటచెభయవృతంబులయికలఁగి శారీ.

తనబలములిట్లాటఁ, గనికనఁజ్జొప్పుండై । ఘురుఁడింద్ర
జిత్తుమే, ఘములలోడఁగిర్ । న్ననశితాశుగవితా, నములోలి
వర్షించెన్ । వనజసంభవునివర, మునఁగేన్నబ్రహ్మాస్త్ర । మున
మర్కటానీక, ముల నెల్లఁబడనేసె । నినకులమణికోదండదీప్తా
గురుండ, య్యునుబ్రహ్మాస్త్రమునుమన్నించి, త । క్షణమూరక
యుండిస్వబలములుగూలుటరసి । యనలసన్నిభ, జ్వలదృఢయద
నేత్రుండయ్యె శారీ 4

ధనువుఁదేలత్మణా, డనుజుభస్మీకరిం । తునుబ్రహ్మ
సాయకం, బునఁజూడునాబలం । బనిశేషాద్రిపతిబ, ల్కిననాఁ
డుజననంత । వనచరులుపడుటఁగనుఁ, గొనిరాముండఁలియో ।
హనుమంతక్షీరాబ్ధి, కావలదివ్యోషధి । జనకమగుద్రోణనామ
గిరి గలదదివేఁ, గొనివచ్చికప్పులఁబ్రోవు, మనఁ, బావనిజన,
మునఁజనితెచ్చి, వనాకసులసజ్జీ, వనులఁజేసినగముమున్నటిచో
నిడివచ్చె శారీ 5

10 ఆరభిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — సారదయాధురీణసంగీతవిద్యాప్రవీణావినవే

అను — ధీరులై నవారలుచెలఁగిభీక । రారవములనుఁజెలు

వైచి । మీఱినదివినిరావణుడు మదిని, నారసివందురి రాముఁ
డునాకెన్న దేవతానిర్మితుఁడైనవైరి । పోరనతనిఁజంపయూ
ధపులెల్ల, బొండిటుసేయనినా,రిఁ జంపుదున నేను నార

రావణానతిసబలులై చనిధూ, మ్రాక్షయూపాక్షశోణి
తాక్షమ । హవీరమహాకాయస్రహ, స్తాకంసనమహోదరమహా
పార్శ్వలు । దేవాంతకనరాంతకాతికాయ, త్రిశిరస్రజం
ఘకుంభనికుంభు । లాననచరాఘము, తోఁదలపడిరా । రావీ
రియద్భుతరాద్రరసములే, మనందగు గదా మునలాశుగక్షు ।
రీవిశేషసాధనాలిచేవిన, లించిరిదానవులుకపిసేనాపతుల నా. 1

మర్కటుల్ బలియైకొండలఁబెను, మ్రాకుల బండ్ల
గోల్లఁబిడికిల్ల । గర్కశపపఘట్టనశిలోరు, కరకపోలోదరము
ఖాంగములగల । మార్కొనివైచిమోదికఱచిజీరి, మర్ద్దించిత
న్నిసవెఱనసురులె । దుర్కొనరైరిలంకకై పాటిరి । కుర్కురశ
బ్దములాబలీముఖులు, కొలందిడకబలుతఱిమిన స్రహస్తుఁ । డ
ర్కకులచంద్రముదితాగచరబ, లాంబుధిఁ జెల్లెలికట్టకై వడి
నిలిపె నార 2

ఒకనిఁబదిటనూటవెయ్యింటవ । నౌకసులనొక్కొక్క
ములికిఁగూల్చి । నికసాత్మజమంత్రిజయస్రశస్తి నెఱయనీలుఁడద
లించి పేర్చికడిమి । నౌకతరువుఁబూనివాని తేరుమీఁదికిఁబోయి
సూతుఁ జంపిహయముల । మకురడఁచివిలుద్రుంచ నిలనిలిచి,
తికనుక నొందకనాగకేతనుండిభంబుగతి రోకటనడువ నీలుఁ
డొకటనొలసి తెలిసిపెగిరివైచి, యురువడి రావణమాథు
లు బారిగొనియె సార 3

తలలువీడరక్కసుల్బరవ్వఁగని, తారాసూనుపై నరాంత

కుండు | చలమునహయముఁదోలిశక్తి నేయఁ, జలమున నంగదుఁ
డు వాజిపడనడచెన్ | తలఁగొందక వాఁడురస్థలిఁ బిడికిలన్, వ్రేయ
సోలివాల్కిఁడుకటఁ, దెలివొందిముష్టిన్ బొడువఁ గుంది | పొలిసె
నరారియు దేవాంతకుఁ డప్పు డంగదునిదాఁక హనుమంతుఁ
డాఁకలిగొనిన పులోయనన్ నిజజొచ్చి ఘనుడగు దేవాంతకుని
రూపమడంచె. సార 4

అంతకాభీలుఁడగునీలుఁడు పె, ల్లార్వ మహోదరుఁడద
ల్చితన | దంతినిధేయనిడీగొల్చిపరిఘ తాటించినఁ గపిసేనాపతి
నొచ్చిపంతంబుమీఱనగంబు గొని సత్వరంబుగ నేయఁగరితో
నొరలిగంతుగొనె మహోదరుఁడంతనె జంతరమనం ద్రిశిరుఁడ
నిలసుతుని శరావృతుని జేయనతఁడరదమిం | తింతలుగఁజేసివారి
మూఁడుతలలిలఁగూల్చె వజ్రము గిరింగూల్చులాగున. సార 5

అంజనీతనయునిగదన్ గొనిధూ, మ్రాక్షుఁడైన బిట్టలిగి
ప్లవగ | కుంజరుఁడురుశైలముదెచ్చివైవఁ, గూలె వజ్రధారఁబడు
బలునికరణి | కెంజాయకనుల్బుడిబడినబొమలు పెంజఁకటినేలుమై
తోడవులరంజిల నకంపనుఁడు తేరెక్కివీకన్ శింజనిమ్రాయించి
పావని మైశితాశాస్త్రములఁ, జించఁగ నకోవుఁడై స | భంజనా
త్మజుఁడు మ్రానిచేవాని, భంజించెన్ దేవతలు జేజేయనఁగ సా

గదఁబట్టుక ద్రిప్పిమహాపార్శ్వఁడు కాలాగ్నిసన్నిభుఁ
షభునేయఁ | జదికిలపడిమూర్ఛిలి తేరి తొమ్ముసృగులకీశవరుఁడు
బొడువవాఁడీల్లెన్ | విదితుఁడై మహాకాయుఁడరదంబువెసంబఱపి
సభ్యకార్ముకుఁడై | బెదరకుఁడీకపులారా వినుఁడీ | కదనమువీరాక్ర
సరుఁడగురాఘవేశుతోఁగానిసేయమాతం | త్రిదివిజులఁ గెలిచె
గైలాసమెత్తె, నేపనుగావుననలఁతిగాననిపల్క. సా. 7

అంగదుఁడునుహాకాయునిగనియా, హాఠజ్జీలేలమీయ
య్యను నెఱుంగుదుఁదోఁకనుజుట్టినయోధి,లోముంచఁడెమా
తండ్రిమున్నెఱుంగవా! వెంగలీయనుచుఁబాదసమువైవ, విశిఖం
బుచంద్రుంచిబాణవృష్టి! నంగదుముంచిగదె గొసపాలయఁ
గ! చొంగదొరంగఁబడె గవులపల్క, సురారియైదింటఁబదిట
నొకటఁజె! లంగి మూటనూటవలని, లగవయగజగవాఁకొనిల
సుతాదులనేసె సా 8

అంతనంగదుఁడు తెలివొందిఘన, గదాయుతభుజీఁడై మ
హాకాయుర! ధాంతమునకుఁజనిహరిసూతకే, తనచానముల్
నుఱుమాడె నిర్వురుగదల్! వింతగాఁగొనిపోరనవిహియియ్య
వియఁ నుల్లయుద్ధమునదుందుభి! నంతమొనర్చిన వాలియన
లావునకు నందఱనర్థపజ్జఁ బొడిచివడిఁ రణోర్విఁలఁద్రెవ్వ
శ్రీరఘరాము! చెంతకేఁగిమొక్కన వాలిసుతుశేష గిరిం
దుఁడుగొఁగించెను జెలఁగి సారద 9

అలకాయ ముద్ధము.

11 క్రొక్క - త్రిపుటతాళము

పల్లవి — ఆర్యసప్తశిమైహితంబగు, నార్యుగాచరితమువిన హే
లను — శౌర్య, ఘనగాంభీర్య, సమరచా, తుర్యా, దినహాయుఁ
డై యతికాయుఁడై! శ్వేర్యవిభవములనుసరింపన, వార్యమై
గుణరపముఁమ్రోయఁ! సూర్యనిభమగు రథముఁబఱపి
య, సురావళినోడకుఁడనిపలికె నార్య

బాణా, సారమునవనచర సేనా, నాయకులత్తల్లిక్కఁగం
చిదీ, నానాధులఁజంపకరామత్కృతాధు నెదిరిను, జ్ఞానమూహిం
చిరావణసూనుఁడదలించి! మానమేలేదు, ఏనెళ్ళగాదుఏనీతి

యురాదు, 'మాతో'వాడుఁ | బూనిమానిసివై నావు గుణహీనుఁ
డవుకులగోత్రమెఱుఁగని | వానికిపుడొదవెనిన్నియును, నమానుఁ
డవె మాతోననిపలికె నార్య 1

మీనై, యంబుధిఁజొచ్చినా, గాని, చుట్టుమోసినాగాని
తోఁగిఁగ్రోడీకరించినాగాని, మానెక్కిపండ్లిగిలించినా | గాని, భి
క్షుఁడవై నటించినఁ, గాని గూనిబాపఁడవై నా | గాని, దొరతనము
మాని, మానివై నాముసలివై నా | గానీ, శాంతిగొనిపోరుడిగిన
గలికివయినాగాని నినుబో | నీను నీమీఁదనిడినతలఁపు, మానన
నెహరితోనసురవరుఁ డార్య 2

జ్వాలా, భీలంబౌదావాగ్ని, లీల, లక్ష్మణదేవుఁడెదిరించి |
యేలరా పడుచరజ్జలుచాలా, ప్రేలెదవుచక్కఁగానిలువునీత్రా
వ్వడంతు జేజేలలరననిన | చాలు, సౌమిత్రి, గోలవీవు పెక్కాల
ముల తెఱఁగు, లెఱుఁ, గవుజరుగు | కాలభుజగాభశరజాలము,
పాలుగావలదనదనుజను | ద్వేలఫాలమున నెత్తురొలుక, వాల
మ్ముగీలించె లక్ష్మణుఁ డార్య 3

దానబల్ నొచ్చియీఘనుఁ, డేనన్నోర్వఁగ జాలునని,
యంశ | వానచేముంచెరావణి, రామానుజునతెడ | స్త్రానలముచే
దానిమాన్విపగవానిమైతూఁపుల | వేనవేల్పించఁగా నిష్ఫల
మయ్యెహీనునకుఁ జేసినమేల్కరణినా | లోనపవనుఁడువచ్చియ
జుచే | దానవుఁడువజ్రకవచముగొని | పూనెనని తెలిపిచనరఘుకు
లుఁ, డానిశాటునికవచమునుదునిమె నార్య 4

ధీరుల్, దానవమానవరాజవీరుల్ దివ్యాస్త్రముల్పురగించి |
పేర్లక్కహరిహరికరికరి నొరసినపరుసున | పిరుతివక గెలుపును
బుచ్చనబోరిరుదారక | ఘోరశరక్షత శరీరులై గైరికార క్తశైల

ములన, హొప్పికికలన! నారినరిఁబోసి బ్రహ్మస్త్రముతారమంత్రా
న్వితముగానిండా రఁదీసి మనుకులుఁ డేయసురారిసుతుతలఁదుని
మె దుది నది యార్చ్య. 5

అలో, దేవత లానందమునఁ బూలవానలుగురియించిరి!
చాలా, భక్తిసతుల్ జేసినతమ్ము, నాలింగనమూనిమైనిమిరెఁ గర
మునద, యాలోలుఁ డయ్యెనృహరి బాళిగవులుని, రేవలహర్షా
బిఁ, దేలి రదిజూచి, సైఁచకనేచికాలయములనఁ గుంభనికుం
భులోలిరిణ కేళినగచరులం! దోలితఱిమినవారిఁజంపిరి వాలిత
మ్ముఁడునతనికొమరుఁడు నార్చ్య 6

యూపాక్షుండు ప్రజంఘుఁడు మైందుతోఁబోరాడి రణో
ర్విఁగూలిరి । కోపోద్దీప్తితుండై శోణితాక్షునిరూపఱి ద్వివిదుఁడు
బొడిచి పాదమునఁ బ్రామెఁ బ్ర । తాపమనువొందబావురే
యనిఘామ్రాక్షుని హనుమంతుఁ । డేవునఁ దెగటార్చి, యా
ర్చెను బేర్చి । ఆపదలఁబడినఱిచిహతశేషాసుగులు రావణునకె
ఱుఁగఁగఁగూపించిరతికాయుఁడీల్లుట, యును శేషగిరిపునిరాము
నిజయ మార్చ్య 7

రావణుని ప్రథమయుద్ధము

12 గౌళరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి.—సూరిజనసౌఖ్యదాయినీ గూ, సుచరితము సుధీ సు
వ్రతము కాత్యాయినీ

అను —పోరనతికాయాదిఘనుల్ బడుట, కారాటపడిరావణుఁ
డుకనుల్ప! మీరసంయుతాగ్ని నెనయగా, ఖరారిపైఁజనేఁగా
మది నెంచిపగ! మీఱనిండ్రజిత్తులంక కాపిడినమిదూర్జితంబై

బలంబువడువఁ, భూరి నాయుధమగురిధమెక్కి, పొగరునని
క్కి, గడచెనుద్రొక్కి సూరి

వింట, గోనయమిడికపులనదరంట, శరములనేసి చంపె
దంట, యనుచు నినసుతాదులవెంట, నంటి । మంటలడరునా
రాచములచే మదమపంచిబెబ్బలిపేరాకట । నొంటిబడి
వచ్చుపోల్కిదశా, ననుండు హరిగదిసెనదిగని త్రిగళ । కంటకు
నెదిరివిభీషణుడుగదా కనద్బాహుండై తాకనతనిపై । నంటిన
పగమయున త్తశక్తి, నన్ననశక్తి, నేసెనుయుక్తి సూరి. 1

అయ్య, స్త్రముగనినాచేవర మియ్య, బడినతఁడువధ
కుదగఁ । డయ్యా, యనిన సౌమిత్రినృపు నెయ్యమెఱింగి । చ
య్య, నఁబిఱిందికి విభీషణునొయ్య, దిగిచివ్విగ్నియనికి గ ।
రియ్యుండై నిలచెశక్తివచ్చి, నరేంద్రసుతుఁ జొచ్చి వెలిఁగెను
హెచ్చి । డయ్యఁడయ్యె సకలశక్త్యాశ్రయుం, డనంతుఁడుహరికి
తనువునగునతని । కెయ్యెది దుర్భరంబటులైన, నిలఁబడెదాన,
నరభావాన సూరి 2

సోలి, పడియున్న లక్ష్మణుని, జాలి, కరములనెత్తఁ
బోయి । న్రాలి, రావణుఁడుసిగ్గుపడే, జాలి జగతికి । మూల
మైతగు విరాట్పురుషుండై, పొదలువిష్టుగదల పగసురారి ।
కేలీ, లనగురావణుగనియొకింతలోనఁజని, పావనియశనిఁబోలు
పిడికిటనుగొడువమోకాళ్లు, భువిఁమోడఁబడి యతఁడు ముక్కు
లఁ । జాలరుధిరముగ్రక్కెలక్ష్మణుఁ, సామిరిఘనుం, డైకొ
నచనెను సూరి 3

రామ, త్తానాథుఁడనిలజని, సామ, ర్థ్యముఁబ్రియ
ముఁగనిపోగడ । భీమా, టోసమున ధనుర్ధరుఁ, డైమారుతి

నెక్కి । కాముగెలుచునాటి, రుద్రునివలె, గదియడ్చెలిసిదనుజు.
కిరీటిను । హామర్షమునఁ దేరెక్కి రాగ, సరాధిపుండుబాగా,
అనల్చిపోగా । పామరాధమా బ్రతికిపోలే న్నవరాధమునర్వస
ముండనైన నా । కేమిటికిఁ జేసితివినినుభలీ, యిలకిడుదు బలి,
యనెగడుఁగెరలి సూరి

4

శ్రీరా, మునినుడివినివాహనమై రా, జిలు హనుమంతు
నేసె । స్త్రారా, ప్రముల రావణుండు కపివీరాగ్రణినొచ్చి ।
భూరి తేజోబలంబునవృద్ధి, బొందెఘృతమ్ముచేనగ్నిచలెకారము ।
వీరుండపుంజనిగొమగుని, వివిక్తనవ్రణుని, గని రావణుని ।
తేరుగుఱ్ఱములుగొడుగువిల్సార, ధి కేతువులఁద్రుంచి యరిచం
దురుల । కోరి యిలబడలెచ్చెకిరీటము, ధూర్జరవిసము, ల్లసత్ప్ర
భముల్ సూరి

5

బాణా, వలినొచ్చి నావిపుడు, ప్రాణా, లతోఁబోశ్రమ
ముదీఱఁ । గోణా, ధిపానాబలమరయ, జాణ, వై రేపురా ।
కానీ, యని నృహరివలుకవా, క్కాండములనునొచ్చి సిగ్గరిక ।
రేణు, పతిన్ముగపతిచే బడియరిందివిడువఁబడి, పఱుచుకై వడి ।
మానమేదిరావణుండుబాటి కడువడిలంకఁజొచ్చి మదినెంచె
నా । శ్రీనివాసుండేరాముండు ధరణి, శేషగిరిధని, యనఁబరగె
నని సూరి

6

13 తోడిరాగము - అటతారము

పల్లవి — కాసునంజీచనౌషధికల్పలతా, శ్రీమేనకాసుతావినవే
లను — ఆహింఁదనగచెరాసుచంద్రుండు, హొత్తణా హయని
విలపించెను. కాసు

తాను విష్ణుడైననుమాయ, చేనుజగమునెల్లను మో
హించుచు గానుమది నెంచి నెనరుమించి ఖోణిపైబడిమూర్ఛ
స్మక్తియున్న నానిఁ జూచి కన్నీరునించి నానోముఖ మా
నాపెన్నిధానమానానీకనాతోడ నేనీతోడఁ బూనిరాదలచిని
నుబిలిచినగానిపట్టువదేకో మా । నేనయ్యడనే కరుణఁజూడఁ
గదేనన్న గన్నులలరగన నెప్పహరి కామ

అంత రాముఁడు, చింతాకులుండై ధీమంతాయోహను,
మంతారానా । సంతాపముదీర్చు, మాసంజీవినిపంతముతోఁ
దెచ్చిప్రాణములిచ్చియీ, పట్లతమ్మునిజేర్చుమా । మంతుకెక్కు
నీమహిమనిన కొం, ఉంతై పాఠని మ్రొక్కి చనె నాచక్కి ।
అంశయును హగులవలనవిని, యసురపలకానేమి గృహ ।
భ్యంతరముజేర వాడతని స, పర్యటదనిపి, కార్య మేమని
యడిగె. కామ

రామానుజ ప్రాణ, మీమారుతిదివ్యసామగ్రికిఁబోయె,
నామార్గమునవిఘ్న । మామాయలుబన్ని, యీ రేయిగడుపునీ
మేలుమఱున న, నినదశాస్యునికాల । నేమిబోధించెనెన్ని,
మామారీచుఁ । డేమాయనట్లనెనేననమాన, మేదిరాజానీ
జీవన । మేమిహితసుతపాత్ర బాంధవు, లీలిరవనిజచేసిరులచే
నేమి, తనువేలహరికిసీత, నీరాజ్యము విభీషణుని కిస్తునెను కా

మునివై యడవికిఁ జనివై దికకర్తృఖనివై విజనస్థలినివై
తగునునికి । గొనివై రాగ్యమునవిషయాసక్తి, జనునింద్రియము
లమె । ల్లనఁదిగిచిపరమాత్మ నెనయించిచిత్తముననినుప్రకృతికి
విలక్షణ, నిగాఁదలపోయు । మనఘచరాచరజగము, బుధ్యా
'దికముకన'వినఁబడెడి దేదిచతురా । ననుఁడుమునుత్మణముతుద

యశానిదివిను ప్రకృతిజన, జననలయకారణనుదియెవ్వా, య
నబడున నెనతఁడు, కామ 4

శ్యామా, గుణశుక్ల, ధామా, కృతిబ్రజల! నామా, య
సృజయించి, కామ, క్రోధాది । నామా, ద్భృతసుతులను, హిం
సేచ్ఛాది । భామినులఁగనియదిబహు, బాళిఁజెందించఁ బరమా
త్మసీగతులను । యేమియొల్లనియాత్మేశునందదిస్వగుణ । స్తో
నము నారోపించు దీపించు! స్వామి, నిర్మలఁ డైననుబ్రకృతి,
సంగియైవెలిగనిబ్రహ్మసితను । దానుఁబచిగుణమోహితునిగా,
దలఁచితనుదెలియ్యక్రినువినుమ నెనతఁడు, కామ 5

ఏకా, లమునవివేకా, ఘృతంజయిన, శ్రీ కా, రణగురుని
చేకా, యిక మోహ । శోకా, దికము లేనివానిగాఁదెలియఁ,
జేకుఱున త్తటి మరల్చిచూడ్కిగనునాత్మ, జీవఁముక్తుఁడయి
ప్రాణి । ప్రాకృతగుణములచేఁబడకనీవునిన్ను, పరిశీలించుయ
తొనీకశి । తొకరుణరతుఁడవయిప్రకృతి, కవలివెలుఁగనియా
త్మనుఁదెలియు । నీకొదవుముక్తియదిబళువే, నిసగుణాత్మధ్యా
నమును జేయుచునె. కామ 6

ఉదయా, రోజ్వల, హృదయా, బ్లకర్ణికా, భృదయా
సనమున, సవయామత్సిత । గదియనలరువాని, కన్దవయుదు
తై, పొదలువానిమెఱుపుబోలుచేలము వానికదలునందెల వా
ని । విదిత, వనమాలాన్వీతుని గౌస్తుభహారాంగదకటకకిరీ
టుని, వీరాసనుని । ముదమొదవ కేలుదోయివిల్ల, మ్ములఁదా
ల్చికొల్పులత్తేణుతో । సదరహాసముగబల్కు రామ, చంద్రు
ధ్యానింపు, మధిపాయనెనతఁడు కామ 7

ఈరీ, తిగహరిచారి, త్రమువినుము, చేరి, శుభములవా

రిజ, న్నానుభూరి, గావచ్చినదురితౌఘములు, తారిచెడుగార్చిచ్చు!
దారిలోదూదికంటెము నిల్చి హెచ్చునా! నారా, చార్థవిచార
పాల స్త్యవీరవై రముమాని, భక్తిఁబూని! శ్రీరాముఁబరిపూర్ణ
జాకనిసదాచూఢ భావభావితునిశ | రీరనామరహితుని శేషా,
త్రినివాసుఁడలఁపుమ నెమారీచఱుఁడు కాను 8

14 కన్నడరాగము - ఝంపాతాళము

పల్లవి — శరణాగతసంభరణా! వరకుండలయుగళీకృతతుహిన
కర్ణచండకిరణావినవే

అను — సరతత్వాశ్రయమహత్వాద్యసుధాత్వ | సరణిఁబల్కు
కాలనేమిపయి కావణుఁడు! కెరిలిత స్త్రుఘ్నతంబునజలంబు
బడినక్రియ | మెఱసినినునీచుఁద్రుంతు నామాటమిరితి
వరులచే, లంచములుగ్రహించి రామకింకరుఁడవై గురుని
పోల్కిబోధించె దవర రేయనఁగినుకవల, దంచుగదిలెవాఁడు
శరణా

హిమవన్నగపార్శ్వమునవనమురచి, యించికాలనేమి
మునివలెనుండెనుమించి | సమీరసుతునిభ్రమించఁ దలంచి!
అమితజవంబునను, గపివంశనుణినై, హోయనాధ్వనేఁగుచో
ఋష్యాశ్రమముగని | తెమలితోవ, తొలఁగెననికలఁగియాసం!
యమినడిగిపోదమనుచు బోయితత్పాదములకు, మ్రొక్కిదేవ
రామభద్రదూతనుహ! నుమంతుఁడనఁదగువాఁడదృష్టాతు
రుఁడనుద, కముఁజూపుత్రావిపోయెదనని పలికె శరణా 1

అమృతోపమమౌకమండలంబుతో, యంబుద్రావుఫల
నిచ్చయంబుదినువినతంబు | సమంత్రముగనిత్తు నౌషధంబు |
సమరతలంబునఁ బడినలక్ష్మణుఁడెలమి, నమరసరవకాలవేత్తను
గానఁడెలీసెను | శ్రమముదీర్చుకరేపు బామ్ము రేపకడననితమక

మున మౌనిపలుకగుంభజలమ్బము, కొమరునసతస్సువటుని
బంపిరూపింపు | సునుహితయనుబహమానసుతువెంటశిష్యునం |
పినుడువుజూపిరస్తు నెగగటముని. శరణా 2

కొలనాద్విజుచేననిజుడుగాంచి, కోర్కెమించికనులు
ముకుళించిప్రవేశించి' జలంబుద్రావెనుసంభ్రమించి|బలుమకరి
స్రింగెనుహరిస్తనగు తనబళకతండుహస్తములనడువకొ వెన
మొసలితలబ | గిలిశ్చుతియైచుగవతియైచూపట్టె' బలియుండభ
వర్షయనుశౌండిల్యశాము, బాలిసేధాన్యమాలియక శురాం
గనను | నెలదుమునియనుచు నచ్చునిటముగనిచ, వానిజంపివి
జయముంజేయుచునియదిచనె శరణా 3

అతివేగమెయ్యాంజనేయుండటుబోవ హాయిదేమియింత
కురామియుపదేశమి | త్తుతత్వనక్షీణముగునాన్వమి | కుతుక
మునందినమేలనకొ గొన్తునుచు, గుటి, లయతినిముష్టిబొడువ
సురా | హితుండపుడు మతకిములుబన్నంగమరున్నందనుడన్ని
వితగానొనర్చికాలనేమినివధించెవి, తతమాయికునిభటుండు
మాయలకబడునె | శ్రితహితుండాక్షీరాభిదాటిద్రోణగిరి,
యాపథములనుగానకగిరిదెచ్చె శరణా 4

ధరణీధరమత్తతిమారుతిడించిరామ, ధరణీశుపాదసరో
రుహములజోహారు | శిరంబొరయ సల్పెనువేమాణు|నర, హరి
యాదరణమెఱయెబ్బవగకే, సరికుమారుఁ గౌగిలించె సుషే
ణుఁడౌషధ | వరముగొనిసామిత్రికిశ్రీమీఱఁజకిత్తు| నెఱపెనట
నిద్రవోయి లేచినటుల నెంచి, నిలునిలుదశాననపారిగొందునీవె
చట, | జొరఁగలవనుననుజన్తు శేషాచలేతుండగు సుపతిశిరము
మూర్ఖునియెదనుంచె శరణా 5

15 ఉనేనిరాగము - అటతాళము

పల్లవి — మాంగల్యమూర్తిలన, మానకీర్తిహృతాంగజూర్తి
వినవె

అను — ఉ, పొంగిరానుభూజానిష్ఠవంగ, పుంగవులతోడనప్పుడు
విభీషణోపాయ! నంగతుండై పోరికిం గడగె, నంగదాదులు,
తుంగగిరిశృంగతరుధరులై, సింగములభంగినిజెలంగిరి మాం

రావణుడు కొలువు, లోవసించిరాక్ష నావళిగాంచి
యనెరాముడునరుడా । భావించుమదిని, నారాయణ, దేవు
డువిధిని, ర్ణయమతనిచే । చావునాకిదిని, శ్చయమిందు, కైవగ
వెందుదినివిననరణ్యుడ౯ । భూవిభుడుననుదీప్తై, మావంశ
జుడై హరినిను । నీవారిజంపుననిపూనె, గావలయుపనిగాకకుం
భకన్లుని, ద్రావశుఁడోడి తెండనిపంపభటు లేఁగి! వేవిధములజోధ,
గావింపమేలుకొనిసురఁ । ద్రావిభుజయించిచనిసభన, గ్రజుపద
ములకు మ్రొక్కెననుజుడు. మాంగ. 1

ఆదరించి కొడమీఁదనిడుకొని, యాదశగ్రీవుఁడని
యెఁదమ్ముడా । పోఁద్రోయరానివెతనచ్చెనిం, కేదిగతిదీనికియ
నిలోఁగ్ర । వ్యాదజనితని, హూలనమాయె, నీదుకృపాణి, చే
గానిరా । మాదిశత్రులగర్వమడగ, దనిననవ్వియతఁడన్ననుగ
న్గొని, ము । స్నేతెల్పలేదాదీనచేటగుననీ, తావయితసాక్షా
న్నారాయణుడుఁ ఈ । నాదులేలనారదమానియొకనాటినిశిగిరి,
మీఁదనేనున్నతటి రాసమ్ముఁడనై, యుదంతమడిగితి ననె మాం

దేవతలుమీచేవఁజెడిపోయి, రావణకుంభకర్ణాసురులచే
ట్టమీ! తోవిన్నవింపవచ్చితిమనశ్రీ దేవుఁడనుకంప, మతివెఱ

మాన్వి । వేవేనిలింపా, వనుడై పరమ, పావనరఘుకులో, ధృ
వుడయ్యెననిసురముని పనివినె గణుతింపరా । మావతారసహ
స్రాంశసమమాహరిలీ । లావతారము లెవ్వయైనరాముడు
శివుడు । నీవురామునిభక్తిసేవింపు మెవ్వ । రావిభు భావించుర
నఘులై వారవ్యయసుఖముఁగాంతుర నెదై త్యుడు మాంగ 3

కుంభకర్ణువాగ్ధంభము విని యారక్తాంభోజముక్రియము
ఖమొప్పుగ । జంభాహితారాతిని, సురణవిసంభ్రముకై రావిం
చితిగాన । రంధముమేరా, రాఘవాస్త్రు । శుంభత్ప్రహార, హతి
నేచి వి । జృంభించలేవునిద్రించగఁబొమ్ముతంద్రీయనెనారా
రా, దు । ర్లంభితశాలతాబంభరుఁ డితఁడనిసీలాంభోధరమువలె
మేనమరఁగోటదాఁటి ది । క్కుంభిరదృగ్ధోస్తంభవిన్యస్తనిస్తు
ల । దంభోళినమధికగదావప్తంభుడై వెడలెఘటకర్ణుడు. మాం.

పౌలస్త్యుడభియుల్లోలముగనార్చి యాలమునఁగవులకీ
లెడలించి జము । పౌలికరాఁగా, నన్నకుమ్మక్కి లీలనసురా
గా, వహదృష్టినను । బాలింపువేగ, విభీషణుడ మేలెంచిబా
గా, బోధించితి । నేలంకేంద్రునిజగన్నేతరాముడుసీతనిష్కత
నికనిన । నాలోఁగాఁ, గరవాల మెత్తిచం, పఁగణగి నన్ను ।
బోదోలె రామునిచరణతోయజముల్ చేరితి । నాలసన్మఖుఁ
డైయతం డతనిఁగాఁగిలించెను । శ్రీలనొందిచిరంజీవినయి శేష
గిరిపతిదయమనుమనెను మాంగ 5

16 మధ్యమావతిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి.—సారవచనరచనావిశారద, క్రూరదానవఖండనవిశా
రదా.

అను —ధీరుడై కుంభకర్ణుడనుజుని, నూఱడించిమదిరంచెయుం

డుటైరుడా పుండని తెలియగనిసమద, వారణమునలెమా
రెంగపులను సార

దండిసుగలనగలింఁచగనికో, దం మెక్కిడియఖండాశుగ
ములు । చంభానుకులుండు ననుజవరుఁగండఁచిమించినిం
డుకోపముననలస్త్రమున, ఖండించెనువానివలకేల్ । మెండు
గాదానిక్రిందనగచరులుబెండాబెడసరై పడిరివిను సార 1

పెరిగినవగచేసాలవృక్షముఁ, బెటికికొని నృకేసరికెదు
రై వఁ । డెదుగుగానకుదేరిఁగనిరామ, ధరణీపతిచెంగలున । స
రముబాగొనరుతూపులఁజూపిపఱపు బాహువునఱికినైన్ద్ర
మున । బరువుతోరానసురకాళ్లు ద్రుంచె, భల్లయననేలపిల్లతూ
పు సార 2

వొర్లివొర్లి బడబాముఖముక్రియ, దొడరినోరుదెఱచి
చంద్రునిస్త్రింగఁ । వస్తురాహువుమాడ్కిరామనే, దాల్లుగనియు
పొంగదీగ్లవా యెల్లనిలిచితలయిలఁ, ద్రెళ్లనేసెనురాముఁడైన్ద్ర
మునఁ । బొర్లిగింతలిపిపడెడిశిరిములంక, భోరనఁ దనువునీర
ధిబడెను సార 3

లంకగోపురముగూలెఁ జలతోబొంకమేది జలధితిమింగి
లాది । సంకులంబయితనువుబడిచదిసె, జంతుకోటివెలది । జంకు
దీటినుతించివిరులజడి, పొంకముగసురలుగురిసిరిలరుణ । సంక
జాతనేత్రునిధనుర్బాణ, పాణియగుకోదండరాముని సార 4

రామునిగనుఁగొనదేవమునివరు, లాముకొన్నప్రేమనేఁ
గుదెంచిరి । ధామముచేదిశలువెలుఁగనుతించె, దైవతమునిహరి
ని । రామచంద్రునిగురునికువలయ, శ్యామసుందరశరీరునిదయా
సామదృక్పమితనిజాశ్రితార్తిని, లామినిశేషశైలాధిపుని సార

17 పూరిరాగము - త్రిపుటతాళము

పల్లవి.—శ్రీజగన్నాథహేరఘవరదయానిధే. శ్రీజగ.

అను — ఓజసాతేజసాభ్రాజసేత్వన్నమోహరే శ్రీజగ

కారణాకారణాపాపనివారణా నారాయణ । ధారణాశ్ర
యపరమాత్మ హరే శ్రీజగ. 1

నిఖిలలోకాధారనాక్షీ, విశ్వస్యబోధాకర । సుఖరూ
పమాయామనుజశరీర శ్రీజగ. 2

పూర్ణోఽపిసర్వేషాంసవిభాసి, స్ఫురసిత్వమమలాత్మ
నాంకర్ణధారోభవాంబుధేః శ్రీజగ. 3

ఉన్మీలయన్నేత్రేస్పృజసిజగదుపసంహరసి । చిన్మాత్రేత్వ
యిసన్తనోనిమీలనేన. శ్రీజగ 4

యస్మిన్భాతీదం చరాచరం యన్తాదృశతీదం । తస్మై
బ్రహ్మణే తేనమః శ్రీజగ 5

ప్రకృతిపురుషకాలవ్యక్తావ్యక్త, బహుగూపిణంజానంతి
యం । సుకృతినోఽముష్మైరామాత్మనే నమః శ్రీజగ 6

తావం సర్వజగదాధారమూర్తిమితి, వదతిశ్రుతిరవికా
రంసా । శంసతిష్ఠానరూపమాత్రం శ్రీజగ 7

నాధిగచ్ఛంతిబుధాఃశ్రుతివాదినస్తవత్ప్రసాదంవి, నావి
రోధాద్వైతికాద్దేవనిశ్చయం శ్రీజగ 8

విలసతోమాయయాన క్వచిపిభేదోరవేరివతే । జలద
ర్పణాదిభిర్దృశ్యతేరామ. శ్రీజగ. 9

త్వయిభ్రాంత్యాకల్ప్యతేమనసా విషయంతవరూపం,
దృశ్యకథంక । ధయదృశ్యాభావేధ్యానంకథం శ్రీజగ 10

హేహ రేతేఽవతారేషు గూఢాణి సుహృదోధ్యాయం
తియే । తే, హితరతిసంసారార్థవం శ్రీజగ. 11

కామాదయశ్శత్రవోభీషయంతి మామరమ్భార్థాలాః ।
యథామూషకాన్తథాధర్మసేతోః శ్రీజగ. 12

మానసవాక్కాయైకై స్పద్ధురుదూపధ్యానస్మరణార్చనే
షుధు । రీణానాంసంసృతిర్గోష్ఠదాయతే. శ్రీజగ. 13

మామవసేవేత్వాం శేషాచలన్వామిమణిరఘూణాం,
సు । సామన్త్రేయోధామన్ శ్రీజగ. 14

18 పంతువరాళిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — భాషాపతినుతగుణ, హేషాపరితోషా, యోషామణి
రోవిసవే

అను — దోషాచరాంతకుని, భూషించినారదుఁడుతు । రాషాఙ్గు
ఖ్యులఁగూఁడి, భాషింపుచుఁజనెను । భీషణాకృతినిగుంభక
ర్ణుఁడు, చేర్చిమృతుఁడౌటవిని దశాననుఁడు । రోషశోకములు
బెనఁగొనఁగొలుపు, లోనేలపైఁబడిమూర్ఛిలైనను. భాషా

భోరుపగన్నుల, నీరు, వరదలై పారి, నోరు, దెఱచియడ
లెను, అనుజుఁడాయని, పేరు, నుడివిబడలెను । వీరుఁడాయం
ద్రజత్తు, కారుణ్యమున నెత్తి, శూరు, లేడ్తురెనేను, పోరు, నరాఘ
వుల । బీర, మున్బిరుదితండనమాన్చి, నీరుణంబుదీర్చె, దనను
బంపఁగ । దేరాత్రించరశేఖరాయన, గారవమున సెలవొసంగెను

సన్నాహసేనలతో, విన్నాణియైరావణి, కన్నవారెల్లఁ
జెలఁగఁగనికుంభిలలో । నున్నయనలుఁడువెలుగఁ, జెన్నారుచెం,
గల్వలుసిగఁజుట్టిసూర్యపుటము । వన్నెపటముకటిఁగట్టి, మిన్నా
కెంజాయపూఁతుసన్నఁగానలఁదిస్రక్కప్పవాదికు, శోన్నతా స్తర

ఋక్షై హవిస్సుప్ర । సన్నమతీయజ్ఞాయస్వాహ, యనినిష్ఠతావ
దలకవేల్చి భాషా 2

ధూమ, సంతతిభూనభోమం, డలమునిండ, రామా!
వనీంద్రుడగుని, విభీషణునిచే, నామార్గములెల్లవిని । యా
మాయావిద్రుంతునే నాగ్నేయాస్త్రమునఁజూడు । మామి
త్రాయనిననాతో సామిత్రినిబంపు । యామినీచరునికిపదునాల్గేం
డ్లాహారనిద్రలులేనివాని! చే మృతిమితియనినకా చెలిమెచ్చిభూ
మీశుఁడుతమ్మునిఁజూచె భాషా 3

శాంతాకాగామ ఆనందాత్మనేనను । శ్చింతాలతచ్ఛే
దినేరామాయసీతా । కాంతాయ పరమాత్మనే యనినలక్ష్మ
ణుని । సంతోషించి మన్నించియింతింతనరానిప్రేమ । నెంతో
దీవించియానతిచ్చెదాశరథిహను! మంతుపై నెక్కిలక్ష్మణుఁడు
కపి, సంతతుల్గలువవిభీషణునితో । మంతుగన్న పరాక్రమా
లాపము, లంతంతకబలుకుచుఁజనెను భాషా 4

మితిమేరలేనిబలప్రతతి గొలువభల్లూక । పతిజాంబవం
శుఁడుబరాబరిసల్పవాలి, సుతుఁడు సురటివిసర । చతురుడై
నల్వీరు, సచివులతోవిభీషణుఁడా । నతుఁడై గొలువ నెరదొర
తనమునరామానుజుఁడురణ । రతిమదికముప్పిరినిగొని నికుంభి
శకువెనకజనితదేకనిష్ఠా! నివృతునినసురవరసుతునిగనుఁగొనెను,
విల్ శేషాద్రిపతినిదలచి భాషా 5

19 శుద్ధసావేరి - అటతాళము

పల్లవి — శచిసందర్శితమణిదర్పణా మహారణనిపుణా, సముదా
రిదమనా. వినవే

అనుపల్లవి.— శుచిప్రమితాశుగములనాజి, సుతుఁడాజిచిలుక

తేజోదోరగరుచింకనరియిం ప్రజిత్తుమేను, రునడించిచెలియిం
చంగఁబంచి సచరాచరమాజగంబునకు, ప్రచురకటకుఁక
న౯జనుని । న్నిచటఁద్రుంచి ప్రభూతబలి యిడుదుమాడు
మనికడకతోఁబలికె శచీ

ద్రోహినీమంత్రమునుపనిగొన, వీహుతాశనునకిదెనిను
బూ । ద్దాహుతిజేతుననిలేచి యసురనరసుతుఁడతనిఁజూచి ।
బాహుబుముననిన్నుఁజం, పెనబ్రతికిపోలేవనిధమెక్కి । నాహ
నంబున చా మెక్కిడిశెరములురువడిఁబరపెనరుదుగ । వేహ
నుమంతు న్నొగంబగలనేసి, పినతండ్రినింగనినీ । దేహమేలగా
ల్బనేననువధింపించంగడగితిఁనివలికె శచీ 1

ఓరినీవిటుచూడుమనిచల, పోరి, గెలు పెనఁగోరిముంచెను ।
నారనపుబడిసామిత్రిను, రారికొడుకడచెనతిబలులు । కేరితూర
కటారినురిగురేరిపేరిడినలకోరీల, జీరి చీరి బలారిపుత్రుల దారి
నెరసడివారిమెఱవడియేరికినై న౯జగంబులను, ఎఱుంగమాపా
దలికకదలిక । మారుమారుమనునదల్పులను, తీరుదొకనినొక
నోటఁబొగడ. శచీ. 2

భానునిభయనుగుచూడ్కినాటొక, బాణములులత్తులు
ననిలజని । వీనులముఖాబ్జముఁబదింట, విభీషణునూటనునేసి,
వానరులగజగవయగవాక్షవాలిసుతముఖ్యులఁబడల్చిన । దాన
వాగ్రసివిల్దినిమిరా, మానుజుఁడువాఁడెన్నివిండ్లెత్తిన । మానక
పొడిఁజేసిసామ్యుసిలఁగానేసినఁ బడి మూర్ఖ దేఱిపూనియన్యధ
నుపునశరములు పుంఖానుపుంఖములుగనినె శచీ 3

మేటిమాయలవీడొకపాటివాఁడనక దెగటార్పుమి! దేటి
కినను విభీషణునుడిపాటించి యారాజమాళి నాటిలేక శ్రీరామ

చంద్రుడు, సత్యసంధుడవిజయశాలియ | నేటిమాట నిజమే
నివని నీటడంచుననియైం ప్రబాణము | నూటసనుశీకుండలము
లునకి, రీటరుచిరతిలకంబగుతల | పాటిపప్పియలపై బడెనురకోటి
వొగడెచ్చకిరీటియచుచు శచీ 4

ఒత్తేశంఖము స్వర్ణశంఖము హస్తధ్వనిజగమునిండగ
రలు | సత్తముఁ పరిసియిదితమ్మునిజయనాదమనిపొసలెమదిని |
క్రొత్తగాయములగుమై తోఁ గుమయశ్వరు పాఠయుగళికి |
నొత్తమిల్లినగ్రుచ్చి కౌఁగిట నునిచెలత్తుణునాపైర్చునిస | చిత్త
ముఁడుజొను శనుగృట, జేసిగెలుపుగొనివచ్చితి పురు | పోత్త
మాఖ్యనొసరిశేష గిరినుండుహరిచనుచుబలి కెనతఁడు శచీ. 5

20 కంకరాగ్రహరాగము - ఆదిత్యము

పల్లవి — విన వేగచూక శ్రవహృదివీటి, వినుతాంచిశగుణపేటి
లను — వినవేరా యుడిం, శ్రజి శగచయల పేటి | వీరులఁగూల్చి
కూలె సౌమిత్రిజయధాటి వినవే

ఇలఁబడిమూర్ఛమునిఁగి లేచి పెంచు | వలెనోరుబగులఁబ
లవించు దిశలు | తొక్కించుఁ బుంఁగుహాదై వమాయంచు, ధృతి
డించుఁడనువేటికనియెంచునిస్సంచు వినవే. 1

ఈతనిగుణములెన్ననూతోవెయ్యో, యింకగెల్పుపాత
రోనుయ్యోగొయ్యోతల, పోతలాయెను నిదినవ్వలాయకు
య్యో మొత్తోయనునిలింపుగుంపుక, య్యోయనెను విన
బ్రతుకేమిటికనియింతికిసీతా, సతిహేతువనిలోకమా
తయనక | కతరుండై కత్తిదూసివ్రేయఁగడఁగెన్రాతమి త్తయనవ
లెనిది రాఁబునకేటిసీత విన 3

సావేమిబ్రహ్మకులమునందుఁబుట్టి చంపుదువాస్త్రీలఁబుట్టి

శ్రీ । రామావనీంద్రునిగెల్పుమనిగిట్టిరమ్మనితిగిచెనుసుపార్కువఁ
డుచేపట్టి. విన 4

తిరుగవచ్చి కొలువుకూటముఁజేరి, త్వరగామంత్రులఁ
జీరికరి । తురగాదులనెక్కిరమ్మనిశేషగిరి హరిఁగాదలఁచె రామ
చంద్రుని మాయదారి. విన 5

21. కన్నడగౌళరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — విన వేకోదంశధారిణీ, విమలయోగిమానససంచారిణీ.
అను — ధణంధణమనిభేరిమ్రోయరా, విణుఁడలోకవిద్రావణుఁ
డువెడలె । దనయుఁడింద్రజిత్తరిచేబడిన, ధావంతమునననికి
సేనలతో. విన

బాణతూణకృపాణధనురాది బహునా, ధనములఁదనరు
తేరెక్కి । పెళపెళ గ్రొక్కి, పొగరెక్కితానిక్కిచూచెరాముని
చక్కి । నాణెనుగువిల్లెక్కిడినృపతియనూనమైన నారాచతతి
నొంచె । మేనుస్రుక్కనెత్తురుల్ గ్రక్కదలమించె నొక్కనినై
నఁజిక్కనీక విన 1

మిడత లగ్నిలోనఁబడికాలిన । వడువై బలములు నృహ
రిచేఁజచ్చినదిగనినొచ్చివెన్నిచ్చి । కడువడిఁబఱచిలంకఁజొచ్చి ।
ఒడల్పడవడవడంకరఘుపతి యడరివెంబడించెననిదిగులుపడి ।
పుడమితేఁడేడనేనేడననిపొగడఁబడినోళ్లహరినిరావణుఁడు విన

నేనురావణుఁడనిదిలంక యనితానెఱిగిశుక్రసన్నిధిఁజే
రి । మ్రొక్కికోరి, కవినువైరినేనోర్వొగసెలవిచ్చునిన నోరి ।
ద్దానవాధిస యవిఘ్నముగఁబాతాళహోమమొనరింపు సపరి
కర । మైనరథమగ్నియందొఁగిబుట్టు, నడక్కిశేషగిరిశుగెల్పు
మనః. విన 3

22 నాదనామక్రియరాగము - ఝంపాతాళము.

పల్లవి — వినవే ఘనవేదాంత వనపాలికాదివ్య, మణిమాలికా
బాలికా

అను.—దనుజాగ్రణీయనేక, దానవానీకముల | తనచుట్టుకావ
లుంచిహర్షించి మొనసిపాతాళగుహననలునిబ్రతిష్ఠించు |
మనుచుగురుసూక్తిహో, మముసేయఁగాదొడఁగె. వినవె.

ధూనుసంతతి భూనభోమండలమునిండ | శ్రీమన్నృపాల
తిలక, అభిచార | హోమమిదియనుచుఁబలుకవిభీషణుడ | ప్రే
మఁగొని యాడఁబం, పెనుహనుమదాదులను | శ్రీమీఱనంగ
దునితో, త్వరతో | రామవిభునికి మ్రొక్కి, లంకకోటలు
దాఁటి | వేమాటువానరులు, వెదకిరిదళాననుని విన 1

సరమయనుచెలివిభీ, షణునిఁత్నియతఁడున్న | తెఱఁగుచే
సన్నజూప, గుహవాతి | నుఱుగుశిల నురుగుబాపగఁగవులు
వడిఁ | జొఱఁబడి మహామాన, ధరుడైనరావణుని | శిరములు
గలగగుదియలమోద చల | మఱి యచలుడై యున్నతరినిమం
డోదరిని | కురులుబట్టిచ్చేడ్వొఁగొనివచ్చెనంగదుఁడు విన 2

రైకముడివీడెఁజే, రయుఁబోకముడివీడె శ్రీకరంబగుమొ
గంబు, చెలువెడలె | నాకుమారరత్నంబు, లేమినిటు | చేకూ
డెననెకాకలీకలరవ, కోకిలకంఠముగ నడలెనుబడలెను | యీక
ష్టనకులేదుయింతై నసిగ్గుయికి | రాకొమరుచేఁజావ, రాదేయని
పొగలె విన 3

వాలుగొనిలేచినతి, వడలుమనియసురపతి | వాలిగొడు
కునువ్రేసెను, హోమవిధి | చాలించి మదిరోసెను, కవులుబని
రాలోలనయననులాలనముఁజేసి వగ | పేలదె వాధీనము, యీ

జగము | భౌలజ్ఞానావలంబనమొందుమజ్ఞానమూలంబుదుఖ
మోహములహస్తతియున నెను విన 4

దేహాద్యనాత్మ్యం, దీయహంబుద్ధివల | దీహసంస్మృతి
మూలము, అజ్ఞాన | దోహము లింద్రజాలము, ఇదిచాలు |
సోహచునవలె నాత్మ శుద్ధుడజరుడుమమ | తావహంకృతివిర
హితుడు, నాక్షీతడు | దేహేంద్రియప్రాణ, ధీకాలకర్తన |
న్యోహదుకు ద్వంద్వా, దులకున నెదశముఖుడు. విన 5

నేనురాఘవులనని, లోనణచినత్తునిటు | రానేరకున్నజ
త్తుము క్రియనుని | ధానంబుఁ జూరఁబుత్తు, యెటులైన | గా
నిమృవలసీత ఖగ్గమునఁదునిమినీ | మేనగ్ని వేయవేననుడాయ
వే | నానాతనాథ జగన్నాయకుఁ డతనిగెల్వ | గానీకుగాదస్య
గణదుర్జయుంఁడ నెను విన 6

మునుమత్స్యకూర్మకిటి, మనుజమృగవామనధ | రణి
దేవతారూపమై, నాసామి | మనువంశభూపాల, కనిలింఁరాజ
పితృ | గణములసముద్ధరించెను, ఇపుడిలను | నినకులమున శ్రీ
రాముఁ డనఁబుట్టెనినుజంప | మొనసిపరుడు ప్రధాన, పురు
షేశ్వరుండు నెను 7

అరసిన్మహరికినీశ, నర్పించితమ్మనికి | దొరతనంబిచ్చి
మునివై యడవిలో | దిగుగుమిఁకనుగుణఖనివై, యనిపలుక |
తరుణితేలేదజ్ఞతనుసీతలక్ష్మి శ్రీ | హరిరాముఁడగు నతని, చే
జచ్చి చె | చెర్చరనై క్యమొందనిటు, చేసితిని శేషగిరి | వరుని
గురిగంటిననివచ్చె సభకలనురారి విన 8

23 కేదారగాళరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — రతిసంవీజ్యమాననుచాను, గాలోలనీలాలకావినవే.

అను —చతురఫణితనతావగుణజాలకా । అతిక్రొధనులు
దివ్యనా, ధను, లగ్నివర్ణవృశ్చికసర్పరోము । లీతులబలు
లుఖిస్థిరోమాదివీరాగ్రేసరులురణజితారులుకుతుకముతోఁ
దేరుల్ మనగజ, ఘోటక ఖరముల న్నావీరుల్ తనర రతనచు
ట్టుమతముబిట్టుజూపుచు, గారావణుఁడు శ్రీరాజులెను రతీ.

మణికిరీటమకరకుండలముల, రుణకిరణరుచిమీఱఁగా ।
ఘనచిరిత్న రత్నఖచితమగు సత, కమురముసందోరయఁగా ।
తనయెన నేవ్విప్పేనుఁగుదంతము, తగుతోడవయ్యును గెలుపు
దిశాంతము । అనుచాటునీటుదోఁచనన్యలుభ, లారెయితఁడు
బలారివై భవుఁ । ఉనుచుబలుకఁగదశా, చనుఁడా, హనకేళి
కడరెఁ ద్రిదశావళి । కనుకఁడా కాలగండపెండేరము, దాల్చి
బిరుదై మేల్చిరాకున రతి

1

ధాణధణమనెడి భేరీరవము, తవిలిభువినిదివినినిండా ।
నా, నెలగువాహన, ములద్రిప్పువి, న్నాణముకోర్కిసండ్ ।
బాణతూణకృపాణా । దు లిరు, వదికరములు నిరవై తనరెనెర
నాణిముత్యపునరు లఱుతమెఱయఁబ్ర, వీణత ననికివెల్వడెనఖి
హాణయగుటగాంచిహరివిభీ, షణునిమాట లాలించిఁగూ, పోణి
మెచ్చటఁగానమని తలయూఁచి పొంగారుబంగారువిల్గొనె. రతి

వీణె మీఠిన సూటిగా మా, ర్వీటంకృతిఁ జేసి, తూ
ణయుగళివెడలుపొరలుశరాళి, మెరయఁగ కేలఁదీసి, పాణిలా
ఘనమురణపటిష్ఠతఁ, బరులుమెచ్చఁజేతు నను యిచ్చగపి, శ్రే
ణిలోనలరెఁ జుక్కలలోతే, తేనివడువున శ్రీనివాసుఁడు, బాణ
తనమయారె భళిమ, జ్ఞారెయనిజగతివారెల్లను, వాణిను
త్రించిరి శేషాద్రిపతిపు, రాణపురుషుఁడనెనయమెఱిగి రతి 3

24 నాటరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — సుఖభవయనవే, సఖమణివినవే

అను — స్రభేలనముగవిభాకరాత్మజ, ముఖాగచరవీరులనెంచి
నిజ, సఖాలినగరించి, మెయిఁబెంచి, లిఖించినటులఁజరించివై
రుల, ముఖాముఖగ నెదిరించి చల, ముమించిదట్టించిదశ,
ముఖుండఘ్రాస్త్ర, ములనుబరగించి, యఖండగతినలయించెఁ
గపిబలము. సుఖ.

రావణాయుటురమ్మని హుమ్మని, యావాయుజుఁడు పిడికి
టఁ బొడువ సోలివ్రాలి, చావుదప్పె చాలిఁకేల నాలనునుబా
ళిలేవఁబో నెత్తురుల్ పడినోళ్ళ బావినీ భీష్ము కపిలెలోయన,
గావెడలె చలలో మెదడదరె, దేవుఁడెటుఁగు నీదెబ్బ కబ్బ,
యని, భావించియాంజనేయ, భళిభళి పరాజేయనీ, లావుమె
చ్చ వచ్చుననఁ బ్రతికియు, న్నాని దేటి బలంబవెన్నవగమణి.
సుఖ 1

ఐననీపోటుగని, మాటుకొని నేనవలనిచువే, తుబ్రతికె
దవోనా, ఆనరాశనుండఱచేనచ్చనుంతలోనా, కౌనువిర్విర
బోవనంతలోదానిలందొరంగె నంతలో, ననెమేనెరిగియింత
లోహితవౌదవె, హానిశాచరాయన్నయదరున, దానవుడుమా
ర్కొనిపై జనియని, లేని బలుపెనుపై యున్న, మానెబోరుహ
నుమంతుఁడలవాలి, సూనుఁడునునలుఁడునీలుఁడునమరిరి. సు. 2

ఓరియగ్నివర్ణయిటురాఘముష్టి, నొంతుననికృతాం
తుఁడనడాసి, మారుమాటాడనీకనిలజుఁడు, పేరడఁచె వానిస
ర్పిలోముని, తారకొడుకునేర్పరో యనఁద్రుంచె, దీరెనలుని
చేఖక్గరోముఁడు, సారాహిపవరభీముఁడు తెగ, టారెనువృశ్మిక

రోముఁడుఘో | రారికాలుఁడుగునీలుచేఁ గొంత | హాయిజెం
దెజనమురామునిచెంత సుఖ 3

లంకానాథుఁడంతటనొకట | లాతిచేతహితులుతెగుట
గని | బింకంబొనరహారివీటియిర్వి, వీడుగర్వియను
కిన్ని | శం, కలేకర్ఘునాయకు నెదిరిశరాసారమున ముం
చెనుహరి | మంకుగొనియలంచెనులలంచెను | కంకపత్రాఖ
లాస్త్రములసహా | శాంకరినేనేమందునే జగములందెరుగ
ముందు నక | లంకఘోరరామరావణులిటు లాఘవంబొ
నర్చిరికనులవిందు. సుఖ 4

భూమిపై నిలిచిహరిరథముపై | యామినీచరుడుండవే
ల్పుల | నామిమాతలీరథంబురామమనుజపతికీ | యువీ మీ
దాసుడ౯ గ్రహింపుమి దెందుజయదమనిమనవిగాఁదెల్పునా
మేలసత్వరగారథముతగ | వామిదెచ్చికొసలేయిదిను | త్రా
ముఁడంపెఁదేరెక్కియీ | రావణుగొనునునిమ్రొక్కిధను | వీమ
హాస్త్రముల్ తురగముల్నేని వెల్ల శేషగిరివరాసీవనెను సుఖ

25 చగుప్తిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి —కౌమారిరామరావణులసం, గ్రామనిపుణతలు వినుశ్రీ
మీరి.

అను —సామజరవముల్ వశానిమిత్త | సామర్షములై పరస్ప
రంబుదీమసంబునగెల్గలఁగుక్రియః | భీమవిక్రమములం
దలపడ్డిరి | హైమపుంఖకంకపత్రశితసా | యకసహస్రములు
మహామహులై | నాముఁజేసియేసిరెంచినుతించఁదామరస
గర్భున కలవిగాదనఁగ. కౌమా.

ఆగతపునరాగతాసమసమ | యోగప్రయోగకృతప్రతి

కృతులయి యాఁగియొక్కరినొకరి హుంకరించిరి । ఏఁగిమా
ర్కొనిరితోలుతన । ఖగరిపథనుర్ధ్వః, తాటం, కృతుల్ భూన
భోంతరంబునిండఁ । గాగుణింపుచుగురుల్ దప్పక క, లాగుటత్వ
ములబల్ బొదలికల । బాగుగనుశీలీముఖములలవుమయిఁ, బరపి
పరాక్రమములసింహములో । నాగఁబోరిరనినిజేరియామా, నవ
దనుజనాథమణులుఘనాకృతులు. కామా 1

వింటను దశవదనుఁడుపదిటపం, ద్రైంటనిరుఁదింటఁగడున్
నడినేయ । సంటివానినన్నింటితూపుల, బో, సంటినోనే సెరామ
విభుఁడుసుర । కంటకునపుడాజ్యహుతిసనలు, కైవడినతఁడా
గ్రహించియేబ । దింటనొంటనూటఁ, గనలివి, వంటియంబు
వాటంబుగనుమి । న్నంటికవాటంబనపరఁగువాన్చి, యురము
లక్ష్మించి యిలాధిపుడద । రంటనేయ నల్లమాయలరావణా
సురుఁడుసోలి తెలిసెనుసొక్కునను కామా 2

మాతలి తెచ్చినహరిస్యందనము, నాతటి నెక్కినృహరి
సకోదం । డాతతశరుఁడై జ్యోరవమునబ్రహ్మాంశమునిండమోహ
రించెను । చాతురిససురాధీశుఁడైన, చేతనుఁడై రామాధిపు
నెదిరి । జాతరూపరత్నాంచితబాణ, రాతముంబ్రయత్నంబుగ
నేసి, సీతాపతిమెరుగ్గిరధృతయై శ్రీసుతియైసుకృతియైతనవి,
ఖ్యాతిహెచ్చనంత నెచ్చరించితివ, నాటులలర యసురులదరఁ
బేర్చె. కామా 3

రావణుడనలాస్త్రమునేయశ్రీ, రాఘవుడనలాస్త్రము
ననెమాన్చె । దైవముననేదైవాస్త్రముసురలె, దైవతనృప
నతంసెములస్త్ర । కోవిదుఁడై రాక్షసరాజుకా, కోదరక్రూరా
స్త్రముఁ బరగింప । దావళిఖాముఖముల్ భుజగములు, రావెడంద

సఖముల్ గలగరుడా । ఖ్యావసుపుంఖాస్త్రముపుంరత్నం, బరసి,
బ్రయోగించెజయోన్నతియై చూవిహంగమాస్త్రలింగాభం
గాంబకములయ్యహిశరములద్రుంచె కౌమా 4

నాగాస్త్రముప్రతిహతంబయిననా, ణములడరించెను
శతంబునహస్త । మాగురుభుజస్థలం కేంద్రుడొకట, హరిసా
రధినొంచియతంద్రితుఁ । డై గననై నాశక్త కేతువు, నవనింబడఁ
గనాత్ ణమున నేసి, శ్రీగురుచ్చరములఁబూన్చిప్రహ, రించెనాహ
నములనైంక్రమన, మూఁగినసుర భేచరవరాస్థురో, మునులువి
భీషణుడునుభీతిలిరు, గ్రాచరులయూధవకులుమైనా, కాద్రి
యనఁగా శముఖుడొగడ్దించె కౌమా 5

నిటలతట భుకుటియైకన్గవఁగ, న్నీరు కెంజాయకుటికయో
యనఁ । బటుతరక్రోధాగ్నినసురకాలి, పడుననఁగనినృపకిరీటి
విలు । దిటవుగఁగొనిటంకారముఁజేసి, చటులశరములంకాపతి
నేసియు । దుటునగండిడంచికపులకునం, తొవముగావించియా
క్రమించి । కుటిలాత్మకునుడు కార్పఁగనుజగ, ద్దురుహోపంబాడవ
ప్రతాపంబునఁబటినునంతకుండనంప గెనుహరి, పరునునజరా
చరములు నెఱాబెదరె కౌమా 6

పుడమిగడగడవడకెరావణున, కెడదభయంబుదొడఁగెఁ
గుపితుఁడగు । పుడమితేనికానిశాలేంద్రునికి, పోరనుపచుమ
య్యెనిఁకెట్లాకో । గడుసిదియనుచుసురల్, విమానా, గ్రములు
నుండికిన్నరుల్ గనుంగొని । కడకరెండుఱాపులుదాల్చెననఁగా
ధృతశరచాపులుదలఁపడి । యుడుగకసప్తాహోరాత్రములున,
మున్నతినొండొరువులనొంచుచువా | రడరిరందురఘుకులేరిద్రుఁ
డగుశే, పాచలపతిప్రబలెసుకృతియగుచు కౌమా 7

26 వసంతరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — వినుచెలి

అను. — వినుచెలిరాముఁడుకడువడికెరలి | తనువునఁదూపుటునిని
చిచేసరళి | దనుజునిపెక్కెమునఱి కెందరలి విను.

తెలిదామరనేలుక - నులహరిచెం | గలువవిరిచెలువు దా
లైనను | తలలు పదిపదితూపులదినమణి, కులుండిలఁగూలైనను
వేవేమొలైనను, మఱియొకనుఱుపదిమార్లునూఱు | మార్లునె
ఱయఁగఁదలల్ ద్రుంచెను | శిరములుగళములుకరములుద్రుం
చ-ను | కిరములొటఁగనిహరికోపించెను. విను. 1

నుణికిరీటములునుకరకుండలములు | మంజుముక్తామణి
హారముల్ | మణిచకచ్చకలననువగుతాళిల్ | కేల్ - కడెములు
గలతనువుల్ జేరెబల్. విను 2

తలతొడవులువీనులసా - మ్ములనుప, తకముల్ చేసరముల్
గల | ఖలగావణదేహములెప్పటి - నలె | వెలుఁగనవచ్చెరువొం
దెనృపమాళిబల విను 3

వేసినేనలసితి నఱికివేసారిత, వీనికిజావులేదాయెను |
ఘా శరములెట్లావైరులఁబారిగొన, నివివితాయననిహరిచింతి
లై. విను. 4

కారణకారణుండవైననరునివలె, గన్నట్టెదవు ధరలో
నను, గారడిమాయన్నకడుపులోపలినుధ, ఘటమగల్గుమని
విభీషణుండ నెను విను 5

పొట్టెలు నెక్కిన దిట్టమ్మశ్రీరాముఁ డట్టెయేయనుధా
కుంభము, మెట్టుగాల్చి శాంతిఁబడఁ, గొట్టెనసురతలల్ తొమ్మిది,
పదు నెనిమిదిదోస్త సుంభముల్ విను 6

మోటమ్రానువలె జెన్నరిపగదశ, ముఖుఁడొడుగఁబచి
చేదోయిఁ బాటవమునఁబోరెను శేషాచల, పతితోనార్పొకపగ
లు రేయి. విను. 8

27 కాఫీరాగము - ఆటతాళము.

పల్లవి — రమణీరమణీయమె, యీచరితము.

అను — శ్రమజలబిందులసన్తుఖుఁడై రామ । చంద్రుఁడ, రా
వణుతోఁబోరుటెంతో రమ

ప్రదరములదరంటనేసి, పెటపెట, పండ్లుగొరికిపగతు
డాసి । కొదలేనికినుకచే, గోదండ్లోల్లాసి । యెదిరెనాడముచే
మృగేంద్రమువాసి । కరిసెఁగాలమునీకటంచుయు, గాంతాన్ని
వలెరాముఁడడరెను రమ 1

అను కేంద్రుఁడట్టహాసమున, మీస, మట్టెతీసియుల్లాస
మున । వెసనిన్ను గెల్తునేననిసా, హాసమున, మసలకురామార,
వ్షాయనిరోసమున । నసదుగానిచలముననిటురూ, పై నచాడ్పు
నఁబోరిరిద్దఱు రమణీ. 2

ఈవిధమున సరిసరిగా, రామరావణుల్ హరి కేసరిగా ।
దేవరాఘవమనవిదెల్పఁగదరిగా, భావింపవీనిఁ బెంపరలాడువిరి
గా । దేవకంటకునిబ్రహ్మస్త్రము, చేవ్రేయుమనెను సురసారథి
రమణీ 3

బ్రహ్మస్త్రంబరిబోసి, రఘు, పతిసమంత్రముగఁజేసి । సిం
హమేనుఁగుఁబట్టి చీల్చినట్టెరాసి, బ్రహ్మరాకాసిప్రాణాల్ గొన
నేసి । బ్రహ్మచేరావణుని తలయిల, రాల్చిపొడిఁజేరెబ్రహ్మస్త్ర
ము. రమణీ. 4

బ్రహ్మస్త్రమునమితిదీర, రావణ, బ్రహ్మకఙ్కడు వ్రాసె

నౌరా, యస | బ్రహ్మరిసురనరి, బ్రహ్మసుద్రాదుల | బ్రహ్మ
స్తంభముగవా, గ్భ్రహ్మమునసార | బ్రహ్మసుబ్రహ్మణ్యరాను,
బ్రహ్మసులశేషగిరిహరియనిరి. రనుణి 5

౨౮ గౌళిపంతుషరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — విసవే, కలకంఠ, లలితకంఠ నుణెవై కుంఠ
అను — ననుజేంద్రుని గెల్పురావణు చావుగనియుత్కంఠ | చన
చగుల్ చెలంగిమెల్మె, రని, వసించిజేసిరినదంతికముల
ను' విస

క్రందైసురిదుందుభులుమొరసె, శామునిపై దేవ | మం
దారపుష్పపృష్ఠిగురిసె, విసవినుతచెవుల | విందాయెనచ్చరల్ది
ద్విద్ధాందానుని యాడిరి, ముందుజేజేలరాయనితను, వందుజ్యోతి
వెడలిరాఘవునెనసె విస 1

సురిలచ్చెరువు నొందివీడు, పరదారిరతుడు | గురుజన,
ద్రోహియయ్యనేడుముక్తుడై నాడు | హరికిమనమున శ్రద్ధదే
హమట్టెనాహరినిగూడు | టారులకెవ్వరికిఁదెప్పరమన, సురము
నీంద్రుడనియెదేవతలఁగని విస 2

రావణుఁ డలుకన్మహరియందే మదినిల్పుటచే | రాముని
నై కుంఠముఁజెందె, మోక్షమునొందె | శ్రీనంద్యునిపగనై నా
చెల్పినై నాబొందు గేసలబ్రహ్మమై, నిలుచును, నికృష్టుడైన
ఖలుడైనన నెనుముని విస. 3

అనిదశాస్యదనిమిడాపలిచే, విల్వలపలిచేదూ | పౌ
నగనిలనాసీనుడైనలిచె, నింద్రస్తుతిఁజె | న్నొనరిక్రేగనులెఱుపై
పోట్ల మేనురవికోటిప్రభచే | దనరఁగావీరలక్ష్మీనుణి నెనయు
శేషగిరిరాముఁడరయనను విస 4

29 ఆహిరింగము - ఆదితాళము

సల్లవీ — విచ వే హేనుదుగ్గాస్వగ్గాపనర్గ,
అను — యనగంశమాళి విభీషణుతో¹ | నినజానిలజాదులతో
మీతో¹ | డునను నేజయముశ్రీయునుగొంటి | సనుసమమీ
కథజగతివాక్రువ్రష్టనె విస

కురులుజీరాడ, గుంకురురేఖ | గరగ మోమువాడ,
వగతోడ | మొగుకన్నులనీరు, నెరిజడితోనీడాడ | సురువు
లయినదిగిగుబ్బల, బగువుచేగొనసిరూడ | సరులురాలమం
దోసరిమొకల్, సశియల్వచ్చిహరివంబునను విస 1

హానాథ హారావణ హరిణసూరా, హలోకవిద్రావణా
జితైరావణా | దీనులనుగునుము దేర్పగ దేరమణ దానవేంద్రా
గ్నిహోత్రనిభూనాయక ర్థనుడారైనా | నేను రామునికిసీత
నిచ్చునినినుదెల్పినవిననె తివి నెనునుయసుత. విస 2

అన్నా యాపద్దురామునితోవల, దన్నా యెంతరద్దుచేసి
తి | వన్నా మిన్నా సింగముగౌల, దన్ను పేటిహద్దు | పిన్నపె
ద్దల్వద్దనద్దు, అన్నాపనినేమిఫలముకద్దు | నిన్ను వంటి నెఱసా
హసికులిల, నున్నా రేయని విభీషణుడడలెను విస 3

చావీమి లక్ష్మణునిఁ గని యీవిభీ, షణుబోధింపుమని
సక్కినవనితామైత్రి జేరిపరితపించె, దవునఖుండనీవీమెయినీతఁడు
నీకెవ్వఁడు, ఇతనికిసీతెవ్వఁడవేమిసని | భూమినిసుకనదివేగమున
జను, పోల్కిజనువృతులుదై సమాయననె విస 4

నేనునీవను తెల్లభ్రాంతి, మేనులమేనుల్ దేహీవల్ల
దేహీయాకానెల్ల | మానాభిమానావమానములుకల్ల | తాను
జ్ఞానానందబ్రహ్మ, మేననకున్న వానికిముక్తియిల్ల | యోనయం

బుగసౌఖ్యముంది సమిద్ధతేజమునబయల్ నేయును నెహరి విన.

కృపదెల్పురామానుజునినుడినడల్ దేరి, యిష్టుడురాఘవు
నడుగుల్ వలగొనినపుడే । నిపుణమియన్న యపాఘ్రుడను
రామునియుపమమెచ్చియంతఃపుర । చపలాక్షులనూరార్చియగ్ర
జుని, అపరిమితముదనుజుల్ బూనిరా, నందలముననిడుకొని
చనెవిభీషణుడు విన వే 6

వేదవేత్తలతో నాహితాగ్నిసం, విధానముగానుబరలోక
విధుల । వేదోక్తముగనన్నకువిభీషణుడుసలిపెను । వేదవే
ద్యుడగుశేషగిరిశ్రీ, వేంకటరామేంద్రునకుమ్రొక్కిన । నాదర
ప్రియాలింగనమువారియొ, సంగైజరంజీవనుభభవయటంచు
వినవే

30 బిలహరిరాగము - ఝంపాతాళము

పల్లవి — దేవాదిదేవునిరామునిసత్యవాణి, పూవుబోణివినవే.
అను.—‘యావచ్చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ, యావత్తిష్ఠతిమేదినీ ।
యావద్రామకథలోకే, తావద్రాజ్యంకరోత్యసా । శ్రీవిభీష
ణ’ యనియానాడెబలికితి, వేలత్తణాపట్టాభిషేక మొనర్చు
మనె దేవా

రామేంద్రునియానతిశి, రమునందిడుకొని । సౌమిత్రివా
నరులందొడ్కొనివేగమెచని । హేమప్రాకారసౌధము, క్తామణీ
తోరణము । శ్రీమత్ప్రతిగృహాంగణము, శ్రీదములంకాపు
రీంద్రము । వేమరుంబొగడికల్యాణనిలయమునను, హేమసింహ
సనమునన్వి, భీషణునునిచె దేవా 1

సాముద్రజలమ్ములు, స్వర్ణకుంభములనించి । శ్రీమించి
మైత్రిచెప్పిం । చిధర్మమెప్పించి । యామినిచరులబాలించి,

లంకయేలు, మనినుంచి । హేమించిశ్శట్టముఁబూన్చి, సామాది
శ్రుతుల్ పరించి । భూమినురులుతానువిభీషణాభిషేక, మొన
రించెనురామానుజుఁడు, సంభ్రమమున దేవా 2

కానుకలతోసఖుఁడులక్ష్మణుఁడగ్రముననేరా । దానవేం
ద్రశ్రీమీఱవిభీషణుఁడు । దీనాననుఁడువీరాదివీరుఁడు ముందు
గారా, మానితుఁడౌశ్రీరామప్రభుసన్నిధిఁ జేర । సానతికవచ్చి
యభివాదయేహంసృష, చంద్రశేషాచలేంద్రా యనినతులొ
నర్చె దేవా. 3

31 కాంభోజిగము - ఆదితాళము

స్లవి — వీణావాదనాభినయితమస్తకా, విలసత్కరాంచిత
పుస్తకా.

అనుస్లవి — ప్రాణసముని శ్రీమద్విభీషణునిరామ, ఖోణీపతి
కాఁగిటిలోమన్నించిభువిలోనాణెమయ్యెఁగీర్తికృతకృత్యుఁ
డ, నైతిజయస్ఫూర్తిననిసలికిఁజాణయైవిభీషణాచునుతినాం,
జనేయసీతకునాగె, ల్పదెల్పునునె. వీణా

మారుతిరాముని యానతిలంకానగరిఁ జేరి శింశుపాతరువు
ప్రాపునఁజిక్కి । మీరినవగబరువుచేనెల్లపుడు, శ్రీరామశ్రీరామ
శ్రీమత్తారకనామ, కోరినను గావవేలనియని వే! మాఱుపల్కు
సీతాసతికినతిసారెకొనర్ప హితాగ్రణియనుచు, నారనుణిదెలిసి
దీవనలనిచ్చి । హారమణిగణములనప్రియోక్తులమనిచె వీణా 1

అమ్మా సీతమ్మా రాముఁడు రావణుని । ననిలోనబల
ముగాఁ, బారిగొనెననినఁ । గొప్పవీనులవిందుగా, వినియుప్పొం
గెయిమ్మహినినువంటిఘను లెవరుముక్కంటి । తమ్మిచూలిసిరి
దొరమనుచు నిన్నురా । రమ్మాదీవన చేకొమ్మాయని, యమ్మయ

నిచిసెలవియ్యి । నన్దుగుత్సుతుడు నృపుని జేరి మాయమ్మమీ
జయమువినిమిన్నందెనె. వీణా 2

ఎవరినై నే నింతఁ జేసినట్టి యవనిజనభిపే కించి యలంక
రించి । నవరత్నములమంచిపల్లకినుంచి, నవరణదోడిలేఁజనువిభీ
షణాయన । నవనిగతియానతిశిరమునందిడికొని । పవనజాది
సఖులతోడఁజనియ, భంగసంభ్రమముతోనిపుణలగు। యువిద
లనుబనుపజలవిడిపించి, యువలకిని మంగళన్నానమొనర్చిరి
వీణా. 3

పట్టుచీరెఁగట్టి బంగారురవికదొడఁగి, బొట్టుకస్తూరిదీప్తి
కాటుకకనులఁ । బెట్టికురులొగూర్చి సగులుదాల్చి । పట్టెడఁ
బన్నసరముబవిరెలు ముగువుతాళీలపతకముకంఠసగులు కీలకడ
ములు। దిట్టమగువడ్డాణముఆణిము, టైపుముంగరరాణముగలం
దెలు । మెట్టెలుఁజెలుగజ్జెలునుకై చేసి, మంజులాందోళికమున
నిడిరతివను వీణా 4

పల్లకిలోసీతాభామ శ్రీరామవలె, చుల్లసిల్లగఁగాఁగనికపి
దనుజసేన । లెల్లఁగన్దొనమునుకొనివేత్రహస్తలుమల్లింపఁగోలా
హలమై పరికించియిలా, వల్లభుడనుమతించిచూడఁగాఁబంచి,
యల్లమాయసీతక, విడిచిమున్నగ్నిడినసీతక దేదలఁచి, మెల్లి
శిబికడిగిరమ్మనిననడిచి, మృగాక్షి శేషగిరీశుసన్నిధిఁజేరె వీణా

32 స్ఫూర్తిరాగము - అటతాళము

పల్లవి — శృంగారానంతకల్యాణవతీ - సంగీతభారతీవినవే
అను — ఉప్పొంగుచు సీత రామునికి మ్రొక్కి, చెంగటనిలువ
మున్నటి నెనరుదక్కి, అంగనామణి రావణునినే, ననిజంపి

చేటి విడిపించితిని । సంగతిగనిమనసువచ్చినజాడలనుబొన్తు
నెనుర్ఘ్నుపతి శృంగా.

అనినరామునిమదిభావించిలట్లు, యనిఁగాంచికన్నీరునించి
కనికరముననన్నుఁగనుఁగొనవన్నా, అనలునిఁజొచ్చిరచ్చినమీఁ
దనన్న! ననుఁజేకొనునొకొమీయన్న! అనినమానినికెకనునన్న,
జనపతియొనర్పజ్వల, నునిప్రజ్వలన మొందించెనగచరితతి శృం

తరు శివ్రహ్మణమొనర్చివిభునికి, దండప్రణామమొనర్చి
గురుత్తిదై వసునిఁజుంటి నేని, పరినుఁబుత్రయో వమానేమిత్ర,
సరిసుఁగవిభునిననుఁగూర్చి, యరిసిరిట్లెంపునునిఁబెర్చి । యు
రికెనగ్నినిజానకిసురా, సురిమనుజకపిరులుపొగడగ శృంగా.

ఇంద్రుఁడు యముఁడు వసుఁడు గురుఁడు, వృషవా
హనుఁడు నీశానుఁడు । చంద్రసూర్యసిద్ధచారణును, సంయ
మింద్రునితో బ్రహ్మవచ్చిసృసింహ । కాంచ్రక్షేత్తివి జగత్కర్త
వు, సాక్షివిజ్ఞానవిగ్రహుఁడవొతీంద్రియుఁడు పుడదానంకమూర్తి
వటంచు రామునినుతించెను శృంగా 3

వసువులలోవిభావసుఁడవుగురులలో, నసమాక్షుఁడవు
శంకరుఁడవు । వెసఁజతుర్ముఖుఁడవీవెప్రాణేంద్రియ, మనదుగా
దశ్వీనుఁచంద్రసూర్యులు! పొసఁగఁగన్నులు జగత్కర్తకు, మొద
లొకఁడవచలుఁడవమేయుఁడ । ననన్యశపుమాయనరాకృతి, నరి
నడఁచఁదగితివనిరమరులు. శృంగా 4

ఈవహినిసురలుగొనియాడబ్రహ్మ, దేవుఁడుప్రణమిల్లివే
డ! భావింపఁగాఁగోరిప్రణతార్తిహారి, దేశశేషాద్రివిహారిశౌరి! ధా
వణాంశకరూపధారి, రాగరహితమనోనుసారి । భావజారిప్రము
ఖనూరి, ప్రమదకారియనినుతించెను శృంగా 5

33 శ్రీగుప్తరాగము - యాపకతాళము

పల్లవి — వందేవిష్ణుం విష్ణుమశేషస్థితీహేతుం, తావమధ్యాత్మ
జ్ఞానిభి, రంతర్హృదిభావ్యం హేయాహేయవంద్యవిహీనం
పరమేశం, సత్తామాత్మం సర్వహృదిస్థం దృశిగూఢం వందే.

ప్రాణాపానోనిశ్చయబుధ్యాహృదికృత్వా, ఛిత్రావసంధ్యం
సంశయబంధం విషయాఘాతం । పశ్యంతీశం యం గతమోహో
యతయస్తం, వందే రామం, రత్నకిరీటం రవిభాసం వందే 1

మాయాతీతం మాధవమాద్యంజగదాదిం, మానాతీతం
మోహవినాశంమునిసంద్యం । యోగిధ్యేయంయోగవిధానం
పరిపూర్ణం, వందేరామం, రంజితలోకంరమణీయం వందే 2

భావాభావప్రత్యయహీనంభవముఖైర్భోగాసక్తైరర్చి
తపాదాంబుజయుక్తం । నిత్యంశుద్ధంబుద్ధమనంతంప్రణవాఖ్యం,
వందేరామం వీరమశేషాసురదావం వందే. 3

త్వంమేనాథస్సాధితకార్యోఽఖిలకారీ, మాయాతీతోమా
ధవరూపోఽఖిలధారీ । భక్త్యాగమ్యోభావితరూపోభవహరీ,
యోగాభ్యాసైర్భావితచేతస్సహచారీ వందే 4

తావమాద్యంతంలోకతతీనాంపరమీశం, లోకానాం
నోతాకికమానైరభిగమ్యం । భక్తిశ్రద్ధాభావితచిత్రైర్భజనీయం
వందేరామంసుందరమిందీవరనీలం వందే 5

కోవాజ్ఞాతుంతావమతిమానం, గతమానం, మానాసక్తో
మాధవశక్తోమునిమాన్యం । బృందారజ్యేవందితబృందారక

బృందం, వందేరామంభవముఖవంద్యంసుఖకందం వందే ౪

నానాశాస్త్రైరేవపురాణైః ప్రతిపాద్యం, నిత్యానం
దం నిర్విషయంజ్ఞానమనాదిం । మత్సేవాధ్యంమానుషభావం
ప్రతిపన్నం, వందేరామం, మరకతవర్ణం మధురేశం వందే.

శ్రద్ధాయుక్తోయః సరతీమం స్తవమాద్యం, బ్రహ్మం
బ్రహ్మజ్ఞాననిదానంభువిచుర్రయః । రామంశ్యామంకామితకామ
ప్రదమీశం, ధ్యాత్యాధ్యాత్యాపాతకజాలైర్విగతస్సాన్యత్ వం

౩౪ హిందూసుంటూగము - ఆదితాశము

పల్లవి — అనిబ్రహ్మరామచంద్రుని, గొనియాడెన్ శ్రుతిచూడెన్

అను — అనలుండాహరి వేడెన్, జనెజానకితోడెన్. అని

సీతాసతిమహాధృతిసీ । చేతనిర్ణీత । శ్రేతాయుగజాతా
రినిష్ఠాతలోకమాత అని. 1

సీపునా, యందుదా, చినరసుణి, బ్రహ్మసురమ
శిఖ । దేవచేకోరావణాంతక, దీనపాలతిలక అని 2

కలువ, తమ్ముల, కొలనిలో, సిరి రిరిణి తగుతరుణి ।
మలికితంబెడఁబనిచెన్ శ్రీహరి, మనిచెన్ దొడనునిచెన్ అని 3

యోషాగ్రణిశేషాద్రివి, భూషామణివెలుంగెన్ । దోషా
ధికరోషావళిదొలంగున్. అని 4

౩౫ పున్నాగసరాళి - ఆదితాశము

పల్లవి — భజేహంభవానిహృదా, భావితంబుధనేవితం.

అను — నిజాశ్రితభవనవానలవి, నిర్మలనామధేయం । జన్మ

హీయంహారాజగేయం, ప్రజామరేంద్రంరామచంద్రం భజే
ఇందీవరదళశ్యామం, హితప్రసన్న ముఖాభిరామం ।

బృందారకశోకవిరామం, శ్రీకాముకమకామం । వందితసనకస
నందనసోమమ, రిందనుంశ్రీరామం భజే. 1

ప్రసన్నానందిసందోహం, ప్రమోదావహమమేయదే
హం । తపోయోగసమాధివిమృగ్యం, తపనజాపూర్వభాగ్యం ।
సుపర్వభాగ్యంకృపణాభావ్యం, కృపావినిత్రం, రామభద్రం భ

విదేహజానందరూపం, విభీషణాదికృతసల్లాసం, చిదా
నందమూలాయతను, శేషయోగసమన్వితం, త్వదాప్తివిరతస్స
దాస్థిరతః, ప్రదుష్టసుతిమాన్, ప్రసంగవాన్. భజే 3

స్ఫురగ్రత్న కేయూరకాంతం, కిరీటకుండలభానుమంతం ।
పురారాతిలోభంశ్రీ, పురంగరమణిమిత్రాభం, స్మరణాతికాంతం
సహనుమంతం, స్థిరంశాంతం శ్రీకాంతం భజే 4

జ్వలచ్చంద్రకాంతాసనీనం శుమాసుతయాసుఖాసీనం ।
దళత్పంకజకళాయతాక్షీం, దయాకటాక్షవీక్షం, ఖలారినాశం
కైవల్యకోశం, విలాస శేషాచలాధీశం భజే 5

36 యదుకులకాంభోజి - అటతాళము

పల్లవి.—వింటివాదుగ్గానవ్వగ్గాపనర్గ, విభురామేంద్రనిస్తోత్రము
అను — తెఱ, గంటిరాజగువేగంటితోనాతమ్మి, కంటిపల్కెవిచి
త్రము, ఇరువది, కంటిదొరజగడమునఁజచ్చిన, కపులనమ్మతపు
జడినినలవడిఁ, గెంటించిబ్రదికింపునునహరి, తొంటియటుల
నొనరెవానరులవింటి.

జంటబాయకనేనంటినంజలిచేము, క్కంటిని సీతారా
మా, మన, గంటినినినుఁబొడఁగంటినిప్రజనోము, పంటదళర
ఘుడదె ' శ్రీరామాచూడుమ, టంటినంతటరాముడభినవ

హర్షమున జనకునకు మ్రొక్కెను | అంటికొఁగిటనిశ్చినుతునిముః
ద్వాడ్విగ్నియాడిచ నెదశరఘండు వింటి 1

సీతాలక్ష్మణులతో జెలఁగినన్కంగళ, స్నాతకులరైకై చే
సిచనిన | చేతో ముదమనిన శ్రీరాముఁడునఖుని, చేపట్టిభరతునెడఁ
బాసితోడివుని | నేతెఱంగునదొడుగనగురవి, జాతాదికపులుబ
హునుతమ | త్ప్రితియగుననినబతినుడిమణి | జాతినలరించెనతఁ
డందఱిని వింటి 2

అంబరియానశ్రవ్యంబకనఖువిమా, సంబున రోఘవుఁ
డుండి, తమ్మునిఁ బింభోష్ఠిసీతం బుష్పకంబు నెక్కంబంచినెలవు
గొనుండి, సిరులఁది | రంబుగా రాజ్యమేలుఁడుమారాజునైయ
నిన నతిస్వామి | యంబకొసల్యకెఁగి యయోధ్యాపురిని
మిముగనఁగనిడుమనిరి వింటి 3

హనుమంతునిసకలవనచరులనుగ్రీ, వునివిభీషణుని, నుం
త్తు | లను గూడిరమ్మని, ధనవయాసముననిడికొనెరఘువంశ,
మణి, దానిక | ఘనపథంబునజనంబనిగొని, జనకజంగనుఁగొని
త్రికూటం | బుస లంకసాగనుగనుమిది, రణభువిరావణాదుల్లిల్లి
నచోటనెను వింటి. 4

ఇదిసేతువుకడలికీవల రామేశ్వరునొదవించినానబలా,
మాతో, నదేరావణానుజుడితవై నచోటల్లదెకిష్కింధయబలా,
వాలి, నివ్వనళించినాను జేకొనుము వనేచరులసతులనని కదలి
యిదిసంచవటిచిగ్రకూటం బిదిభరద్వాజాశ్రమంబనెను వింటి

వరవిమాన మందఱితోడ్కిగ్గి సోదరసీతాసహిత్రుఁడయి,
యేఁగి, పరమతపోనిధిభరద్వాజునిదివ్య, చరణములకునతుఁడై

మొక్కును, భరతుఁడునుబినతమ్ముఁడునునుఖి, భరితులేకొన
ల్యకుశలియే, గురువర్యయనిన శేషాచల, శౌరియందఱికినీదయ
నుగుశలమనె వింటి.

6

37 ఘజరాగము - ఆదిపాఠము

పల్లవి.— సేవకజీవనుణివిన వే, నిజ, సేవకభావముఁగీరముఁ
లనుపల్లవి — సేవకసారమణి దేవుని, జిహ్వశ, ప్రవునిమహాను
భావునిభరిద్వాజుఁడ, గని భానుతెలుఁ, ఉవువనికీఁజనియే
మిచేసితివదెల్లనీరయవల్లనుదెలుసుననె సే

ఆదిమధ్యాంతములులే వద్యయబ్రహ్మహాలే,వాదివిలా
సలీల, మాయ సీమాయ, పాదునీవేపొండ్లమి, పావనికియానెచ్చి,
ఆదినారాయణాస్వామి, అంతగామి నాదబ్రహ్మనందరసికపర
నందితాత్మపరమాత్మ యనెనుముని. సేవ. 1

నీవువిష్ణుఁడువు, దేవీసీతలక్ష్మణ, దేవుఁడు శేషుఁడు,
తెలియనీమాయ, నీవు, నీయందెనీచేవిశ్వముసృజించి|నావు
సభమువలె నీవుగంటకున్నావు నీవు, సాక్షివినిఖిలభూతముల
లోవెలిపూర్ణుఁడవై నెలయుదువనె సేవ 2

వెట్టివానికినీవువేత్తతోచినావు | కుట్టలఁబ్రజలఁబ్రోవ
గోవిందుఁడవు| యెట్లనై నల్లనై యేమేమిగనప్పట్టసేమి, గట్టన
వినఁబడు నవియెల్ల వవేజగమునీవల్ల, మట్టాకులఁబవళించిన
య్యయొక, మహిమరలదెనీకన్యనునెనుముని సేవ 3

మాయాజడమైననీచే మఱిచూడఁబడినందు చే,మాయ
గుణములతోడను, జేయునుజగములను, రాయినూదంటులో
హత్తికరిగినట్టుహా, జేయువారికి నివినీయందుపచారమాయెను

మాయురే దేహరహితుఁడగునీకిప్పుహి స్థూలసూక్ష్మ మనంగలి
గెన న్నే సేవ 4

స్థూలము వైరాజము, సూక్ష్మము హైభణ్యము । లీలను
మేనులు, వేలకొలందులు । హేలచాలించితేను, ఎనయువిరా
ట్టును । మూలమైననీయవితా, రానుసారసార । శ్రీలనెనఁగి
పొనఁగునీకథాసుధ, గ్రోలువారలకెముక్తియ నెనుముని సేవ.

నలునమాటలు బట్టి కులమణెవై పుట్టి । జలధిఁగట్టియరిఁ
గొట్టి, యిలబరుపు పట్టి । భళిరకౌసల్యపట్టి, ప్రబలుఁడుపద్దు
పట్టి । వెలయు వేంకటరాను, శ్రీసీతారామా । తెలిసినీవు కావ
లసి సేయుపని, యలవియేయెరుల కనిపలికెనుముని సేవ 6

శరణునుజీవనునిగాఁ, బరమపావనునిగాఁ గరుణయుంచి
నాయిల్లు సిరివెలయించి । విసులపూజవరించి, విందారగించి
మించి । పురముపాలింపుమీరేపు, నీవెమాప్రాపు । హరిశేషాచ
ల, నృహరియనినగురు, నాజ్ఞనుండె, హరియలరిందఱును సేవ

35 పూరియము - ఆదితాళము

పల్లవి — చూనినీపరాకుమాని నీవువినవే

అను — శ్రీనివాసుఁడీలీభరద్వాజ, చేనన్నిటఁబూజితుఁడై
హితుఁడై । ధ్యానించి మదిభరతునిగురించి, హనుమంతుఁ
గొంచి యనూనకనుణారసమునించి । నేనుననిననిమొన
నొనర్చిన, నెఱపనులుకుశలమునునివిందు । వానరాసు
రులతోమాగాకదెల్పును నె మాని •

మేమిదె । వత్తుమయోధ్యకని తెల్పుమాగు । ధూత
మున కానతిసల్పుమాన । చిత్తత్వమూల్యశాశీల్య కౌసల్యకు,
బత్తిక్రిమైక్కి తిననుమా, తల్లులఁ గనుమా । యిత్తఱిసతిత్వరిత

గతిఁజనుషూ, శృంగి బేరముననృ, సత్తమునిగుహునిఁగనుఁగొ
నుమా । హత్తినందిగ్రామ ముననుమదనుజు, ననుజసహితు
భరతునిగుణోత్తరుని, సేమమారసిరమ్మాయ నెనుహరి మాని. 1

మా । రుతిసతిచేసిపనివి నెనుఖగ, పతిగతిశృంగి బేరముఁ
జేరెను, సానుజుఁడై రాముఁడు । సీతాలక్ష్మణ సేనాయుతుఁడై
వచ్చుటగుహునికిఁ, దెలియఁబలికి । అతఁసుంకర మనుజతను
వంది నందిగ్రామస్థితుభరతు శ్రీవిరుఁజెంది । సతిచేసికుశలమేను
మిత్రానందనసతీసమేతము రఘుపతి భరద్వాజకడనున్నాఁడు
సఖయ నెను మాని. 2

మీ । రెవ్వరికై నారచీరలునిలఁ బవ్వళించిజడదారు
లునై । గువ్వమేత కాయగురఁమెనగేరు । నొవ్వనిపనియేమి
యాదై వరాయఁ । డవిర్రాధఖరాసురుఁనోర్చి । వాలిని తెగటా
ర్చి యతనితమ్మునిసిరులగూర్చి । మొవ్వముగఁ జేకొనికడలిగ
ట్టనవలను రావణునిఁ బొరిగొని । చివ్వునను నీతచెఱయుడివికొని
వచ్చుననె మాని 3

ఆ । కైకకొడుకు హర్ష పరవశుఁడై య, చేకొఁగితినుం
చిగురుయశుఁడై యా । యాకృతి నెనసినయాదేవుఁడవోనీవుకా
కుల్ స్థకులచంద్రుని । రామేంద్రుని । రాకమాకెఱిఁగించి సుధ
నించుము, మనిచితివని య । నేకబహుమతులనలరించి । రా
కొమరుకీర్తియనిలజు చేసాకల్యముగవినుచునుమి । త్రాకుమా
రక రాఘవులఁగనగాఁబోదమ నెను మాని 4

ఆ । పౌరమంత్రిబుధగురుజనులుజయ, భేసులువారిసుం
దరులురా । శ్రీరామపాదుకాంచితమస్తకులై మ । హారాజసన్ని
ధిని పెన్నిధిని । జేరినటువలెభరతశత్రుఘ్న శరణుశరణునమ

స్కారశతపనిరిజితవిష్ణుల్, సారకరుణామృతానాశ లసద్వి
లోకశముతమ్ములపై పూరించినశేషగిరి సృహరిమన్నించె
మాని 5

39 ముఖారాగము - రుంహతాశము

పల్లవి — వినుతశీలాదాన, విజితసురకాల, వినవేహిమశైలబాల
అనుపల్లవి — ఘనుఁడు రాముఁడుపుష్ప, కముడిగ్గి తినతమ్ము,
లనుకొంగిలించితోడ, లనిడెవారల! వైనజాతు చరణమ్ముల
కునుమ్రొక్కవందనముజనకనందనికానర్చిరియలరి' విను
తాంత్రిణునిభరతుఁ డాలింగనమొనర్చె, నాలీలసా
మిత్రి, యనుజన్ము నెనసె, నావ్లితమ్ముఁడుకొడుకు చాలకపు
లు మనుజులయి! లాలించిరికొంగిలినరాఘవుల! చాలా, జయ
మూలమయ్యెను నీసహాయము తమ్ముఁడాయనెన్ భరతుఁడు
ర్కసుతు విను 1

గురుభక్తిశాసల్య కెరఁగితల్లుల కెల్ల | కరమర్థమ్రొ
క్కుచును వరవిమానమున | భరతాదులనిడికొని, భాచుకుల
మణిజేరె! బురమునందిగ్రామము, సత్వరము | సురవిమానవర
మాపొగడదరమా, 'సుఖంభవతుశినసఖంవహ' యనన్ బనివి
నెనదియు విను 2

రాచుచంద్రనరేంద్ర, రాసిరి గూపాదుకల | నేమించి
ధనమణులు, నాగుజాశ్వములు! నావ్విమించివాస్తాదినప్తాంగము
లివెల్లె | నీనుహించేనధికము, దశగుణము | నావ్విమాయనిశ్రీ
మీరెపాదుకల, రామునియడుగు లాముకొనన్ దొడ్డిభర
తుఁడు విను 3

పదునాలుగేండ్లాయె, భవదంఘ్రియుగళిగని సదయా

త్వగురువశ్య, సత్కార్యధుర్యప, యిదెనమస్కారశత, మిదెప్ర
దక్షిణములని, ఒదవించెనువని, స్థునిఅనుమతిని । తద్ధాపాంత
మునఁ గృపాంబునిధి శేషధరాధరవిభుఁడుచరాచరగురుఁడు
రాముఁడుండె విను. 4

40 కన్యకరాగము - అటతాళము.

పల్ల — ఆయతజగత్కార్యాభిషాయితచంద్రసూర్య ఆర్యవిన
అను — ఆయెచ గౌసలేయుఁగాంచికై, కేయికొడుకు విధే
యుడై సామీ, బాగేమి । గాయఖలరాజ్యముభరింపు,
మీపట్టభద్రుడవై । హాయిగామముద్రజూనేలు, మీనాఁడు
దశరథుచే । మాయన్ముజేకొనినసిరినే, మముఁ జేసినాఁడు
నాకొసంగిన । ఛాయవేనిచ్చుడునీకొసఁగితి, నాష్టాంగవినతి చే
కొనుచునె రాఘవుని ఆయ

అ త్తటివసిస్తుతధాస్తనెను । చిత్తమురాఁ బినతల్లి భా
షించెను । ఉత్తముఁడొరఘన త్తముఁడుభర, తోక్తిసిరిఁజేకొనె
ను । హత్తినమాయపొత్తునమనుజతను । వెత్తుటనుసుఖచితారక
గూపమై, సానుభవమై । సత్తయినపరమాత్మకువంతానర్వభు
వన, స్రష్టయగునీశ్వరునకిదియెంతజంత శ్రీకాంత । విత్తమగునె
వ్వనిగొమముడిని, విశ్వమునశించు నెవ్వనిదయ । క్రొత్తగాజగ
మువిలసించుచు, కొన్ని లీలలనువర్తించునటంచునతఁ డాయ

ఆవలశత్రు యుని యానతికొ, కేవలభక్తియని వారలు
నియతికొ । శ్రీనరదునిమీసమునుజికిలిఁజేయ, శృంగారాకృతిన్
శుచిన్నాతు । లైవిభాకరవంశాగ్రణులుశోధితజటానఖలైశో
భసన్నానమునఁ బావములునై చతురలంకృతులయి శ్రీరామల
క్ష్మణ భరతశత్రుస్సులు సారిమతులయి అలరిరి సుమంత్రుఁడు

నావధానమునఁ గై నేసి, న్యందనముదెచ్చివీరెక్కుడి, దేవ
యనివిగ్నపమొనర్చిన, దివ్యమగు తేరెక్కెఁజక్కనిరామవిభుఁ
డాయత 2

తెల్లనిగొడుగును బట్టెశత్రుఘ్నుఁడు, మెల్లగవినరెఁజా
మరములక్ష్యుఁడు । వల్లభరిధ్యములకంగములుదట్టి, వాగెలం
దెభరతుఁడు । బల్లిదులై కపుల్లెగుఱ్ఱముల నెక్కి సుందరమనుజా
కృతులయిరాగానుమోదముతోను । మొల్లముగమంత్రి వరసరి
యుపీతాంబరమణి, భూషణప్రభలచే నుజ్వలులయిల్లవగదానవ
కులతల్లజాలు తపనజవిభీషణులుల్లనద్దివీపముల నెక్కివిలసిల్లిరి
యయోధ్యఁజేరింజని । రల్లిబిల్లిగప్రజలుగనుఁగొనివారిని నా

నాతులునీతనుశృంగారించి, నూతనరత్నాందోళికమున
నుంచి । ఖ్యాతిగను సుగ్రీవునిపత్నులందలములనారోహించి ।
చాతురినిరాగా తౌర్యత్రికనినాదముమధుర । మైతోడ్తోనెనగా
యింపొసగాద్వి । జాతిముఖ్యులునై గమోక్తులను నాశీర్వదింపఁ
బ్ర, శస్త్రముగనకలవై భవములను ప్రవేశమైరిపురిజాతకౌతూ
హలమున రామచంద్రోదయముగనియుప్పొంగి । స్త్రీతరుణ
బాలవృద్ధాఙ్గుల చేతనాంబుధి మించిగాంచివరించినది ఆయత

రామునిదూర్వాదశ శ్వాముని, హైనుమణికిరీటాభిరా
ముని । కామకోటిశృంగారధాముని, కల్పకదాముని, సామినరు
ణ । తామరసనేత్రాంచలములవాని, శ్రీమణిమయాంగదహారక
లనూపుర । శ్రీమహితనవరత్నకటి సూత్రాంచన్యధ్యుఁగాంచన
చేలునిచలత్కుండల శ్రోత్రద్వయు సరసకస్తూ । రీమలయజనిలి
ప్తగాత్రుని, శ్రీతహితుని శేషాచలపతిని । భామినులుమేడల
నొనరఁ గని, రామహిమయేమందుముందు నెందుగన నాయత

41 భైరవిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి — మహనీయగుణవివర్ధనిడు, మాపర్వతవర్ధనివిన శే.

అను. — మహిమతోరానుప్రభు, మణిరాసుల్లిక్పరిమళహి
మాంబువు । లక్ష్మీహర్షముననుజల్లి రాపురంబు, ప్రజల్గమ
భాగ్యనిదేయటన్నచుదిని మహ

భూరిభేరినాదములుదెసలఁ, బొసఁగియెసఁగ । జూరత్న
కిరీడిభూ, పణద్యుతులువెలొంగ । వారకామినులు తాహత
ర్పుంతరి, తరిశకుండ యనిరసపుల్ శృంగాగాభిన మంబులుజె
లంగఁగఁగునంబగుతండ్రిగృహంబుఁ జేరెచువారి. మహ ।

రానుదేవుఁడుకొనల్యాచరణముగికి, గామతోనతుఁ
డై పినశల్లులబరఁగా మ్రొక్కిపలికె । ప్రేమచేసుగ్రీవుని నిజసుశి
ధామమునను, విడియింపఁబంచెను । సామీరివిభీషణాదులనకల,
సన్మృద్ధనివేశసములక నిలసెలవొసఁగె మహ 2

సీతాపతియభిషేకార్థముచతు, సింధుజలములఖ్యాతి
గాదేబంపు మనిభరతుఁ, డానతీయనసముల । ధాతృసూనున
మీరాత్మజాంగ । దనుషేణులనుగ్రీవుఁడుపంచెను । జాతప్రీతిఁ
జనివారలబ్ధి, జలంబులుదెచ్చి శేషగిరివరుసయ మ 3

42 ఆనందభైరవిరాగము - రూపకము

పల్లవి — పట్టాభిషేకమువిన వేశాంకరినీ, జన్మపాపనమునేవింపు
ము కోసరి

అను — పట్టగొమ్మ భాక్తులకును, బాలవెల్లి దయామృతమున ।
కిట్టితపములెవరుచేసిరి, యిత్తటిమదిసలరిశ్రీహరి ప

శ్రేష్ఠులైవసిస్థు మొదలుగా, పురోహితవ, సిఘ్రులఖిల
నిగమవిదలుగానుకృత । నైషికులై నగరుఁజేరి, నవరసాలంకార

యుత్తునివ్యర్థ సహాసనమున, నెలకొలిపిరిసీతాశముల స 1
హానునిన్నెచిన్ని కన్నెలుజేజేల, మన్నీలుమంతు
లుధన్యులుపసిడి! నన్నెయో, పధిరసము, నన్నిగూర్చివసువు
లిందుని! బన్నిశ్రీమంతుజేయు, పగిదినభిపేకించిరిరాముని. ప.

వాసుదేవజా బాలిశాతములు, వాల్మీకాదివకానిపాళి
ఋగ్యజు 1 స సువేదనుంశ్రములకు, శాగ్రతులసీపుష్పగంధ
సముద్రోనకిసంపూర్ణ, హైమకలశమునొనర్చిరి స 3

గోడుగుశశ్రున్నుడు ధరించెనుశ్రీసుగ్రీవుడువిభీషణు
డిగుగపలనుచెలుపు 1 దొపరిశ్వేతచాచురములు, నిడిరివాయుదే
వునిచే! నిడుగబంగార సరిపెన, నిలింపరాజుపంపెహారికి స 4

రాసునామాంకములుపాడిరి, గంధర్వులుప్రేమనచ్చుర
మొందులాడిరి, అపుడు 1 వేమఱుజయదుందుభులు, వేలుపులు
మ్రొయించిరామ 1 స వ్యమిపైమందా, రికునుమవర్షములుగురి
సిరి ప 5

కోటిసూర్యేందుమండలాకారమణికి, రీటాంగదమకర
కుంబద్యుతులతోటికొస్తుభాదికముల మొలనూలునందియల
కోటిమననసుంకరుని, కోదండవిద్యాగురునిరాముని ప 6

ననదూర్వావళశ్యాముని, సప్తపత్ర, నయనునిస్వర్ణాం
బరునిరుచిరి! దివిజమూర్త్యుశోభితుని, దివ్యచందనాలంకృతుని 1
నవచుణివలయాంగుళీయ, కవిలసద్భుజునిహాముని ప 7

మించుపసిడిమించుతనువునఁ దొడపులుగీలించియెలమి
కలిమిచనువునహే! మించిరామునిడాచోడవ, సించికెంగేళఁగోఁ
గిలించిసీతాసమాఖ్య, గాంచిచెలఁగుసిరికిహారికి ప 8

వరచుడై సుబ్రహ్మణ్యునియేలిన, నెరసరసునినానతశర
ణ్యునిగురు తెఱిగివర్ణించనెఱి, తరముమనోవాగగోచరఁడు
శ్రీశేషచల, సార్వభౌమునివేంకిటరాముని ప 9

43. ఘంటారాగము - యపకతాళము

పల్లవి — నమోస్తు శ్రీరామాయ, నారాయణాయ
అనుపల్లవి — నమఃపద్మపత్రచంద్రాయరము । నాథాయనీతా
సమేతాయతే నమో

రామచంద్రాయనీలోత్పలదళ, శ్యామకోమలాంగాయ,
తామరసలోచనాయకిరీటకుండలాంకి, తాయహరయేసింహాస
నస్థాయతే నమో 1

ఆదిమధ్యాంతరహితస్తవ్వంజగదాది, రేకస్సృజనీదం,
ఆదావవస్యత్సిస్వమాయయా సురాసురభేదతః వినివేశ్యసి.
నమో 2

లీలాంవిధత్తేగుణైర్యుతః, శ్రితహితార్థదానాయ, శ్రీల
సన్నానావతారేత్వం, శ్రీసుద్ధిర్దృశ్యసే నమో 3
కృతవాససిలోకంసావ్సేన, ధృతవాణ్ శేషాకృతినా,
ప్రతిభాసిశశిసుర్యాగ్నిభేదేన, పర్జన్యషధిభిర్బహురూపోసి
నమో 4

ప్రాణినాంభుక్తనునలరూపేణ, పచసిచాన్న మజస్తం ।
ప్రాణఛంచకసహాయో దేహినాం, ప్రాభవాదికంతవసత్వమేవ
నమో 5

బ్రహ్మవిష్ణురుద్రాదిభేదాత్త్వం, ప్రత్యేకఐవదృశ్యసే,
బ్రహ్మనానాత్వవాదిభిదనస్యం, బ్రహ్మనిశ్చితమఖండంసుఖరూ
పం. నమో 6

మత్స్యకూర్మవరాహనృసింహవా, మనభృగురామశక్రి

రో । నత్యుదేహశ్రీరామోభూత్వా, వాసుదేవబౌద్ధకల్పిభిః
క్రీడశే నమో. 7

చతురమనాదినాయథైక స్తథా, ననసదాత్మకంభవనం
కృతినోభవనాతోన్యంలోకే, శ్రుతౌప్రసీదత్వంశ్రీకృష్ణాయతే.

ఏతచ్ఛరాచరే యద్యత్తన్న, నృశ్యతే త్వయావినా ।
భూతభవ్యభవితామీశ్వరిస్తవం, హేతునాసేన సరాసరతత్వమ
సి నమో. 9

సరాశ్చనస్తౌరూపంనవిదుః, ప్రాకృతాజనాభవ । చ్చర
ణాంబుజసేవానులమశినాం, సరిమీశ మేకంవిధాతృత్వం న.

సరిసిహసనాదయోబర్హిష్టఖా, స్పృచ్ఛదానందభుగం ।
రమాత్మానందజానంతిత్వం, భక్త్యాభజనేనాదీర్ఘక్రిముపైతి న

ఇమం స్తోమశ్యంసుశీలేన, శృణ్వో ననకలిఖాయః ।
నముక్తసౌఖ్యంభవత్స్వకం చూతి, నారాత్మేస్త్రీశేషాచలతే న

44 పైం, విరాగము - శివార్చనము

పల్లవి — సుందరముక్తిరేకం నా, అని, రిందువననా.

అను — రానందకవ్యహృతాన్యందానుకూల్యాశీనీ, బృందారి
కర్మిగోబృందములనుగంగముగ నంద.

రాననాసుగుచేన్వగాజ్యముకోల్పిడితిమి, దేవామహాను
భావా । ఆదేవతానిమృతింజెందెనీ, చేవిభవముతిరుగజేకూరె
ననెశచీంద్రుడు. 1

యూగభాగములు మాచేగొని తాహరించుబాగా,
రావణుడుబోగొనరాగమునమాభాగములులరుగాఁగైకొంటి
మనిక్రతుభుజులుపల్కి వం

నుచ్చికమాపుత్రవర్గ, మిచ్చినపిండము లెడజొచ్చి తా
నేగొను, హెచ్చినేఁ । డచ్చుపలుఁడునీచేఁజచ్చినందున, వచ్చె
సొమ్ముని పిశ్యదేవతలువిన్నవించి వంద 3

శ్రీహరిమాచేదన, వాహనముమోయించె దుర్లోహి
యయి జగద్రోహిమ । హాహవోర్వినీచేహతుఁడయ్యెను, తా
హముగ లెనీనత్కృపననియతులు నంద 4

గీతముపాడెనముసం, గీతకీర్తినతపాగిజాతాసీతాన, మే
తానుఁ జాతోల్లనత్కృతూహలులమైతిమని, గంధర్వులలరిమ
నవిచేసి నంద 5

కిన్నరవిద్యాధరను, రున్నాగగగుడులు మున్నగునప్పర
స్త్రీలున్నాప్ర । పన్నాననాభైతమధువునన్నెగని భక్తిపారవ
శ్యమునకొనియాడి వంద 6

ఆడివాడిమెప్పించిన, రావీచురుల్ మందారవృష్టితోడ
దుందుభులుగూడ, జో । డాడిసీతాలక్ష్మ, కాంజనేయులతోఁ
గ్రీడించిశేషగిరి, కృష్ణానుమతినిరవొంది వంద 7

45 పూరిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి —కొమారిగౌరివినవే, రఘుపతిచరిత్రము

లను —రాముఁడుపట్టాభిషిక్తుఁ, డై మహిమజలకసురక్తుఁడై
మనిచేసీతాయుక్తుఁ, డై మనువంశజులతక్తు గౌమా

నెలమూఁడుపానలుగురిసి, కలమాదినకలసస్యములు ।
శైలువొందెను ననుంధరతరు, వులు సుగంధసుమధులవంత ।
ములయ్యెనెరా, శ్రీరామనృప, తిలకముశతసహస్రధేను । వుల
నునొకలక్షస్థపభములను ముప్పదికోట్లనిష్క । ములనువస్త్రాభ

రణ, ముల నెలమి వేకశాస్త్రవిత్త, ములగుభూసురశస్త్ర । ముల
కొన్నగెచురఘూశ్ర, మునిచరితమువినవినఁ గ్రొత్త కౌమా 1

సవిత్తసూచునిమన్నించి, స్వర్ణరత్నహారమునిచ్చి । రవి
పంశమణిసనుజేంద్రుని అలవిభీషణులసన్నవరత్నహారాన్వీతుని
గావించిమించి । సురణతో నంగదుని, జేరబిలిచిభుజకీర్తులి
చ్చి । ప్రవిబులధక్తనంజలియుతుండై । కొలిచియున్నహనుమం
తుఁడొకంచియిగుమారిక । తలచియున్నకోరికెయలరనొసఁగె
ననుశౌరికి, చెలితారహారముదారికె కౌమా 2

సేతారావళిజూచు చెలువునితో మోముజూచువి ।
ఖ్యాతవానగులఁ జూచుచునగులున్నతరి నృహరి । సీతయెవనికి
దోచువానికిచ్చెనిన, చాతుర్విద్య) మనమునననున్నరించె
వై దేహిసీరే । జాతనయన, చాలగారవించి నెనగుమించి శీతాం
శుకోటిగుచిరము, జాతిముత్తైముసరము । వాతాత్మజుకంధర
ము, నంచియలంకరించెగరము. కౌమా 3

మారుతి గౌరవమునమెఱుపు, తారావళితోన । సౌరై
నట్లుండెనంత శ్రీరామవిభుండతని । జేరిరన్ననిహనుసంతాజ్ఞా
నోపశేషము సారముగొనుమనియొసఁగెవిం, టివేమున్నఅనిల
జుఁడునమ । స్కారమొనర్చిఅనుక్షణంబు నేనిన్నుగొనియాడు
చుందు । శ్రీరామానీకధయెందాకధాచుణివెలయుసందాక ।
నాగూఢిజీవితమికటాక్షమునననెను కౌమా. 4

కోరినట్టెల్లనిచ్చిసా, మీరికల్పాంతమున మదీయ । నారి
నాయుజ్యమునొందెదవు అనిపలికిహరియపుడు । శ్రీరమణీస్థితి
నీవునెందుదురచట శ్రీరాజులు సకలసంపదలుసుఖముననిత్యా
సందుండై । వారికినతుఁడయిహిమచక్షు, రవితమునమహిమ ।

తోరామశామజసమహిమ, ద్యుతిదేజుడొనర్చుచుండెనుమా.
కౌమా. 5

ముకుళితకరకమలుడయి, ముంసరనిలుచున్నగుహునికి |
కకుత్స్థవంశసార్యభౌముడు సర్వజ్ఞుడనఘగుణు | డకలంకు
డయిన శ్రీరాముడుచాలారాజ్యము | ప్రకటముగానొసంగి
ప్రజలనేలుము నీవులువసాయజ్యము | క్తికుదురైచదురై,
నదురయ్యెననిసొవిచ్చె | సకలేశునినుజ్ఞన బస్కార, శతము
లొనర్చినమ | స్తకపుల్ విభీషణుడునునను, తనుభూములకు
జనిరిభామా కౌమా 6

ధరణధగుడు శేషాద్రి, ధరణిసీతాచునోహుడా | హ
రిసరమాత్ముడెమ్మగ్రుండ సత్యవ్రతాశిఘన | గురుస్వసుఖా
నుభవుడురాముడు సర్వైశ్వరా | విరహితుడయ్య నునుజుడ
యినందువలన జనోపగేశకుడయి | గురుతరాశ్వమేధ శతమొన
ర్చుచు లలనా బశి | బసవేలండ్లిరహంబ గాముని సేవించె
హితుడై, యుగాదె యయింది | సరసమతియై ప్రజలమించి
సామిత్రిచెలకై శ్రీరామచి కౌమా 7

46 సంకరా రాము - అమరాశిము

పల్లవి — శ్రీరాముని శ్రీసుచ్చరితము శ్రీజ్ఞానసూరివిసదే

అను. — వాగాన్నిధిగర్వవిభంజనో, దారిశరలాఘవునిగారా
ఘవునిత్కరిమావనునశ్రీకగుని, దానవిచక్షణుని | సారసర
శేక్షణుని, సర్వవిలక్షణుని | హార నూపురకరీటాంగదురమణి
సుగ్రీవుని మైరహృదయవిభీషణుని ధురభాషణుని శ్రీరా.

ఆయుష్యము ఆరోగ్యప్రదము, ఆమోదము! శ్రీయశోవ
ర్ధనము శ్రీసీతాసతిప్రసాదము! శ్రేయోమార్గము ప్రియశీమార,
విద్యారత్నసంధానము । హఝావావనముజ్ఞానోదయముని,
త్యాభ్యుదయమునధికపుణ్యా! మ్నాయము అధ్యాత్మరామా
య, ఇం బెవరువిన్ననుడివినావారన, ల్లలై నా । రాయణునికరు
ణా ధన్యులనా కగుదురందమున. శ్రీరా

భూమిసురులు పరియించిసౌజన్యము, జెందుదురిం । దే
మిరాజన్యోఘమువింటే జెందువిజయసౌఖ్యము । య్యమహి
తాఖ్యాన, మెవరువిననవారు! న్వామికిన్తాన్యులు వరధన్యులు!
కామతార్థప్రదము, జనకోటిజన్మదుష్కృతసం, ఘాత గుణసం
సృతియనేటివారాన్నిధిదాటి । శ్రీమహావిష్ణు సాయుజ్యపదం
బొందుదురుమునంబు, రామతారకము శాంభవీయోగిసుందర
ము శ్రీరామ

శ్రీశేషచలవేంకటాఖ్యల, స్త్రీరమణునిపేర, నీశబ్రహ్మాది
లక్ష్మీ, సర్వేశితృశాలిపేరను । కోశాతితనిరీశసత్యజ్ఞానగురు ।
జ్ఞావిష్ణునిపేరను కృష్ణునిపేరను । ఈశుభాధ్యాత్మరామాయ
ణము తెనుఁగుకీర్తనలుగ నేర్పరించెనగుణముక్తామణులపేరను
కౌశలంబునను యుద్ధకాండముయిది ష, ట్కాండమఖండచిద
నుభవి, దుచిరవి, సుబ్రహ్మణ్యకవి శ్రీరాముని

47 హుసేనిరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి.—మంగళం శుభమంగళం

అను.—సంగీతలోలునికిశృంగారశేఖరునికి । నంగజాతకోటిరు
చిరాంగునికిరామునికి మం

సీతానమేతునికి, శ్రీచతికిభరత | జాతాధరునికి జయమంగళం || సాకౌతూహలసుమి, త్రాతనయునికి | ఖ్యాతవిక్రమాంజనీ, జాతశ్రీరామునికి మం 1

కౌసల్యకొమారునికి, కైకేయినరదునికి | డ్డూ సురావనునికిని, జయమంగళం || శ్రీకోసలనగరిస్వామి, కోరికలపెన్నిధికి | శ్రీకృతాభ్యుయునికి, శ్రీనివాసమూర్తికి మం 2

శ్రీధనునికివితవి, రాధునికిభక్తజన | సాధారణునికి జయమంగళం || మూ | లాధారాదివట్కును, లాక్రసహస్రారదివ్య | బోధానందఘన, పూర్ణజ్యోతికి మం 3

హరికిభవనీరధి, తరికిఖరదూషణారికి | శంకానతశబరికి జయమంగళం || క్రూరహిరణ్యాక్షశిరోదగ్రకిటికి | హిరణ్యకశిపుసంహారనర కేసరికి. మం 4

భానుసూనురాజ్యసం, ధాననిపుణునికి విజ్ఞాన (మనో)గమ్యునికి జయమంగళం || సన్తానాహ్వానికిసింధు, మానాపహారికి నసమానగానప్రవీణుడైన శ్రీరఘునతికి మం 5

పక్షివాహనునికి, నక్షయునికిసరసి | జాతునికధోక్షజునికి జయమంగళం || అస్త్ర | శిక్షితమారీచనుక, రాక్షసుంభకన్యాది | రక్షోవీరునికి, రాజపరమేశ్వరునికి. మం. 6

రావణాంతకునికి, దేవదేవునికిజనక | జావిమోదకృతికి, జయమంగళం || పరమ | పావనునికి విభీష, జా వనునికిభూమి దేవిసౌఖ్యవ, రిష్టునికివిష్టునికి మం 7

శ్రీకాళహస్తినిగ, రీశంభుమిత్రునికి । సౌకర్యశాలికి, జ.
యన్మంగళం॥ సు । శ్రీకకుత్స్థాన్వయ, సింహాసనస్థునికివి । వేక
కార్యశేషగిరి । వేంకటసుబ్రహ్మణ్యునికి., మంగళం

క. శ్రీనాయకుకృపచేతను
గానాధిపులకుచు నెల్లఁ గడుహృద్యం బై
భానుశశితారకం బై
మానుగ నీపుస్తకంబు మహి నెగడొందున్.

శ్రీమధధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు
యుద్ధికాండము సంపూర్ణము

ఆంధ్రగ్రంథములు.

ఆంధ్రభారతము —

ప్రతి 1-కి రుప్ర ఆ

ఆది, సభాపర్వములుగల సంపుటము	2	4
ఆరణ్యపర్వము ,,	2	4
విరాటోద్యోగపర్వములు ,,	2	4
భీష్మద్రోణ పర్వములు ,,	2	4
కర్ణ, శల్య, సౌప్తిక, స్త్రీపర్వములుగల సంపుటము	2	4
శాంతిపర్వము ,,	2	4
అనుశాసన, అశ్వమేధ, ఆశ్రమవాస మాసల మహాప్రస్థానిక స్వర్గారోహణ పర్వములు గల సంపుటము	2	4
ఆదిపంచకము, ఒక టేసంపుటము	6	8
యుద్ధపంచక స్త్రీపర్వములు ,,	4	4
శాంతిసప్తకము, ఒక టేసంపుటము	..	4 4
ఆంధ్రభారత విమర్శనము	.	0 8
హరిశ్చంద్రనలోపాఖ్యానము, సటిక	...	2 8
లంకావిజయము (రావణదవ్వియము), సటిక, పిండిపోలు		
లక్ష్మణకవికృతము, కాలికోబైందు	..	1 8
కృష్ణరాయవిజయము, కుమార ధూర్జటి కవికృతము		0 8
భాస్కరరామాయణము, చక్కనికూర్పు	..	4 4
నిర్విచనోత్తిరరామాయణము	..	1 4
శాస్త్రరరామాయణము, కంకంటి పాపరాజప్రణీతము, చక్కనికూర్పు		2 4

అచ్చతెనుగుమామాయణము, శుద్ధప్రతి	1	4
రంగనాథరామాయణము, ద్వితీయ, చక్కనికూర్పు	3	5
గోపీనాథరామాయణము, శ్రీమద్రామాయణమునకు సరియైన		
పద్యకావ్యము, కవనము మిక్కిలి సొంపు	5	8
మొల్లరామాయణము, చిన్నపైజానపెద్దక్షరములతో చక్కగ		
ముద్రితము	0	10
వసుచరిత్రవిమర్శనము, అత్యుత్కృతము గుక్రొత్తవిషయము		
లనేకము లిందుగలవు	1	0
వసుచరిత్ర, సవ్యాఖ్యానము, దశసరికాగితములు, చక్కనికూర్పు	3	5
రాఘవపాండవీయము, సటీక, చక్కనికూర్పు	2	4
శృంగారనైషధము, శ్రీనాథకవిది	1	0
కాశీఖండము	1	8
హరవిలాసము	0	12
ఆంధ్రభాగవతము, పోతనామాత్యప్రణీతము ఇదినాకు ముద్రితమైన		
ప్రతులకన్న అన్నివిధముల బాగుగ నున్నది	6	0
డిటో అత్యుత్తమప్రతి రెండువాల్యములు	5	0
వీరభద్రవిజయము, బమ్మెర పోతనామాత్యప్రణీతము	0	12
మనుచరిత్ర, సటీక, వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిగారి వ్యాఖ్యానముతో చిన్నపైజాన మేలుకాగితములమీఁద సున్నుటమైన అక్షరములతో చక్కగ ముద్రించియున్నాము శ్రీకృష్ణదేవరాయల యొక్క ప్రతిమ యిందుగలదు.	2	0
ప్రభావోపద్యము, క్రొత్తకూర్పు	0	10
ఆశుక్తిమాల్యద, వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిగారి వ్యాఖ్యానముతో మేలుకాగితములమీఁద చక్కగ మరల ముద్రించినారు	3	8
కళాపూర్ణోదయము, దశసరికాగితములు	..	2 4

ఆంధ్ర గ్రంథములు

3

ప్రతి 1-కి రూ ౧

నరసభూపాలీయము, అట్టబై ంతు	0	10
విజయవిలాసము, చేమూరి చేంకిబికివిక్టరిము	0	8
బ్రహ్మణీయము, చక్కనికూర్పు	0	6
వైజయంతీవిలాసము ,,	0	9
రంగారాయచరిత్ర, దిట్టకవి నారాయణకవి ప్రణీతిము	0	8
రామాభ్యుదయము, అయ్యలరాజు ౩ మద్రకవికృతము	1	4
కివికర్ణగసాయనము మాంధాతచరిత్ర	1	5
నిరంకుశపాఖ్యానము	0	6
మారిన మార్కండేయపురాణము	1	12
నీలాసుందరీపరిణయము, కూచిమంచి తిమ్మకవికృతము	0	4
రసికజనమనోభిరామము, శుద్ధప్రతి	0	12
రుక్మిణీనిరణయము	0	5
రాజశేఖరవిలాసము, కూచిమంచి తిమ్మకవిని	0	6
పారిజాతానిహారిణము, చక్కనికూర్పు	0	5
పారిశ్చంద్రవాఖ్యానము, శంకరకవి ప్రణీతిము	0	12
అనిరుద్ధచరిత్ర, కనుపూర్తి అబ్బయామాత్యప్రణీతిము	0	5
విక్రమార్కచరిత్ర, జక్కనకవి ప్రణీతిము	1	4
వేంకిటాచలమాహాత్మ్యము, తిరిగొంప వెంకిమ్మ ప్రణీతిము, చక్కనికూర్పు	1	0
పంచతింత్రము, నారాయణకవికృతము	0	12
జైమినిభారతము, అశ్వమేధపర్వము, చక్కనికూర్పు	1	0
ఉత్తరహరివంశము, నాచన సోమనాథకృతము	1	5
రుక్మాంగదచరిత్ర, ఏకాదశీమాహాత్మ్యము	0	10
సులక్షణసారము, సటీక	0	8
దసరాపద్యములు	0	1

అష్టకవియము, చక్కనికూర్పు నూతనము ద్రితము

౧ ౬

ఆంధ్రనామసంగ్రహము, ఆంధ్రనామశేషము, సాంబనిఘంటువు—

టీకానుక్రమణికాసహితము, కాలికోబైండు . 1 0

బసవపురాణము, పిడుపర్తి సోమనాథకృతిము 2 0

వేమనపద్యములు, చక్కనికూర్పు 0 6

డిటో ప్రానుదొరగారి ఇంగ్లీషుతో 1 0

మాతృశతకము 0 2

సప్తమస్కంధము, సటీక, చిన్నసైజు . 1 0

కుచేలోపాఖ్యానము, సటీక, (భాగవతిము) 0 4

డిటో ,, గట్టుప్రభువుకృతిము 0 6

సుమతిశతకము, సటీక 0 3

కుమారీశతకము ,, 0 3

దాశరథీశతకము ,, 0 4

మానసబోధశతకము ,, 0 3

భాస్కరశతకము ,, 0 4

కలువాయిశతకము ,, 0 4

జగన్నాయకశతకము . 0 2

కవిచౌడప్పశతకము . 0 2

నృసింహశతకము . 0 3

చంద్రశేఖరశతకము 0 2

రామలింగేశశతకము, అడిదము నూరకవిది . 0 3

కాళహస్తీశ్వరశతకము, ధూర్జటికవిది . 0 2

కుక్కుటేశ్వరశతకము, కూచిమంచి తిమ్మకవిది 0 3

దేవకీనందనశతకము . 0 2

కృష్ణశతకము .. 0 2

ఆంధ్రగ్రంథములు

5

ప్రతి 1-కి రూ॥ ఆ

నారాయణశతకము	0	2
కాళి స్తవతకము, 'సాంబశివామహాప్రభో'	0	2
సింహాద్రినారసింహాశతకము	0	3
భద్రాద్రిరామశతకము, పావులూరి మల్లన్నతమ్మ	0	2
ప్రసన్నానుచితకము	0	3
చిత్తబోధశతకము, రాత్రివ్యసహి - మ	0	3
సీగినీదండకము, బద్వై పోతరాజప్రణీతము	0	1
గజేంద్రమోక్షము, చిత్తీ, చిత్తూరు	0	
రత్నాక్షికల్యాణము, నల్గొండ, పెద్దగొట్ల	0	8
నలోహాఖ్యానము, నల్గొండ, చిన్నపైజా	0	8
నాచరిత్ర, గిద్ద	0	14
రూపా, రామచంద్రస్తోత్రాహారము భ	0	8
శ్రీ ఎనమండ్ర నామము మూర్త్యంగం		
శ్రీరామనివేదనానామము	0	2
రామయోగనామము, గిద్ద	0	1
సీతారామాంజనేయనామము - ద	3	

—అంధ్ర గ్రంథములు—

ఆంధ్ర గ్రంథములు, ద్వితీయ, 0	7	0
పంకిటంగరాష్ట్రగర్భ 3 సం॥ 1 సం॥ గ్రంథము	0	10
పంకిటరామానుజము, నువ్వుల, పంకిటరాష్ట్రగర్భము	1	4
పంకిటరామానుజము, పంకిటరాష్ట్రగర్భము, సుందర	0	8
పంకిటరామానుజము, పంకిటరాష్ట్రగర్భము, సుందర	0	8
పంకిటరామానుజము, పంకిటరాష్ట్రగర్భము, సుందర	0	2

(ప్రతి 1-కి రూ. అ)

శ్రీశంకరాచార్యచరిత్ర, ప్రతిమితో	0	3
రామకృష్ణ రమహంసచరిత్ర, ,,	0	3
బౌ గంగాధర శిష్యులచరిత్ర, ,, ప్రతిమితో	0	1
దాదాభాయి శాస్త్రిచరిత్ర, ,,	0	2
ఆనీబెసెంటుచరిత్ర ,,	0	4
వివేకానందస్వామి జీవితము ,,	0	2
క్రిష్ణమైరామచరిత్ర ,,	0	3
స్వామిరామతిరతివిత్తము ,	0	2
శ్రీవేమనయోగిజీవితము	0	2
శ్రీలాలాలాడే నారాయణ జీవితము	0	2
గాంధీమహాత్మాని జీవితము	0	4
మూరతు కాకాగ్రెసు ఉపన్యాసములు .	0	2
శ్రీగైకవారిగారి ఉపన్యాసములు	0	2
శాలివాహనచరిత్ర,	0	3
శ్రీవిద్యచరిత్ర ,,	0	4
సోదరినివేదించు విత్తము	0	2
భోజకారిదాసకథలు, 1-2 భాగాలు	0	12
నలుగురుమంత్రులకథలు .	0	4
తాతాచార్యులకథలు	0	6
అయ్యగుగురుదొంగలకథ .	0	6
శ్రీశ్యామినోదకథలు	0	12
దక్కనుపూర్వకథలు, శ్రీసీతారామశాస్త్రికృతము	1	8
మర్యాదరామన్నకథలు ..	0	2
రేచుక్కపాగటిచుక్కకథలు .	0	3
మైరాచార్యచరిత్ర, చక్కనికూర్పు .	0	3

ఆంధ్రగ్రంథములు

7

ప్రతి 1-కి రూ ౨

కుసుమసీతాధలు, క్రొత్తకూర్పు, 1-వ భాగము	0	౮
డిటర్ 2-వ భాగము	0	8
కే క్నోయర్ నాటకధలు, ముప్పైలి	1	౮
అ-బి-మ-పై-పాటకధలు, చక్క-నికూర్పు	1	4
లాగుపు జీవితము	..	0 8
క్రీ.గు.బాడి క్రామమూర్తిగారి ఆంధ్ర కవిజీవితములు	3	0
తారాబాయి, చక్క-నిననల, క్రొత్తకూర్పు	.	0 12
ఆనందము, నలు నూలనల ముద్రిము	0	12
విక్టో, నలు, క్రొత్తకూర్పు	0	8
మదాలస ,	.	0 10
మనోహరి, నలు, టి యస్ రామశాస్త్రి, వి న గారిది	0	12
టిప్పసుల్తాన్, నలు	1	4
సీతారామము, చల్లా పగడి న్యాయనారాయణరావుగారిది .	1	4
ఉన్నాదిని, నలు	0	4
రాధారాణి ,	0	4
శీల ,	0	4
బెతానునికధలు, మంచికూర్పు	.	0 ౮
విక్రమాద్భుతకధలు	0	8
భోజానికధలు	0	6
మహానందశిష్యులకధలు	0	3
తెనాలిరామలింగనికధలు, జీవితము	0	4
సీతచంద్రిక, చిన్నయనూరిగారిది, చిన్నపైజు	0	8
పంచతింత్రము, నవనము, ముప్పైలి	...	0 8
రామదాసచరిత్ర, చక్క-నికూర్పు, మంచికాగితములు, ఇందు		
క్రీ.రామదాసుగారి ప్రతిమహాకావ్యము	.	0 12
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి, సటిక, శుద్ధప్రతి	..	0 8

	ప్రతి 1-కి రుప్ర అ.
ఆంధ్రభాషాభూషణము	.. 0 2
ఆంధ్రభాషార్ణవము, చక్కనికూర్పు	౧ 12
ఆంధ్రచంద్రాలోకము, సటిష్ఠుణము	.. 0 ౮
బాలవ్యాకరణము, చిన్నయసూరిగారిది	0 12
వేంకయ్యవ్యాకరణము	0 4
అనంతునిఛందము	0 14
ఆంధ్రశబ్దమంజరి	0 ౮
బాలచంద్రోదయము	౧ ౮

— శిశి వేదాంతము వృక్షైరా శిశి —

అద్వైతసంగ్రహము, నచనము	౧ 2
వాసుదేవమననము, వచనము చక్కనికూర్పు	౧ 14
విచారసాగరము, నచనము	6 0
విచారచంద్రోదయము ,,	0 12
శబ్దార్థచంద్రిక, అకాండి ఆంధ్రనిఘంటు	౧ 12
సంస్కృత (నాగరి) బాల్యము	౧ ౩
ఆంధ్రద్రవిడబాష	౧ 3
హిందీ-తెలుగు ,,	0 3
హిందీ-ఇంగ్లీషు ,,	1 4
సంస్కృత (నాగరి) శబ్దములు	0 6
తెలుగుసమస్యలు, ఎక్కరి రాసినవి	0 2
పెద్దబాల్యము, శుద్ధము	0 12
తేలియంగులు	1 11
నీలిగింపాదులు	1 6
కావ్యము	1 ౧

ఇవి మొదలుగు సరస్వత తాంధ్ర గ్రంథములు అనేకములు
మాయొద్ద వారికిను

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

292, ఎస్. ప్ల. సేడ్, చెన్నపురి

**DONATED TO
TTD CENTRAL LIBRARY**

